

แนวทางการพัฒนาและประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการพัฒนาและประเมิน การอ่าน คิววิเคราะห์ และเขียน

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช ๒๕๕๑

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดให้ผู้เรียนมีผลการประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะได้รับการตัดสินให้เลื่อนชั้นและจบการศึกษาแต่ละระดับการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นความสำคัญในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาในด้านการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน จึงได้กำหนดขอบเขตการประเมิน ตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน และรูปแบบการประเมินไว้ในเอกสาร “แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑”

สำหรับเอกสาร “แนวทางการพัฒนาและประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน” ฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นโดยมุ่งหวังที่จะให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนในรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ โดยสถานศึกษาอาจเลือกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบในการประเมิน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหวังว่าเอกสารฉบับนี้คงจะเป็นประโยชน์แก่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอน นักวิชาการศึกษาทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี และสามารถนำสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ตอนที่ ๑ บทนำ	๑
• ทำไมจึงต้องมีการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน	๑
• แนวดำเนินการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน	๒
• พัฒนาความสามารถในการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียนได้อย่างไร	๖
• ประเมินอะไร ด้วยวิธีใด	๘
• หลักการประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน	๙
• เกณฑ์การตัดสินความสามารถในการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน	๙
• สรุป	๑๐
ตอนที่ ๒ รูปแบบการประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน	๑๑
• รูปแบบที่ ๑ การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน ร่วมกับประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้	๑๒
- แนวทางการประเมินและสรุปผลการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน	๑๒
- ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	๑๖
- ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	๒๓
- ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	๒๙
- ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๓๗
• รูปแบบที่ ๒ การใช้เครื่องมือหรือแบบทดสอบประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน	๔๔
- การวิเคราะห์ขอบเขตการประเมินและตัวชี้วัด เพื่อกำหนดวิธีการและ เครื่องมือการประเมินที่เหมาะสมตรงตามตัวชี้วัด	๔๖
- แนวทางการพัฒนาแบบทดสอบ	๕๐
- การหาคุณภาพของแบบทดสอบ	๕๒
- ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน	๕๔
❖ ตัวอย่างข้อสอบ	๕๖
❖ การประเมินการรู้เรื่องการอ่านของ PISA (Programme for International Student Assessment)	๖๖
♦ วิธีการวัดความรู้และทักษะการอ่านของ PISA	๖๖
♦ เกณฑ์ความรู้และทักษะการอ่านของ PISA	๖๗
♦ ตัวอย่างข้อสอบของ PISA	๖๙

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- การดำเนินการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	๗๖
- การสรุปผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	๗๖
- การรายงานผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	๗๖
• รูปแบบที่ ๓ การกำหนดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ให้ผู้เรียนปฏิบัติโดยเฉพาะ	๗๗
- การดำเนินการตามรูปแบบการกำหนดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความสามารถ ในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	๗๗
- ตัวอย่าง โครงการรักการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	๘๐
- ตัวอย่าง ห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	๘๔
❖ จุดมุ่งหมาย	๘๔
❖ การจัดและใช้ห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	๘๔
❖ วิธีดำเนินการกิจกรรมในห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	๘๖
❖ เกณฑ์การประเมินผลงานระหว่างฝึกปฏิบัติกิจกรรม	๘๗
❖ ตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐานการอ่าน การคิด และการเขียน ในห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	๘๘
❖ ตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	๙๖
- เกณฑ์การประเมินผลงานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในห้องปฏิบัติการ	๑๒๕
- การสรุปผลการประเมินและการรายงานผล	๑๓๓
• รูปแบบที่ ๔ การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ร่วมกับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๓๔
- วิธีการพัฒนาและประเมิน	๑๓๔
❖ การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในกิจกรรมแนะแนว	๑๓๔
❖ การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในกิจกรรมนักเรียน	๑๓๘
❖ การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๔๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- เกณฑ์การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่บูรณาการ ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๕๖
- การสรุปผลการประเมินและการรายงานผล	๑๖๔
• การพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม	๑๖๖
- แนวทางการจัดรายวิชาเพิ่มเติม การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	๑๖๖
- ตัวอย่าง รายวิชาเพิ่มเติม	๑๖๘
❖ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เพิ่มพูนทักษะการอ่านสู่งานเขียน	๑๗๒
❖ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สานคิด...สู่งานเขียน	๑๙๐
❖ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เขียนอย่างไรให้เป็นวิชาการ	๒๐๓
❖ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ งานเขียนของฉัน	๒๑๕
- การสรุปผลการเรียน	๒๒๐
• เทคนิคการใช้คำถามสรุปความคิด	๒๒๑
- ความสำคัญของการใช้คำถาม	๒๒๒
- แนวคิดการใช้คำถาม	๒๒๒
ตอนที่ ๓ การสรุปผลการประเมิน และการรายงานผล	๒๒๙
• การสรุปผลการประเมิน	๒๒๙
• การรายงานผล	๒๓๔
เอกสารอ้างอิง	๒๓๙
คณะผู้จัดทำ	๒๔๑

สารบัญภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๑.๑ แนวดำเนินการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน	๓
๑.๒ กระบวนการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน	๗
๒.๑ ขั้นตอนการบูรณาการการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน ในหน่วยการเรียนรู้รายวิชา	๑๕
๒.๒ ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน ที่บูรณาการในขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ “สิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต”	๒๑
๒.๓ ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน ที่บูรณาการในขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ “อาชีพเพื่อปากท้อง”	๒๗
๒.๔ ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน ที่บูรณาการในขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ “นักฟุตบอลสมัครเล่น”	๓๕
๒.๕ ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน ที่บูรณาการในขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ “การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ”	๔๒
๒.๖ ขั้นตอนการประเมินความสามารถในการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน โดยใช้แบบทดสอบ	๔๕
๒.๗ ขั้นตอนการพัฒนาแบบทดสอบ	๕๒
๒.๘ ขั้นตอนการดำเนินการตามรูปแบบการกำหนดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริม ความสามารถในการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน	๗๘
๒.๙ แสดงการจัดห้องปฏิบัติการการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน	๘๕
๒.๑๐ กระบวนการบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน ในกิจกรรมแนะแนว	๑๓๕
๒.๑๑ กระบวนการบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน	

สารบัญภาพ (ต่อ)

แผนภาพที่	หน้า
ในกิจกรรมนักเรียน	๑๓๘
๒.๑๒ กระบวนการบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๔๒
๒.๑๓ การจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	๑๖๗
๒.๑๔ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชา การอ่านและเขียนเชิงวิชาการ	๑๗๑

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
๑.๑	ขอบเขตการประเมินและตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน	๔
๒.๑	ตัวอย่างการวิเคราะห์ขอบเขตการประเมินและตัวชี้วัดเพื่อกำหนดวิธีการและเครื่องมือ การประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน	๔๖
๒.๒	การจัดทำผังข้อสอบการประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน	๕๕
๒.๓	Bloom's Taxonomy และคำสำคัญที่ช่วยในการสร้างคำถาม	๒๒๓

ตอนที่

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดให้ผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน เป็นเกณฑ์หนึ่งในการตัดสินเลื่อนชั้นและจบการศึกษาแต่ละระดับการศึกษา ผู้เรียน ต้องมีความสามารถในการอ่านจากหนังสือ ตำราเรียน เอกสาร และหรือสื่อต่าง ๆ แล้วนำเนื้อหาสาระที่อ่าน มาคติวิเคราะห์นำไปสู่การแสดงความคิดเห็น การสังเคราะห์ สร้างสรรค์ การแก้ปัญหา แล้วถ่ายทอดความคิดนั้น ด้วยการเขียนที่มีสำนวนภาษาถูกต้อง มีเหตุผลและมีการนำเสนอที่เป็นไปตามลำดับขั้นตอน สามารถสร้างความเข้าใจ แก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจนตามขอบเขตและตัวชี้วัดที่กำหนดในแต่ละระดับชั้น ดังนั้น การอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน จึงจำเป็นต้องปลูกฝังและพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง **โดยบูรณาการไปพร้อม ๆ กับการจัดการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และหรือการจัดโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ** ขณะเดียวกันต้องมีการตรวจสอบว่าผู้เรียน มีความสามารถตามตัวชี้วัดแล้วหรือไม่

ทำไมจึงต้องมีการพัฒนาและประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

สังคมโลกในปัจจุบันเป็นยุคของเศรษฐกิจฐานความรู้ มนุษย์ต้องดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศต่าง ๆ มากมาย การเข้าถึงข้อมูลสามารถทำได้ง่าย และรวดเร็ว ถึงแม้แหล่งของข้อมูลความรู้ จะอยู่กันไกลคนละซีกโลกก็ตาม การรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ จึงเกิดขึ้นตลอดเวลาทั้งจากการอ่าน การฟัง การดู ดังนั้น การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะทางด้านการอ่าน คือ อ่านได้คล่อง อ่านเก็บประเด็นได้ นั่นคือมีทักษะที่ดีทางการอ่าน แล้วสามารถนำไปสู่กระบวนการคิดทั้งในมิติของการคติวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้สารที่ได้รับจากการอ่านเกิดตกผลึก มีเหตุผลประกอบจนสามารถนำไปเขียน หรือเล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจได้ อย่างมีประสิทธิภาพถูกต้องตามหลักการเชิงตรรกะ

สำหรับในประเทศไทยจะพบว่ามีแนวทางการพัฒนาการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนมาโดยตลอด แต่การดำเนินการยังไม่มีเอกภาพหรือมีวิธีการที่ชัดเจน ขึ้นกับครูผู้สอนจะนำไปใช้จัดการเรียนรู้กันเอง ทำให้ ผลการประเมินด้านการอ่านของนักเรียนไทยอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนด้านการคติวิเคราะห์ก็มีผลการประเมิน

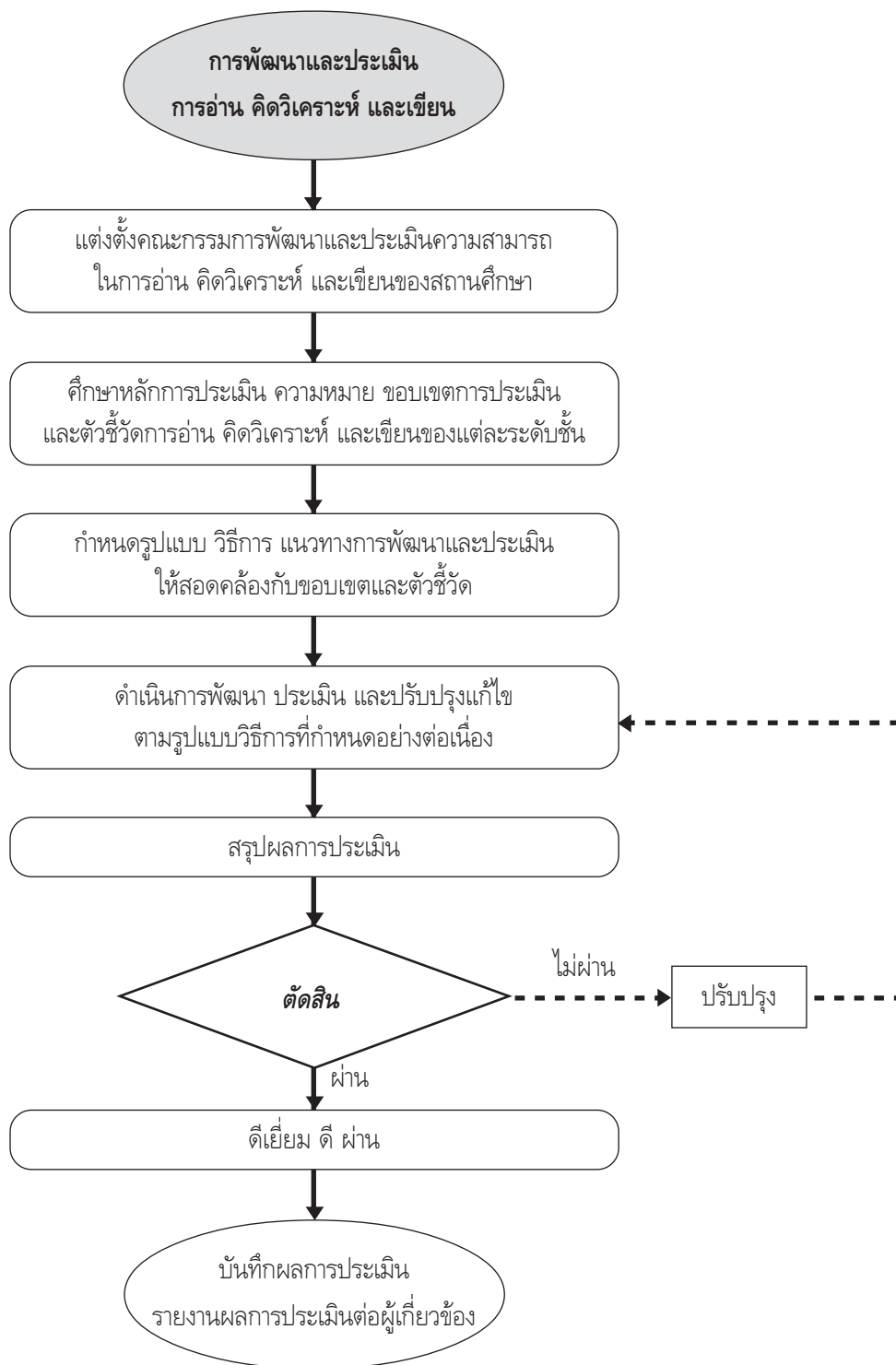
ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ว่านักเรียนไทยมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ นักเรียนในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีปัญหาด้านการเขียนคำภาษาไทยผิด เรียงรูปประโยคไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และข้อความที่เขียนไม่สามารถสื่อความหมายได้

สภาพปัญหาของการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียนไทยที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาผู้เรียนที่เน้นให้มีความเป็นเลิศทางด้านทักษะการอ่าน แล้วสามารถนำสิ่งที่อ่านหรือสารที่ได้รับไปผ่านกระบวนการคิดอย่างมีระบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างข้อสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านได้อย่างมีวิจารณญาณ แล้วสื่อสารต่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้ด้วยการเล่าหรือเขียนได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา เหมาะสมกับระดับชั้นหรือวัยของผู้เรียน

แนวดำเนินการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

สถานศึกษาควรดำเนินการพัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ให้เป็นกระบวนการอย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ โดยอาจจะดำเนินการตามกระบวนการต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๑.๑ แนวดำเนินการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

จากแผนภาพที่ ๑.๑ แนวดำเนินการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน สามารถอธิบายได้ดังนี้

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ของสถานศึกษา อาจประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนครูผู้สอน ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน และผู้แทนนักเรียน มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดแนวทางการพัฒนา ประเมิน ปรับปรุงแก้ไข และตัดสินผลการประเมินความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนรายปี (ระดับประถมศึกษา) รายภาค (ระดับมัธยมศึกษา) และจบการศึกษาแต่ละระดับ

๒. ศึกษาหลักการประเมิน ความหมาย ขอบเขตการประเมิน และตัวชี้วัดการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งในการกำหนดขอบเขตการประเมินและตัวชี้วัดจำแนกเป็นระดับชั้นนั้น เป็นการจัดระดับความสามารถของผู้เรียนที่จะสามารถทำได้ ช่วยให้เลือกวิธีการที่จะใช้ในการพัฒนาและประเมินได้อย่างเหมาะสม รายละเอียดขอบเขตการประเมินและตัวชี้วัดแต่ละระดับชั้น ดังตารางที่ ๑.๑

ตารางที่ ๑.๑ ขอบเขตการประเมินและตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน

ระดับชั้น	ขอบเขตการประเมิน	ตัวชี้วัด
ประถมศึกษาปีที่ ๑-๓	การอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์และหรือสื่อประเภทต่าง ๆ ที่ให้ความเพลิดเพลิน ความรู้ ประสบการณ์ และมีประเด็นให้คิดและเขียนบรรยาย ถ่ายทอดประเด็นที่คิดด้วยภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม เช่น อ่านสาระความรู้ที่นำเสนออย่างสนใจ นิยาย เรื่องสั้น นิทาน นิยายปรัมปรา	<ol style="list-style-type: none"> ๑. สามารถอ่านและหาประสบการณ์จากสื่อที่หลากหลาย ๒. สามารถจับประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น เรื่องที่อ่าน ๓. สามารถเปรียบเทียบแง่มุมต่าง ๆ เช่น ข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ ความเหมาะสม ไม่เหมาะสม ๔. สามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน โดยมีเหตุผลประกอบ ๕. สามารถถ่ายทอดความคิดเห็น ความรู้สึก จากเรื่องที่อ่านโดยการเขียน
ประถมศึกษาปีที่ ๔-๖	การอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์และหรือสื่อประเภทต่าง ๆ ที่ให้ข้อมูลสารสนเทศ ความรู้ ประสบการณ์ที่เอื้อให้ผู้อ่านนำไปคิควิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ แก้ปัญหา และถ่ายทอดโดยการเขียนเป็นความเรียงเชิงสร้างสรรค์ด้วยถ้อยคำภาษาที่ถูกต้องชัดเจน เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือเรียน บทความ สุนทรพจน์ คำแนะนำ คำเตือน	<ol style="list-style-type: none"> ๑. สามารถอ่านเพื่อหาข้อมูลสารสนเทศ เสริมประสบการณ์จากสื่อประเภทต่าง ๆ ๒. สามารถจับประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบ เชื่อมโยง ความเป็นเหตุเป็นผลจากเรื่องที่อ่าน ๓. สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่องราว เหตุการณ์ของเรื่องที่อ่าน ๔. สามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน โดยมีเหตุผลสนับสนุน ๕. สามารถถ่ายทอดความเข้าใจ ความคิดเห็น คุณค่า จากเรื่องที่อ่านโดยการเขียน

ระดับชั้น	ขอบเขตการประเมิน	ตัวชี้วัด
มัธยมศึกษา ปีที่ ๑-๓	<p>การอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ข้อมูลสารสนเทศ ข้อคิด ความรู้เกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้อ่านนำไปคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ สรุปแนวคิด คุณค่าที่ได้นำไปประยุกต์ใช้ด้วยวิจารณญาณ และถ่ายทอดเป็นข้อเขียนเชิงสร้างสรรค์ หรือรายงานด้วยภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือเรียน บทความ สุนทรพจน์ คำแนะนำ คำเตือน แผนภูมิ ตาราง แผนที่</p>	<ol style="list-style-type: none"> สามารถคัดสรรสื่อที่ต้องการอ่านเพื่อหาข้อมูลสารสนเทศได้ตามวัตถุประสงค์ สามารถสร้างความเข้าใจและประยุกต์ใช้ความรู้จากการอ่าน สามารถจับประเด็นสำคัญและประเด็นสนับสนุนโต้แย้ง สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ ความสมเหตุสมผล ความน่าเชื่อถือ ลำดับความและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน สามารถสรุปคุณค่า แนวคิด แก่คิดที่ได้จากการอ่าน สามารถสรุป อภิปราย ขยายความ แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง สนับสนุน โน้มน้าว โดยการเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ผังความคิด เป็นต้น
มัธยมศึกษา ปีที่ ๔-๖	<p>การอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ข้อมูลสารสนเทศ ความรู้ ประสบการณ์ แนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งความงามทางภาษาที่เอื้อให้ผู้อ่านวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง หรือสนับสนุน ทำนาย คาดการณ์ ตลอดจนประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา และถ่ายทอดเป็นข้อเขียนเชิงสร้างสรรค์ รายงาน บทความทางวิชาการอย่างถูกต้องตามหลักวิชา เช่น อ่านบทความวิชาการ วรรณกรรมประเภทต่าง ๆ</p>	<ol style="list-style-type: none"> สามารถอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถจับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์จากการอ่านสื่อที่มีความซับซ้อน สามารถวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารกับผู้อ่าน และสามารถวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะในแง่มุมต่าง ๆ สามารถประเมินความน่าเชื่อถือ คุณค่า แนวคิดที่ได้จากสิ่งที่อ่านอย่างหลากหลาย สามารถเขียนแสดงความคิดเห็น โต้แย้ง สรุป โดยมีข้อมูลอธิบายสนับสนุนอย่างเพียงพอ และสมเหตุสมผล

๓. กำหนดรูปแบบ วิธีการ และแนวทางที่จะใช้ในการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับขอบเขตและตัวชี้วัดที่กำหนดในข้อ ๒ รวมทั้งกำหนดระดับคุณภาพ หรือเกณฑ์ในการประเมินเป็น ๔ ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน เพื่อใช้ในการตัดสินผลรายปี (ระดับ ประถมศึกษา) รายภาค (ระดับมัธยมศึกษา) และจบการศึกษาแต่ละระดับ สถานศึกษาอาจเลือกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือหลายรูปแบบ หรือหลายวิธีการผสมผสานกัน ดังนี้

รูปแบบที่ ๑ การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ร่วมกับการ ประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้

รูปแบบที่ ๒ การใช้เครื่องมือหรือแบบทดสอบประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

รูปแบบที่ ๓ การกำหนดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ให้ผู้เรียนปฏิบัติโดยเฉพาะ

รูปแบบที่ ๔ การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ร่วมกับการประเมิน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ทั้งนี้ นอกจากรูปแบบในการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามที่เสนอแนะข้างต้นแล้ว สถานศึกษาอาจจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม หรือนำเทคนิคการใช้คำถามสำคัญสรุปความคิด มาช่วยเสริมเพื่อการพัฒนา ผู้เรียน

๔. ดำเนินการพัฒนา ประเมิน และปรับปรุงแก้ไขความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามรูปแบบและวิธีการที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง

๕. สรุปและตัดสินผลการประเมิน บันทึกและรายงานผลการประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนต่อผู้เกี่ยวข้อง

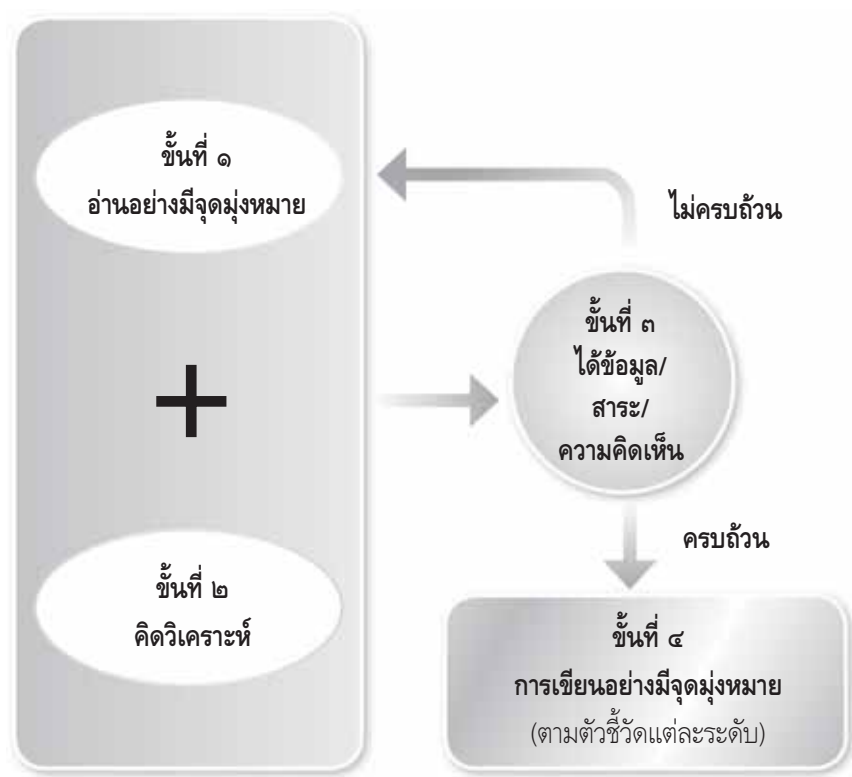
พัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนได้อย่างไร

การพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องช่วยกัน พัฒนาให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์จากเนื้อหาสาระที่อ่านและถ่ายทอดให้ผู้อื่นรู้ด้วยการเขียน กระบวนการพัฒนา ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน สิ่งสำคัญที่จะต้องทำความเข้าใจ คือ ไม่ว่าจะเริ่มต้นด้วย กิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร หรือจะกำหนดภาระงานในลักษณะใด ต้องให้ความสำคัญต่อความเข้าใจต่อกระบวนการ พัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการเขียนที่สามารถสะท้อนความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียน ซึ่งเน้นไปที่การเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมายตามตัวชี้วัดของแต่ละระดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการอ่าน กระบวนการคิดวิเคราะห์ และกระบวนการเขียน ที่นำไปสู่ การพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียน แสดงได้ตามแผนภาพต่อไปนี้

๖ | แนวทางการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

แผนภาพที่ ๑.๒ กระบวนการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

จากแผนภาพที่ ๑.๒ ครูผู้สอนสามารถพัฒนากระบวนการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนได้ตามขั้นตอน ดังนี้ **ขั้นที่หนึ่ง** ฝึกให้ผู้เรียนอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย (อ่านเพื่อให้ได้ข้อมูลอะไร เพื่ออะไร) โดยครูอาจใช้วิธีการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าอ่านเพื่อให้ได้ข้อมูลในลักษณะใด เช่น

- นักเรียนเรียนรู้อะไรจากเรื่องที่อ่าน
- นักเรียนอ่านเรื่องนี้เพื่ออะไร
- นักเรียนจะนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้เมื่อใด อย่างไร
- นักเรียนควรอ่านอะไรเพิ่มเติม

ขั้นที่สอง ฝึกการจัดระบบข้อมูลที่ได้จากการอ่าน โดยใช้หลักการพัฒนาทักษะการคิดของบลูม (Bloom) เช่น การแยกแยะ การเปรียบเทียบ การจัดลำดับ การตีความ การคาดการณ์ ความเป็นไปได้ การสร้างสมมุติฐาน การลงข้อสรุป การเลือกและการตัดสินใจ การระบุคุณค่า เป็นต้น

ขั้นที่สาม ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการอ่านว่ามีเพียงพอกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการเขียนนำเสนอหรือไม่ ถ้ายังไม่เพียงพอ ควรแนะนำให้ผู้เรียนแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยย้อนกลับไปขั้นตอนแรก (อ่านเพื่อให้ได้ข้อมูลอะไร เพื่ออะไร) หากมีข้อมูลเพียงพอแล้วก็ดำเนินงานต่อไปในขั้นตอนต่อไป

ขั้นที่สี่ ฝึกการเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยยึดตัวชี้วัดของการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ข้อ ๕ ของแต่ละระดับ ซึ่งผู้สอนอาจจะประยุกต์ใช้แนวทางการพัฒนางานเขียน ๕ ขั้นตอน (ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความสามารถในการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดของแต่ละระดับ) คือ

๑. **การเตรียมการเขียน** เป็นขั้นเตรียมพร้อมที่จะเขียนโดยเลือกเรื่องที่จะเขียนบนพื้นฐานของประสบการณ์ กำหนดรูปแบบการเขียน รวบรวมความคิดในการเขียน อาจใช้วิธีการอ่านหนังสือ สนทนา จัดหมวดหมู่ความคิด โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด จดบันทึกความคิดที่จะเขียนเป็นรูปหัวข้อเรื่องใหญ่ หัวข้อย่อย และรายละเอียดคร่าว ๆ

๒. **การยกร่างข้อเขียน** เมื่อเตรียมหัวข้อเรื่องและความคิดรูปแบบการเขียนแล้ว ให้นำความคิดมาเขียนตามรูปแบบที่กำหนดเป็นการยกร่างข้อเขียน โดยคำนึงถึงว่าจะเขียนให้ใครอ่าน จะใช้ภาษาอย่างไรให้เหมาะสมกับเรื่องและเหมาะกับผู้อ่าน จะเริ่มต้นเขียนอย่างไร มีหัวข้อเรื่องอย่างไร ลำดับความคิดอย่างไร เชื่อมโยงความคิดอย่างไร

๓. **การปรับปรุงข้อเขียน** เมื่อเขียนยกร่างแล้ว ควรอ่านทบทวนเรื่องที่จะเขียน ปรับปรุงเรื่องที่เขียนเพิ่มเติมความคิดให้สมบูรณ์ แก้ไขภาษา สำนวนโวหารแล้วนำไปให้เพื่อนหรือผู้อื่นอ่าน เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงอีกครั้ง

๔. **การบรรณาธิกรณกิจ** นำข้อเขียนที่ปรับปรุงแล้วมาตรวจทาน แก้ไขให้ถูกต้อง แล้วอ่านตรวจทานอีกครั้ง แก้ไขข้อผิดพลาดทั้งภาษา ความคิด และการเว้นวรรคตอน

๕. **การเขียนให้สมบูรณ์** นำเรื่องที่แก้ไขปรับปรุงแล้วมาเขียนเรื่องให้สมบูรณ์ จัดพิมพ์ วาดรูปประกอบเมื่อพิมพ์หรือเขียนแล้วตรวจทานอีกครั้งให้สมบูรณ์ก่อนจัดทำรูปเล่ม

ประเมินอะไร ด้วยวิธีใด

เนื่องจากการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นการแสดงความสามารถในภาพรวมที่ต่อเนื่องกัน โดยเริ่มด้วยการอ่าน การคิดวิเคราะห์จากสาระที่อ่าน และเขียนสะท้อนความคิดที่ได้จากการอ่าน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้วิธีการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย สามารถคิดวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน และนำมาเขียนสื่อความให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ดังนั้น ถ้าครูต้องการทราบว่าผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนตามตัวชี้วัดของแต่ละระดับขั้นหรือไม่ จำเป็นจะต้องประเมินจากผลงานที่เกิดจากการเขียน เพราะผลงานการเขียนจะเป็นผลผลิตขั้นสุดท้ายที่ปรากฏให้เห็น โดยคำนึงถึงประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑. **การกำหนดลักษณะภาระงาน** สื่อที่ครูกำหนดหรือให้ผู้เรียนเลือกอ่าน ต้องเป็นสื่อที่สอดคล้องกับขอบเขตการประเมินตามตัวชี้วัดในแต่ละระดับขั้น การกำหนดเงื่อนไขของภาระงานต้องตรงกับประเด็นการตรวจสอบและการใช้ประเด็นคำถามต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจ ความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน และสามารถถ่ายทอดความคิดของตนเองด้วยการเขียน

๒. **วิธีการและเครื่องมือประเมิน** เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมิน โดยการพูดคุย ถาม-ตอบปากเปล่า การตรวจผลงาน หรือการทดสอบโดยการสอบข้อเขียน

๓. การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นการปรับปรุงพัฒนา และดูความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคในการเรียนของผู้เรียน โดยเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for Learning) มากกว่าการประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning)

ในการประเมินผลงานการเขียน ครูต้องกำหนดเกณฑ์การประเมินที่แสดงถึงระดับคุณภาพให้สอดคล้องกับภาระงาน และครอบคลุมตัวชี้วัดที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยสถานศึกษาสามารถกำหนดเกณฑ์การประเมินผลงานการเขียนของผู้เรียนให้ครูใช้ร่วมกันได้

หลักการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. เป็นการประเมินเพื่อการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน และประเมินเพื่อการตัดสินการเลื่อนชั้นและจบการศึกษาระดับต่าง ๆ

๒. ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้แสดงออกซึ่งความสามารถดังกล่าวอย่างเต็มตามศักยภาพ และทำให้ผลการประเมินที่ได้มีความน่าเชื่อถือ

๓. การกำหนดภาระงานให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ควรสอดคล้องกับขอบเขตและประเด็นการประเมินที่กำหนด

๔. ใช้รูปแบบ วิธีการประเมินและเกณฑ์การประเมินที่ได้จากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

๕. การสรุปผลการประเมินเพื่อรายงาน เน้นการรายงานคุณภาพของความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็น ๔ ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน

เกณฑ์การตัดสินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

การประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียน เพื่อเลื่อนชั้นและจบการศึกษา แต่ละระดับการศึกษา ตามเกณฑ์ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด การตัดสินผลการประเมินเพื่อเลื่อนชั้นใช้ผลการประเมินปลายปี ส่วนการตัดสินการจบระดับการศึกษาใช้ผลการประเมินปลายปีสุดท้ายของระดับการศึกษา

การประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เมื่อจบรายวิชา สิ้นปีการศึกษา จบระดับการศึกษา มีเกณฑ์ในการตัดสิน ๔ ระดับ ดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, ๒๕๕๔ : ๔๘)

- ดีเยี่ยม** หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่มีคุณภาพดีเลิศอยู่เสมอ
- ดี** หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ
- ผ่าน** หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่มีข้อบกพร่องบางประการ
- ไม่ผ่าน** หมายถึง ไม่มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน หรือถ้ามีผลงาน ผลงานนั้นยังมีข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขหลายประการ

ทั้งนี้ ในการนำเกณฑ์นี้ไปใช้ในการประเมินผลงานของผู้เรียน ครูควรปรับคำอธิบายคุณภาพของแต่ละระดับให้ชัดเจน สอดคล้องกับรายละเอียดของตัวชี้วัด

แนวทางการแก้ไขผู้เรียนกรณีไม่ผ่านเกณฑ์

ในกรณีที่ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน อยู่ในระดับไม่ผ่าน ครูหรือคณะกรรมการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ควรเร่งดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในตัวชี้วัดที่มีจุดบกพร่อง สมควรได้รับการแก้ไขในระยะเวลาพอสมควร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถสร้างผลงานที่สะท้อนความสามารถในตัวชี้วัดนั้นได้อย่างแท้จริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น มอบหมายงานให้ผู้เรียนได้อ่าน ได้คติวิเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน และสามารถเขียนสื่อความจากเรื่องที่อ่านได้ แล้วประเมินและตัดสินผลงานตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดเป็นระดับดีเยี่ยม ดี และผ่าน

สรุป

การพัฒนาและประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดขอบเขตการประเมินและตัวชี้วัดที่แสดงความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียนไว้ ดังนี้

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ผู้เรียนสามารถอ่านจากสื่อที่หลากหลาย จับประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ แสดงความคิดเห็นโดยมีเหตุผลประกอบ และแสดงความรู้สึกจากเรื่องที่อ่าน โดยการเขียน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ผู้เรียนสามารถอ่านเพื่อหาข้อมูลสารสนเทศ จับประเด็นสำคัญเปรียบเทียบ เชื่อมโยง แสดงความคิดเห็น และถ่ายทอดความเข้าใจ ความคิดเห็น คุณค่าจากเรื่องที่อ่านโดยการเขียน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ผู้เรียนสามารถคัดสรรสื่อที่ต้องการอ่าน จับประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ วิจารณ์ สรุปคุณค่า แนวคิด อภิปราย ขยายความ แสดงความคิดเห็น โดยการเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ ผู้เรียนสามารถอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้ จับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ ให้ข้อเสนอแนะ ประเมินความน่าเชื่อถือ คุณค่า แนวคิดที่ได้จากการอ่าน อย่างหลากหลาย เขียนแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง สรุปโดยมีข้อมูลสนับสนุนอย่างเพียงพอและสมเหตุสมผล

ในการพัฒนาและประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียน ครูผู้สอนสามารถเลือกรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมกับระดับชั้นและศักยภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และความพร้อมของโรงเรียน โดยสามารถศึกษาและเลือกใช้ได้จากรูปแบบและวิธีการที่นำเสนอ ซึ่งอาจจะเลือกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือหลายรูปแบบ หรือเลือกบางส่วนของแต่ละรูปแบบมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ขึ้นอยู่กับ วัตถุประสงค์ในการเลือกใช้ของผู้สอน (พัฒนา ประเมิน พัฒนาและประเมิน)

ตอนที่ ๒

รูปแบบการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน เป็นเรื่องที่สำคัญประการหนึ่งที่คุณเรียนทุกคนจะต้องได้รับการประเมินให้ผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่านการเลื่อนชั้นและผ่านการศึกษา แต่ละระดับการศึกษา ถือเป็นมาตรการสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการฝึกฝนให้มีความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน โดยสถานศึกษาอาจเลือกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบในการประเมินไปใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของโรงเรียน ดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, ๒๕๕๔ : ๔๕-๔๖)

รูปแบบที่ ๑ การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ร่วมกับการประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้

รูปแบบที่ ๒ การใช้เครื่องมือหรือแบบทดสอบประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

รูปแบบที่ ๓ การกำหนดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ให้ผู้เรียนปฏิบัติโดยเฉพาะ

รูปแบบที่ ๔ การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ร่วมกับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แนวทางในการประเมินแต่ละรูปแบบ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ ๑

การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ร่วมกับการประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้

การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ร่วมกับการประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งอาจจะบูรณาการในรายวิชาพื้นฐานหรือบูรณาการในรายวิชาเพิ่มเติมก็ได้ โดยพิจารณาหน่วยการเรียนรู้ที่มีตัวชี้วัดในรายวิชาที่สอดคล้องสัมพันธ์กับตัวชี้วัดการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการอ่านจากสื่อที่หลากหลาย หรือสื่อหลายประเภทที่น่าเชื่อถือ และมีคุณค่า สามารถรวบรวมข้อมูล จับประเด็น วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น ให้เหตุผลจากเรื่องที่อ่าน และสามารถนำเสนอโดยการเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งบางหน่วยการเรียนรู้สามารถพัฒนาและประเมินให้ครบทั้ง ๕ ตัวชี้วัด บางหน่วยการเรียนรู้อาจไม่ครบ แต่เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้สุดท้ายแล้วผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินครบทุกตัวชี้วัด เช่น

หน่วยการเรียนรู้	ตัวชี้วัดที่ ๑	ตัวชี้วัดที่ ๒	ตัวชี้วัดที่ ๓	ตัวชี้วัดที่ ๔	ตัวชี้วัดที่ ๕
๑	✓	✓	✓	-	-
๓	✓	✓	✓	✓	✓
๖	✓	✓	-	-	✓
๙	✓	✓	✓	✓	✓
สรุป	✓	✓	✓	✓	✓

แนวทางการประเมินและสรุปผลการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ที่บูรณาการใน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ จะดำเนินการในขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสิ้นสุดรายวิชา เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าในการพัฒนาข้อบกพร่องของนักเรียน และลงสรุปในแต่ละรายวิชา โดยดำเนินการดังนี้

๑. ศึกษาตัวชี้วัดทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัดการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน เพื่อกำหนดวิธีการและเครื่องมือประเมิน
๒. กำหนดระดับคุณภาพและเกณฑ์การประเมิน โดยกำหนดระดับคุณภาพเป็น ๔ ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน

๓. เกณฑ์การประเมินต้องครอบคลุมทั้ง ๕ ตัวชี้วัด อาจเป็นเกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubric) หรือเกณฑ์การประเมินแบบภาพรวมของผลงาน (Holistic Rubric)

๔. การบันทึกผลการประเมิน มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาและสรุปผลการประเมิน ควรบันทึกผลทุกหน่วยการเรียนรู้ โดยบันทึกตามเกณฑ์การประเมินของแต่ละหน่วยอาจเป็นรายตัวชี้วัดหรือสรุปเป็นภาพรวมของแต่ละหน่วย

๕. สรุปผลการประเมินจากการบูรณาการ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดำเนินการได้ตามความเหมาะสม โดยวิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลาย ๆ วิธี ในที่นี้ขอเสนอ ๓ วิธี ดังนี้

วิธีที่ ๑ พิจารณาจากบันทึกผลการประเมินที่ผ่านมาทั้งหมด แล้วสรุปผลการประเมิน ผู้สอนบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล แล้วให้ข้อมูลย้อนกลับผู้เรียนเพื่อพัฒนาตนเอง และผู้สอนนำผลการประเมินไปใช้ในการดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน เมื่อดำเนินการประเมินทุกหน่วยการเรียนรู้ในรายวิชานั้นแล้ว สรุปผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียนรายบุคคล โดยพิจารณาจากฐานนิยม (Mode) ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้	ตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน	ตัวชี้วัดที่					สรุปผลการประเมินตามหน่วยการเรียนรู้
		๑	๒	๓	๔	๕	
๑.	-	ผ่าน	-	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
๓.	ดี	-	-	ดีเยี่ยม	-	ดีเยี่ยม	ดีเยี่ยม
๔.	ดี	-	ดี	-	ดี	ดี	ดี
๖.	ผ่าน	-	ดี	-	ดี	ดี	ดี
๗.	ดี	ดี	ผ่าน	ผ่าน	ดี	ดี	ดี
๙.	ดี	-	ดี	-	ดี	ดี	ดี
๑๐.	ดี	ดีเยี่ยม	ดี	ดีเยี่ยม	ดีเยี่ยม	ดีเยี่ยม	ดีเยี่ยม
ดีเยี่ยม ดี ผ่าน ไม่ผ่าน สรุป	ดีเยี่ยม	๐	๑	๐	๒	๑	
	ดี	๕	๑	๔	๐	๔	
	ผ่าน	๑	๑	๑	๒	๑	
	ไม่ผ่าน	๐	๐	๐	๐	๐	
	สรุป	ดี	ดีเยี่ยม	ดี	ดีเยี่ยม	ดี	

จากตาราง จะสรุปผลการประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนได้ **“ระดับดี”**

วิธีที่ ๒ พิจารณาจากบันทึกผลการประเมินภาระงาน/ชิ้นงานที่สะท้อนการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน จากหน่วยการเรียนรู้สุดท้าย ผู้สอนจะพัฒนาและประเมินผลการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แต่ละหน่วย ผลการประเมินก่อนหน่วยสุดท้ายจะเป็นผลการประเมินเพื่อพัฒนา แต่ผลสรุปการประเมิน ของรายวิชาจะพิจารณาเฉพาะหน่วยสุดท้าย ซึ่งจะต้องครบทั้ง ๕ ตัวชี้วัด โดยสรุปจากฐานนิยม ดังตัวอย่าง

ตัวชี้วัดความสามารถ ในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน หน่วยการเรียนรู้	ตัวชี้วัดที่ ๑	ตัวชี้วัดที่ ๒	ตัวชี้วัดที่ ๓	ตัวชี้วัดที่ ๔	ตัวชี้วัดที่ ๕	สรุป ผลการประเมิน ตามหน่วย การเรียนรู้
๑.	-	ผ่าน	-	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน
๓.	ดี	-	-	ดีเยี่ยม	-	ดีเยี่ยม
๔.	ดี	-	ดี	-	ดี	ดี
๖.	ผ่าน	-	ดี	-	ดี	ดี
๗.	ดี	ดี	ผ่าน	ผ่าน	ดี	ดี
๙.	ดี	-	ดี	-	ดี	ดี
๑๐.	ดี	ดีเยี่ยม	ดี	ดีเยี่ยม	ดีเยี่ยม	ดีเยี่ยม

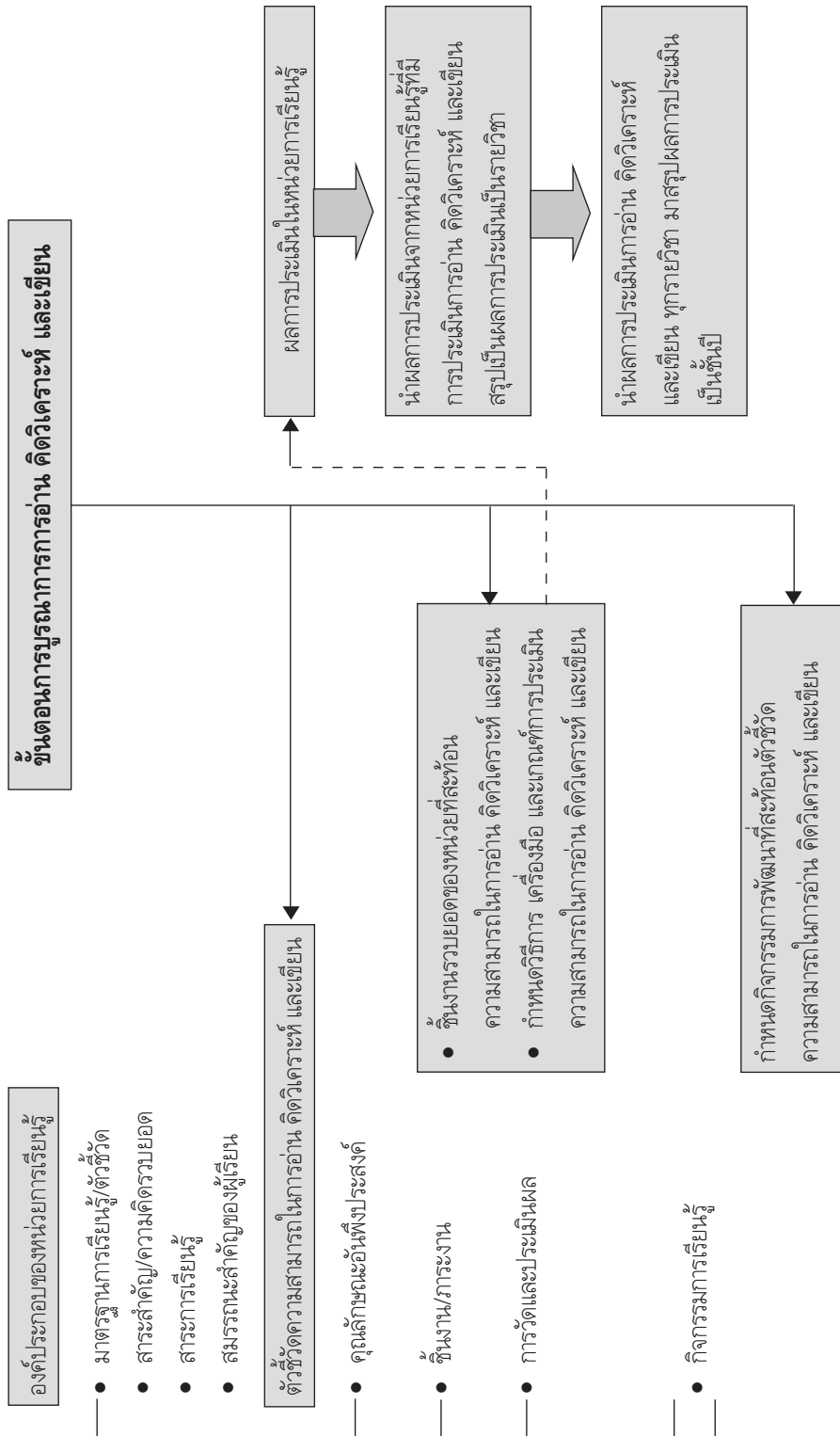
จากตัวอย่าง พิจารณาจากผลการประเมินหน่วยการเรียนรู้สุดท้าย คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ สรุปได้ “ดีเยี่ยม”

จะเห็นได้ว่าวิธีการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียนรายบุคคลในวิธีที่ ๑ และวิธีที่ ๒ ตามตัวอย่างนั้น สรุปผลการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนต่างกัน ครูผู้สอนควรพิจารณาเลือกใช้วิธีการ ที่สอดคล้องกับศักยภาพผู้เรียน และเมื่อเลือกใช้วิธีการใดแล้วให้ใช้วิธีการนั้นในการประเมินผู้เรียน

วิธีที่ ๓ พิจารณาจากผลงานการประเมินภาระงาน/ชิ้นงานใหม่ ผลการประเมินในหน่วยต่าง ๆ ที่ผ่านมา เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา การสรุปผลจะพิจารณาจากภาระงาน/ชิ้นงานที่กำหนดขึ้นมาใหม่ โดยลักษณะของ ภาระงาน/ชิ้นงาน ต้องครอบคลุมทั้ง ๕ ตัวชี้วัด และกำหนดเกณฑ์การประเมิน ๔ ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน

การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ร่วมกับการประเมินผลกลุ่มสาระ การเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถดำเนินการโดยพิจารณาหน่วยการเรียนรู้ที่มีตัวชี้วัดสอดคล้องกับตัวชี้วัด การประเมินความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน แล้วเพิ่มตัวชี้วัด ชิ้นงาน/ภาระงาน กิจกรรมพัฒนา และประเมินผลการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนลงในหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังแผนภาพที่ ๒.๑ และแสดงตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ตามลำดับต่อไป

แผนภาพที่ ๒.๑ ขั้นตอนการบูรณาการการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ในหน่วยการเรียนรู้รายวิชา

ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้

รหัสวิชา ว๑๑๑๐๑

วิทยาศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

สิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต

เวลา ๑๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ว ๑.๑ เข้าใจหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ของโครงสร้าง และหน้าที่ของระบบต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ทำงานสัมพันธ์กัน มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรีเรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตของตนเองและดูแลสิ่งมีชีวิต

ตัวชี้วัด

ว ๑.๑ ป.๑/๑ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต

ว ๑.๑ ป.๑/๒ สังเกตและอธิบายลักษณะและหน้าที่ของโครงสร้างภายนอกของพืชและสัตว์

มาตรฐาน ว ๘.๑ ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ ภายใต้ข้อมูลและเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้น ๆ เข้าใจว่าวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ตัวชี้วัด

ว ๘.๑ ป.๑/๑ ตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาตามที่กำหนดให้หรือตามความสนใจ

ว ๘.๑ ป.๑/๒ วางแผนการสังเกต สำรวจตรวจสอบ ศึกษาค้นคว้า โดยใช้ความคิดของตนเองและของครู

ว ๘.๑ ป.๑/๓ ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสำรวจตรวจสอบ และบันทึกผลด้วยวิธีง่าย ๆ

ว ๘.๑ ป.๑/๔ จัดกลุ่มข้อมูลที่ได้จากการสำรวจตรวจสอบ และนำเสนอผล

ว ๘.๑ ป.๑/๕ แสดงความคิดเห็นในการสำรวจตรวจสอบ

ว ๘.๑ ป.๑/๖ บันทึกและอธิบายผลการสังเกต สำรวจตรวจสอบ โดยเขียนภาพหรือข้อความสั้น ๆ

ว ๘.๑ ป.๑/๗ นำเสนอผลงานด้วยวาจาให้ผู้อื่นเข้าใจ

สาระการเรียนรู้

ความแตกต่างระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต/โครงสร้างภายนอกของพืชและสัตว์

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สิ่งมีชีวิตมีลักษณะแตกต่างจากสิ่งไม่มีชีวิต โดยสิ่งมีชีวิตจะมีการเคลื่อนที่ กินอาหาร ขับถ่าย หายใจ เจริญเติบโต สืบพันธุ์ และตอบสนองต่อสิ่งเร้า แต่สิ่งไม่มีชีวิตจะไม่มีลักษณะดังกล่าว

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด

การอ่าน คิววิเคราะห์ และเขียน

- ตัวชี้วัดที่ ๑ สามารถอ่านและหาประสบการณ์จากสื่อที่หลากหลาย
- ตัวชี้วัดที่ ๒ สามารถจับประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
- ตัวชี้วัดที่ ๓ สามารถเปรียบเทียบแง่มุมต่าง ๆ เช่น ข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ ความเหมาะสม ไม่เหมาะสม
- ตัวชี้วัดที่ ๔ สามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านโดยมีเหตุผลประกอบ
- ตัวชี้วัดที่ ๕ สามารถถ่ายทอดความคิดเห็น ความรู้สึกจากเรื่องที่อ่านโดยการเขียน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

ชิ้นงาน/ภาระงาน

๑. ชิ้นงาน/ภาระงานระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - ๑) บันทึกการตั้งคำถามและตอบคำถาม
  - ๒) แผนการสำรวจและการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์
  - ๓) บันทึกการสำรวจและการใช้วัสดุอุปกรณ์
  - ๔) บันทึกข้อมูลและการวาดภาพที่ได้จากการสังเกต สำรวจตรวจสอบ
  - ๕) บันทึกการจัดกลุ่มข้อมูล การแสดงความคิดเห็น และการนำเสนอข้อมูลด้วยวาจา
  - ๖) บันทึกผังการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต
๒. ชิ้นงาน/ภาระงานรวบยอด

โครงการสำรวจสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตบริเวณบ้านของตนเอง

การวัดและประเมินผล

๑. การวัดและประเมินผลระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - ๑) ประเมินการตั้งคำถาม
  - ๒) ประเมินการวางแผนการสำรวจ
  - ๓) ประเมินการสำรวจและการใช้วัสดุอุปกรณ์

- ๔) ประเมินการบันทึกข้อมูลและการวาดภาพที่ได้จากการสังเกต สำรวจตรวจสอบ
- ๕) ประเมินการจัดกลุ่มข้อมูล การแสดงความคิดเห็น และการนำเสนอข้อมูลด้วยวาจา
- ๖) ประเมินการตอบคำถามความแตกต่างระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต

๒. การวัดและประเมินผลเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้

ประเมินการจัดทำโครงงานสำรวจ การตั้งคำถาม การจัดทำแผนการสำรวจตรวจสอบ การใช้วัสดุอุปกรณ์ การบันทึกข้อมูลและการวาดภาพ การจัดกลุ่มข้อมูล การสรุปผลการสำรวจ ความแตกต่างของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตบริเวณบ้านของตนเอง และการนำเสนอข้อมูลด้วยวาจา

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนสังเกตตัวอย่างของสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต (พืช ปลา โຕีละ แก้ว ี ปากกา ดินสอ) แล้วร่วมกันตอบคำถามลักษณะของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต และศึกษาความหมายและตัวอย่างของสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิตจากใบความรู้และแผนภาพ จากนั้นนักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓-๕ คน แล้วร่วมกันตั้งคำถามข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ลงในแบบบันทึกการตั้งคำถาม (**การตั้งคำถามในแบบบันทึก**)

๒. ครูยกตัวอย่างและอธิบายการวางแผนการสำรวจตรวจสอบ และการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสำรวจตรวจสอบ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการสำรวจตรวจสอบสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยการบอกชื่อหรือบริเวณที่จะไปสำรวจตรวจสอบ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสำรวจตรวจสอบ เพื่อสังเกตและตรวจสอบสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตในบริเวณนั้น (**การวางแผนการสำรวจ**)

๓. ครูแนะนำวิธีการออกไปสำรวจข้อมูลและการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการสังเกตออกไปสำรวจ ศึกษาข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตตามที่ได้วางแผนไว้ (**การสำรวจสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต**) แล้วบันทึกข้อมูลและอธิบายลักษณะของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต พร้อมกับวาดภาพประกอบในแบบบันทึกข้อมูล (**การบันทึกข้อมูล และการวาดภาพลงในแบบบันทึก**)

๔. นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตจากหนังสือเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ แล้วสรุปลักษณะของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต พร้อมกับแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

๕. ครูยกตัวอย่างและอธิบายวิธีการจัดกลุ่มข้อมูลสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดกลุ่มข้อมูลสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ลงในแบบบันทึกการจัดกลุ่มข้อมูล (**การจัดกลุ่มข้อมูลในแบบบันทึกการจัดกลุ่มข้อมูล**) จากนั้นตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอข้อมูลด้วยวาจาหน้าชั้นเรียน พร้อมกับแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแสดงความคิดเห็นร่วมกันกับเพื่อนในชั้นเรียน (**การแสดงความคิดเห็นและการนำเสนอข้อมูลด้วยวาจา**)

๖. นักเรียนเปรียบเทียบความแตกต่างของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต พร้อมกับอธิบายเหตุผลประกอบแล้วเขียนรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตลงในใบกิจกรรม และตอบคำถามสรุปประเด็นที่สำคัญ (**การเปรียบเทียบความแตกต่างของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต**)

๗. ครูยกตัวอย่างและอธิบายการทำโครงการสำรวจ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคนทำโครงการสำรวจ โดยการวางแผนการสำรวจตรวจสอบสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตในบริเวณบ้านของตนเอง เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสำรวจตรวจสอบ ดำเนินการสำรวจตรวจสอบ พร้อมกับบันทึก อธิบาย จัดกลุ่มข้อมูล และสรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากการศึกษาสำรวจตรวจสอบ สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตที่ค้นพบในบ้านของตนเอง (**การวางแผนการสำรวจ และ รายละเอียดข้อมูลในโครงการสำรวจ**)

๘. ครูเสนอแนะวิธีการนำเสนอข้อมูลด้วยวาจา จากนั้นให้นักเรียนนำเสนอโครงการสำรวจสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตในบ้านของตนเองด้วยวาจา (**โครงการสำรวจ และการนำเสนอข้อมูลด้วยวาจา**)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ของจริงและรูปภาพสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต (พืช ปลา ไต้อะ แก้ว ปากกาดินสอ ฯลฯ)
๒. ใบความรู้ เรื่อง สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต
๓. สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและบ้าน
๔. แผนภูมิตัวอย่างการจัดกลุ่มข้อมูล
๕. โครงการสำรวจ
๖. แผนภูมิการนำเสนอข้อมูลโครงการสำรวจด้วยวาจา
๗. ตัวอย่างวัสดุอุปกรณ์การสำรวจตรวจสอบ เช่น แบบบันทึก ดินสอ กิ่งไม้เล็ก ๆ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการอ่าน คิววิเคราะห์ และเขียน ที่บูรณาการร่วมกับเกณฑ์การประเมินของหน่วยการเรียนรู้

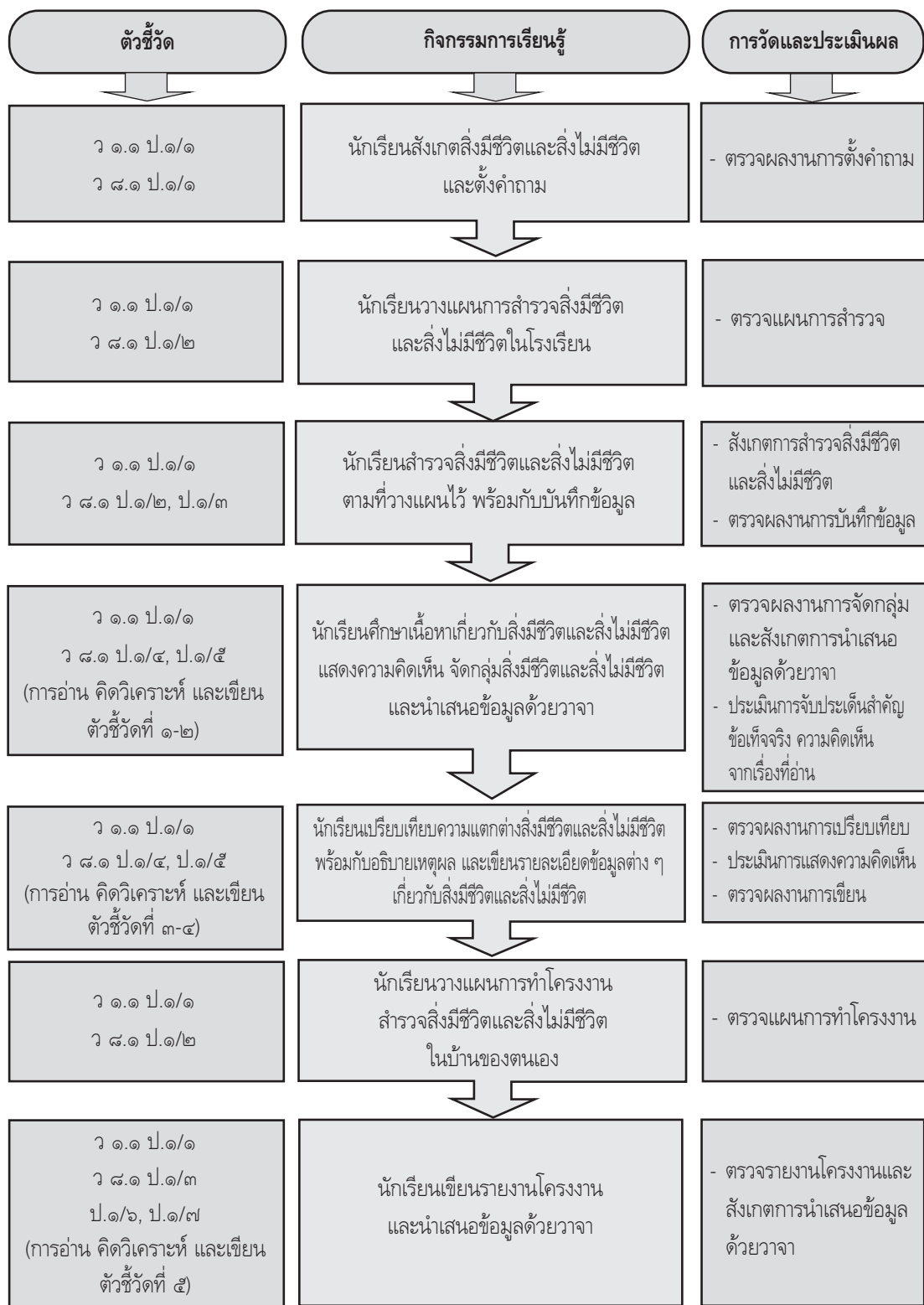
ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม	ดี	ผ่าน	ไม่ผ่าน
การตั้งคำถาม	ตั้งคำถามได้สอดคล้องกับเรื่องสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต เอื้อต่อการนำไปวางแผนการสำรวจทุกข้อคำถาม	ตั้งคำถามได้สอดคล้องกับเรื่องสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต เอื้อต่อการนำไปวางแผนการสำรวจเป็นเกือบทุกข้อคำถาม	ตั้งคำถามได้สอดคล้องกับเรื่องสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต เอื้อต่อการนำไปวางแผนการสำรวจบางข้อคำถาม	ตั้งคำถามได้ไม่สอดคล้องกับเรื่องสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต
การวางแผนการสำรวจและการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์	วางแผนการสำรวจเป็นลำดับขั้นตอนมีรายละเอียดชัดเจนทุกประเด็น และเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ได้เหมาะสมทั้งหมด	วางแผนการสำรวจเป็นลำดับขั้นตอนมีรายละเอียดชัดเจนเกือบทุกประเด็น และเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ได้เหมาะสมทั้งหมด	วางแผนการสำรวจเป็นลำดับขั้นตอนมีรายละเอียดชัดเจนเกือบทุกประเด็น และเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ได้เหมาะสมบางชิ้น	วางแผนการสำรวจและเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ได้ไม่เหมาะสม

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม	ดี	ผ่าน	ไม่ผ่าน
การสำรวจ การใช้วัสดุอุปกรณ์ และการบันทึก การสำรวจ	ดำเนินการสำรวจ ใช้วัสดุอุปกรณ์ ตามแผนที่วางไว้ ทุกขั้นตอน และบันทึก ผลการสำรวจ ได้ชัดเจนสมบูรณ์	ดำเนินการสำรวจ ใช้วัสดุอุปกรณ์ ตามแผนที่วางไว้ ทุกขั้นตอนและบันทึก ผลการสำรวจ ได้ชัดเจน	ดำเนินการสำรวจ และใช้วัสดุอุปกรณ์ ตามแผนที่วางไว้ ทุกขั้นตอน แต่บันทึก ผลการสำรวจ ได้ไม่ชัดเจน	ดำเนินการสำรวจ และใช้วัสดุอุปกรณ์ ไม่เป็นไปตามแผน ที่วางไว้ และบันทึก ผลการสำรวจ ได้ไม่ชัดเจน
การจัดกลุ่มและ การนำเสนอข้อมูล ด้วยวาจา (การอ่าน คดีวิเคราะห์ และเขียน ตัวชี้วัดที่ ๑-๒)	มีการจัดกลุ่มสิ่งมีชีวิต และสิ่งไม่มีชีวิต ได้ถูกต้อง นำเสนอ ข้อมูลด้วยวาจา และ แสดงความคิดเห็น ได้ชัดเจน เข้าใจง่าย	มีการจัดกลุ่มสิ่งมีชีวิต และสิ่งไม่มีชีวิต ได้เหมาะสมเกือบ ทุกประเด็น และ นำเสนอข้อมูล ด้วยวาจา และแสดง ความคิดเห็นได้ชัดเจน	มีการจัดกลุ่มสิ่งมีชีวิต และสิ่งไม่มีชีวิต ได้เหมาะสมเกือบ ทุกประเด็น แต่นำเสนอ ข้อมูลด้วยวาจา ได้ไม่ชัดเจน	มีการจัดกลุ่ม ได้ไม่ถูกต้อง และนำเสนอข้อมูล ด้วยวาจาจargon
การเปรียบเทียบ สิ่งมีชีวิตและ สิ่งไม่มีชีวิต (การอ่าน คดีวิเคราะห์ และเขียน ตัวชี้วัดที่ ๓-๔)	มีการเปรียบเทียบ ลักษณะของสิ่งมีชีวิต และสิ่งไม่มีชีวิต ได้ครอบคลุม เหมาะสม ชัดเจน และเข้าใจง่าย	มีการเปรียบเทียบ ลักษณะของสิ่งมีชีวิต และสิ่งไม่มีชีวิต ได้ครอบคลุมชัดเจน	มีการเปรียบเทียบ ลักษณะของสิ่งมีชีวิต และสิ่งไม่มีชีวิต ได้เกือบครอบคลุม และขาดความชัดเจน	เปรียบเทียบลักษณะ ของสิ่งมีชีวิต และสิ่งไม่มีชีวิต ได้ไม่ชัดเจน
การวางแผน การทำโครงการ สำรวจ	มีการวางแผน การทำโครงการสำรวจ ตามหัวข้อที่กำหนดไว้ และเขียนเข้าใจง่าย ทุกหัวข้อ	มีการวางแผน การทำโครงการสำรวจ ตามหัวข้อที่กำหนดไว้ ทุกข้อ และเขียน เข้าใจง่ายเกือบทุกข้อ	มีการวางแผน การทำโครงการสำรวจ ตามหัวข้อที่กำหนด และเขียนเข้าใจง่าย เป็นบางข้อ	มีการวางแผน การทำโครงการสำรวจ ไม่เป็นไปตามหัวข้อ ที่กำหนดไว้
การรายงานโครงการ สำรวจ (การอ่าน คดีวิเคราะห์ และเขียน ตัวชี้วัดที่ ๕)	เขียนได้ครอบคลุม ในเรื่องที่ศึกษา มีความชัดเจน เข้าใจง่ายทุกหัวข้อ และนำเสนอข้อมูล ด้วยวาจาชัดเจน ถูกต้อง	เขียนทุกหัวข้อ แต่มีความชัดเจน เกือบทุกข้อ และ นำเสนอข้อมูล ด้วยวาจาชัดเจน เกือบทุกหัวข้อ	เขียนเกือบครบ ทุกหัวข้อ และชัดเจน เป็นบางข้อ และ นำเสนอข้อมูล ด้วยวาจาเกือบครบ ทุกหัวข้อ	เขียนไม่ครบทุกข้อ และไม่ชัดเจน และ นำเสนอข้อมูล ด้วยวาจาจargon

แผนภาพที่ ๒.๒ ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ที่บูรณาการในขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ “สิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต”

**ตัวอย่าง ตารางตรวจสอบความสัมพันธ์
ระหว่างตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กับหน่วยการเรียนรู้**

รายวิชา ๑๑๑๐๑ วิทยาศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

เวลา.....ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่	ตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน				
	๑	๒	๓	๔	๕
๑. สิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต	/	/	/	/	/
๒.					
๓.					
๔.					
๕.					
๖.					
⋮					
จำนวนครั้ง					

ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้

รหัสวิชา ง๑๕๑๐๑

งานอาชีพและเทคโนโลยี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

อาชีพเพื่อปากท้อง

เวลา ๘ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ง ๑.๑ เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

ตัวชี้วัด

ง ๔.๑ ป.๕/๑ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน

ง ๔.๑ ป.๕/๒ ระบุความแตกต่างของอาชีพ

สาระการเรียนรู้

- อาชีพต่าง ๆ ในชุมชน ได้แก่ ค้าขาย เกษตรกรรม รับจ้าง รับราชการ พนักงานของรัฐ อาชีพอิสระ
- ความแตกต่างของอาชีพ ได้แก่ รายได้ ลักษณะงาน ประเภทกิจการ
- ข้อควรคำนึงเกี่ยวกับอาชีพ ได้แก่ ทำงานไม่เป็นเวลา การยอมรับนับถือจากสังคม ความเสี่ยงต่อชีวิต

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

อาชีพต่าง ๆ ในชุมชนมีมากมาย จำเป็นต้องเข้าใจและเรียนรู้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

การอ่าน คัดวิเคราะห์ และเขียน

- ตัวชี้วัดที่ ๑ สามารถอ่านเพื่อหาข้อมูลสารสนเทศเสริมประสบการณ์จากสื่อประเภทต่าง ๆ
- ตัวชี้วัดที่ ๒ สามารถจับประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบ เชื่อมโยงความเป็นเหตุเป็นผลจากเรื่องที่อ่าน
- ตัวชี้วัดที่ ๓ สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่องราว เหตุการณ์ของเรื่องที่อ่าน
- ตัวชี้วัดที่ ๔ สามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านโดยมีเหตุผลสนับสนุน
- ตัวชี้วัดที่ ๕ สามารถถ่ายทอดความเข้าใจ ความคิดเห็น คุณค่าจากเรื่องที่อ่านโดยการเขียน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

ชิ้นงาน/ภาระงาน

๑. ชิ้นงาน/ภาระงานระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - ๑) การตอบคำถามเกี่ยวกับอาชีพ
  - ๒) การตอบคำถามเกี่ยวกับอาชีพที่สนใจ
  - ๓) แผนการสำรวจอาชีพในชุมชน
  - ๔) บันทึกการสำรวจอาชีพในชุมชน
  - ๕) การนำเสนอผลงานการสำรวจอาชีพในชุมชน
๒. ชิ้นงาน/ภาระงานรวบยอด
เขียนเรียงความอาชีพที่ฉันต้องการ

การวัดและประเมินผล

๑. การวัดและประเมินผลระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - ๑) ตรวจสอบผลงานการตอบคำถามเกี่ยวกับอาชีพที่ศึกษา
  - ๒) ตรวจสอบแผนการสำรวจอาชีพในชุมชน
  - ๓) ตรวจสอบรายงานการสำรวจอาชีพในชุมชน
  - ๔) สังเกตการอภิปรายในกลุ่มย่อย
  - ๕) สังเกตการนำเสนอผลงานด้วยวาจา
๒. การวัดและประเมินผลเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้
  - ตรวจสอบผลงานการเขียนเรียงความอาชีพที่ฉันต้องการ

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับอาชีพที่น่าสนใจจากวีดิทัศน์ แล้วร่วมกันตอบคำถาม
  - ๑) พ่อแม่ ผู้ปกครองในครอบครัวของนักเรียนประกอบอาชีพอะไรบ้าง
  - ๒) มีอาชีพอะไรบ้างในชุมชน
  - ๓) นักเรียนมีความถนัดหรือสนใจอาชีพอะไร
  - ๔) นักเรียนต้องการประกอบอาชีพอะไร
๒. แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ ๓-๕ คน ศึกษาอาชีพต่าง ๆ จากแผ่นพับนานาอาชีพ แล้วร่วมกันตอบคำถามเกี่ยวกับอาชีพที่ศึกษาลงในแบบบันทึก (อาชีพที่สนใจ)
๓. ครูยกตัวอย่างและอธิบายการเขียนแผนการสำรวจอาชีพในชุมชน แล้วให้นักเรียนเขียนแผนการสำรวจอาชีพในชุมชน โดยการบอกชื่อแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาชาวบ้าน เส้นทาง อุปกรณ์ เพื่อสำรวจอาชีพที่มีในชุมชน

๔. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปสำรวจอาชีพที่มีในชุมชนตามแผนที่ออกแบบไว้ แล้วบันทึกข้อมูลและอธิบายลักษณะของแต่ละอาชีพ จัดทำเป็นรายงาน

๕. ให้นักเรียนนำข้อมูลจากข้อ ๔ มาอภิปรายในกลุ่มย่อย เพื่อสรุปความแตกต่างของอาชีพข้อควรคำนึงในการประกอบอาชีพต่าง ๆ

๖. นักเรียนนำเสนอผลงานการสำรวจข้อมูลอาชีพที่มีในชุมชนและร่วมกันสรุปพร้อมทั้งอภิปรายถึงความแตกต่างของอาชีพและข้อควรคำนึงในการประกอบอาชีพ

๗. นักเรียนเขียนเรียงความอาชีพที่ฉันต้องการ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. วัตถุประสงค์เกี่ยวกับอาชีพ
๒. แผ่นพับอาชีพต่าง ๆ
๓. แผนการสำรวจอาชีพในชุมชน
๔. แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาชาวบ้าน
๕. แผนภูมิการนำเสนอผลงาน

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการอ่าน คัดวิเคราะห์ และเขียน ในหน่วยการเรียนรู้ อาชีพเพื่อปากท้อง

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม	ดี	ผ่าน	ไม่ผ่าน
ความสามารถ ในการอ่าน	บอกข้อมูลสารสนเทศ ที่ปรากฏได้ครบถ้วน ถูกต้อง รวดเร็ว	บอกข้อมูลสารสนเทศ ที่ปรากฏได้ครบถ้วน ถูกต้อง	บอกข้อมูลสารสนเทศ ที่ปรากฏได้น้อย	บอกข้อมูลสารสนเทศ ที่ปรากฏไม่ได้
ความสามารถในการ จับประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบ เชื่อมโยง ความเป็นเหตุเป็นผล จากเรื่องที่อ่าน	จับประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบ เชื่อมโยง ความเป็นเหตุเป็นผล จากเรื่องที่อ่าน ได้ครบถ้วน ถูกต้อง	จับประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบ ความเป็นเหตุเป็นผล จากเรื่องที่อ่านได้	จับประเด็นสำคัญ ความเป็นเหตุเป็นผล จากเรื่องที่อ่านได้	จับประเด็นสำคัญ ความเป็นเหตุเป็นผล จากเรื่องที่อ่านไม่ได้
ความสามารถ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของเรื่องราว เหตุการณ์ ของเรื่องที่อ่าน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของเรื่องราว เหตุการณ์ ของเรื่องที่อ่าน ได้ครบถ้วน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของเรื่องราว เหตุการณ์ ของเรื่องที่อ่าน ได้เป็นส่วนมาก	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของเรื่องราว เหตุการณ์ ของเรื่องที่อ่านได้น้อย	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของเรื่องราว เหตุการณ์ ของเรื่องที่อ่านไม่ได้
ความสามารถ แสดงความคิดเห็น ต่อเรื่องที่อ่าน โดยมีเหตุผลสนับสนุน	แสดงความคิดเห็น ต่อเรื่องที่อ่านได้ โดยมีเหตุผลสนับสนุน ได้ครบถ้วน ถูกต้อง	แสดงความคิดเห็น ต่อเรื่องที่อ่านได้ โดยมีเหตุผลสนับสนุน ได้เป็นส่วนมาก	แสดงความคิดเห็น ต่อเรื่องที่อ่านได้ โดยมีเหตุผลสนับสนุน ได้น้อย	แสดงความคิดเห็น ต่อเรื่องที่อ่านได้ โดยมีเหตุผลสนับสนุน ไม่ได้
ความสามารถถ่ายทอด ความเข้าใจ ความคิดเห็น คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน โดยการเขียน	เขียนถ่ายทอด ความเข้าใจ ความคิดเห็น คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน ได้ครบถ้วน ถูกต้อง	เขียนถ่ายทอด ความเข้าใจ ความคิดเห็น คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน ได้เป็นส่วนมาก	เขียนถ่ายทอด ความเข้าใจ ความคิดเห็น คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน ได้น้อย	เขียนถ่ายทอด ความเข้าใจ ความคิดเห็น คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน ไม่ได้

แผนภาพที่ ๒.๓ ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ที่บูรณาการในขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ “อาชีพเพื่อปากท้อง”

**ตัวอย่าง ตารางตรวจสอบความสัมพันธ์
ระหว่างตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กับหน่วยการเรียนรู้**

รายวิชา ง๑๕๑๐๑ การงานอาชีพและเทคโนโลยี   ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕   เวลา.....ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่	ตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน				
	๑	๒	๓	๔	๕
๑.					
๒. อาชีพเพื่อปากท้อง	/	/	/	/	/
๓.					
๔.					
๕.					
๖.					
⋮					

ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

นักพูดสมัครเล่น

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๒/๒ จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ท ๒.๑ ม.๒/๒ เขียนบรรยายและพรรณนา

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ท ๓.๑ ม.๒/๓ วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

ท ๓.๑ ม.๒/๔ พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ท ๓.๑ ม.๒/๖ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระการเรียนรู้

- การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ
- การเขียนบรรยายและพรรณนา
- การวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู
- การพูดในโอกาสต่าง ๆ (การพูดโน้มน้าวใจ)
- มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การพูดเพื่อให้ข้อคิดหรือโน้มน้าวใจ นักพูดที่ดีต้องรู้จักรวบรวม คัดเลือก และเรียบเรียงข้อมูลการพูดให้เหมาะสมกับลักษณะของการพูด สถานการณ์ และผู้ฟัง โดยหมั่นฝึกฝนการพูดจะช่วยให้เกิดความมั่นใจและพูดได้ตรงตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด

การอ่าน คิววิเคราะห์ และเขียน

ตัวชี้วัดที่ ๑ สามารถคัดสรรสื่อที่ต้องการอ่านเพื่อหาข้อมูลสารสนเทศได้ตามวัตถุประสงค์ สามารถสร้างความเข้าใจและประยุกต์ใช้ความรู้จากการอ่าน

ตัวชี้วัดที่ ๒ สามารถจับประเด็นสำคัญและประเด็นสนับสนุนโต้แย้ง

ตัวชี้วัดที่ ๔ สามารถสรุปคุณค่า แนวคิด แง่คิดที่ได้จากการอ่าน

ตัวชี้วัดที่ ๕ สามารถสรุป อภิปราย ขยายความ แสดงความคิดเห็นโต้แย้ง สนับสนุน โหม่งน้ำ โดยการเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ผังความคิด เป็นต้น

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

ชิ้นงาน/ภาระงาน

๑. ชิ้นงาน/ภาระงานระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - ๑) การนำเสนองานกลุ่ม การวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู
  - ๒) บันทึกสรุปความจากการอ่าน : สารคดีมีไว้แบ่งปัน
  - ๓) บทพูด ๓ นาที มีสาระ
๒. ชิ้นงาน/ภาระงานรวบยอด

การพูดโหม่งน้ำใจ : นักพูดสมัครเล่น

การวัดและประเมินผล

๑. การวัดและประเมินผลระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - ๑) ตรวจสอบผลงานการวิเคราะห์เทคนิคการพูด และวิธีการทำงานของนักพูด
  - ๒) ตรวจสอบผลงานการจดบันทึกจากการอ่าน : สารคดีมีไว้แบ่งปัน
  - ๓) ตรวจสอบผลงานการเขียนบทพูด ๓ นาที มีสาระ
๒. การวัดและประเมินผลเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้

สังเกตการพูดโหม่งน้ำใจ

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนดูวิดีโอที่เกี่ยวกับนักพูด นักจัดรายการวิทยุที่ประสบความสำเร็จ และฟังการพูดสุนทรพจน์ที่ชนะการประกวด แล้วร่วมกันวิเคราะห์ วิเคราะห์ โดยตอบคำถามว่าทำไมวิทยุเหล่านี้จึงได้รับการชื่นชมว่าเป็นนักพูด นักจัดรายการที่ประสบความสำเร็จ การพูดสุนทรพจน์ที่ดีมีลักษณะอย่างไร “การเป็นนักพูดที่ดีสามารถฝึกฝนได้” นักเรียนเห็นด้วยกับคำกล่าวนี้อหรือไม่ อย่างไร

๒. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ ๕ คน มอบหมายให้สืบค้นและนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์เกี่ยวกับเทคนิคในการพูดที่ประสบความสำเร็จ และวิธีการทำงานของนักพูด นักจัดรายการที่ชื่นชอบมาอย่างน้อย ๓ คน

๓. ครูตรวจผลงานการวิเคราะห์ เทคนิคการพูด และวิธีทำงานของนักพูด

๔. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านในชีวิตประจำวัน และการจัดระดับคุณภาพของประชากรโดยใช้การอ่านเป็นตัวชี้วัด แล้วตอบคำถามว่า การอ่านเรื่องราวประเภทใดบ้างจึงมีประโยชน์หรือให้ข้อคิดที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๕. ครูแนะนำเทคนิคการอ่านสรุปความ พร้อมยกตัวอย่างการจดบันทึกเล่าเรื่องจากการอ่าน

๖. นักเรียนทำกิจกรรมการอ่านเก็บข้อมูล โดยเลือกอ่านเรื่องที่น่าสนใจ และคิดว่าเป็นประโยชน์ที่จะนำมาบอกเล่าให้เพื่อน ๆ ได้รับรู้ด้วย ๑ เรื่อง โดยสามารถจับประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน และโต้แย้ง แล้วจดบันทึกการอ่าน : สารคดีมีไว้แบ่งปัน

๗. ครูประเมินผลการจดบันทึกการอ่าน : สารคดีมีไว้แบ่งปัน ตามเกณฑ์การประเมิน และให้ข้อมูลย้อนกลับ

๘. ครูเชื่อมโยงการนำข้อมูลจากการอ่านมาเขียนเป็นบทพูด โดยให้ข้อสังเกตและแนะนำเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการหักทลาย การเกริ่นนำ การเสนอเนื้อหา และการสรุป

๙. นักเรียนนำข้อมูลจากการอ่านสารคดีมีไว้แบ่งปัน โดยจับประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน โต้แย้ง แสดงแนวคิด แง่คิดที่ได้จากการอ่าน มาใช้เขียนเป็นบทพูด ๓ นาที มีสาระ

๑๐. ครูตรวจบทพูด ๓ นาที มีสาระ และให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับแต่งบทพูดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๑๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน ฝึกฝนการพูดโดยใช้เทคนิคการพูดรอบวง ๒ รอบ ที่มีสมาชิกในวงของแต่ละรอบที่ไม่ซ้ำกัน โดยผลัดเปลี่ยนกันพูด ประเมิน และการให้คำติชม

๑๒. นักเรียนปฏิบัติกรพูดใหม่หัวใจ : นักพูดสมัครเล่นในรอบวงที่ ๓ ซึ่งมีสมาชิกในวงที่ไม่ซ้ำกับรอบวงที่ ๑ และ ๒ โดยนำความรู้และประสบการณ์จากการเรียนรู้ ตั้งแต่การเลือกเนื้อหาจากการอ่านมาเรียบเรียงเป็นบทพูด และการแสดงออกถึงคุณลักษณะของนักพูดที่ดี เพื่อการประเมินจริงตามเกณฑ์การประเมิน

๑๓. นักเรียนที่มีผลการประเมินระดับดีเยี่ยมของทุกกลุ่มออกมาพูดหน้าชั้นเรียนให้ทุกคนฟัง

๑๔. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้และทักษะการพูดจากการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ นักพูดสมัครเล่น

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. วิดีทัศน์เกี่ยวกับนักพูด, ตัวอย่างสุนทรพจน์ที่ชนะการประกวด
๒. ยกตัวอย่างการจดบันทึกเล่าเรื่องจากการอ่าน
๓. ใบกิจกรรมการจดบันทึกเล่าเรื่องจากการอ่าน “สาระดีดีมีไว้แบ่งปัน”
๔. ใบกิจกรรมการเขียนบทพูด ๓ นาที มีสาระ

เกณฑ์การประเมินตามกิจกรรมการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้นักพูดสมัครเล่น

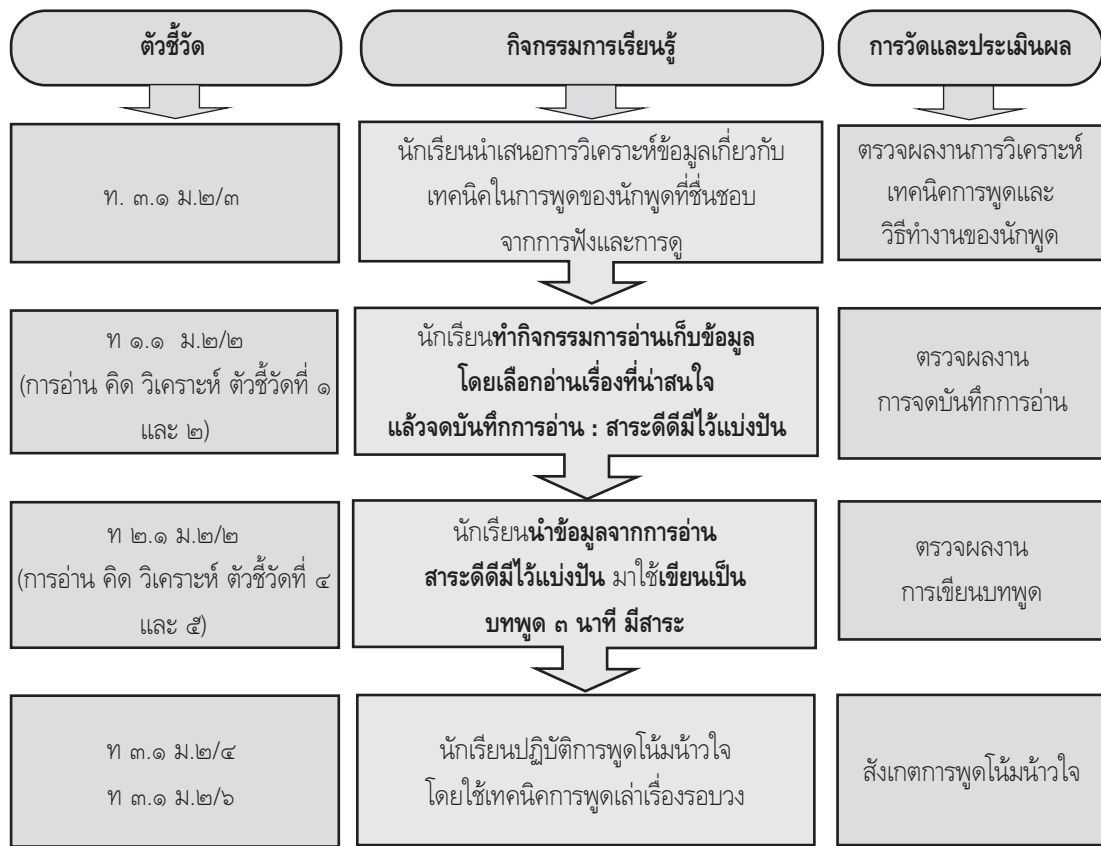
ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม	ดี	ผ่าน	ไม่ผ่าน
การวิเคราะห์และ วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู (ตัวชี้วัด ท ๓.๑ ม.๒/๓)	แยกแยะข้อเท็จจริง จากการฟังและการดู ได้ถูกต้อง ชัดเจน มีเหตุผล และเสนอ แนวคิดจากการฟัง และดูไปใช้ ในชีวิตจริงได้	แยกแยะข้อเท็จจริง จากการฟังและการดู ได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ และเสนอแนวคิด จากการฟังและดู ไปใช้ในชีวิตจริงได้	แยกแยะข้อเท็จจริง จากการฟังและการดู ได้บ้าง และเสนอ แนวคิดจากการฟัง และดูไปใช้ในชีวิตจริง ได้เล็กน้อย	แยกแยะข้อเท็จจริง จากการฟังและการดู ไม่ถูกต้อง และ ไม่สามารถเสนอแนวคิด จากการฟังและดู ไปใช้ในชีวิตจริงได้
การคัดสรรสื่อ ที่ต้องการอ่านเพื่อหา ข้อมูลสารสนเทศ ได้ตามวัตถุประสงค์ (ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม.๒/๒) (ตัวชี้วัดการอ่านฯ ข้อ ๑)	เลือกอ่านข้อมูล ที่มีประโยชน์ ทันสมัย มีรายละเอียดที่สำคัญ ชัดเจน น่าสนใจ และ มีการอ้างอิงที่ถูกต้อง	เลือกอ่านข้อมูล ที่มีประโยชน์ มีรายละเอียดที่สำคัญ พอสมควร และ มีการอ้างอิงที่ถูกต้อง	เลือกอ่านข้อมูล ที่มีประโยชน์ มีรายละเอียด พอสมควร แต่ไม่น่าสนใจ และมีการอ้างอิงที่มา	เลือกอ่านข้อมูล ที่ไม่น่าสนใจ ข้อมูลน้อยและ ขาดรายละเอียด ที่สำคัญ และ ไม่มีการอ้างอิงที่มา
การจับประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน และโต้แย้ง (ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม.๒/๒) (ตัวชี้วัดการอ่านฯ ข้อ ๒)	การบันทึกข้อมูล จากการอ่าน มีประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน และโต้แย้งที่ชัดเจน น่าสนใจ ครบถ้วน	การบันทึกข้อมูล จากการอ่าน มีประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน ที่ชัดเจน น่าสนใจ	การบันทึกข้อมูล จากการอ่าน มีประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน ที่ชัดเจนพอสมควร	การบันทึกข้อมูล จากการอ่าน ไม่มีประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน และโต้แย้ง

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม	ดี	ผ่าน	ไม่ผ่าน
การสรุปความรู้ คุณค่า แนวคิด แง่คิดที่ได้ จากการอ่าน (ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม.๒/๒) (ตัวชี้วัดการอ่านฯ ข้อ ๔)	เขียนสรุปความรู้ คุณค่า แนวคิด แง่คิด จากการอ่านได้ชัดเจน และนำไปใช้ในชีวิต จริงได้	เขียนสรุปความรู้ คุณค่า แนวคิด แง่คิด จากการอ่านได้ชัดเจน พอสมควร	เขียนสรุปความรู้ คุณค่า แนวคิด แง่คิด จากการอ่านได้บ้าง	เขียนสรุปความรู้ คุณค่า แนวคิด แง่คิด จากการอ่านไม่ได้
การแสดงความคิดเห็น โน้มน้าว โดยการเขียน สื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ (ตัวชี้วัด ท ๒.๑ ม.๒/๒) (ตัวชี้วัดการอ่านฯ ข้อ ๕)	เขียนสื่อความหมาย แสดงความคิดเห็น โน้มน้าวโดยใช้ถ้อยคำ สำนวนในเชิงบรรยาย และพรรณนาถูกต้อง เหมาะสม	เขียนสื่อความหมาย แสดงความคิดเห็น โน้มน้าวโดยใช้ถ้อยคำ ในเชิงบรรยายและ พรรณนาได้เหมาะสม	เขียนสื่อความหมาย แสดงความคิดเห็น โน้มน้าวโดยใช้ถ้อยคำ ในเชิงบรรยายและ พรรณนาได้บ้าง	ไม่สามารถเขียน สื่อสารในรูปแบบ ที่กำหนดได้
ปฏิบัติการพูด โน้มน้าวใจ (ตัวชี้วัด ท ๓.๑ ม.๒/๔, ท ๓.๑ ม.๒/๖)	เนื้อหาการพูดมีลำดับ ไม่วกวน สอดคล้อง กับเรื่องที่พูด และ มีประโยชน์ต่อผู้ฟังมาก น้ำเสียงชัดเจน การใช้ภาษากระชับ เข้าใจง่าย น่าฟัง มีลีลาการพูดที่ดึงดูด ความสนใจของผู้ฟัง โดยตลอด กิริยาการพูดสุภาพ เป็นมิตร	เนื้อหาการพูดมีลำดับ สอดคล้องกับ เรื่องที่พูด และ มีประโยชน์ต่อผู้ฟัง เสียงดังฟังชัด การใช้ภาษากระชับ มีลีลาการพูดดึงดูด ความสนใจของผู้ฟัง บางตอน กิริยาการพูดสุภาพ ชัดเจนบ้างเล็กน้อย	เนื้อหาการพูดมีลำดับ สอดคล้องกับ เรื่องที่พูด เสียงดังเล็กน้อย การใช้ภาษากระชับ มีลีลาการพูด ไม่น่าสนใจเท่าที่ควร กิริยาการพูดสุภาพ สบตาผู้ฟังบ้าง เป็นบางครั้ง	เนื้อหาไม่มีสาระ และไม่สอดคล้องกับ เรื่องที่พูด เสียงเบา ฟังไม่ชัดเจน และการใช้ภาษา ไม่กระชับ ตะกุกตะกัก ไม่มีลีลาการพูด ที่น่าสนใจ กิริยาการพูดสุภาพ เขินอายมาก ไม่กล้าสบตา

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ในหน่วยการเรียนรู้นักพูดสมัครเล่น

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม	ดี	ผ่าน	ไม่ผ่าน
สามารถคัดสรรสื่อ ที่ต้องการอ่าน เพื่อหาข้อมูล สารสนเทศ ได้ตามวัตถุประสงค์	เลือกอ่านข้อมูล ที่มีประโยชน์ ทันสมัย มีรายละเอียดที่ชัดเจน น่าสนใจ และมีการ อ้างอิงที่มาถูกต้อง	เลือกอ่านข้อมูล ที่มีประโยชน์ มีรายละเอียด พอสมควร และมีการ อ้างอิงที่มาถูกต้อง	เลือกอ่านข้อมูล ที่มีประโยชน์ แต่มีรายละเอียด ค่อนข้างน้อย และมีการอ้างอิงที่มา	เลือกอ่านข้อมูล ที่ไม่น่าสนใจ ขาดรายละเอียด ที่ชัดเจน และ ไม่มีการอ้างอิงที่มา
สามารถจับ ประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน และโต้แย้ง	การบันทึกข้อมูล จากการอ่าน มีประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน และโต้แย้งที่ชัดเจน น่าสนใจ ครบถ้วน	การบันทึกข้อมูล จากการอ่าน มีประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน ที่ชัดเจน น่าสนใจ	การบันทึกข้อมูล จากการอ่าน มีประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน ที่ชัดเจนพอสมควร	การบันทึกข้อมูล จากการอ่าน ไม่มีประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน และโต้แย้ง
สามารถสรุปคุณค่า แนวคิด แง่คิด ที่ได้จากการอ่าน	เขียนสรุปคุณค่า แนวคิด แง่คิด จากการอ่านได้ชัดเจน เชื่อมโยงกับการนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้	เขียนสรุปคุณค่า แนวคิด แง่คิด จากการอ่านได้ชัดเจน พอสมควร	เขียนสรุปคุณค่า แนวคิด แง่คิด จากการอ่านได้บ้าง	เขียนสรุปคุณค่า แนวคิด แง่คิด จากการอ่านไม่ได้
สามารถแสดง ความคิดเห็น โน้มน้าว โดยการเขียนสื่อสาร ในรูปแบบต่าง ๆ	เขียนสื่อความหมาย แสดงความคิดเห็น โน้มน้าวโดยใช้ถ้อยคำ สำนวนถูกต้อง เหมาะสม	เขียนสื่อความหมาย แสดงความคิดเห็น โน้มน้าวโดยใช้ถ้อยคำ ได้เหมาะสม	เขียนสื่อความหมาย แสดงความคิดเห็น โน้มน้าวได้บ้าง	ไม่สามารถเขียนสื่อสาร ในรูปแบบที่กำหนดได้

แผนภาพที่ ๒.๔ ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่บูรณาการในขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ “นักพูดสมัครเล่น”

**ตัวอย่าง ตารางตรวจสอบความสัมพันธ์
ระหว่างตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กับหน่วยการเรียนรู้**

รายวิชา ๓๒๒๑๐๑ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา.....ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่	ตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน				
	๑	๒	๓	๔	๕
๑.					
๒.					
๓. นักพูดสมัครเล่น	/	/	-	/	/
๔.					
๕.					
๖.					
๗.					
จำนวนครั้ง					

ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้

รหัสวิชา สท๓๒๑๐๑

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ

เวลา ๑๔ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด

ส ๓.๒ ม.๕/๒ วิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อสังคมไทย

สาระการเรียนรู้

๑. วิวัฒนาการของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ของไทย
๒. ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของประเทศ
๓. ผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีต่อภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้าและบริการ
๔. การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ
๕. บทบาทขององค์กรระหว่างประเทศในเวทีการเงินโลกที่มีผลกับประเทศไทย

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ของไทย มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประเด็นซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้าและบริการ ทั้งในเรื่องการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ซึ่งต้องมียุทธศาสตร์ระหว่างประเทศในเวทีการเงินโลกเข้าส่งเสริมและสนับสนุนให้ดำเนินไปตามภาวะของเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด

การอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

ตัวชี้วัดที่ ๑ สามารถอ่านเพื่อการศึกษา ค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัดที่ ๒ สามารถจับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์จากการอ่านสื่อที่มีความซับซ้อน

ตัวชี้วัดที่ ๓ สามารถวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารกับผู้อ่าน และสามารถวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะในแง่มุมต่าง ๆ

ตัวชี้วัดที่ ๔ สามารถประเมินความน่าเชื่อถือ คุณค่า แนวคิดที่ได้จากสิ่งที่อ่านอย่างหลากหลาย

ตัวชี้วัดที่ ๕ สามารถเขียนแสดงความคิดเห็น ได้แย่ง สรุป โดยมีข้อมูลอธิบายสนับสนุนอย่างเพียงพอ และสมเหตุสมผล

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

ชิ้นงาน/ภาระงาน

๑. ชิ้นงาน/ภาระงานระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - ๑) การสรุปวิวัฒนาการของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ของไทย
  - ๒) แผนผังความคิดสรุปปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของประเทศ
  - ๓) การสรุปประเด็นสำคัญ พร้อมกับจัดเรียงลำดับเหตุการณ์หรือสิ่งที่เกิดขึ้นที่ส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้าและบริการ
    - ๔) การวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ผลกระทบที่เกิดขึ้น และให้ข้อเสนอแนะกับการแก้ไขปัญหา
    - ๕) การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีต่อภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้าและบริการของประเทศและในจังหวัดของตนเอง
  - ๖) แผนผังความคิดหรือแผนผังการสรุปการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ พร้อมกับสรุปประเด็นสำคัญ
  - ๗) แผนผังความคิด หรือ PowerPoint สรุปบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศในเวทีการเงินโลกที่มีผลกับประเทศไทย
๒. ชิ้นงาน/ภาระงานรวบยอด

รายงานการศึกษา ค้นคว้า การค้าขายแบบเสรี

การวัดและประเมินผล

๑. การวัดและประเมินผลระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  - ๑) ตรวจสอบผลงานการเขียนสรุปวิวัฒนาการของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ของไทย
  - ๒) ตรวจสอบแผนผังความคิดสรุปปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของประเทศ
  - ๓) ตรวจสอบผลงานการเขียนสรุปประเด็นสำคัญ การวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ
  - ๔) ตรวจสอบแผนผังความคิดสรุปการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ และการสรุปบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศ
๒. การวัดและประเมินผลเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้
  - ตรวจสอบรายงานการศึกษาค้นคว้าการค้าขายแบบเสรี

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งกลุ่มนักเรียนศึกษาวิวัฒนาการของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ของไทย จากเอกสารประกอบการเรียนรู้ และสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ พร้อมกับสรุปสิ่งที่ศึกษาค้นคว้า จากนั้นตัวแทนของกลุ่มมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
๒. แบ่งกลุ่มนักเรียนศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของประเทศ จากเอกสารประกอบการเรียนรู้ และสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ แล้วสรุปประเด็นสำคัญในรูปแบบแผนผังความคิด พร้อมกับส่งตัวแทนของกลุ่มมานำเสนอผลงาน
๓. นักเรียนศึกษาผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีต่อภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น วารสาร สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ อินเทอร์เน็ต ภูมิปัญญาท้องถิ่น และนารายละเอียดหรือเนื้อหาที่ศึกษารวบรวมมาสรุปประเด็นสำคัญ พร้อมกับจัดเรียงลำดับเหตุการณ์หรือสิ่งที่เกิดขึ้นที่ส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้าและบริการ
๔. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ผลกระทบที่เกิดขึ้น และให้ข้อเสนอแนะกับการแก้ไขปัญหา พร้อมกับประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่รวบรวมมาได้
๕. นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีต่อภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้าและบริการของประเทศและในจังหวัดของตนเอง พร้อมกับอธิบายเหตุผลประกอบ
๖. แบ่งกลุ่มนักเรียนศึกษาค้นคว้าการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ พร้อมกับสรุปประเด็นสำคัญในรูปแบบแผนผังความคิด หรือจัดทำเป็นแผ่นพับ
๗. แบ่งกลุ่มนักเรียนศึกษาค้นคว้าบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศในเวทีการเงินโลกที่มีผลกับประเทศไทย พร้อมกับสรุปประเด็นสำคัญในรูปแบบแผนผังความคิด หรือ PowerPoint

๘. นักเรียนนำความรู้ ข้อมูล สารสำคัญจากการเรียนรู้ในกิจกรรมข้อ ๑-๗ มาเรียบเรียงจัดทำรายงาน การศึกษาค้นคว้าการค้าขายแบบเสรีตามประเด็นหัวข้อ ดังนี้

- ๑) วิวัฒนาการของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ของไทย
- ๒) ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของประเทศ
- ๓) ผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีต่อภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้าและบริการ
- ๔) การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ
- ๕) บทบาทขององค์กรระหว่างประเทศในเวทีการเงินโลกที่มีผลกับประเทศไทย
- ๖) ข้อคิดที่ได้จากการค้าขายแบบเสรี

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. เอกสารประกอบการเรียนรู้และสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ
๒. คอมพิวเตอร์
๓. ห้องสมุด
๔. ภูมิปัญญาท้องถิ่น

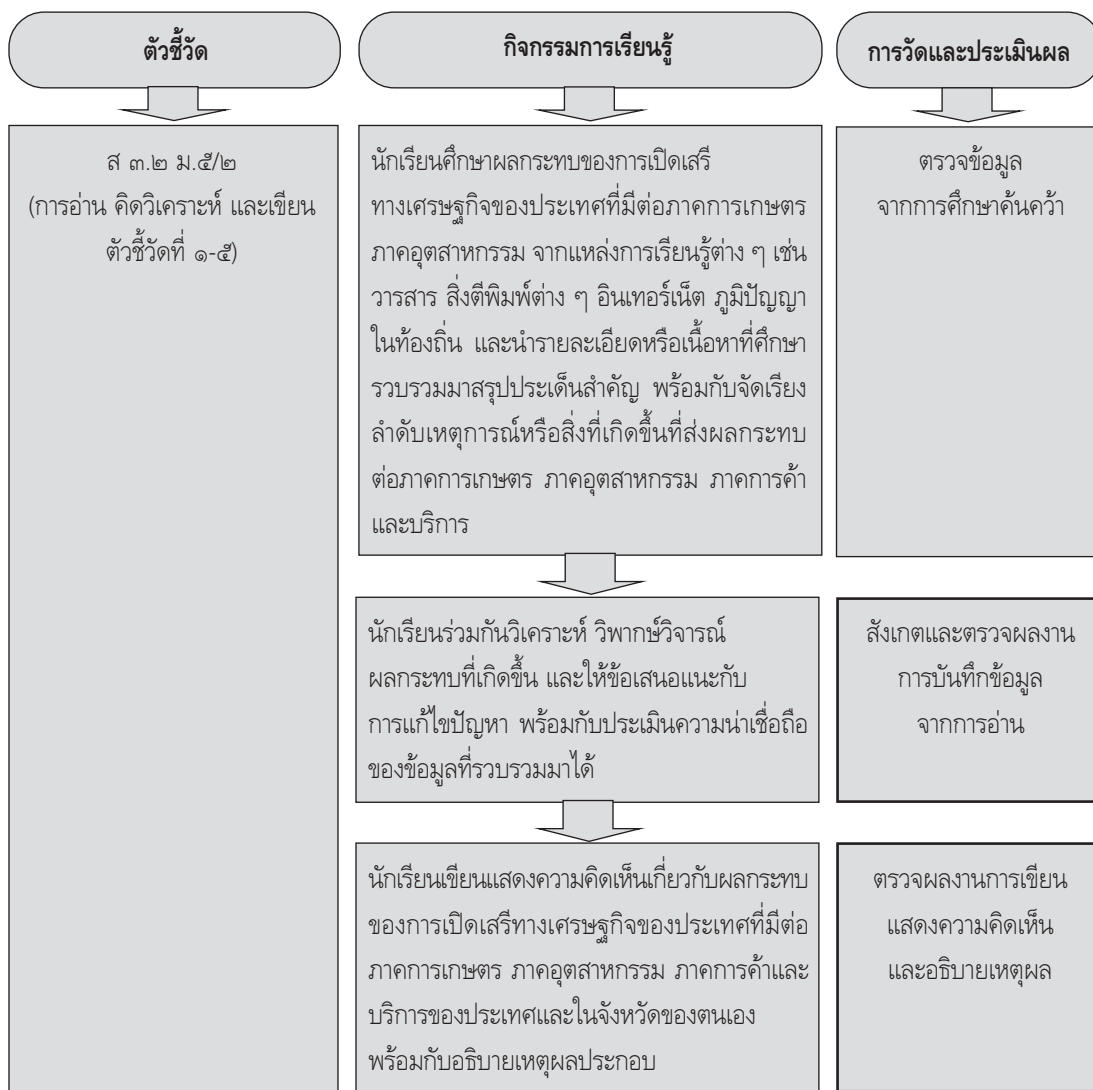
เกณฑ์การประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ในหน่วยการเรียนรู้ การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม	ดี	ผ่าน	ไม่ผ่าน
สามารถอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้ และสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	อ่านข้อมูลที่หลากหลาย ทันสมัยสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน โดยมีรายละเอียด ที่ถูกต้องชัดเจน และสามารถสรุปประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์จากสื่อที่อ่านได้ถูกต้องครบถ้วน	อ่านข้อมูลที่หลากหลาย ทันสมัย โดยมีรายละเอียดที่ถูกต้องชัดเจน และสามารถสรุปประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์จากสื่อที่อ่านได้ถูกต้อง	อ่านข้อมูลที่หลากหลาย มีรายละเอียดชัดเจน และสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ แต่ลำดับเหตุการณ์ค่อนข้างสับสน	อ่านข้อมูลที่มีรายละเอียด แต่ไม่สามารถสรุปความรู้ได้ หรือสรุปได้ แต่ไม่ถูกต้อง

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม	ดี	ผ่าน	ไม่ผ่าน
สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ และประเมินความ น่าเชื่อถือ	วิเคราะห์สิ่งที่อ่านได้ และสามารถวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ ในแง่มุมต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน สมเหตุสมผล และ ประเมินความน่าเชื่อถือ สื่อที่อ่านได้	วิเคราะห์สิ่งที่อ่านได้ และสามารถวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ ในแง่มุมต่าง ๆ ได้สมเหตุสมผล อาจขาดความชัดเจนบ้าง แต่ประเมินความ น่าเชื่อถือสื่อที่อ่านได้	วิเคราะห์สิ่งที่อ่านได้ และสามารถวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ ในแง่มุมต่าง ๆ ได้ แต่ไม่สมเหตุสมผล ประเมินความน่าเชื่อถือ สื่อที่อ่านได้บ้าง	วิเคราะห์สิ่งที่อ่านได้บ้าง แต่ไม่สามารถวิพากษ์ หรือให้ข้อเสนอแนะได้ และประเมินความ น่าเชื่อถือ สื่อที่อ่าน ไม่ได้เลย
สามารถเขียนแสดง ความคิดเห็น ได้แย่ง สรุป	เขียนสรุป แสดง ความคิดเห็น ได้แย่ง โดยมีข้อมูลสนับสนุน เพียงพอ สมเหตุสมผล สื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจ ชัดเจน	เขียนสรุป แสดง ความคิดเห็น ได้แย่ง โดยมีข้อมูลสนับสนุน สมเหตุสมผล สื่อสาร ให้ผู้อ่านเข้าใจได้	เขียนสรุป แสดง ความคิดเห็น ได้แย่ง โดยมีข้อมูล สนับสนุนบ้าง	เขียนสรุปได้น้อยมาก หรือไม่สามารถสรุป ได้เลย

แผนภาพที่ ๒.๕ ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ที่บูรณาการในขั้นตอน
 ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ “การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ”

**ตัวอย่าง ตารางตรวจสอบความสัมพันธ์
ระหว่างตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กับหน่วยการเรียนรู้**

รายวิชา ส๓๒๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

เวลา.....ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่	ตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน				
	๑	๒	๓	๔	๕
๑.					
๒.					
๓. การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ	/	/	/	/	/
๔.					
๕.					
๖.					
๗.					
⋮					
จำนวนครั้ง					

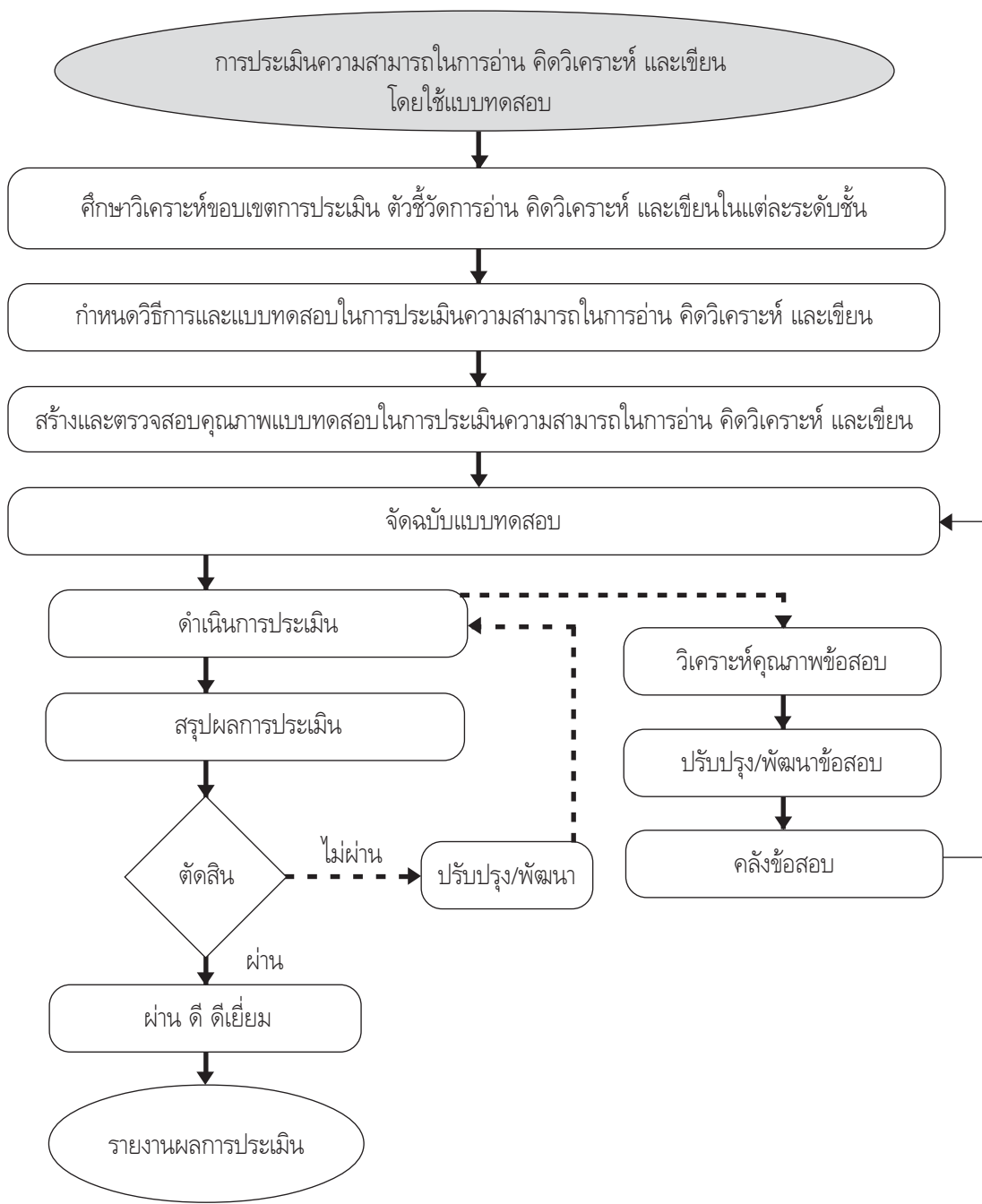

รูปแบบที่ ๒

การใช้เครื่องมือหรือแบบทดสอบประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

สถานศึกษาสามารถสร้างและพัฒนาแบบทดสอบตามตัวชี้วัดการประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนได้ โดยใช้กระบวนการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องมั่นใจ ในความเที่ยงตรง (Validity) ความยุติธรรม (Fair) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบทดสอบนั้น ๆ ที่จะนำมาประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

ในการประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยใช้แบบทดสอบ สามารถแสดง เป็นขั้นตอนการดำเนินงานดังแผนภาพที่ ๒.๖

แผนภาพที่ ๒.๖ ขั้นตอนการประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน โดยใช้แบบทดสอบ

การวิเคราะห์ขอบเขตการประเมินและตัวชี้วัดเพื่อกำหนดวิธีการและเครื่องมือการประเมินที่เหมาะสมตรงตามตัวชี้วัด ดังนี้

ตารางที่ ๒.๑ ตัวอย่างการวิเคราะห์ขอบเขตการประเมินและตัวชี้วัดเพื่อกำหนดวิธีการและเครื่องมือการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

ระดับชั้น	ขอบเขตการประเมิน	ตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	เครื่องมือการประเมิน	แนวทางการให้คะแนน
ประถมศึกษาปีที่ ๑-๓	<p>การอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อประเภทต่าง ๆ ที่ให้ความเพลิดเพลิน ความรู้ ประสิทธิภาพ และมีประเด็นให้คิดและเขียนบรรยาย</p> <p>ถ่ายทอดประเด็นที่คิด ด้วยภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม เช่น อ่านสาระความรู้ ที่น่าสนใจอย่างสนใจ นึกาน เรื่องสั้น นิยายปริศนา</p>	<p>๑. สามารถอ่านและหาประเด็นจากเรื่องที่หลากหลาย</p> <p>๒. สามารถจับประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง/ความคิดเห็น เรื่องที่อ่าน</p> <p>๓. สามารถเรียบเรียงย่อแม่ม่งต่าง ๆ เช่น ข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ ความเหมาะสม ไม่เหมาะสม</p> <p>๔. สามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน โดยมีเหตุผลประกอบ</p> <p>๕. สามารถถ่ายทอดความคิดเห็น ความรู้สึก จากเรื่องที่อ่าน โดยการเขียน</p>	<p>- ตรวจสอบหลักฐานร่องรอย</p> <p>- การทดสอบ</p>	<p>- แบบตรวจสอบรายการ</p> <p>- แบบทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เลิกตอบ - ตอบสั้น - เขียนตอบ 	<p>ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด</p>

ระดับชั้น	ขอบเขตการประเมิน	ตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	เครื่องมือการประเมิน	แนวทางการให้คะแนน
ประถมศึกษาปีที่ ๔-๖	<p>การอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์ และ/หรือสื่อประเภทต่าง ๆ ที่ให้ข้อมูลสารสนเทศ ความรู้ ประสบการณ์ที่เอื้อให้ผู้อ่านนำไปตีวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ แก้ปัญหา และถ่ายทอด โดยการเขียนเป็นความเรียงเชิงสร้างสรรค์ด้วยถ้อยคำ ภาษาที่ถูกต้องชัดเจน เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือเรียน บทความ สุพรรณจน์ คำแนะนำคำเตือน</p>	<p>๑. สามารถอ่านเพื่อหา ข้อมูลสารสนเทศ เสริมประสบการณ์ จากสื่อประเภทต่าง ๆ ๒. สามารถจับประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบ เชื่อมโยง ความเป็นเหตุเป็นผล จากเรื่องที่อ่าน ๓. สามารถเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของเรื่องราว เหตุการณ์ของเรื่องที่อ่าน ๔. สามารถแสดงความคิดเห็น ต่อเรื่องที่อ่าน โดยมีเหตุผลสนับสนุน ๕. สามารถถ่ายทอด ความเข้าใจ ความคิดเห็น คุณค่าจากเรื่องที่อ่าน โดยการเขียน</p>	<p>- ตรวจสอบหลักฐานร่องรอย - การทดสอบ</p>	<p>- แบบตรวจสอบรายการ - แบบทดสอบ - เลิกตอบ - ตอบสั้น - เขียนตอบ</p>	<p>ตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์ที่กำหนด</p>

ระดับชั้น	ขอบเขตการประเมิน	ตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	เครื่องมือการประเมิน	แนวทางการให้คะแนน
มัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓	<p>การอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งคิด ความรู้ เกี่ยวกับสังคมและ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้อ่าน นำไปตีวิเคราะห์ วิเคราะห์ สรุปแนวคิด คัดคำที่ใช้ นำไปประยุกต์ใช้ ด้วยวิจารณญาณ และถ่ายทอดเป็นข้อเขียน เชิงสร้างสรรค์ หรือรายงาน ด้วยภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือเรียน บทความ สุภาษิต คำขวัญ คำเตือน แผ่นรณรงค์</p>	<p>๑. สามารถคัดสรรรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ได้ตามวัตถุประสงค์ สามารถสร้างความเข้าใจ และประยุกต์ใช้ความรู้ จากการอ่าน</p> <p>๒. สามารถจับประเด็นสำคัญ และประเด็นสนับสนุน ได้แย้ง</p> <p>๓. สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ ความสมเหตุสมผล ความน่าเชื่อถือ ลำดับ ความน่าเชื่อถือ ลำดับความ และความจำเป็นได้ ของเรื่องที่อ่าน</p> <p>๔. สามารถสรุปคุณค่า แนวคิด แรงคิด ที่ได้จากการอ่าน</p> <p>๕. สามารถสรุป อภิปราย ขยายความ แสดงความคิดเห็น ได้แย้ง สนับสนุน โต้แย้ง โดยยกย่องหรือคัดค้าน ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น พังความคิด เป็นต้น</p>	<p>- ตรวจสอบหลักฐานร่องรอย</p> <p>- การทดสอบ</p>	<p>- แบบตรวจสอบรายการ</p> <p>- แบบทดสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เลิกตอบ - ตอบสั้น - เขียนตอบ 	<p>ตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์ที่กำหนด</p>

ระดับชั้น	ขอบเขตการประเมิน	ตัวชี้วัด	วิธีการประเมิน	เครื่องมือการประเมิน	แนวทางการให้คะแนน
มัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖	<p>การอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ ข้อมูลสารสนเทศ ความรู้ ประสิทธิภาพ แนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งความงดงามทางภาษา ที่เอื้อให้ผู้อ่านวิเคราะห์วิพากษ์ วิวิจารณ์ แสดงความคิดเห็น ได้แย่ง หรือสนับสนุน ทำนาย คาดการณ์ ตลอดจน ประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหา และถ่ายทอด เป็นข้อเขียนเชิงสร้างสรรค์ รายงาน บทความทางวิชาการ อย่างถูกต้องตามหลักวิชา เช่น อ่านบทความวิชาการ วรรณกรรมประเภทต่าง ๆ</p>	<p>๑. สามารถอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และภาษาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>๒. สามารถจับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ จากการอ่านสื่อที่มีความซับซ้อน</p> <p>๓. สามารถวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารกับผู้อ่าน และสามารถวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะในแง่มุมต่าง ๆ</p> <p>๔. สามารถประเมินความน่าเชื่อถือ คุณค่าแนวคิดที่ได้จากสิ่งที่อ่านอย่างหลากหลาย</p> <p>๕. สามารถเขียนแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง สรุปโดยมีข้อมูลอธิบายสนับสนุนอย่างเพียงพอ และสมเหตุสมผล</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบหลักฐานร่องรอย - การทดสอบ 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบตรวจสอบรายการ - แบบทดสอบ - เลิกตอบ - ตอบสั้น - เขียนตอบ 	<p>ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด</p>

II แนวทางการพัฒนาแบบทดสอบ

ในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ อาทิ หลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จะเป็นสารสนเทศเพื่อบอกแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ให้ทราบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาสู่การพัฒนาปรับปรุงหรือการตัดสินผลการเรียน ซึ่งตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ นั้น ได้แนะนำวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้หลายวิธี หนึ่งในนั้นคือการทดสอบ ด้วยแบบทดสอบ ทั้งนี้ การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบหากเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักการทางวิชาการแล้ว ถือว่าเป็น เครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพในการวัดความรู้ (Cognitive Domain) ได้ในระดับสูง ซึ่งในส่วนนี้จะได้นำเสนอเป็นลำดับต่อไป

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ

๑. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอบ

การกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอบมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอน จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำมาสู่การออกแบบการเรียนรู้ ซึ่งผลจากการวิเคราะห์จะทำให้ทราบว่า ผู้สอนต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้และทำอะไรได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ผลจากการวิเคราะห์หลักสูตรและหน่วยการเรียนรู้จะทำให้ผู้สอนเห็นภาพความสัมพันธ์ของเนื้อหา ลำดับความสำคัญ ของเนื้อหา ซึ่งจะนำมาสู่ความเข้าใจว่าหลักสูตรต้องการให้วัดและประเมินผลหรือสอบอะไร เน้นความสำคัญ หรือน้ำหนักของเนื้อหาตรงส่วนไหน มากน้อยอย่างไร ซึ่งผู้สอนจะได้เข้าใจว่าควรใช้วิธีการสอบ ชนิดของเครื่องมือ เวลาที่ใช้สอบอย่างเป็นลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน

๒. การออกแบบการสร้างแบบทดสอบ

เมื่อได้วิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตรแล้ว ว่าต้องสอบช่วงไหน ด้วยเครื่องมืออะไร น้ำหนักความสำคัญ ของเนื้อหาเท่าใด ขั้นตอนต่อไปคือการออกแบบการสร้างแบบทดสอบ ซึ่งจะเริ่มต้นตั้งแต่การวางแผนการสอบว่าจะสอบในช่วงเวลาใด ซึ่งโดยทั่วไปจะมีการสอบใน ๓ ลักษณะ คือ การสอบก่อนเรียน การสอบระหว่างเรียน และการสอบหลังเรียน สิ่งที่ผู้สอนควรวางแผนร่วมในขั้นตอนนี้ด้วย คือ ในหนึ่งปีการศึกษาหรือหนึ่งภาคเรียนนั้น จะมีการสอบกี่ครั้ง สัดส่วนคะแนนการสอบระหว่างภาค/ปีกับปลายภาค/ปีจะเป็นเท่าใด เพื่อให้การสอบ มีความครอบคลุมมวลเนื้อหาที่สอน และมีความถี่เท่าใดในการสอบที่เหมาะสม เมื่อวางแผนการสอบแล้วผู้สอน ควรมีการสร้างผังการทดสอบ เพื่อให้การสอบมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กัน ผู้สอนจะสามารถกำหนดให้จุดมุ่งหมายที่สอบนั้นมีน้ำหนักการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม ในขั้นตอนต่อไปคือการสร้างตารางผังข้อสอบ (Table of Specification) ซึ่งก็คือการกำหนดรายละเอียดของการสอบแต่ละครั้ง ดังตัวอย่างแผนผังข้อสอบดังนี้

แผนผังข้อสอบ (Table of Specification)

วิชา : กลุ่มสาระการเรียนรู้..... ระดับชั้น.....

จุดมุ่งหมายของการทดสอบ : วัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

เวลาที่ใช้ในการสอบ : ๑ ชั่วโมง

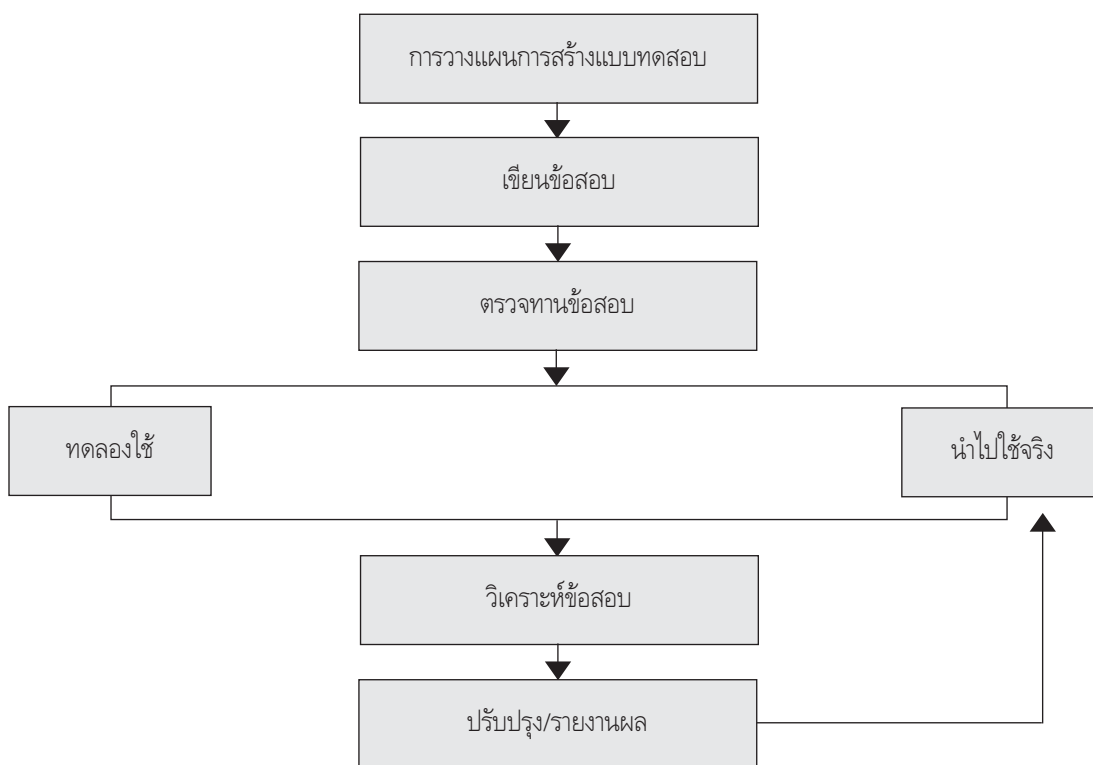
วางแผนเมื่อ : ..... วางแผน : .....

มาตรฐาน การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	น้ำหนักรายข้อ	
		ร้อยละ	จำนวนข้อ
(๑)			
	รวม		
(๒)			
	รวม		
(๓)			
	รวม		
	รวมทั้งหมด	๑๐๐	

๓. การเขียนข้อสอบ

เป็นการเขียนข้อสอบให้เป็นที่ไปตามเนื้อหาและจำนวนข้อที่กำหนดไว้ในตารางผังข้อสอบ ผู้เขียนข้อสอบจำเป็นต้องอาศัยความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะเขียนข้อสอบอย่างลุ่มลึกและถูกต้องตามหลักการทางวิชาการ ร่วมกับศิลปะในการเขียนข้อสอบให้สามารถกระตุ้นให้ผู้สอบแสดงความรู้ความสามารถออกมาได้อย่างเต็มตามศักยภาพ โดยข้อสอบที่เขียนนั้นต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบหาคุณภาพก่อนนำไปใช้จริงด้วย

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปเป็นแผนภาพแสดงขั้นตอนการพัฒนาแบบทดสอบได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๗ ขั้นตอนการพัฒนาแบบทดสอบ

การหาคุณภาพของแบบทดสอบ

การหาคุณภาพของแบบทดสอบนั้น เป็นการดำเนินการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ได้ว่าข้อสอบที่สร้างนั้นมีคุณภาพ เชื่อถือได้ มีความยุติธรรมกับผู้สอบเท่าเทียมกัน และสามารถวัดคุณลักษณะที่ต้องการได้ตรงตามสิ่งที่ต้องการวัด ดังนั้น เมื่อสถานศึกษาดำเนินการสร้างแบบทดสอบแล้ว ควรมีการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบที่สร้างขึ้นด้วย ดังนั้น ในส่วนนี้จะนำเสนอกระบวนการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบเบื้องต้นตามลำดับ ดังนี้

๑. การหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

การหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของข้อสอบ สามารถใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบที่สร้างขึ้นกับตัวชี้วัดที่กำหนด โดยใช้ดัชนี IOC (Index of Item Objective Congruence) มีขั้นตอนดังนี้

๑.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพข้อสอบ

สถานศึกษาดำเนินการแต่งตั้งครูในโรงเรียนเป็นคณะกรรมการประเมินคุณภาพข้อสอบ ซึ่งอาจมีจำนวน ๓-๕ คน ขึ้นอยู่กับความพร้อมและจำนวนครูของสถานศึกษาเอง หากสถานศึกษาได้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความรู้ความสามารถในด้านนี้ ก็อาจแต่งตั้งให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานได้

๑.๒ ดำเนินการประเมินข้อสอบที่สร้างขึ้น

คณะกรรมการที่แต่งตั้งพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อที่สร้างขึ้นนั้น สามารถวัดความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้ตรงตามตัวชี้วัดที่กำหนดหรือไม่ หากพิจารณาแล้วว่าใช่ ไม่แน่ใจ หรือไม่ใช่ ก็ประเมินตามที่พิจารณาลงในแบบที่สถานศึกษากำหนด

๑.๓ การสรุปผลการประเมิน

การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับตัวชี้วัดที่กำหนด โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) นั้น มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\sum R$ คือ ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ดังนั้น หากสถานศึกษาตั้งคณะกรรมการ จำนวน ๓ คน และทุกคนมีความเห็นว่าข้อสอบที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนด ผลรวมก็จะมีค่าเท่ากับ ๓ และเมื่อหารด้วยจำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด ก็จะมีค่า IOC เท่ากับ ๑ ทั้งนี้ หากได้ค่า IOC มากกว่า ๐.๕ ถือว่านำข้อสอบไปใช้ได้

๒. การวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบรายข้อ

หากสถานศึกษาได้มีความพร้อม สามารถดำเนินการวิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบรายข้อของแบบทดสอบที่สร้างขึ้นได้เพิ่มเติมจากการวิเคราะห์เบื้องต้น ซึ่งผลจากการวิเคราะห์จะเป็นข้อมูลสารสนเทศของข้อสอบที่มากขึ้นกว่าเดิม อันจะนำไปสู่การพัฒนาเป็นแบบทดสอบมาตรฐานต่อไป ซึ่งโดยทั่วไปแบบทดสอบแบบหลายตัวเลือกมีดัชนีการบ่งชี้คุณภาพของข้อสอบ ๓ ประการ

๑) ค่าความยากง่ายของข้อสอบ (Item difficulty : p)

๒) ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ (Item discrimination : r)

๓) ค่าประสิทธิภาพตัวลวง (Distracter Efficiency)

สำหรับรายละเอียดขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบตามค่าที่กล่าวข้างต้น สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากเอกสารตำราเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

๓. การหาคุณภาพของแบบทดสอบแบบเขียนตอบ

ในกรณีนี้ที่สถานศึกษาจะดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบตามตัวชี้วัด เพื่อประเมินความสามารถในการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียน จะต้องศึกษาขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบประเมินการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียน ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบประเมินการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียน

ขั้นที่ ๑ ขั้นวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ประกอบด้วย

๑) กำหนดจุดมุ่งหมายของการสอบเพื่อประเมินความสามารถในการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียน ซึ่งสามารถสอบในระหว่างการพัฒนาเพื่อการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถบรรลุตามตัวชี้วัดที่กำหนด สอบปลายภาค/ปลายปีเพื่อตัดสินระดับความสามารถโดยรวมและนำไปใช้ในการตัดสินใจเลื่อนชั้น สอบในชั้นปีสุดท้ายของแต่ละระดับการศึกษาเพื่อนำผลไปใช้ตัดสินการจบระดับการศึกษา หรือสอบเพื่อตรวจสอบศักยภาพผู้เรียนด้านความสามารถในการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียน ในลักษณะการสอบในระดับนานาชาติ เช่น PISA ที่จัดสอบเพื่อประเมินสมรรถนะของนักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับในด้านการใช้ความรู้และทักษะเพื่อเผชิญกับโลกในชีวิตจริงมากกว่าการประเมินความรู้ที่ได้เรียนตามหลักสูตรในโรงเรียน ซึ่งเรียกสมรรถนะนี้ว่า Literacy หรือ “การรู้เรื่อง”

๒) ศึกษาวิเคราะห์ขอบเขตการประเมินและตัวชี้วัดการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียน ในแต่ละระดับชั้น วิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด ซึ่งจะนำไปใช้ในการกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนอ่านให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการสอบ กำหนดวิธีการและเครื่องมือการประเมินที่เหมาะสมตรงตามตัวชี้วัด เพื่อให้เห็นความสอดคล้อง ครอบคลุมตามขอบเขตการประเมินและตัวชี้วัด ซึ่งเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน (ตัวอย่างตามตารางที่ ๒.๑)

๓) จัดทำผังการออกข้อสอบ เพื่อให้เห็นภาพรวมของชุดข้อสอบที่นำไปใช้ในการประเมินผู้เรียน โดยจะต้องมีความครอบคลุมด้านขอบเขตการประเมิน ซึ่งต้องใช้ในการพิจารณากำหนดเลือกสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่านและศึกษาหาความรู้เพื่อนำไปสู่สิ่งที่ต้องการประเมิน แสดงการเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดที่ต้องการประเมิน และระบุรูปแบบข้อสอบพร้อมจำนวนข้อ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายสถานการณ์เพื่อนำไปสร้างข้อสอบ (ตัวอย่างตารางที่ ๒.๒)

ขั้นที่ ๒ ขั้นดำเนินการสร้างแบบทดสอบตามที่วางแผนไว้ในผังการออกข้อสอบ

ขั้นที่ ๓ ขั้นตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปใช้ การตรวจสอบสามารถทำได้ทั้งตรวจสอบเอง และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ การตรวจสอบเป็นการตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถาม-คำตอบ ตามหลักการสร้างข้อสอบที่ดี สำหรับการตรวจโดยผู้เชี่ยวชาญจะเป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาหรือขอบเขต/ตัวชี้วัด การประเมินการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียน รวมทั้งการหาค่าต่าง ๆ ของคุณภาพแบบทดสอบตามที่กล่าวมาข้างต้น

ตารางที่ ๒.๒ การจัดทำผังข้อสอบการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

ตัวอย่างตารางวิเคราะห์ข้อสอบประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ขอบเขตการประเมิน	สถานการณ์	ตัวชี้วัด					รูปแบบข้อสอบ (จำนวนข้อ)		รวม
		๑	๒	๓	๔	๕	เลือกตอบ	เขียนตอบ	
การอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์ และหรือสื่อประเภทต่าง ๆ ที่ให้ความเพลิดเพลิน ความรู้ ประสบการณ์ และมีประเด็น ให้คิดและเขียนบรรยาย ถ่ายทอดประเด็นที่คิดด้วยภาษา ที่ถูกต้องเหมาะสม เช่น อ่านสาระความรู้ที่น่าสนใจ อย่างสนใจ นิทาน เรื่องสั้น นิยายปรัมปรา	นิทาน เรื่อง กบกับหนู		✓		✓	✓	๒	๑	๓
	.....								
	.....								
	รวม	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตัวอย่างข้อสอบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง อ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม (คะแนนเต็ม ๕ คะแนน)

กบกับหนู

หนูแก่ตัวหนึ่ง เดินทางรอนแรมมาถึงลำธาร หนูต้องการจะข้ามลำธารไปยังฝั่งตรงข้าม จึงไปหาเจ้ากบตัวน้อยที่ริมลำธาร แล้วเอ่ยขอให้กบช่วยพาข้ามลำธาร

กบน้อยมองหนู แล้วปฏิเสธอย่างสุภาพว่า “โอ้...ฉันนะ ตัวเล็กพอ ๆ กับท่าน แล้วจะพาท่านข้ามไปได้อย่างไรล่ะจ๊ะ”

แต่หนูไม่ยอม อ้างว่าตนเป็นสัตว์ผู้อาวุโสกว่า ถ้ากบไม่ช่วยตนก็จะไปป่าวประกาศให้สัตว์ทั้งหลายรู้ว่ากบใจดำ เมื่อถูกขู่เช่นนั้น กบจึงจำยอมให้หนูเอาเท้าผูกกับเท้าของตน แล้วพาวัยข้ามลำธาร พอวัยไปได้ครึ่งทางกบก็เริ่มหมดแรง ก่อนที่ทั้งคู่จะจมน้ำตาย เขี้ยวตัวหนึ่งก็โฉบลงมาจิกเอาทั้งกบและหนูไปกิน

คำถามข้อที่ ๑ ข้อใดเป็นจริงตามเนื้อเรื่อง (๑ คะแนน)

๑. กบพาทูข้ามลำธารด้วยความเต็มใจ
๒. กบและหนูเอาเท้าผูกติดกันว่ายน้ำข้ามลำธาร
๓. กบและหนูมีอายุเท่ากัน

ลักษณะของข้อสอบ

ตัวชี้วัดการอ่านฯ : ข้อที่ ๒ หาข้อเท็จจริง

จากการอ่าน

สถานการณ์ : นิทานอีสป

รูปแบบของข้อสอบ : เลือกตอบ

คะแนนเต็ม

ตอบ ข้อ ๒. กบและหนูเอาเท้าผูกติดกัน

ว่ายน้ำข้ามลำธาร

ไม่ได้คะแนน

ตอบข้ออื่น ๆ

คำถามข้อที่ ๒ ใครได้ประโยชน์มากที่สุด พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ (๒ คะแนน)

.....

.....

.....

ลักษณะของข้อสอบ

ตัวชี้วัดการอ่านฯ : ข้อที่ ๔ แสดงความคิดเห็น
โดยมีเหตุผล

สถานการณ์ : นิทานอีสป

รูปแบบของข้อสอบ : เขียนตอบสั้น ๆ

คะแนนเต็ม

ตอบ เหยี่ยว และมีเหตุผลประกอบ

ไม่ได้คะแนน

ตอบ อื่น ๆ

คำถามข้อที่ ๓ ในนิทาน เรื่อง กบกับหนู ถ้าไม่มีเหยี่ยวเหตุการณ์จะเป็นอย่างไร (๒ คะแนน)

.....

.....

.....

ลักษณะของข้อสอบ

ตัวชี้วัดการอ่านฯ : ข้อที่ ๕ ถ่ายทอดความคิด
ความรู้สึกรู้สึกจากเรื่องที่อ่าน

สถานการณ์ : นิทานอีสป

รูปแบบของข้อสอบ : เขียนตอบ

คะแนนเต็ม

๑. กบและหนูจะจมน้ำตาย
๒. กบว่ายน้ำต่อไปไม่ไหว
๓. กบและหนูข้ามลำธารไม่ได้
๔. กบหมดแรงจมน้ำตายพร้อมกับหนู

ไม่ได้คะแนน

๑. กบและหนูมีโอกาสรอดชีวิต
๒. กบสามารถพาหนูข้ามลำธารได้สำเร็จ
๓. อาจมีสัตว์อื่น เช่น งู มากินกบและหนู

ตัวอย่างข้อสอบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

เมื่อพูดถึงสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม คนส่วนใหญ่มักจะนึกถึงสัตว์อย่างคุณช้าง คุณม้า คุณแมว คุณหมา น้อยคนที่จะนึกถึงฉลาม แอมบางคนยังไม่รู้เลยว่า “ฉลามเป็นสัตว์ชั้นสูง” ที่เติบโตมาได้ด้วยน้ำนมแม่เหมือนกันกับเขา มีหน้ขี้ยังเรียกชื่อฉลามผิด ๆ จนเสียสถาบันสัตว์หมด ก็เล่นเติมคำว่า “ปลา” ให้ฉลาม ทำให้หลายคนเข้าใจผิดคิดว่าฉลามเป็นปลาจริง ๆ นะซี ชื่อจริง ๆ ของฉลาม คือ “พะยูน” ไม่ใช่ “ปลาพะยูน” จำไว้ละจะ ส่วนชื่อเล่นที่ชาวบ้านตั้งให้ก็คือ “หมูน้ำ” ละ ฉลามจัดเป็นหนึ่งใน ๑๕ ชนิดของสัตว์ป่าสงวน ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่รู้ว่าฉลามจะดีใจหรือเสียใจกับตำแหน่งนี้ดี เพราะสัตว์ที่ได้รับตำแหน่งนี้ล้วนเป็นสัตว์ที่หายาก และที่สำคัญมีสิทธิ์สูญพันธุ์ละ

พะยูนมีอยู่ด้วยกัน ๒ พวก คือ ดูกอง และแมนาที พวกแมนาทีจะมีริมฝีปากบนเป็นจะงอยมากกว่าพวกดูกองอย่างฉลาม และอาศัยอยู่ตามปากแม่น้ำ ส่วนพวกฉลามจะอาศัยอยู่ในทะเลละ ทั้งดูกองและแมนาทีพวกฝรั่งเขาเรียกว่า “วัวทะเล (Sea Cow)” ด้วยเหตุที่ฉลามต้องใช้ชีวิตอยู่ในน้ำ จึงมีรูปร่างที่เพรียวลม ขาและหางแบนคล้ายใบพาย และแม้ว่าตาของฉลามมีขนาดเล็กซึ่งทำให้ฉลามมองอะไรไม่ค่อยเห็น แต่ฉลามก็มีหูที่สามารถรับฟังเสียงผ่านทางไดโนน้ำได้อย่างดีเยี่ยมเลยละ

พะยูนอย่างพวกเราจะอยู่กันเป็นครอบครัว พวกเราจะรักและผูกพันกันมาก โดยเฉพาะฉลามกับแม่ มักจะไปไหนมาไหนตลอด แม่จะคอยดูแลฉลามเป็นอย่างดีตั้งแต่แรกเกิด เวลาฉลามหิวนมแม่ก็จะให้ฉลามดูดด้วยความเต็มใจไม่แสดงท่าทีว่ารำคาญ แม้กระทั่งฉลามโตแล้วแม่ก็ยังดูแลฉลามไม่ยอมห่าง ฉลามรักแม่จังเลย

ปัจจุบันสภาพท้องทะเลที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ฉลามและครอบครัวหากินลำบากมากขึ้น “หญ้าทะเล” ซึ่งเป็นอาหารโปรดของพวกฉลามหายากเต็มที ครอบครัวของฉลามจึงต้องออกไปหากินไกลกว่าเดิม ซึ่งบางครั้งก็พลัดเข้าไปในเขตหาปลาของพวกชาวประมงถูกจับติดไปกับแหกับอวนก็มี บ้างก็ถูกใบพัดเรือบาดจนเนื้อตัวเป็นแผลหวอะหวะตายไปหลายตัว ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พวกเราเหลือน้อยลงทุกที ๆ ถ้าเพื่อน ๆ ไม่อยากให้คุณหลานรู้จักพวกเราแต่เพียงในภาพ ก็ช่วยกันอนุรักษ์พวกเราไว้ด้วยนะจ๊ะ

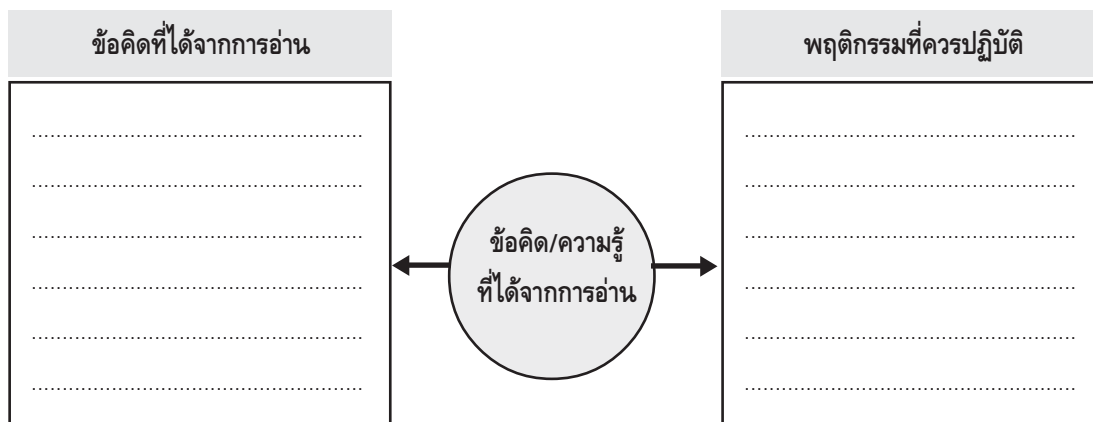

(ที่มา : เกร็ดชีวิตสัตว์น้ำวารสารแม่ไก่ ป.๖. ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๔)

คำถามข้อที่ ๑ ให้นักเรียนเขียนผังความคิดเกี่ยวกับข้อคิด/ความรู้ที่ได้จากการอ่าน รวมทั้งระบุพฤติกรรมที่สอดคล้องกับข้อคิด/ความรู้นั้น (๒ คะแนน)

ลักษณะของข้อสอบ

ตัวชี้วัดการอ่าน: ข้อที่ ๑-๓ อ่านเพื่อหาข้อมูล
จับประเด็น เชื่อมโยงความสัมพันธ์

สถานการณ์ : เกร็ดความรู้

รูปแบบของข้อสอบ : เขียนตอบสั้น ๆ

คะแนนเต็ม

บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านมาจากเนื้อหาในบทความ (หรือครูผู้สอนพิจารณาแล้วว่าเกี่ยวข้อง)

ไม่ได้คะแนน

บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทความหรืออ่านไม่รู้เรื่องราวตอบอะไร หรือไม่ตอบ

คำถามข้อที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนวิธีการที่ช่วยในการอนุรักษ์พันธุ์พะยูน โดยให้เหตุผลประกอบ (๓ คะแนน)

.....

.....

.....

ลักษณะของข้อสอบ

ตัวชี้วัดการอ่าน: ข้อที่ ๔-๕ ถ่ายทอดความคิดเห็น
โดยมีเหตุผลสนับสนุน

สถานการณ์ : เกร็ดความรู้

รูปแบบของข้อสอบ : เขียนตอบ

เกณฑ์การให้คะแนน

- ๓ = เขียนวิธีการ ระบุเหตุผลได้อย่างสมเหตุสมผล ไม่สับสนวุ่นวาย เข้าใจชัดเจน
- ๒ = เขียนวิธีการ ระบุเหตุผลได้ไม่ชัดเจน แต่อ่านเข้าใจ
- ๑ = เขียนวิธีการได้ ไม่ระบุเหตุผล
- ๐ = เขียนไม่ตรงประเด็น ไม่สามารถสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ หรือไม่เขียน

ตัวอย่างข้อสอบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง อ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

ใคร ๆ ก็รู้ว่าอาการเป็นหวัดเป็นอย่างไร แต่จะทราบหรือไม่ว่าไวรัสที่ทำให้คนเราเป็นหวัดนั้นมียู่มากกว่า ๒๐๐ ชนิด การติดเชื้อนั้นเกิดขึ้นเมื่อคนไปสัมผัสเชื้อไวรัสจำนวนหนึ่งแล้วเอามือไปโดนจมูก หรือตาของตัวเองเข้า เจ้าเชื้อไวรัสนั้นก็จะได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่อุ่นขึ้น แล้วมันก็จะโตวันโตคืน กระบวนการติดเชื้อหวัดจะแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วเพียงแค่ว่า ๘-๑๒ ชั่วโมง หลังจากไวรัสเข้าสู่ร่างกาย ภายในเวลาประมาณ ๑๐ ชั่วโมง อันเป็นที่ทราบกันดีว่านั่นคือระยะฟักตัว อาการก็จะพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว นั่นหมายถึงว่าเพียงไม่ถึงครึ่งวันหลังจากจับมือกับคนที่เป็หวัด คุณก็จะมีอาการไม่พึงปรารถนาตามมาแล้ว

อาการใช้หวัดจะพุ่งสูงสุดในระยะหลังติดเชื้อ ๓๖-๗๒ ชั่วโมง อาจจะมีอาการตั้งแต่ คัดจมูก คอแห้ง เจ็บคอ น้ำมูกไหล ไอ จาม เสียงแหบแห้ง แน่นจมูก ปวดหัวนิดหน่อย มีไข้อ่อน ๆ อาการจะเริ่มดีขึ้นหลัง ๓ วัน และหายไประมาณ ๗ วัน แต่บางรายอาจจะอยู่นานไปจนถึง ๒ สัปดาห์

การรักษาแม้ว่าจะมีงานวิจัยในหลายทศวรรษที่ผ่านมาบอกว่าไม่มีการรักษาใช้หวัดได้ง่าย ๆ ยาปฏิชีวนะที่มีอยู่ก็ไม่ได้มีผลอะไรต่อไวรัส ส่วนเรื่องการกินวิตามินซีเพื่อป้องกันหวัดก็ยังมีข้อขัดแย้งกันอยู่ ล่าสุดจากการทบทวนการศึกษาว่า ๓๐ ขึ้น แสดงว่าในคนที่มีความเครียดมากสามารถลดปัจจัยเสี่ยงในการเป็นหวัดลงได้เมื่อได้รับวิตามินซี แต่ก็มีผลน้อยมากกับคนที่เป็หวัดแล้ว

สำหรับคนที่เป็หวัดแล้ว สิ่งที่จะทำได้ก็คือเพียงบรรเทาอาการไม่พึงปรารถนาให้เบาบางลงด้วยการพยายามดื่มน้ำให้มาก ๆ อย่างน้อยวันละ ๘ แก้ว กินหรือยาที่ช่วยให้จมูกโล่ง หายใจสะดวก กินยาแก้ไ้ แก้ไอ อดยาอมแก้เจ็บคอ และที่สำคัญกินอาหารที่ดีมีประโยชน์พร้อมกับพักผ่อนมาก ๆ จะได้มีแรงสู้กับโรคได้ต่อไป

ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๐)

คำถามข้อที่ ๑ บทความข้างต้นควรตั้งชื่อเรื่องว่าอย่างไร (๑ คะแนน)

ลักษณะของข้อสอบ

ตัวชี้วัดการอ่านฯ : ข้อที่ ๔ สรุปจากการอ่าน

สถานการณ์ : ความรู้

รูปแบบของข้อสอบ : เขียนตอบสั้น ๆ

คะแนนเต็ม

การดูแลรักษาตัวให้ห่างไกลโรคหวัด การปฏิบัติตัว การป้องกันโรคหวัด หรือครูผู้สอนพิจารณาแล้วว่าเกี่ยวข้อง

ไม่ได้คะแนน

ตั้งชื่อเรื่องไม่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาตัวให้ห่างไกลโรคหวัด การปฏิบัติตัว การป้องกันโรคหวัด หรือไม่ตั้งชื่อเรื่อง

คำถามข้อที่ ๒ เพราะเหตุใดคนที่เป็นหวัดแล้ว สามารถกลับมาเป็นได้อีก (๑ คะแนน)

ลักษณะของข้อสอบ

ตัวชี้วัดการอ่านฯ : ข้อที่ ๒ จับประเด็นสำคัญ

และประเด็นสนับสนุน

สถานการณ์ : ความรู้

รูปแบบของข้อสอบ : เขียนตอบสั้น ๆ

คะแนนเต็ม

มีเชื้อไวรัสโรคหวัดจำนวนมาก ทำให้สามารถเป็นได้อีก

ไม่ได้คะแนน

ตอบสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้อง

คำถามข้อที่ ๓ ใ้บอกวิธีการปฏิบัติตนให้ห่างไกลจากโรคหวัดมา ๓ ข้อ (๓ คะแนน)

๓.๑ .....

๓.๒ .....

๓.๓ .....

ลักษณะของข้อสอบ

ตัวชี้วัดการอ่านฯ : ข้อที่ ๒ จับประเด็นสำคัญ

และประเด็นสนับสนุน

สถานการณ์ : ความรู้

รูปแบบของข้อสอบ : เขียนตอบสั้น ๆ

คะแนนเต็ม

๑. ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
๒. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ครบ ๕ หมู่
๓. รับประทานอาหารที่มีวิตามินซี
๔. ไม่อยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วย หรือใช้หน้ากากอนามัย ปิดจมูก
๕. พักผ่อนให้เพียงพอ

ไม่ได้คะแนน

ตอบสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้อง

คำถามข้อที่ ๔ ให้นักเรียนเขียนบทความไม่น้อยกว่า ๑๕ บรรทัด เพื่อรณรงค์ให้เพื่อนนักเรียนในโรงเรียน
ปฏิบัติตนให้ห่างไกลจากไข้หวัด (๕ คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลักษณะของข้อสอบ
ตัวชี้วัดการอ่าน: ข้อที่ ๓-๕ เขียนสรุปแนวคิด
 วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น
 สมเหตุสมผล
สถานการณ์ : ความรู้
รูปแบบของข้อสอบ : เขียนตอบ

เกณฑ์การให้คะแนน
 ๕ = เขียนสรุปได้ครอบคลุมทุกประเด็น มีแนวคิด
 แสดงความคิดเห็น ระบุเหตุผลได้อย่าง
 สมเหตุสมผล ไม่สับสนวุ่นวาย เข้าใจชัดเจน
 ๔ = เขียนสรุปได้ครอบคลุมทุกประเด็น มีแนวคิด
 แสดงความคิดเห็น ระบุเหตุผลได้บ้าง
 ไม่สับสนวุ่นวาย เข้าใจ
 ๓ = เขียนสรุปได้ครอบคลุม แสดงความคิดเห็น
 สับสนวุ่นวายบ้าง แต่เข้าใจ
 ๒ = เขียนสรุปได้บ้าง แสดงความคิดเห็น
 สับสนวุ่นวายเป็นส่วนใหญ่ แต่เข้าใจได้
 ๑ = เขียนไม่ตรงประเด็น ไม่สามารถสื่อให้ผู้อ่าน
 เข้าใจได้
 ๐ = ไม่เขียน

ตัวอย่างข้อสอบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง อ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม (คะแนนเต็ม ๕ คะแนน)

ซูปไก่สกัด...มีคุณค่าโภชนาการสูง?

ปัจจุบันคนส่วนใหญ่ใส่ใจดูแลสุขภาพกันมากขึ้น และมีผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพิ่มมากขึ้น มีการโฆษณาถึงประโยชน์ของผลิตภัณฑ์เสริมอาหารกันไปต่าง ๆ เช่น ทำให้ร่างกายแข็งแรง ช่วยให้ความจำดีขึ้น เป็นต้น ซูปไก่สกัดเป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่รู้จักกันมานานแล้ว โดยเชื่อว่าจะช่วยบำรุงสุขภาพ ทำให้ร่างกายแข็งแรง

รศ.วรรณวิบูลย์ กาญจนกฤษร อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร คณะอุตสาหกรรมเกษตร อธิบายว่า ซูปไก่สกัดนั้นถ้าพิจารณาถึงเรื่องคุณค่าทางโภชนาการแล้ว มีการวิเคราะห์โดยสถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล ระบุว่าซูปไก่สกัด ๑๐๐ มิลลิลิตร

จะประกอบด้วย น้ำ ๙๓ กรัม โปรตีน ๘ กรัม แคลเซียม เหล็ก และวิตามินบีอีกเล็กน้อย เพราะฉะนั้น เมื่อดื่มซูปไก่สกัด ๑ ขวด ในปริมาณ ๘๐ มิลลิลิตร ก็จะได้โปรตีนประมาณ ๘ กรัม สำหรับคนทำงานทั้งหญิงและชาย ในขณะที่ร่างกายต้องการปริมาณโปรตีนประมาณ ๔๔-๕๕ กรัมต่อวัน ซึ่งการบริโภคเนื้อสัตว์ในแต่ละวันก็จะได้โปรตีนในปริมาณตามที่ร่างกายต้องการ ตัวอย่างเช่น ในเนื้อสัตว์ ๑๐๐ กรัม จะมีโปรตีนอยู่ประมาณ ๑๖-๒๐ กรัม เราควรบริโภคเนื้อสัตว์ประมาณ ๓๐๐ กรัม จะทำให้ร่างกายได้รับโปรตีนเพียงพอกับความต้องการ สำหรับคนที่มีร่างกายปกติและบริโภคอาหารได้เอง การบริโภคเนื้อสัตว์ เช่น เนื้อไก่จะได้สารอาหารที่มีคุณค่าทางอาหารไม่แพ้ซูปไก่สกัด ถ้าอยากบริโภคเพราะความเชื่อก็เป็นเรื่องความเชื่อส่วนบุคคล แต่สำหรับคนที่มีร่างกายมีความต้องการกรดอะมิโน หรือต้องการโปรตีนอย่างรวดเร็ว การดื่มซูปไก่สกัดก็สามารถช่วยชดเชยสิ่งต่าง ๆ ได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว

ศ.นพ. Azhar แพทย์ชื่อดังของประเทศมาเลเซีย และคณะ พบว่า หลังดื่มซูปไก่สกัดทุกวัน สามารถช่วยลดความวิตกกังวลให้กับนักศึกษาแพทย์ที่กำลังเครียดจากการเตรียมสอบ ทั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าอาจจะเป็นเพราะโปรตีนและกรดอะมิโนที่มีมากในซูปไก่สกัดที่มีส่วนช่วยลดความวิตกกังวล สามารถช่วยในเรื่องการเรียนรู้ ทำให้มีสมาธิและเพิ่มความจำของคนเราได้

☆☆☆ :: วิทยาศาสตร์รอบตัว (จาก สสวท.)

คำถามข้อที่ ๑ สารอาหารประเภทโปรตีนมีประโยชน์ต่อร่างกายอย่างไร? (๑ คะแนน)

๑. ให้พลังงานและความอบอุ่นแก่ร่างกาย
๒. ช่วยทำให้การขับถ่ายของลำไส้เป็นปกติ
๓. สร้างเนื้อเยื่อต่าง ๆ และซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ
๔. สามารถเปลี่ยนคาร์โบไฮเดรตเป็นกรดอะมิโน

ลักษณะของข้อสอบ

ตัวชี้วัดการอ่านฯ : ข้อที่ ๑ และ ๒

สถานการณ์ : บทความให้ความรู้

รูปแบบของข้อสอบ : เลือกตอบ

คะแนนเต็ม

ตอบ ข้อ ๓. สร้างเนื้อเยื่อต่าง ๆ และซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ

ไม่ได้คะแนน

ตอบข้ออื่น ๆ

คำถามข้อที่ ๒ การดื่มชุปไก่สกัดเป็นประจำโดยไม่รับประทานอาหารชนิดอื่นควบคู่ไปด้วยส่งผลให้ร่างกายขาดสารอาหารประเภทใด (๑ คะแนน)

จงเขียนวงกลมล้อมรอบคำว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” ในแต่ละข้อ

การดื่มชุปไก่สกัดโดยไม่รับประทานอาหารชนิดอื่นด้วยร่างกายจะขาดสารอาหารใด	ใช่ หรือ ไม่ใช่
ไขมัน	ใช่ / ไม่ใช่
เกลือแร่	ใช่ / ไม่ใช่
คาร์โบไฮเดรต	ใช่ / ไม่ใช่

ลักษณะของข้อสอบ

ตัวชี้วัดการอ่านฯ : ข้อที่ ๒ และ ๓

สถานการณ์ : บทความให้ความรู้

รูปแบบของข้อสอบ : เลือกตอบ

คะแนนเต็ม

ตอบ ใช่ ทั้งสามข้อ

ไม่ได้คะแนน

ตอบ ไม่ใช่ข้อใดข้อหนึ่ง/ตอบไม่ใช่ทั้งสามข้อ

คำถามข้อที่ ๓ ให้นักเรียนเขียนบทความเชิงวิชาการ โดยมีจุดมุ่งหมายให้คนในชุมชนของนักเรียนรู้แนวทางการดูแลสุขภาพสภาพที่ถูกต้อง หลีกเลี่ยงการกินอาหารที่ไม่เหมาะสม (๕ คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลักษณะของข้อสอบ

ตัวชี้วัดการอ่านฯ : ข้อที่ ๓-๕

สถานการณ์ : บทความให้ความรู้

รูปแบบของข้อสอบ : เขียนตอบ

เกณฑ์การให้คะแนน

- ๕ = เขียนสรุป แสดงความคิดเห็น ได้แย่ง มีข้อมูลอธิบายสนับสนุนอย่างเพียงพอ และสมเหตุสมผล เป็นไปตามลำดับ ไม่สับสนวุ่น เข้าใจชัดเจน
- ๔ = เขียนสรุป แสดงความคิดเห็น ได้แย่ง มีข้อมูลอธิบายสนับสนุนบ้าง สมเหตุสมผล เป็นไปตามลำดับ ไม่สับสนวุ่น เข้าใจ
- ๓ = เขียนสรุป แสดงความคิดเห็น มีข้อมูลสนับสนุน สับสนวุ่นบ้าง แต่เข้าใจ
- ๒ = เขียนสรุปได้บ้าง แสดงความคิดเห็น สับสนวุ่นเป็นส่วนใหญ่ แต่เข้าใจได้
- ๑ = เขียนไม่ตรงประเด็น ไม่สามารถสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้
- ๐ = ไม่เขียน

การประเมินการรู้เรื่องการอ่านของ PISA (Programme for International Student Assessment)

PISA นิยามการรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) ไว้ว่า ความรู้และทักษะที่จะเข้าใจเรื่องราวและสาระของสิ่งที่ได้อ่าน ตีความหรือแปลความหมายของข้อความที่ได้อ่าน และประเมิน คติวิเคราะห์ ย้อนกลับไปถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนได้ว่าต้องการส่งสารสาระอะไรให้ผู้อ่าน ทั้งนี้ เพื่อจะประเมินว่านักเรียนได้พัฒนาศักยภาพในการอ่านของตน และสามารถใช้อ่านให้เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม และความเป็นไปของสังคมอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใด เพราะการประเมินของ PISA นั้นเน้น “การอ่านเพื่อการเรียนรู้” มากกว่าทักษะในการอ่านที่เกิดจาก “การเรียนรู้เพื่อการอ่าน” และ PISA ประเมินผลเพื่อศึกษาว่านักเรียนจะสามารถรู้เรื่องที่ได้อ่าน สามารถขยายผลและคิดย้อนวิเคราะห์ความหมายของข้อความที่ได้อ่าน เพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างกว้างขวางทั้งในโรงเรียนและในชีวิตจริงนอกโรงเรียน ดังนั้น การอ่านของ PISA จึงมีความหมายกว้างกว่าการอ่านออกและอ่านรู้เรื่องในสิ่งที่อ่านตามตัวอักษรเท่านั้น แต่การอ่านยังได้รวมถึงความเข้าใจเรื่องราวสาระของเนื้อความ สามารถคิดพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของการเขียน สามารถนำสาระจากข้อเขียนไปใช้ในจุดมุ่งหมายของตน และทำให้สามารถมีส่วนร่วมในสังคมสมัยใหม่ที่มีความยุ่งยากซับซ้อนขึ้น ด้วยการสื่อสารจากข้อเขียน

วิธีการวัดความรู้และทักษะการอ่านของ PISA

ในการทดสอบการอ่าน นักเรียนจะได้รับข้อความต่าง ๆ หลากหลายแบบด้วยกันให้อ่าน แล้วให้แสดงออกมาว่ามีความเข้าใจอย่างไร โดยให้ตอบโต้ ตอบสนอง สะท้อนออกมาเป็นความคิดหรือคำอธิบายของตนเอง และให้แสดงว่าจะสามารถใช้สาระจากสิ่งที่ได้อ่านในลักษณะต่าง ๆ กันได้อย่างไร

PISA จะประเมินใน ๓ ลักษณะ ได้แก่

๑. การอ่านข้อเขียนในรูปแบบต่าง ๆ

PISA ประเมินการรู้เรื่องจากการอ่านเป็นข้อความแบบต่อเนื่อง เช่น การบอกเล่า การพรรณนา การโต้แย้ง นอกจากนี้ยังมีข้อเขียนที่ไม่ใช่ข้อความต่อเนื่อง ได้แก่ การอ่านรายการ ตาราง แบบฟอร์ม กราฟ และแผนผัง เป็นต้น ทั้งนี้ โดยยึดหลักการว่าเป็นสิ่งที่นักเรียนได้พบเห็นในโรงเรียน และจะต้องใช้ในชีวิตจริงเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่

๒. สมรรถนะการอ่านด้านต่าง ๆ

PISA ให้ความสำคัญกับการอ่านเพื่อการเรียนรู้มากกว่าการเรียนรู้เพื่อการอ่าน นักเรียนจึงไม่ประเมินการอ่านออก อ่านได้คล่อง แบ่งวรรคตอนได้ถูกต้อง หรือออกเสียงควบกล้ำได้ เพราะถือว่านักเรียนอายุ ๑๕ ปี จะต้องมีความรู้เหล่านี้มาแล้วเป็นอย่างดี แต่จะประเมินสมรรถภาพของนักเรียนในแง่มุมต่อไปนี้

๑) **ค้นสาระ** (Retrieving Information) หมายถึง ความสามารถที่จะดึงเอาสาระของสิ่งที่ได้อ่านออกมา

๒) **ตีความ** (Interpretation) หมายถึง ความเข้าใจข้อความที่ได้อ่าน สามารถตีความ แปลความสิ่งที่ได้อ่าน คิดวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตหรือในโลกที่อยู่

๓) **วิเคราะห์** (Reflection and Evaluation) หมายถึง ความเข้าใจข้อความที่ได้อ่าน การคิดวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตหรือในโลกที่อยู่ พร้อมทั้งความสามารถในการประเมินข้อความที่ได้อ่าน และสามารถให้ความเห็นหรือโต้แย้งจากความคิดของตนเอง

๓. ความสามารถในการอ่าน

PISA ประเมินความรู้และทักษะการอ่าน โดยดูความสามารถในการอ่านว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะของข้อเขียนได้มากน้อยเพียงใด เช่น ใช้นวนิยาย จดหมาย หรือชีวประวัติเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ใช้เอกสารราชการหรือประกาศแจ้งความเพื่อสาธารณประโยชน์ ใช้รายงานหรือคู่มือต่าง ๆ เพื่อการทำงานอาชีพ ใช้ตำราหรือหนังสือเรียนเพื่อการศึกษา เป็นต้น

เกณฑ์ความรู้และทักษะการอ่านของ PISA

PISA ได้กำหนดเกณฑ์ความรู้และทักษะการอ่าน จำแนกเป็น ๕ ระดับ โดยใช้คะแนนที่นักเรียนทำแบบทดสอบได้มาเป็นตัวกำหนดระดับ ดังนี้ (ประสงค์ เมธีพินิตกุล, ๒๕๕๐ : ๔๖)

ระดับ	ความรู้และทักษะในการอ่านของนักเรียน	คะแนน
๕	สามารถอ่านสิ่งที่ยากและซับซ้อน เช่น แสดงว่าสามารถจัดการกับข้อมูลหรือสาระที่ยาก ๆ และที่ไม่ค่อยพบในข้อเขียนธรรมดาทั่ว ๆ ไป แสดงให้เห็นว่าสามารถเข้าใจข้อเขียน สามารถอ้างอิงสาระในข้อเขียนได้ตรงกับงานที่ต้องทำ และสามารถวิเคราะห์และประเมินการเขียนอย่างวิพากษ์วิจารณ์ สามารถสร้างสมมติฐานจากสิ่งที่อ่าน และดึงเอาความรู้เฉพาะมาสร้างเป็นแนวคิดของตนเองได้ แม้จะไม่เหมือนกับสิ่งที่คนทั่วไปคาดหวังไว้ก็ตาม	มากกว่า ๖๒๕
๔	สามารถอ่านเข้าใจในเรื่องที่ยาก บอกตำแหน่งของสาระต่าง ๆ ในเรื่องที่ได้อ่าน สามารถตีความและแปลความจากข้อเขียนที่ค่อนข้างซับซ้อน สามารถประเมินและวิเคราะห์ทั้งเนื้อหาและรูปแบบของการเขียนแล้วสะท้อนออกมาเป็นแนวปฏิบัติหรือตอบสนองหรือแนวความคิดของตนเอง โดยมีข้อเขียนที่อ่านเป็นหลัก	๕๕๓-๖๒๕
๓	สามารถอ่านเข้าใจเนื้อหาที่ค่อนข้างยาก กล่าวคือ สามารถบอกสาระสำคัญและตีความจากข้อความที่มีความซับซ้อนพอสมควร และมีจุดเน้นที่เด่นชัดหลายจุด และสามารถเชื่อมโยงความรู้เข้ากับเรื่องที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน สามารถประเมินและวิเคราะห์รูปแบบและสาระของสิ่งที่ได้ในระดับปานกลาง	๔๘๑-๕๕๒

ระดับ	ความรู้และทักษะในการอ่านของนักเรียน	คะแนน
๒	มีความชำนาญในการอ่านในระดับพื้นฐาน กล่าวคือ สามารถอ่านและบอกสาระได้ต่อเมื่อข้อความค่อนข้างตรงไปตรงมา สามารถอ้างอิงหรือเปรียบเทียบหรือเชื่อมโยงสิ่งที่เคยรู้ได้ในระดับต่ำ ประเมินและวิเคราะห์ได้ในระดับพื้นฐาน	๔๐๘-๔๘๐
๑	เป็นการอ่านระดับที่ต่ำที่สุด นักเรียนจะจัดการการอ่านได้ในภารกิจง่าย ๆ เช่น อ่านแล้วรู้ว่าสิ่งที่อ่านนั้นเกี่ยวกับอะไร สามารถบอกหรือค้นสาระได้เพียงอย่างเดียว สามารถเชื่อมโยงข้อเขียนที่ได้อ่านกับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของตนได้น้อย ไม่สามารถอ้างอิงหรือเปรียบเทียบได้ถ้ามีการคิดวิเคราะห์เพิ่มเติม	๓๓๕-๔๐๗
ต่ำกว่า ๑	นักเรียนไม่แสดงความสามารถที่ต้องการวัด แม้ว่าจะอ่านออก อ่านคล่องก็ตาม	ต่ำกว่า ๓๓๕

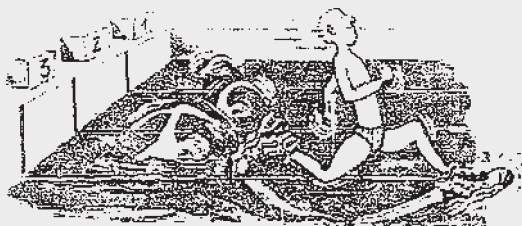

ตัวอย่างข้อสอบของ PISA

สบาย ๆ กับรองเท้าสำหรับวิ่ง

เป็นเวลา ๑๔ ปีมาแล้ว ที่ศูนย์การแพทย์กีฬาแห่งเมืองลียง (ฝรั่งเศส) ได้ศึกษาเรื่องการบาดเจ็บของนักกีฬารุ่นเยาว์ และนักกีฬาอาชีพ พบว่าสิ่งที่ดีที่ที่สุดคือ การป้องกัน...และใส่รองเท้าที่ดี

กระแทก ล้ม รองเท้าไม่พอดี

นักกีฬารุ่นเยาว์ อายุระหว่าง ๘-๑๒ ปี ๑๘% เคยได้รับบาดเจ็บข้อเท้าเคล็ดจนถึงข้อเท้าแพลง และ ๒๕% ของนักกีฬาอาชีพค้นพบด้วยตนเองว่ากระดูกอ่อนของข้อเท้าอาจถูกกระทบกระเทือนหรือได้รับบาดเจ็บจนถึงขั้นรักษาไม่หาย และถ้าไม่ได้รับการดูแลให้ตั้งแต่วัยเด็ก (๑๐-๑๒ ปี) อาจทำให้เป็นโรคกระดูกเสื่อมก่อนวัย สะโพกก็อาจได้รับบาดเจ็บอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งขณะเหนื่อยยิ่งเสี่ยงต่อกระดูก้าวหรือหักจากการล้มหรือถูกกระแทก

ตามรายงานของการศึกษานักฟุตบอลที่เล่นมานานกว่า ๑๐ ปี จะมีกระดูกใหญ่ผิดปกติบริเวณหน้าแข้ง หรือบริเวณสันเท้าที่เรียกกันว่า “เข้านักฟุตบอล” ซึ่ง

เป็นลักษณะของเท้าที่เปลี่ยนรูปไปเนื่องจากรองเท้าที่มีพื้นรับฝ่าเท้า และข้อเท้าหลวมหรือยึดหยุ่นมากเกินไป

ปกป้อง รองรับ ช่วยการทรงตัว และรับแรงกระแทก

ถ้ารองเท้าคับเกินไป จะจำกัดการเคลื่อนไหว แต่ถ้ายึดหยุ่นเกินไป จะทำให้เสี่ยงต่อการบาดเจ็บหรือข้อเท้าแพลงได้ รองเท้ากีฬาที่ดีควรมีคุณสมบัติครบทั้ง ๔ ประการ คือ

ประการแรกจะต้องป้องกันอันตรายจากภายนอก : ป้องกันการกระแทกจากลูกบอล หรือผู้เล่นอื่นจากพื้นสนามที่ไม่เรียบ และช่วยให้เท้าอุ่นและแห้ง ถึงแม้อากาศจะหนาวหรือฝนตกก็ตาม
ต้องรองรับกับเท้าได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะบริเวณ

ข้อเท้า เพื่อป้องกันข้อเท้าแพลง บวมหรือปัญหาอื่น ๆ ที่อาจทำให้บาดเจ็บถึงหัวเข่าได้

ต้องช่วยให้นักกีฬาทรงตัวได้ดี ไม่ลื่นไถลบนพื้นที่เปียก หรือไม่สะดุดพื้นแห้ง

ประการสุดท้ายจะต้องรับแรงกระแทกได้ดี โดยเฉพาะนักกีฬา วอลเลย์บอล และ บาสเกตบอลที่ต้องกระโดดอยู่ตลอดเวลา

เพื่อเท้าแห้ง

เพื่อหลีกเลี่ยงการบาดเจ็บ แม้จะเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น รองเท้ากัด หรือโรคน้ำกัดเท้า (เท้าเปื่อยจากเชื้อรา) รองเท้าจะต้องระบายเหงื่อได้ดี และกันความชื้นจากภายนอกได้ วัสดุที่ดีที่ที่สุดคือ หนัง ซึ่งกันน้ำและไม่เปียกโชกทันทีที่ถูกฝน

จากบทความข้างต้น โปรดตอบคำถามต่อไปนี้

คำถามที่ ๑ ผู้เขียนต้องการบอกให้ทราบอะไร

๑. คุณภาพของรองเท้ากีฬาต่าง ๆ มีการพัฒนาไปอย่างมาก
๒. ทางที่ดีไม่ควรเล่นฟุตบอล ถ้าอายุต่ำกว่า ๑๒ ปี
๓. เยาวชนได้รับบาดเจ็บมากขึ้น เนื่องจากสภาวะทางกายภาพไม่ดี
๔. เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักกีฬาเยาวชนต้องสวมรองเท้าที่ดี

สมรรถนะ : ดีความ

ชนิดของบทความ : คำชี้แจง

สถานการณ์ : ในเชิงการศึกษา

รูปแบบของข้อสอบ : เลือกตอบ

คะแนนเต็ม

ตอบ ข้อ ๔. เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักกีฬา
เยาวชนต้องสวมรองเท้าที่ดี

ไม่ได้คะแนน

ตอบข้ออื่น ๆ

คำถามที่ ๒ ตามบทความข้างต้น ทำไมรองเท้ากีฬาจึงไม่ควรคับจนเกินไป

.....

.....

สมรรถนะ : ค้นสาระ

ชนิดของบทความ : คำชี้แจง

สถานการณ์ : ในเชิงการศึกษา

รูปแบบของข้อสอบ : เขียนตอบสั้น ๆ

คะแนนเต็ม

คำตอบที่กล่าวถึงการเคลื่อนไหวที่ไม่คล่องตัว เช่น

- จำกัดการเคลื่อนไหว
- ก้นไม่ให้งัดได้สะดวก

ไม่ได้คะแนน

คำตอบที่กล่าวถึงความไม่เข้าใจเนื้อหา หรือคำตอบ
ไม่สมเหตุผล หรือไม่เกี่ยวข้อง เช่น

- เพื่อหลีกเลี่ยงการบาดเจ็บ
- มันไม่กระชับเท้า
- เพราะคุณต้องการให้กระชับเท้าและข้อเท้า
- มันไม่เหมาะกับเท้า

คำถามที่ ๓ เนื้อความตอนหนึ่งกล่าวว่า “รองเท้ากีฬาที่ดีควรมีคุณสมบัติครบทั้ง ๔ ประการ” คุณสมบัติเหล่านี้คืออะไรบ้าง

.....

.....

สมรรถนะ : คั่นสาระ

ชนิดของบทความ : คำชี้แจง

สถานการณ์ : ในเชิงการศึกษา

รูปแบบของข้อสอบ : เขียนตอบสั้น ๆ

คะแนนเต็ม

- ตอบ**
- (๑) ป้องกันภายนอก (๒) รองรับเท้า (๓) ทรงตัวดี (๔) รับแรงกระแทก
  - รองเท้าต้องช่วยป้องกันภายนอก รองรับเท้าช่วยให้นักกีฬาทรงตัวดี และต้องรับแรงกระแทก
  - ป้องกัน กระทบ ทรงตัว รับแรงกระแทก

ไม่ได้คะแนน

คำตอบอื่น ๆ เช่น

- ป้องกันการกระแทกด้วยลูกบอลหรือเท้า
- ด้านกับพื้นสนามที่ไม่เรียบ ช่วยให้เท้าอบอุ่น และแห้ง รองรับเท้า

คำถามที่ ๔ ในย่อหน้าสุดท้าย ซึ่งมี ๒ ส่วน ดังนี้

(ส่วนแรก) “เพื่อหลีกเลี่ยงการบาดเจ็บเล็กน้อย ๆ น้อย ๆ เช่น รองเท้ากัด หรือโรคน้ำกัดเท้า (เท้าเปื่อยจากเชื้อรา)...”

(ส่วนที่สอง) “...รองเท้าจะต้องระบายเหงื่อได้ดี และกันความชื้นจากภายนอกได้”

ส่วนแรกและส่วนที่สอง สัมพันธ์กันอย่างไร

๑. ส่วนที่สองขัดแย้งกับส่วนแรก
๒. ส่วนที่สองซ้ำกับส่วนแรก
๓. ส่วนที่สองขยายปัญหาที่บรรยายไว้ในส่วนแรกให้ชัดเจนขึ้น
๔. ส่วนที่สองเสนอการแก้ปัญหาที่บรรยายไว้ในส่วนแรก

สมรรถนะ : วิเคราะห์

ชนิดของบทความ : คำชี้แจง

สถานการณ์ : ในเชิงการศึกษา

รูปแบบของข้อสอบ : เลือกตอบ

คะแนนเต็ม

ตอบ ข้อ ๔. ส่วนที่สองเสนอการแก้ปัญหาที่บรรยายไว้ในส่วนแรก

ไม่ได้คะแนน

ตอบข้ออื่น ๆ

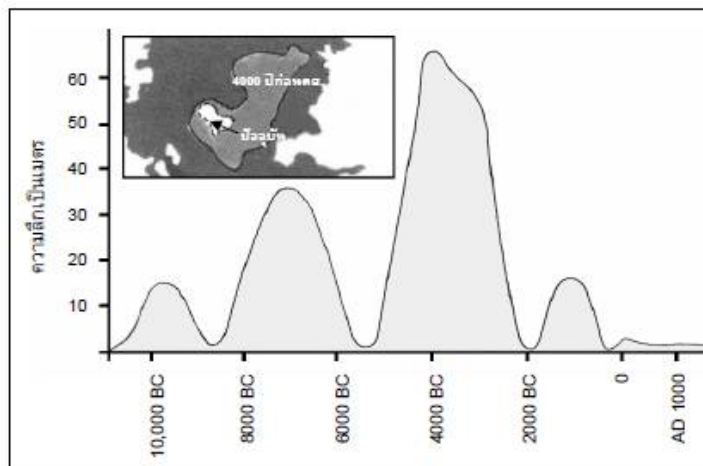

ทะเลสาบชาด

รูปที่ ๑ แสดงการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำของทะเลสาบชาด ในซาสซา อัสซาลา แอฟริกาเหนือ ทะเลสาบชาดสูญหายไป ร่องรอย ประมาณ ๒๐,๐๐๐ ปีก่อนคริสต์ศักราช (20,000 BC) ช่วงปลายยุคน้ำแข็ง และประมาณ ๑๑,๐๐๐ ปีก่อนคริสต์ศักราช (11,000 BC) ทะเลสาบนี้ปรากฏขึ้นมาอีกครั้ง ปัจจุบันระดับน้ำของทะเลสาบมีระดับเดียวกับเมื่อปีคริสต์ศักราช ๑๐๐๐ (AD 1,000)

รูปที่ ๑

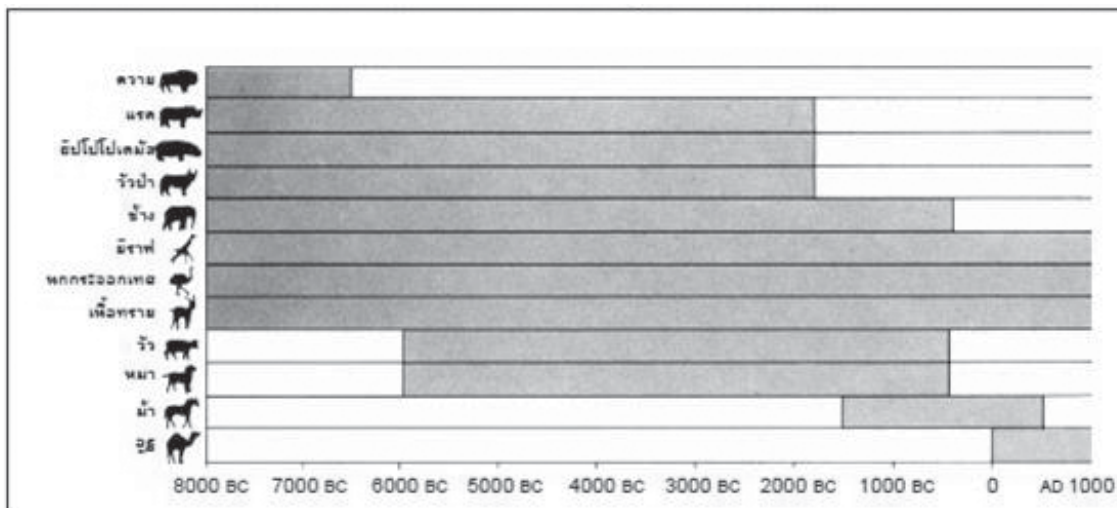
ทะเลสาบชาด : การเปลี่ยนแปลงระดับ

รูปที่ ๒ แสดงถึงศิลปะบนหินแห่งซาสซา (ภาพเขียนโบราณ หรือภาพวาดบนฝาผนังถ้ำ) และการเปลี่ยนแปลงของชีวิตสัตว์ป่า

รูปที่ ๒

ศิลปะบนหินแห่งซาสซาและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของชีวิตสัตว์ป่า

จงใช้ข้อมูลข้างต้นเกี่ยวกับทะเลสาบชาด ตอบคำถามต่อไปนี้

คำถามที่ ๑ ปัจจุบันทะเลสาบชาดลึกเท่าไร

๑. ประมาณ ๒ เมตร
๒. ประมาณ ๑๕ เมตร
๓. ประมาณ ๕๐ เมตร
๔. สบสูญไปแล้ว
๕. ข้อมูลไม่ได้รับ

สมรรถนะ : คำนวณ

ชนิดของบทความ : แผนภูมิและกราฟ

สถานการณ์ : สาธารณะ

รูปแบบของข้อสอบ : เลือกตอบ

คะแนนเต็ม

ตอบ ข้อ ๑. ประมาณ ๒ เมตร

ไม่ได้คะแนน

ตอบข้ออื่น ๆ

คำถามที่ ๒ ประมาณปีใด ที่กราฟในรูปที่ ๑ เริ่มต้น

.....

.....

สมรรถนะ : คำนวณ

ชนิดของบทความ : แผนภูมิและกราฟ

สถานการณ์ : สาธารณะ

รูปแบบของข้อสอบ : สร้างคำตอบอิสระ

คะแนนเต็ม

ตอบว่า ๑๑,๐๐๐ ปีก่อนคริสต์ศักราช (หรือประมาณระหว่าง ๑๐,๕๐๐ และ ๑๒,๐๐๐ หรือคำตอบอื่น ๆ ที่ชี้ว่านักเรียนประมาณได้จากมาตราส่วนในแผนที่) เช่น

- ๑๑,๐๐๐
- ๑๑,๐๐๐ ปีก่อนคริสต์ศักราช
- ๑๐,๕๐๐ ปีก่อนคริสต์ศักราช
- ก่อน ๑๐,๐๐๐ ปีก่อนคริสต์ศักราชเพียงเล็กน้อย
- ประมาณ ๑๒,๐๐๐
- ประมาณ ๑๑,๐๐๐ ปีก่อนคริสต์ศักราช

ไม่ได้คะแนน

คำตอบอื่น ๆ รวมถึงลูกศรที่ชี้จุดเริ่มต้นของกราฟ

- ๑๐,๐๐๐ ปีก่อนคริสต์ศักราช (ไม่สามารถประมาณจากมาตราส่วน)
- ๒๐,๐๐๐ ปีก่อนคริสต์ศักราช
- ๘,๐๐๐ ปีก่อนคริสต์ศักราช (ดูตัวเลขผิด)
- 11000 BC ๔,๐๐๐ ปีก่อนคริสต์ศักราช (ไม่อ่านคำตอบที่ถูกขีดทิ้ง)
- ๐

คำถามที่ ๓ ทำไมผู้เขียนจึงเลือกที่จะเริ่มต้นกราฟ ณ จุดนี้?

.....

.....

สมรรถนะ : วิเคราะห์

ชนิดของบทความ : แผนภูมิและกราฟ

สถานการณ์ : สาธารณะ

รูปแบบของข้อสอบ : สร้างคำตอบอิสระ

คะแนนเต็ม

คำตอบอ้างอิงถึงการปรากฏขึ้นใหม่ของทะเลสาบ

ข้อสังเกต คำตอบอาจได้ ๑ คะแนน แม้ว่า

คำตอบก่อนหน้านี้จะผิด เช่น

- ทะเลสาบขาดปรากฏขึ้นใหม่ในปี ๑๑,๐๐๐ ก่อนคริสตกาล หลังจากที่หายสาบสูญ
- หายไปโดยสิ้นเชิง เมื่อประมาณ ๒๐,๐๐๐ ก่อนคริสตกาล
- ทะเลสาบหายไปช่วงระหว่างยุคน้ำแข็ง และกลับมาปรากฏอีกครั้งประมาณยุคนี้
- มันปรากฏขึ้นอีก
- ประมาณ ๑๑,๐๐๐ ก่อนคริสตกาล มันกลับมาอีก
- แล้วทะเลสาบก็ปรากฏขึ้นอีกหลังจากที่หายไป ๘,๐๐๐ ปี

ไม่ได้คะแนน

คำตอบอื่น ๆ

- นี่คือการเกิดที่เกิดขึ้น เมื่อสรรพสัตว์เริ่มปรากฏตัว
- ๑๑,๐๐๐ ก่อนคริสตกาล เมื่อมนุษย์เริ่มสร้างศิลปะบนหิน
- ๑๑,๐๐๐ ก่อนคริสตกาล เมื่อทะเลสาบปรากฏขึ้น (ครั้งแรก)
- เพราะเป็นเวลาที่ทะเลสาบขาดแห่งสนิท
- เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของกราฟ

คำถามที่ ๔ รูปที่ ๒ ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ถือว่า

๑. ลัทธิต่าง ๆ ในศิลปะบนหิน คือ ลัทธิที่มีอยู่ในพื้นที่นั้น ในเวลาที่มีการวาดภาพนั้น ๆ
๒. ศิลปินที่วาดรูปสัตว์มีทักษะสูงมาก
๓. ศิลปินที่วาดรูปสัตว์เป็นผู้เดินทางท่องเที่ยวไปได้ในโลกกว้างอย่างทั่วถึง
๔. ไม่ได้มีความพยายามที่จะนำสัตว์ที่วาดในภาพเหล่านั้นมาเป็นสัตว์เลี้ยง

สมรรถนะ : ตีความ

ชนิดของบทความ : แผนภูมิและกราฟ

สถานการณ์ : สาธารณะ

รูปแบบของข้อสอบ : เลือกตอบ

คะแนนเต็ม

ตอบ ข้อ ๑. ลัทธิต่าง ๆ ในศิลปะบนหิน คือ ลัทธิที่มีอยู่ในพื้นที่นั้น ในเวลาที่มีการวาดภาพนั้น ๆ

ไม่ได้คะแนน

ตอบข้ออื่น ๆ

คำถามที่ ๕ ให้นำข้อมูลจากรูป ๑ และรูป ๒ มารวมกันเพื่อตอบคำถามนี้

การسابสูญของเรด ฮิปโปโปแตมัส และวัวป่า ในภาพศิลปะบนหินแห่งซาสารา เกิดขึ้นเมื่อใด

๑. ตอนเริ่มต้นของยุคน้ำแข็ง ซึ่งใกล้กับยุคปัจจุบันที่สุด
๒. ช่วงกลางของยุคเมื่อทะเลสาบขาดมีระดับสูงสุด
๓. หลังจากระดับของทะเลสาบขาดต่ำลงนานกว่าพันปี
๔. เมื่อตอนต้นของช่วงเวลาที่ทะเลสาบขาดแห้งไป

สมรรถนะ : ตีความ

ชนิดของบทความ : แผนภูมิและกราฟ

สถานการณ์ : ชุมชนท้องถิ่น

รูปแบบของข้อสอบ : เลือกตอบ

คะแนนเต็ม

ตอบ ข้อ ๓. หลังจากระดับของทะเลสาบขาดต่ำลงนานกว่าพันปี

ไม่ได้คะแนน

ตอบข้ออื่น ๆ

การดำเนินการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

ในการดำเนินการประเมินโดยใช้เครื่องมือหรือแบบทดสอบประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน สถานศึกษาควรนำแบบทดสอบที่ได้สร้างและพัฒนาหลาย ๆ ชุดที่สอดคล้องกับขอบเขตการประเมินและตัวชี้วัด มาใช้ประเมินเพื่อตรวจสอบ พัฒนาการเรียนของผู้เรียนในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ในระหว่างการเรียนการสอน ดำเนินการประเมินเป็นครั้ง ๆ เพื่อสรุปเป็นระยะ ๆ สำหรับรายงานความก้าวหน้าของผู้เรียน และดำเนินการทดสอบ ความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานที่สร้างและพัฒนาขึ้น หรือ ขอใช้บริการแบบทดสอบมาตรฐานจากหน่วยงานที่ให้บริการ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินเลื่อนชั้น และจบการศึกษาแต่ละระดับชั้น

การสรุปผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

ในการสรุปผลการประเมินเพื่อรายงานความก้าวหน้าและตัดสินผลการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน สถานศึกษาจะต้องดำเนินการบันทึกผลการประเมินในแต่ละครั้งแล้วนำมาสรุปผลรวม โดยควรแบ่งระยะเวลาสรุปเป็นระยะ ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากผลการประเมินไปใช้วางแผน ปรับปรุงพัฒนา ความสามารถผู้เรียนไปสู่เกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด การตัดสินผลการประเมินเพื่อเลื่อนชั้นใช้ผลการประเมิน ปลายปี ส่วนการตัดสินการจบระดับการศึกษาใช้ผลการประเมินปลายปีสุดท้ายของแต่ละระดับการศึกษา กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน เป็น ๔ ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน

การรายงานผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

สถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน และจัดทำเอกสารรายงาน ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง ควรจัดให้มีการรายงานผลการประเมิน ระหว่างการพัฒนาและผลการประเมินสรุป แบบรายงานผลควรออกแบบที่ง่ายต่อการสื่อความหมาย และ สะท้อนการพัฒนาทั้งตามรายตัวชี้วัดและผลการประเมินโดยรวม เพื่อการนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา และการตัดสิน

รูปแบบที่ ๓

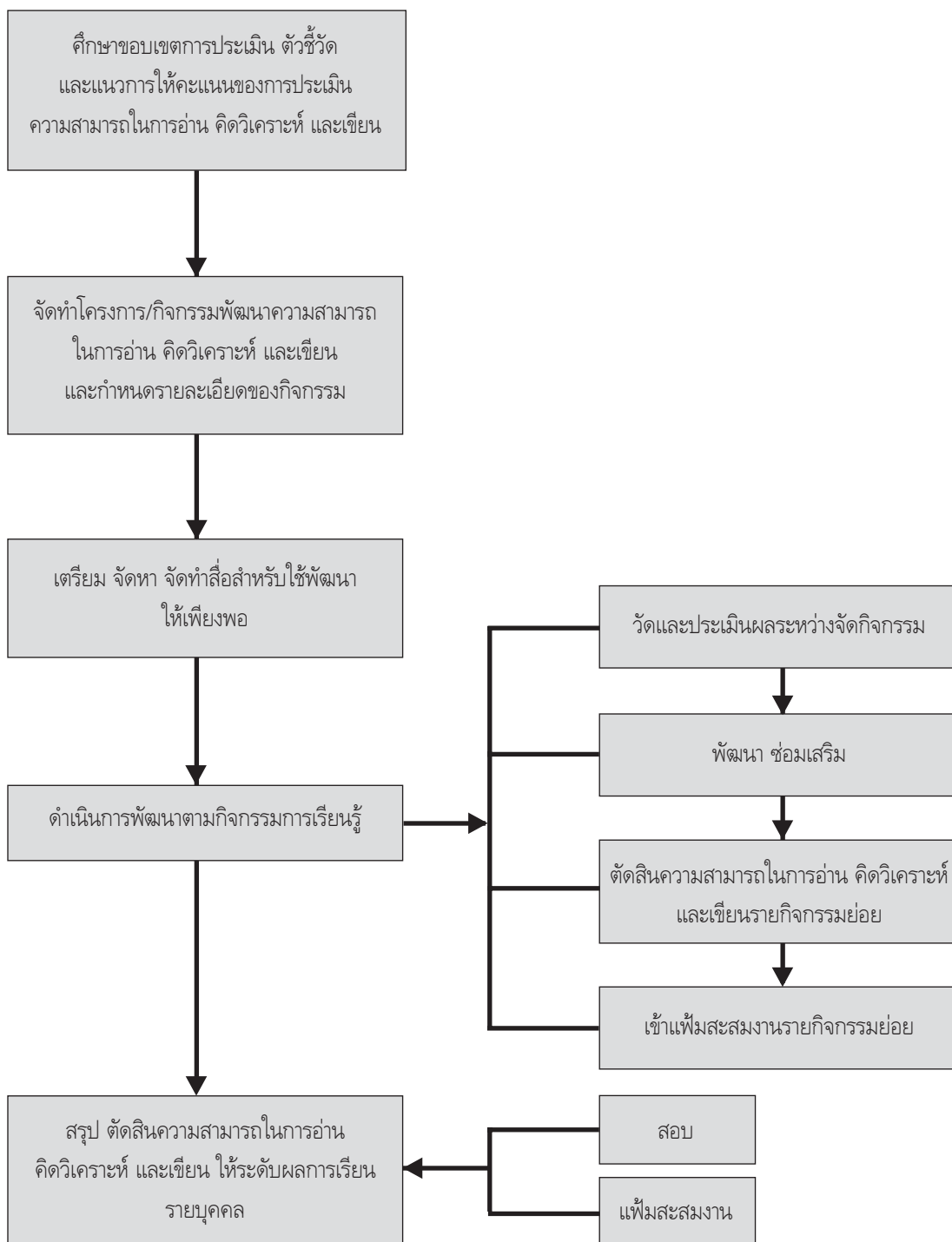
การกำหนดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริม ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ให้ผู้เรียนปฏิบัติโดยเฉพาะ

การดำเนินการตามรูปแบบการกำหนดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

การส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยเฉพาะ สามารถจัดได้ตามจุดเน้นและบริบทของโรงเรียน โดยจัดทำโครงการ/กิจกรรมให้ผู้เรียน ปฏิบัติเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล หรือการมอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้า แล้วเขียนเป็นรายงานเกี่ยวกับการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน หรือรวบรวมและนำเสนอในรูปแบบของแฟ้มสะสมงาน เพื่อประเมินศักยภาพของผู้เรียนในการอ่านหนังสือ เอกสาร และสื่อต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว แล้วนำมาสรุปเป็นความรู้ความเข้าใจ สามารถคิดวิเคราะห์เนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่าน นำไปสู่การสังเคราะห์ สร้างสรรค์ และแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และถ่ายทอดความคิดเหล่านั้น ด้วยการเขียนสื่อความที่สะท้อนถึงสติปัญญา ความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหา และสร้างสรรค์จินตนาการอย่างเหมาะสมและมีคุณค่า เช่น โครงการรักการอ่าน โครงการรักการเขียน และกิจกรรมห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นต้น

การใช้รูปแบบการกำหนดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน สามารถกำหนดเป็นขั้นตอนการปฏิบัติ ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒.๘ ขั้นตอนการดำเนินการตามรูปแบบการกำหนดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

จากแผนภาพที่ ๒.๘ สถานศึกษาอาจดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ศึกษาขอบเขตการประเมิน ตัวชี้วัด และแนวทางการให้คะแนนของการประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

ขั้นที่ ๒ จัดทำโครงการ/กิจกรรม หากเป็นโครงการให้เขียนโดยใช้รูปแบบการเขียนโครงการ เช่น โครงการรณรงค์การอ่าน โครงการรณรงค์การเขียน และมีลักษณะของกิจกรรมในโครงการที่สะท้อนตัวชี้วัดของการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน หากโรงเรียนมีโครงการที่จัดทำเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนอยู่แล้ว อาจเพิ่มกิจกรรมห้องปฏิบัติการการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนไปด้วย หรืออาจจัดเป็นลักษณะกิจกรรมเฉพาะ ซึ่งกำหนดวิธีการ แนวปฏิบัติ ปฏิทิน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

ขั้นที่ ๓ เตรียม จัดทำ จัดทำสื่อสำหรับโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนให้เพียงพอ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ

ขั้นที่ ๔ ดำเนินการพัฒนาตามกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีการวัดและประเมินผลนักเรียนระหว่างการจัดกิจกรรมใช้เกณฑ์การให้คะแนนของการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน แล้วนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ผลงานของผู้เรียนรวบรวมผลงานตามกิจกรรมย่อยเข้าแฟ้มสะสมงานของแต่ละคน

ขั้นที่ ๕ สรุปผลการประเมินเพื่อตัดสินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียน ซึ่งอาจสรุปได้จาก ๒ ลักษณะ คือ

๑. สรุปตัดสินจากแฟ้มสะสมงาน โดยดูจากพัฒนาการของชิ้นงานตั้งแต่ชิ้นแรกจนถึงชิ้นงานสุดท้าย
๒. ประเมินจากการสอบซึ่งเป็นชิ้นงานสุดท้ายที่สะท้อนความสามารถด้านการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนได้ครบถ้วนทั้ง ๕ ตัวชี้วัด

ในที่นี้ ขอเสนอการจัดทำโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถด้านนี้โดยเฉพาะ โดยจัดอยู่ในรูปของห้องปฏิบัติการการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน สถานศึกษาสามารถนำรูปแบบนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

การจัดทำโครงการ

การจัดทำโครงการ ควรเขียนโครงการตามรูปแบบของสถานศึกษาหรือเขียนตามที่นิยมกันทั่วไป สำหรับเป้าหมายควรสอดคล้องกับตัวชี้วัดของการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

โครงการรณรงค์การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

หลักการและเหตุผล

จากผลการประเมินทั้งภายในและภายนอก จะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถจำแนก แยกแยะ องค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ ได้ถูกต้อง ไม่สามารถสรุปเนื้อหาสาระหรือเชื่อมโยงองค์ความรู้สู่การเขียน ที่มีประสิทธิภาพได้ ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีการจัดทำโครงการรณรงค์การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เพื่อแก้ปัญหา ดังกล่าว

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียนทุกระดับ

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

นักเรียนทุกระดับมีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐

เชิงคุณภาพ

นักเรียนทุกระดับมีความรู้ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ระยะเวลา

ตลอดภาค/ปีการศึกษา

งบประมาณ

๑๐๐,๐๐๐ บาท

รายละเอียดกิจกรรม

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
เสนอ/ขออนุมัติโครงการ	เขียนโครงการรักการอ่าน และเสนอขออนุมัติโครงการ	เม.ย.	คณะกรรมการประเมินการอ่าน คิตติวิเคราะห์ และเขียน
กิจกรรมที่ ๑ จัดเตรียมสถานที่	จัดเตรียมสถานที่ ห้องเฉพาะ หรือสถานที่ที่เหมาะสม ตามบริบทของสถานศึกษา	เม.ย.	คณะกรรมการประเมินการอ่าน คิตติวิเคราะห์ และเขียน
กิจกรรมที่ ๒ จัดทำ จัดหา สื่อสิ่งพิมพ์/สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ที่จำเป็น	จัดทำสื่อ จัดหาสื่อสิ่งพิมพ์ (นิทาน นิยาย ข่าว โฆษณา ฯลฯ) เอกสารประเภทบทความ หนังสือสารคดีสำหรับเยาวชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ แผ่นซีดี เกี่ยวกับสารคดี เพลง นิทาน บทความ ฯลฯ	เม.ย.	คณะกรรมการประเมินการอ่าน คิตติวิเคราะห์ และเขียน
กิจกรรมที่ ๓ กำหนดปฏิทิน การพัฒนาและประเมินผู้เรียน	กำหนดปฏิทินการพัฒนาและ ประเมินการอ่าน คิตติวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียน ตลอดภาค/ปี	เม.ย.	คณะกรรมการประเมินการอ่าน คิตติวิเคราะห์ และเขียน
กิจกรรมที่ ๔ ดำเนินการ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามตารางหรือปฏิทินที่กำหนด	ครูประจำชั้น/ครูประจำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนตามตารางหรือ ปฏิทินที่กำหนดตลอดภาค/ปี	พ.ค.-ก.ย. และ พ.ย.-มี.ค.	ครูประจำชั้น/ครูประจำกลุ่ม สาระการเรียนรู้/ผู้รับผิดชอบ กิจกรรมชุมนุม/ชมรม
กิจกรรมที่ ๕ รวบรวมผลงาน การอ่าน คิตติวิเคราะห์ และเขียน ของผู้เรียนรายบุคคลเข้าแฟ้ม สะสมงาน ตรวจสอบผลงานการเขียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน	ครูประจำชั้น/ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดเก็บ รวบรวมผลงานผู้เรียนรายบุคคล ในรูปแบบแฟ้มสะสมงาน รายบุคคล (อาจจัดเก็บเข้าแฟ้ม เป็นรายกิจกรรม โดยรวม ผลงานนักเรียนทุกคน อยู่ในแฟ้มเดียวกัน)	พ.ค.-ก.ย. และ พ.ย.-มี.ค.	ครูประจำชั้น/ครูประจำกลุ่ม สาระการเรียนรู้/ผู้รับผิดชอบ กิจกรรมชุมนุม/ชมรม

กิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
กิจกรรมที่ ๖ จัดทำแบบทดสอบเพื่อประเมินระหว่างพัฒนาและสิ้นสุดการพัฒนา	คณะกรรมการประเมินการอ่าน คิทธิเคราะห์ และเขียน ร่วมกันสร้างและพัฒนาแบบทดสอบการอ่าน คิทธิเคราะห์ และเขียนของนักเรียนแต่ละระดับชั้นไว้เป็นชุด ๆ (หลายชุด)	พ.ค.-มิ.ย.	คณะกรรมการประเมินการอ่าน คิทธิเคราะห์ และเขียน
กิจกรรมที่ ๗ ประเมินระหว่างพัฒนาและเมื่อสิ้นสุดการพัฒนาโดยการทดสอบหรือประเมินเพิ่มสะสมงาน	คณะกรรมการประเมินการอ่าน คิทธิเคราะห์ และเขียน ประเมินระหว่างพัฒนา ๑ ครั้ง และเมื่อสิ้นสุดการพัฒนา ๑ ครั้ง (อาจประเมินโดยใช้แบบทดสอบหรือตรวจเพิ่มสะสมงาน)	ระหว่างภาค/ ปลายภาค/ปี	คณะกรรมการประเมินการอ่าน คิทธิเคราะห์ และเขียน
กิจกรรมที่ ๘ สรุปผล/ตัดสินผลการเรียน	ครูประจำชั้น/ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และคณะกรรมการประเมินการอ่าน คิทธิเคราะห์ และเขียน ร่วมกันตัดสินผลการเรียนโดยพิจารณาจากคะแนนการทดสอบหรือเพิ่มสะสมงาน	ปลายภาค/ปี	คณะกรรมการประเมินการอ่าน คิทธิเคราะห์ และเขียน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียนมีศักยภาพในการอ่านหนังสือ เอกสาร และสื่อต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และสามารถคิดวิเคราะห์จากเรื่องี่อ่านสู่งานเขียนที่มีสำนวนภาษาถูกต้อง และสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ชัดเจน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของสถานศึกษา

การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ขอเสนอแนวทางการจัดห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

ห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

ห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน หมายถึง สถานที่หรือแหล่งเรียนรู้สำหรับพัฒนาให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความสามารถด้านการเขียนที่ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์จากสิ่งที่อ่าน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และทำงานร่วมกับผู้อื่น

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาจัดห้องกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
2. เพื่อส่งเสริม พัฒนา การวัดและประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

การจัดและใช้ห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

➤ การจัดห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

การจัดห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน จัดได้หลายรูปแบบตามความเหมาะสม ตามสภาพหรือบริบทของสถานศึกษา กล่าวคือ จัดเป็นห้องเฉพาะ จัดเป็นมุม/แหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน หรือจัดเป็นชุดสื่อเคลื่อนที่หรือวิธีอื่น ๆ ที่โรงเรียนสามารถทำได้ อย่างไรก็ตาม จะจัดในรูปแบบใด สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือต้องจัดให้เหมาะต่อการปฏิบัติกิจกรรมให้มากที่สุด ดังนี้

กรณีที่ ๑ จัดในลักษณะเป็นห้องเฉพาะ ควรประกอบด้วย

- ๑.๑ แผนผัง อธิบายการใช้ห้อง
- ๑.๒ มุมการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอนของการฝึกปฏิบัติการ (โต๊ะ เก้าอี้)
- ๑.๓ ที่สำหรับจัดเก็บสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ในการฝึกปฏิบัติกิจกรรม

ปฏิบัติกิจกรรม

- ๑.๔ กิจกรรมฝึกปฏิบัติในรูปแบบต่าง ๆ
- ๑.๕ มุมนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กรณีที่ ๒ จัดในลักษณะเป็นมุม/แหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน ควรประกอบด้วย

- ๒.๑ มุมฝึกปฏิบัติกิจกรรม
- ๒.๒ อุปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อประเภทต่าง ๆ
- ๒.๓ กิจกรรมฝึกปฏิบัติรูปแบบต่าง ๆ

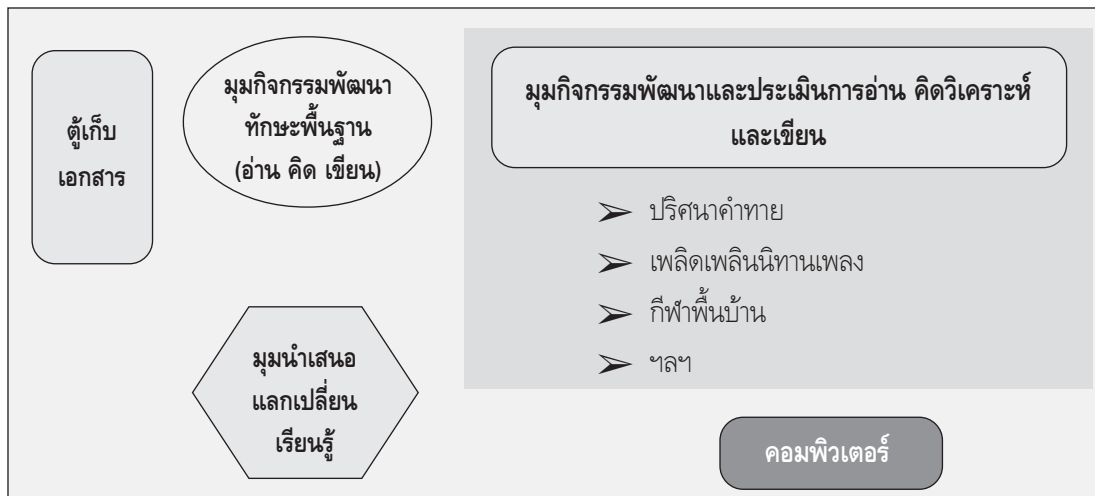
กรณีที่ ๓ จัดในลักษณะเป็นชุดสื่อเคลื่อนที่ ควรประกอบด้วย

๓.๑ สถานที่นอกห้องเรียนหรือบริเวณที่เหมาะสม และสามารถเคลื่อนย้ายชุดสื่อไปวางเป็นครั้งคราว เช่น ใต้ร่มไม้ หรือห้องชั่วคราว

๓.๒ อุปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อประเภทต่าง ๆ ที่จะใช้ในการฝึกปฏิบัติกิจกรรม

๓.๓ กิจกรรมฝึกปฏิบัติในรูปแบบต่าง ๆ

ตัวอย่าง ฝั่งการจัดห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนโดยเฉพาะ ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒.๙ แสดงการจัดห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

คำอธิบายการจัดห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. มุมกิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐาน (อ่าน คิด เขียน) เป็นพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะพัฒนาทักษะการอ่าน ทักษะการคิด เพื่อนำไปสู่ทักษะการเขียน ประกอบด้วยสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น เกม นิทาน ภาพ เพลง แผ่นซีดี แบบฝึกทักษะการคิดด้านต่าง ๆ

๒. มุมกิจกรรมพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมสำหรับให้ผู้เรียนได้ฝึกกิจกรรมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นรายกิจกรรม

๓. มุมนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นพื้นที่สำหรับให้ผู้เรียนแสดงผลงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และมีการสะท้อนผลงานของผู้เรียน

๔. ตู้เก็บเอกสาร เป็นตู้หรือชั้นสำหรับวางหนังสือ สื่อต่าง ๆ ประกอบการทำกิจกรรม

๕. คอมพิวเตอร์ เป็นมุมสำหรับวางอุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่น VCD/DVD วิทยุ แผ่นซีดี เป็นต้น

ทั้งนี้ กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐาน (อ่าน คิด เขียน) หรือกิจกรรมพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่นำเสนอไว้ในเอกสารเล่มนี้เป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น ในการให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริง ครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระหรือผู้รับผิดชอบโครงการสามารถปรับประยุกต์ใช้หรือสร้างกิจกรรมใหม่ ๆ เพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน และเพิ่มเติมประเด็นข้อคำถามให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดทั้ง ๕ ตัวชี้วัดตามระดับชั้น

การใช้ห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

การใช้ห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ครูควรคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียนหรือลักษณะการใช้ประโยชน์จากห้องปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในห้องนี้อาจจัดกิจกรรมได้หลายลักษณะ เช่น

ลักษณะที่ ๑ จัดกิจกรรมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยนำบทเรียนจากหน่วยการเรียนรู้มาจัดกิจกรรมในห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยใช้ในเวลาเรียน ซึ่งครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้นำเสนอตามความเหมาะสม เช่น สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง/๒ ครั้ง หรือเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ หน่วยละ ๑ ครั้ง โดยปรับเวลาให้ยืดหยุ่นกับเวลาเรียนของแต่ละหน่วย

ลักษณะที่ ๒ จัดกิจกรรมตามโครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตร โดยนำเวลาเรียนที่กำหนดให้ไว้สำหรับจัดรายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน ๔๐ ชั่วโมงในระดับประถมศึกษา มาจัดเป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เช่น ชุมนุมรักการอ่าน ชุมนุมรักการเขียน สัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง (รวมทั้งปี ๔๐ ชั่วโมง) สำหรับรายวิชาเพิ่มเติมอาจจัดเป็นรายชั่วโมงตามความเหมาะสม

ลักษณะที่ ๓ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน รูปแบบที่จัดควรพิจารณาถึงศักยภาพของผู้เรียน อาจจัดเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้ กิจกรรมก็ควรเป็นไปตามความสนใจของผู้เรียน โดยครูผู้สอนหรือครูประจำชั้นเป็นผู้กำหนด อาจใช้เวลาว่างจากการเรียนในชั่วโมงปกติหรือในชั่วโมงสอนซ่อมเสริม วันละ ๓๐ นาที หรือ ๑ ชั่วโมง ตามความเหมาะสม

วิธีดำเนินการกิจกรรมในห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. กรณีที่ผู้เรียนมีพื้นฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนไม่เพียงพอ ครูควรให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐานก่อน ให้ครบทั้ง ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การพัฒนาทักษะการอ่าน เน้นการฝึกจับประเด็น โดยอาจให้ผู้เรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน เช่น ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

ขั้นตอนที่ ๒ การพัฒนาทักษะการคิด โดยให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์จากสิ่งที่อ่าน เช่น สรุปความ เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ และโทษ

ขั้นตอนที่ ๓ การพัฒนาทักษะการเขียน โดยถ่ายทอดความคิดที่ได้จากการอ่านสู่งานเขียน

๒. เมื่อนักเรียนมีพื้นฐานเพียงพอแล้ว ครูก็ให้นักเรียนทำกิจกรรมในมุมกิจกรรมพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยเลือกกิจกรรมย่อยครั้งละ ๑ กิจกรรมตามความสนใจ และเหมาะสมกับระดับชั้น
๓. ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการจัดกิจกรรมในแต่ละกิจกรรม โดยผู้สอนคอยควบคุม กำกับ และกระตุ้นให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมให้ครบและเป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกิจกรรมย่อยนั้น ๆ
๔. ครูให้ผู้เรียนเลือกผลงานไปแสดงที่มุมนำเสนอ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลงาน

เกณฑ์การประเมินผลงานระหว่างฝึกปฏิบัติกิจกรรม

เกณฑ์การประเมินผลงานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ใช้เกณฑ์การให้คะแนนโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินตามลักษณะกิจกรรม ดังนี้

๑. กิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐานการอ่าน คิด และเขียน ใช้เกณฑ์การประเมิน ๒ ระดับ คือ ผ่าน และไม่ผ่าน ตามเกณฑ์การประเมินทักษะพื้นฐานซึ่งกำหนดไว้แล้วในแต่ละกิจกรรม
๒. กิจกรรมพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามมุมกิจกรรม ใช้เกณฑ์การประเมิน ๔ ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน ตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ซึ่งกำหนดไว้ตามระดับชั้น ในหน้า ๑๒๕-๑๓๒

ต่อไปนี้เป็นกรนำเสนอตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน และกิจกรรมพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือครูผู้รับผิดชอบโครงการใช้เป็นแนวทางพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในห้องปฏิบัติการ

ตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

ในห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

กิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่นำเสนอต่อไปนี้เป็นสำหรับใช้พัฒนาทักษะพื้นฐาน
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ หรือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ยังขาดทักษะพื้นฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

กิจกรรมที่ ๑ การตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน เช่น ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

ตัวชี้วัด ที่ ๑ และ ๒

วัตถุประสงค์ จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

ตัวอย่าง ให้นักเรียนอ่านเรื่องแล้วตอบคำถาม

ลากับจิ้งหรีด

ลาโง่ตัวหนึ่งกินหญ้าอยู่ที่ชายป่า ได้ยินเสียงจิ้งหรีดร้องไพเราะจับใจ อยากจะใคร่ร้องบ้าง
จึงไปถามจิ้งหรีดว่า “เจ้ากินอะไรจึงได้เสียงเพราะอย่างนี้” จิ้งหรีดบอกว่า “เรากินน้ำค้าง” ลาได้ยิน
ดังนั้นก็อดหญ้า อดน้ำ ตั้งหน้าแต่เที่ยวเลียน้ำค้างกินตามไปไม่เบหญ้า ในไม่ช้าก็ตาย

(นิทานอีสป)

๑. จากเรื่องที่อ่าน กล่าวถึงใคร

.....

๒. เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน

.....

๓. เหตุการณ์ในเรื่องนี้เกิดขึ้นเวลาใด (เมื่อไร)

.....

๔. ผลของเหตุการณ์เป็นอย่างไร

.....

วิธีการประเมิน

ตรวจผลงานการเขียนตอบ เรื่อง ลากับจิ้งหรีด ข้อ ๑-๔

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ ผ่าน ตอบคำถามถูกต้อง ๓-๔ ข้อ

ไม่ผ่าน ตอบคำถามถูกต้องเพียง ๑-๒ ข้อ หรือตอบไม่ถูกเลย

กิจกรรมที่ ๒ การสรุปความรู้จากการอ่าน

ตัวชี้วัด ที่ ๑ และ ๒

วัตถุประสงค์ สรุปความรู้จากข้อความหรือบทอ่านได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วเขียนสรุปความรู้จากการอ่าน

การจัดรอยเปื้อน

เมื่อเสื้อผ้าเปื้อนไขมัน เช่น ครีม เนย น้ำมันต่าง ๆ อย่าเอาไปแช่น้ำ ควรจัดรอยเปื้อนเสียก่อน โดยการเอาแป้งฝุ่นหอมโรยตรงรอยเปื้อน แล้วใช้กระดาษทิชชูวางทับ จากนั้นใช้เตารีดร้อน ๆ วางทับกระดาษทิชชูสักครู่หนึ่ง อย่าให้กระดาษไหม้ กระดาษจะดูดซึมซับคราบไขมันที่ติดเสื้อผ้าออกไปหมด แล้วจึงนำไปซักตามปกติ กลิ่นและรอยเปื้อนก็จะหายไป

ภูมิปัญญาชาวบ้าน

โดยพระอาจารย์ประมวล ธรรมเสโน

ความรู้จากเรื่องที่อ่าน

๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....
๕. ....

วิธีการประเมิน

ตรวจผลงานการเขียนตอบ เรื่อง การจัดรอยเปื้อน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ ผ่าน สรุปความรู้ได้ ๓ ข้อขึ้นไป

ไม่ผ่าน สรุปความรู้ได้น้อยกว่า ๓ ข้อ

กิจกรรมที่ ๓ การสรุปองค์ความรู้จากการอ่านเป็นแผนผังความคิด

ตัวชี้วัด ที่ ๑ และ ๒

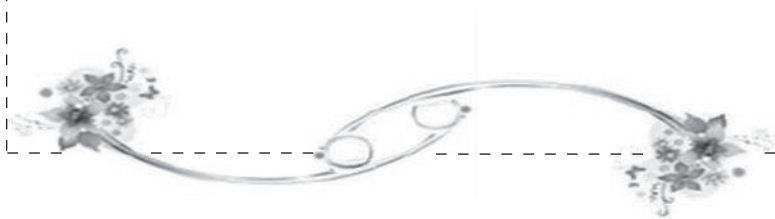
วัตถุประสงค์ สรุปองค์ความรู้จากการอ่านโดยสรุปเป็นแผนผังความคิดได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วสรุปเป็นแผนผังความคิด

น้ำมะพร้าว

น้ำมะพร้าวถือได้ว่าเป็นน้ำที่บริสุทธิ์ เนื่องจากน้ำมะพร้าวเป็นพืชที่มีลำต้นสูงมาก กว่าจะมีน้ำในลูกมะพร้าวได้ น้ำที่ถูกดูดซึมมาจากรากจะต้องผ่านการกลั่นกรองตามชั้นต่าง ๆ ของลำต้นหลายชั้นจนเข้าไปอยู่ในลูกมะพร้าว นอกจากนี้ น้ำมะพร้าวยังถือเป็นเครื่องดื่มเกลือแร่จากธรรมชาติที่ดีที่สุดสุขภาพ เพราะอุดมไปด้วยแร่ธาตุหลายชนิด เช่น โพแทสเซียม เหล็ก โซเดียม แคลเซียม แมกนีเซียม ฟอสฟอรัส ทองแดง กรดอะมิโน กรดอินทรีย์ และวิตามินบี แถมยังมีน้ำตาลกลูโคสที่ร่างกายสามารถดูดซึมไปใช้เป็นพลังงานได้ทันที การดื่มน้ำมะพร้าวทุกวันจะช่วยชะลออาการของโรคอัลไซเมอร์ได้เป็นอย่างดี ช่วยให้ผิวพรรณเปล่งปลั่ง สวยใส และยังช่วยในการขับสารพิษออกจากร่างกายได้อีกด้วย

ฟัง คิด อ่าน เขียน

วิธีการประเมิน

ตรวจสอบผลงานการเขียนแผนผังความคิด เรื่อง น้ำมะพร้าว

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ ผ่าน เขียนสรุปองค์ความรู้เป็นแผนผังความคิดได้ครบถ้วนสมบูรณ์ครอบคลุมรายละเอียดในข้อความที่อ่าน ร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป

ไม่ผ่าน เขียนสรุปองค์ความรู้เป็นแผนผังความคิดได้ครบถ้วนสมบูรณ์ครอบคลุมรายละเอียดในข้อความที่อ่าน ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐

กิจกรรมที่ ๔ การสรุปข้อคิดจากสิ่งที่อ่าน

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔

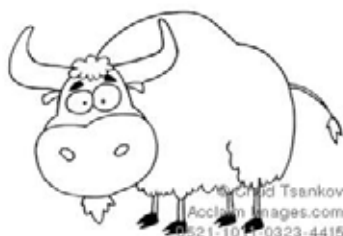
วัตถุประสงค์ สรุปข้อคิดจากหรือยกเรื่อง ระบุเหตุผลและการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความหรือเรื่องที่กำหนดให้ แล้วเขียนสรุปข้อคิด ระบุเหตุผลและการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

บทดอกสร้อยสุภาษิต

นกเอี้ยงนกเอี้ยง
แต่นกเอี้ยงนั้นเลี้ยงทำงานเบา
เปรียบเหมือนคนทำตนเป็นกาฝาก
หนีนางหนักคอยสมัครงานสบาย

คนเข้าใจว่าเจ้าเลี้ยงซึ่งควายเฒ่า
แม้อาหารก็ไปเอาบนหลังควาย
รู้มากเอาเปรียบคนทั้งหลาย
จึงน่าอายเพราะเอาเอี้ยงนกเอี้ยงเอย

หม่อมเจ้าประภากร

๑. ข้อคิดที่ได้จากการอ่าน

.....

๒. นักเรียนจะปฏิบัติตนตามบทกลอนหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

๓. นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

วิธีการประเมิน

ตรวจสอบผลงานการเขียนสรุปข้อคิด ระบุเหตุผลและการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จากบทดอกสร้อยสุภาษิต

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ ผ่าน เขียนตอบได้ถูกต้องทั้ง ๓ ข้อ

ไม่ผ่าน เขียนตอบไม่ได้ หรือตอบถูกไม่ครบทั้ง ๓ ข้อ

กิจกรรมที่ ๕ การอ่าน คิด และเขียน เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔

วัตถุประสงค์ อ่านบทร้อยกรองและเขียนสรุปความรู้ ความคิดให้สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตประจำวันได้

คำชี้แจง อ่านบทกลอนที่กำหนดให้ แล้วเขียนโยงความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตประจำวัน

มีสิ่งพึงปรารถนาให้ครบบาท
มีน้อยใช้น้อยค่อยบรรจง

อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์
อย่าจ่ายลงให้มากจะยากนาน

สุภาชิตคำกลอนของสุนทรภู่

๑. บทกลอนนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องใด ให้ข้อคิดอะไร

.....
.....
.....

๒. นักเรียนนำข้อคิดที่ได้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างไร

.....
.....
.....

วิธีการประเมิน

ตรวจสอบผลงานการเขียนตอบคำถามเชื่อมโยงความสัมพันธ์จากสุภาชิตคำกลอน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ ผ่าน เขียนตอบได้ถูกต้องทั้ง ๒ ข้อ และมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน

ไม่ผ่าน เขียนตอบได้เพียงข้อใดข้อหนึ่ง หรือตอบได้ทั้ง ๒ ข้อ แต่ไม่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน

กิจกรรมที่ ๖ การเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ และโทษ

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔

วัตถุประสงค์ อ่านข้อความหรือบทความ แล้วเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ และโทษได้อย่างเหมาะสม

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วเขียนแสดงความคิดเห็นถึงข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ และโทษ

ปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารรวดเร็วแบบไร้พรมแดน ทำให้มีความรู้สึกรู้ว่าโลกแคบลง การติดต่อสื่อสารทางเว็บไซต์มีอยู่มากมาย ที่ให้บริการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ตามต้องการ สามารถสืบค้นข้อมูลได้นับร้อยนับพัน ซึ่งมีทั้งเหมาะสมและไม่เหมาะสมกับผู้ใช้บริการแต่ละวัย

๑. ข้อดี/ประโยชน์ของการสื่อสารทางเว็บไซต์

.....

.....

.....

๒. ข้อเสีย/โทษของการสื่อสารทางเว็บไซต์

.....

.....

.....

วิธีการประเมิน

ตรวจสอบผลงานการเขียนสรุปข้อดี/ประโยชน์ ข้อเสีย/โทษจากบทความ

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ ผ่าน ตอบได้ถูกต้อง/เหมาะสมทั้ง ๒ ข้อ

ไม่ผ่าน ตอบได้ถูกต้อง เหมาะสมเพียงข้อใดข้อหนึ่ง

กิจกรรมที่ ๗ แสดงความคิดเห็น

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๓, ๔ และ ๕

วัตถุประสงค์ เขียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างสมเหตุสมผล

คำชี้แจง อ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วแสดงความคิดเห็นว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม

ครอบครัวหนึ่งมีฐานะยากจน มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีลูกชายอายุ ๓ ขวบ อยู่มาวันหนึ่ง ลูกชายได้ขโมยเงินไป ๑๐ บาท แม่จึงลงโทษโดยการตีลูกอย่างรุนแรง ลูกรู้สึกเจ็บมาก และร้องไห้เสียใจ

๑. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการกระทำของลูก

.....
.....
.....

๒. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการกระทำของแม่

.....
.....
.....

วิธีการประเมิน

ตรวจผลงานการเขียนแสดงความคิดเห็นจากบทอ่าน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ ผ่าน เขียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผลทั้ง ๒ ข้อ

ไม่ผ่าน เขียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผลเพียงข้อใดข้อหนึ่ง หรือไม่ได้เลย

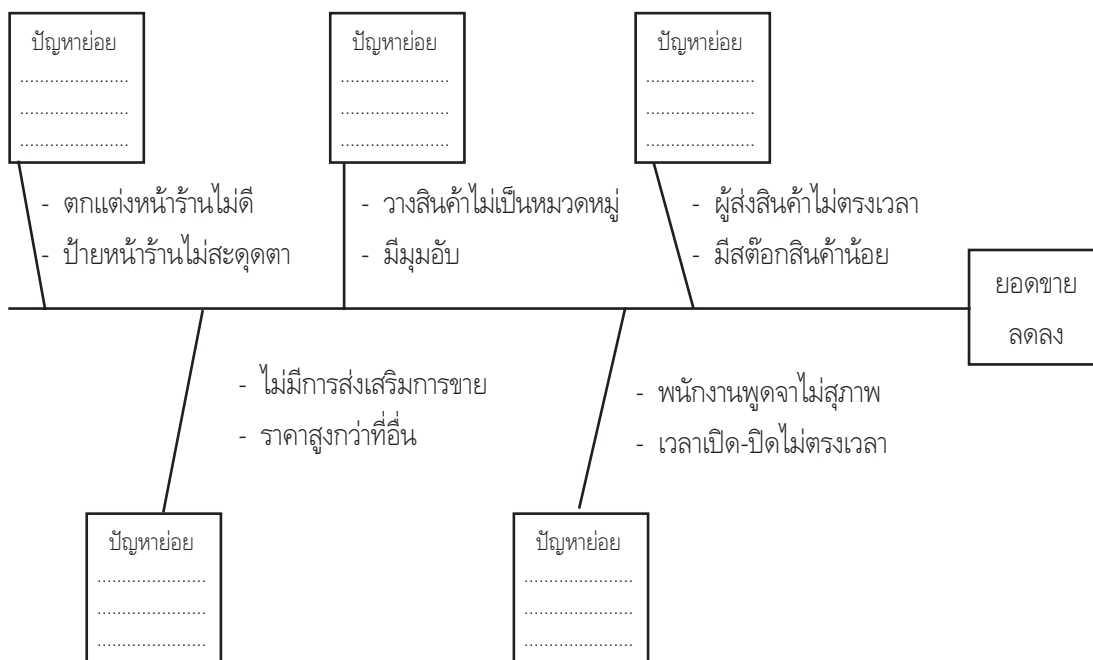

กิจกรรมที่ ๘ การคิดเชื่อมโยง ปัญหากับสาเหตุอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๓, ๔ และ ๕

วัตถุประสงค์ อ่านแผนภาพก้างปลา แล้ววิเคราะห์ปัญหาจากสาเหตุที่กำหนดให้ได้อย่างเหมาะสม

ศึกษาแผนภาพก้างปลา แล้วคิดปัญหาย่อยที่ทำให้ยอดขายลดลง จากสาเหตุที่กำหนด

วิธีการประเมิน

ตรวจสอบผลงานการเขียนเชื่อมโยง ปัญหาย่อยกับสาเหตุ

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ ผ่าน เขียนเชื่อมโยง ปัญหาย่อยกับสาเหตุได้อย่างสอดคล้อง ๓-๕ ประเด็นปัญหา

ไม่ผ่าน เขียนเชื่อมโยง ปัญหา กับสาเหตุได้สอดคล้องเพียง ๑-๒ ประเด็นปัญหา

ตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

กิจกรรมพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ต่อไปนี้สำหรับนักเรียนที่มีทักษะพื้นฐาน
การอ่าน การคิด และการเขียนแล้ว

๑. ชื่อกิจกรรม

“ร้อยกรองพาคิด” (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔)

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๕ (ป.๓)

๑, ๔, ๕ (ป.๔)

วัตถุประสงค์

๑. สรุปความรู้ ความคิดจากบทร้อยกรองได้
๒. นำข้อคิดจากบทร้อยกรองมาเขียนเป็นเรื่องราวตามความคิดของตนเองได้

กระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้คำสำคัญ วรรคละ ๑ คำ

เด็กนิดและเด็กน้อย	เป็นเด็กค่อยๆได้เรียนวิชา
เติบโตใหญ่ใช้ปัญญา	ที่ศึกษาจนเชี่ยวชาญ
เรียนรู้พินิจดี	มีวิจารณ์ญาณ
ชื่อตรงและกล้าหาญ	อุดมการณ์มั่นแนชฌิม
รู้คิดและรู้ค่า	รู้เวลาที่ก้าวเดิน
ที่ใดฤาไกลเกิน	เพราะโลกกว้างทางปัญญา

พจมาน พงษ์ไพบูลย์
โลกกว้างทางปัญญา : ๒๕๔๖

๒. ตั้งชื่อบทหรือย่อกรอตามความคิดของนักเรียน
๓. นำคำที่ขีดเส้นใต้มาจัดเป็นแผนภาพความคิดให้สอดคล้องกับชื่อเรื่อง
๔. ตรวจสอบว่าใช้คำครบทุกคำ แล้วคิดหาคำที่เกี่ยวข้องมาเพิ่มเติมตามความเหมาะสม
๕. นำคำจากแผนภาพความคิดมาเรียบเรียงให้เป็นประโยค มีใจความสอดคล้องกับชื่อเรื่องจนครบทุกคำ
๖. นำประโยคมาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวสั้น ๆ ได้ใจความสอดคล้องกับชื่อเรื่อง (อาจจะวาดภาพประกอบ)
๗. อ่านทบทวน ตรวจสอบว่านำคำหรือประโยคมาเรียบเรียงได้ครอบคลุมเรื่องที่เขียน สรุปความรู้หรือความคิดที่ได้จากบทหรือย่อกรอเป็นคำคม หรือใช้สำนวนไทยให้เหมาะสม
๘. อ่านทบทวนอีกครั้ง เพิ่มเติมประโยคหรือรายละเอียดที่เกี่ยวข้องให้สมบูรณ์ ปรับปรุงสำนวนภาษาให้ถูกต้องตลอดเรื่อง
๙. นำเรื่องที่เขียนไปให้เพื่อน ครู หรือคนอื่น ๆ อ่านและปรับปรุงอีกครั้ง แล้วนำมาเขียนเป็นเรื่องให้สมบูรณ์ด้วยลายมือที่สวยงาม เป็นระเบียบ และตรวจทานให้สมบูรณ์

ผลงานนักเรียน

งานเขียนสั้น ๆ จากบทหรือย่อกรอ

สื่อ/อุปกรณ์

บทหรือย่อกรอ

วิธีการประเมิน

ตรวจผลงานการเขียนสั้น ๆ จากบทหรือย่อกรอ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ครูรวบรวมบทหรือย่อกรอสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ มาจัดเก็บไว้ในห้องปฏิบัติการ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน อาจจะทำเป็นหนังสือรวมบทกลอนสำหรับเด็ก หรือหนังสือประเภท กลอนดอกสร้อย หรือบทอาขยาน

๒. ชื่อกิจกรรม

“ข้อคิดนิทานเพลง” (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔)

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๔, ๕ (ป.๓)

๑, ๒, ๔, ๕ (ป.๔)

วัตถุประสงค์

๑. เล่าเรื่องจากนิทานเพลงได้
๒. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำของตัวละครจากบทเพลงได้
๓. วาดภาพ เขียนเล่าเรื่อง และแสดงความคิดเห็นต่อตัวละครในเพลงและสรุปข้อคิดได้

กระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. ให้นักเรียนอ่านนิทานเพลง “ตากับตานา” แล้วร่วมกันอภิปรายกับเพื่อน

เพลง ตากับตานา (บทเพลงสุนทราภรณ์)

ตากับตานา หาบปลาเอามากินกัน ได้ปลาทุกวัน รักกันก็บั่นกันไป หาบปลาไม่นาน หาบปลามาบนทะเล
จนแม่ใคร ๆ รู้น้ำใจไม่ตรีบริดา

แต่แล้ววันหนึ่ง เคาระห์มาถึงขมิ่งขิงมา สองคนถึงคราแย่งหัวปลาหางปลากันเกรียว ตากับตานา
โศกอาวรณ์จริงเจียว ตาอยู่มาเดี่ยวเดียว คว่าพุงเพียวเพียวไปกิน

๒. วาดภาพตัวละครและเหตุการณ์จากบทเพลง แล้วระบายสีให้สวยงาม

๓. ตั้งชื่อเรื่องจากนิทานเพลงตามความคิดของนักเรียน

๔. จัดทำแผนผังความคิดเกี่ยวกับตัวละคร นิสัยตัวละคร และเหตุการณ์ต่าง ๆ จากนิทานเพลง

๕. ตรวจสอบตัวละครและเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้ครบถ้วน

๖. นำชื่อตัวละคร นิสัยตัวละคร และเหตุการณ์ต่าง ๆ มาเรียบเรียงเป็นประโยคสอดคล้องกับนิทานเพลง

๗. จัดทำแผนภาพโครงเรื่อง และนำประโยคมาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวตามนิทานเพลงตั้งแต่เริ่มต้นจนจบเรื่อง เป็นนิทานสั้น ๆ ตามแผนภาพโครงเรื่อง

๘. อ่านบททวนเรื่องที่เขียน แล้วปรับปรุง เพิ่มเติม สรุป ข้อคิดเห็นไว้ท้ายนิทานว่า ชอบตัวละครตัวไหนเพราะอะไร ทำไม่ถึงชอบ และได้ข้อคิดอะไรจากนิทาน นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

๙. นำเรื่องที่แก้ไขปรับปรุงแล้วมาเขียนเป็นเรื่องให้สมบูรณ์ด้วยลายมือที่สวยงามเป็นระเบียบ

ผลงานนักเรียน

นิทานสั้น ๆ จากบทเพลง มีภาพประกอบและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละคร และแนวคิดในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อ/อุปกรณ์

๑. นิทานเพลง หรือแผ่นซีดีนิทานเพลง
๒. กระดาษสำหรับเขียน ลีซอล็ก หรือสีเมจิก

วิธีการประเมิน

ตรวจผลงานการเขียนนิทานจากเพลง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ให้ครูรวบรวมนิทานเพลง อาจจัดทำเป็นเล่มเล็ก หรือหนังสือภาพ หรือแผ่นซีดีนิทานเพลงมาใช้สำหรับใช้ฝึกนักเรียน เช่น เพลง เต่า งู และกา เต่ากับกระต่าย ลากับจิ้งหรีด เป็นต้น

๓. ชื่อกิจกรรม

“ปริศนาคำทาย” (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔)

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ (ป.๓)

๑, ๒, ๓, ๔, ๕ (ป.๔)

วัตถุประสงค์

เขียนเรื่องจากปริศนาคำทายได้

กระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. ให้นักเรียนยกตัวอย่างปริศนาคำทายตามที่กำหนดให้คนละ ๑ ปริศนา เช่น

อะไรเอ๋ย นกกะบุดตาแดง น้ำแห้งก็ตาย? (ตะเกียง)

แสดงให้เห็นว่า คนโบราณใช้ตะเกียงน้ำมันให้แสงสว่างเวลากลางคืน

อะไรเอ๋ย นอนคว่ำเห็นลาย นอนหงายเห็นตบ นอนตะแคงเห็นแดงวับวับ? (เสื้อ ตับจาก ตะเกียง)

แสดงถึงว่า คนโบราณอยู่บ้านนอนเสื้อ บ้านหลังคามุงจาก ใช้ตะเกียงให้แสงสว่าง

อะไรเอ๋ย ใ้ไปเดินหน้า ใ้บ้เดินหลัง จับหางชี้ฟุ้ง? (คนไถนา)

แสดงถึงการทำนาของคนไทยว่าใช้ควายไถนา ควายเดินหน้า คนเดินตามหลัง จับหางไถ ไถนาชี้ดินฟุ้งขึ้นมา

๒. จากคำเฉลยปริศนาคำทาย ให้นักเรียนวาดภาพระบายสีตามความคิดของตนเองให้สวยงามจนได้ภาพที่สมบูรณ์

๓. ตั้งชื่อภาพตามความคิดของตนเองแล้ว ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องคำเฉลยของปริศนาคำทาย

๔. สรุปลองค์ความรู้ และเขียนแผนภาพความคิดจากปริศนาคำทายเป็นคำ กลุ่มคำ หรือวลี ให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องและภาพ เช่น ความหมาย รูปร่าง ลักษณะ ประวัติหรือความเป็นมา ประโยชน์และโทษ ความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันในสมัยโบราณและปัจจุบัน สรุปเป็นข้อคิดหรือคำขวัญ ฯลฯ

๕. นำคำ กลุ่มคำ หรือวลีมาเรียบเรียงเป็นประโยคที่ได้ใจความสมบูรณ์ให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องและภาพ

๖. นำประโยคมาเรียบเรียงเป็นความเรียงต่อเนื่อง เป็นเรื่องราวสอดคล้องกับชื่อเรื่องและภาพ

๗. อ่านทบทวนเรื่องที่เขียน แล้วปรับปรุง เพิ่มเติมความคิด แก้ไขภาษา ลำนวนโวหาร นำไปให้ครู เพื่อน หรือผู้อื่นอ่าน นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงและเขียนเป็นเรื่องให้สมบูรณ์ด้วยลายมือที่สวยงาม เป็นระเบียบ และตรวจทานให้ถูกต้อง

ผลงานนักเรียน

ผลงานเขียนจากปริศนาคำทาย

สื่อ/อุปกรณ์

ปริศนาคำทาย สี กระดาษ

วิธีการประเมิน

ตรวจผลงานการเขียนจากปริศนาคำทาย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. จัดหาหรือรวบรวมปริศนาคำทายที่เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นจัดไว้เป็นชุด ๆ ตามระดับชั้น
2. เตรียมสื่ออุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

๔. เชื่อกิจกรรม

“ฝึกคิด ฝึกเขียน” (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖)

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๔, ๕ (ป.๕-๖)

วัตถุประสงค์

เขียนแสดงความคิดเห็นจากนิทานที่กำหนดให้อ่านได้

กระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

๑. อ่านนิทานให้ละเอียดเพื่อจับประเด็นสำคัญของเรื่อง คือ ใครทำอะไร ตัวละครมีนิสัยอย่างไร ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร

หมากับเงา (นิทานอีสป)

วันหนึ่งมีหมาหิวโซและเห็นแกตัวมากตัวหนึ่ง เดินหาของกินมาตามทางด้วยความหิว ทันใดมันได้กลิ่นหอม และเมื่อมันเงยหน้าขึ้นมองหา มันก็ได้แลเห็นหมาตัวเล็ก ๆ ที่ดูท่าทางว่าจะอ่อนแอมากตัวหนึ่ง กำลังยืนคาบก้อนเนื้อชิ้นใหญ่หน้าอ้อยมากยืนอยู่ที่ตรงหน้า...มันจึงเท่าขึ้นแล้วยังแถมแยกเขี้ยวเข้าไปใส่ทันที “โฮ่ง ๆ ๆ ๆ ๆ” หมาน้อยตัวเล็กตัวนั้นจึงปล่อยชิ้นเนื้อชิ้นใหญ่นั้นให้หลุดออกมาจากปาก แล้ววิ่งโกยอ้าวหนีไป

มันคิดว่า “**ต้องอ้อยอย่างมาเลยนะนี่...**” ว่าแล้วก็ตรงเข้าไปจับชิ้นเนื้อนั้นไว้ในปากหมายจะให้หายหิว แต่แล้วมันก็เกิดคิดขึ้นมาได้ว่า ถ้าเกิดมีหมาตัวอื่นที่ได้กลิ่นเหมือน ๆ กันกับมัน แล้วเดินผ่านมา... บางทีไม่แน่...มันก็อาจที่จะโดนแย่งเอาเนื้อชิ้นนี้ไปได้อยู่เหมือนกัน... **“ไปหาที่อื่นที่เงียบ ๆ กินดีกว่า”** และเมื่อมันคิดได้ดังนั้นแล้ว มันจึงได้ออกวิ่ง...แล้วมันก็วิ่งมาจนถึงที่สะพานข้ามแม่น้ำสายหนึ่ง ขณะที่มันกำลังเดินบนสะพานอยู่นั้น มันได้มองลงแม่น้ำจึงได้มองเห็นหมาอีกตัวหนึ่ง ซึ่งกำลังคาบชิ้นเนื้อที่หน้าอ้อยมากชิ้นใหญ่อยู่ที่ในปากเหมือน ๆ กันกับมัน

“อ้ายหมาตัวนั้นหน้าตาของมันดูซิ่งโง่เขลาสินดี!...คงจะไม่แข็งแรงไปกว่าข้าอย่างแน่นอน... ข้าจะกระโดดลงไปแล้วแย่งเอาเนื้อชิ้นนั้นมาเป็นของข้าอีกอันท่าจะดี” มันรำพึงขึ้นด้วยความโลภขึ้นมาอย่างมาก “โฮ่ง ๆ ๆ ๆ ๆ” ด้วยความลืมหืมมันเท่าขึ้นด้วยเสียงอันดัง ทันใดมันขึ้นเนื้อที่มันจับอยู่ในปากก็มีอันต้องหลุดออกจากปาก แล้วยังแถมตกลงไปในน้ำทันที...มันต้องสูญเสียชิ้นเนื้อที่มันคายไปอย่างน่าเสียดายในความเป็นจริง...สิ่งที่มันเท่าเห็น ก็คือภาพจินตนาการหรือเงาของตัวเองที่สะท้อนให้เห็น หมากิวโซตัวนั้นจึงต้องกลับมาท้อวังด้วยความหิวโหยอย่างเดิม ในที่สุดมันก็เดินจากไปจากที่ตรงนั้น อย่างช้า ๆ...

ที่มา : <http://sukumal.brinkster.net>

๒. นำประเด็นสำคัญจากนิทานมาเขียนเป็นแผนภาพความคิด โดยตั้งชื่อเรื่องตามความคิดเห็นของตนเอง จัดกลุ่มความคิดจากนิทานเป็นหัวข้อย่อย เช่น เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ตัวละครทำอะไร นิสัยตัวละครเป็นอย่างไร ผลการปฏิบัติอย่างตัวละครในเรื่องเป็นอย่างไร

๓. พิจารณาหัวข้อจากข้อ ๒ ที่ละประเด็น แล้วแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างสมเหตุสมผล ให้มากที่สุด เปรียบเทียบตัวละครกับคนที่มีลักษณะเดียวกัน ยกตัวอย่างที่พบเห็นหรือจากข่าวสารต่าง ๆ ถ้าคนเราปฏิบัติเหมือนตัวละครในเรื่องจะเป็นอย่างไร จากเรื่องให้คติสอนใจอย่างไร นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างไร

๔. อ่านรายละเอียดของข้อ ๓ อีกครั้ง เพื่อตรวจทานความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วเพิ่มเติมส่วนที่ยังเห็นว่าไม่ครบถ้วน/ไม่สอดคล้อง/ไม่เหมาะสม

๕. นำรายละเอียดจากข้อ ๓ และข้อ ๔ มาเขียนขยายความเป็นประโยคหรือข้อความสั้น ๆ ที่ละหัวข้อจนครบทุกหัวข้อ

๖. นำประโยคหรือข้อความจากข้อ ๕ มาเรียบเรียงเป็นข้อเขียน โดยให้พิจารณาการลำดับความคิด การเชื่อมโยงความคิด การใช้ภาษา และอื่น ๆ

๗. นำข้อเขียนที่เรียบเรียงมาอ่านทบทวน (อาจจะ ๑-๒ ครั้ง หรือหลายครั้งก็ได้) แล้วปรับปรุงเพิ่มเติมความคิดให้สมบูรณ์ ปรับแก้การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม หรือเพิ่มเติมสำนวนโวหารให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๘. นำข้อเขียนที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้รู้อื่น ๆ อ่าน เพื่อขอข้อเสนอนแนะ แล้วนำข้อเสนอนแนะมาปรับปรุงอีกครั้ง นำข้อเขียนที่ปรับปรุงแล้วมาตรวจทานคำผิด ตรวจทานการเว้นวรรคตอน และตรวจทานการใช้ภาษาสำนวนโวหารให้ถูกต้องยิ่งขึ้น เขียนเรื่องให้สมบูรณ์ วาดภาพประกอบเพิ่มเติม ระบายสีให้สวยงาม

ผลงานนักเรียน

ผลงานการเขียนแสดงความคิดเห็นจากนิทานอีสป เรื่อง หมากับเงา

สื่อ/อุปกรณ์

นิทาน เรื่อง หมากับเงา

วิธีการประเมิน

ตรวจผลงานการเขียนแสดงความคิดเห็นจากนิทานอีสป เรื่อง หมากับเงา

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ครูจัดหานิทานอีสปหรือนิทานอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับวัยเรื่องอื่นไว้หลาย ๆ เรื่อง จัดเก็บในรูปแบบซีดีหรือหนังสือเล่มเล็ก ในระดับมัธยมศึกษาควรให้อ่านเรื่องสั้น วรรณกรรม นิยายปรัมปรา บทความ บทอ่านร้อยแก้วร้อยกรอง สารคดีต่าง ๆ

๕. เชื่อกิจกรรรม

“รู้จัก รู้ลึกรู้ใจ ไครฉลาด” (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๖)

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๔, ๕ (ป.๓)

๑, ๒, ๔, ๕ (ป.๔-๖)

วัตถุประสงค์

เขียนแสดงความคิดเห็นจากนิทานที่กำหนดให้อ่านได้

กระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. อ่านนิทานให้ละเอียดเพื่อจับประเด็นสำคัญของเรื่องให้ได้

นิทาน เรื่อง เต่ากับงู

ในกาลครั้งหนึ่งหลายร้อยปีผ่านมาแล้ว มีเต่าและงูอาศัยอยู่คนละฝั่งของแม่น้ำสายหนึ่ง ทั้งเต่าและงูต่างก็เป็นศัตรูคู่แค้นกัน เนื่องจากต่างก็แย่งกันเป็นใหญ่ ต้องการจะเป็นราชาแห่งลุ่มแม่น้ำนี้

งูพยายามอยู่เสมอที่จะฉกเต่าให้ตาย แต่เต่าก็จะรีบหนี หดขาเข้ากระดองไปทุกครั้ง งูจึงได้แต่ฉกกัดกระดองที่แข็ง ซึ่งไม่ได้สร้างความเจ็บปวดอะไรให้แก่เต่าเลย เต่าจึงหัวเราะเสียงดัง “ฮา ๆ ๆ” แล้วกล่าวว่า **“เห็นไหม ไม่มีใครทำอันตรายข้าได้ ข้าเป็นราชาแห่งลุ่มแม่น้ำนี้ ฮา ๆ ๆ”**

งูโกรธมากจึงถามขึ้นว่า **“ท่านทำอะไรจึงได้แข็งแรงอย่างนี้”** เต่าตอบว่า **“ข้าแข็งแรง เพื่อน ๆ ของข้าก็แข็งแรง ทั้งนี้ เพราะพวกเราต้องตัดศีรษะของพวกเราในเวลากลางคืนทุกวัน”**

“เอ๊ะ น่าสนใจจัง ถ้าข้าจะชวนเพื่อน ๆ มาดูด้วย ท่านจะแสดงการตัดศีรษะให้พวกข้าดูด้วยได้ไหม”
“อ้อ ได้ซี” เต่าตอบตกลง

ดังนั้น ทั้งงูและเต่าต่างก็ชวนเพื่อนฝูงและครอบครัวมากันอย่างมากมาย พวกเต่าจะอยู่ที่ฝั่งด้านหนึ่งของแม่น้ำ ส่วนงูนั้นคอยเฝ้าดูอยู่อีกฝั่งหนึ่ง เต่าตัวแรกจะถือท่อนไม้แข็งไว้ และแสดงท่าเหมือนกำลังจะตัดศีรษะเต่าอีกตัว ส่วนเต่าตัวอื่น ๆ ก็ทำตาม แต่พวกเต่าไม่ได้ตัดศีรษะจริง ๆ เพียงแต่พวกมันหดศีรษะเข้าไปในกระดองเท่านั้น พวกงูทั้งหลายหลงเชื่อเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีและน่าสนใจ ดังนั้น ในตอนสายของวันรุ่งขึ้น มันจึงเดินทางมาหาเต่าแล้วพูดว่า **“พวกข้าต้องการตัดศีรษะทุก ๆ คืน จะได้แข็งแรงอย่างพวกท่าน แต่พวกเราไม่มีมือ ไม่มีเท้า จึงอยากให้พวกท่านช่วย”** **“อ้อ ด้วยความยินดีอย่างยิ่ง”** เต่ารีบอาสาทันทีพร้อมยิ้มอยู่ในใจ พอตกกลางคืน เต่าทุก ๆ ตัวต่างก็ถือท่อนไม้แข็งไว้ และใช้ท่อนไม้ตัดศีรษะของงูทุก ๆ ตัว แต่งูไม่มีกระดองที่จะหดศีรษะไว้ข้างไหนได้ ดังนั้น งูจึงถูกเต่าใช้ท่อนไม้แข็งตีศีรษะจนตายทุกตัว เมื่อพวกงูตายหมดแล้ว พวกเต่าก็ได้เป็นใหญ่ เต่าตัวที่เป็นเจ้าของความคิดก็กลายเป็นราชาแห่งลุ่มน้ำนี้อย่างไม่มีคู่แข่งตลอดไป

๒. นำประเด็นสำคัญจากนิทานมาเขียนเป็นแผนภาพความคิด โดยตั้งชื่อเรื่องตามความคิดเห็นของตนเอง จัดกลุ่มความคิดจากนิทานเป็นหัวข้อย่อย เช่น เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ตัวละครทำอะไรนิสัยตัวละครเป็นอย่างไร ผลการปฏิบัติอย่างตัวละครในเรื่องเป็นอย่างไร

๓. พิจารณาหัวข้อจากข้อ ๒ ที่ละประเด็น แล้วลองแสดงความคิดเห็นของตนเองลงไปอย่างสมเหตุสมผลให้มากที่สุด เปรียบเทียบกับคนที่มีนิสัยอย่างไร ยกตัวอย่างที่พบเห็นหรือจากข่าวสารต่าง ๆ ถ้าคนเราปฏิบัติเหมือนตัวละครในเรื่องจะเป็นอย่างไร จากเรื่องให้คิดสอใจอย่างไร นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างไร

๔. อ่านรายละเอียดของข้อ ๓ อีกครั้ง เพื่อตรวจทานความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วเพิ่มเติมส่วนที่ยังเห็นว่าไม่ครบถ้วน/ไม่สอดคล้อง/ไม่เหมาะสม

๕. นำรายละเอียดจากหัวข้อการคิดในข้อ ๓ และข้อ ๔ มาเขียนขยายความเป็นประโยคหรือข้อความสั้น ๆ ให้ครอบคลุมทุกความคิด

๖. นำประโยคหรือข้อความจากข้อ ๕ มาเรียบเรียงเป็นข้อเขียน โดยให้พิจารณาการลำดับความคิด การเชื่อมโยงความคิด การใช้ภาษา และอื่น ๆ

๗. นำร่างข้อเขียนมาอ่านทบทวนอีก (อาจจะ ๑-๒ ครั้ง หรือหลายครั้งก็ได้) แล้วปรับปรุงเพิ่มเติมความคิดให้สมบูรณ์ ปรับแก้การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม หรือเพิ่มเติมสำนวนโวหารให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๘. นำข้อเขียนที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้อื่น ๆ อ่าน เพื่อขอข้อเสนอแนะ แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงอีกครั้ง นำข้อเขียนที่ปรับปรุงใหม่มาตรวจทานคำผิด การเว้นวรรคตอน และการใช้ภาษา สำนวนโวหารให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๙. เขียนเรื่องให้สมบูรณ์ อาจวาดภาพประกอบเพิ่มเติม ระบายสีให้สวยงามตามความเหมาะสม

ผลงานนักเรียน

ผลงานการเขียนแสดงความคิดเห็นจากนิทาน เรื่อง เต่ากับงู

สื่อ/อุปกรณ์

นิทาน เรื่อง เต่ากับงู

วิธีการประเมิน

ตรวจสอบผลงานการเขียนแสดงความคิดเห็นจากนิทาน เรื่อง เต่ากับงู

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ครูจัดหานิทานที่เหมาะสมกับวัยไว้หลาย ๆ เรื่อง จัดเก็บในรูปแบบซีดี หรือหนังสือเล่มเล็ก ในระดับมัธยมศึกษาควรให้อ่านเรื่องสั้น วรรณกรรม นิยายปรัมปรา บทความ บทอ่านร้อยแก้ว ร้อยกรอง สารคดีต่าง ๆ

๖. เชื่อกิจกรรม

“ภัยมืดในบ้าน” (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๖)

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ (ป.๓)

๑, ๒, ๓, ๔, ๕ (ป.๔-๖)

วัตถุประสงค์

๑. นักเรียนสามารถวิเคราะห์หาวิธีการหลีกเลี่ยงภัยอันตรายจากแมลงในบ้าน
๒. นักเรียนมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของแมลงในบ้านเรือนซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับตัวเรา
๓. นักเรียนคิดวิเคราะห์เปรียบเทียบภัยจากแมลงต่าง ๆ ในบ้าน และหาวิธีแก้ปัญหาได้

กระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. ครูนำอภิปรายถึงแมลงชนิดต่าง ๆ ที่นักเรียนรู้จัก นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับแมลงที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน
๒. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง แมลงสาบ และจับประเด็นสำคัญ

แมลงสาบ

แมลงที่ทุกคนรู้จักและพบบ่อย คือแมลงในบ้านเรือน ซึ่งมีหลายชนิด บางชนิดก็ทำลายสิ่งของเครื่องใช้ บางชนิดก็ทำความรำคาญ บางชนิดเป็นพาหะนำโรค ในที่นี้จะกล่าวถึงแมลงสาบ

แมลงสาบ ตัวยาวประมาณหนึ่งนิ้วครึ่ง วิ่งเก่ง ตัวสีน้ำตาล มีปีกบินได้ แต่ชอบเดินออกหากินตอนกลางคืน กินอาหารได้หลายชนิด ถ้ามีอาหารหรือเศษอาหาร แมลงสาบจะเดินย่ำบนอาหารและถ่ายมูล ทำให้อาหารสกปรก มีกลิ่นเหม็น และมีเชื้อโรคอยู่ จึงควรเก็บอาหารให้มิดชิด และกำจัดเศษอาหารเหลือทิ้งหรือใส่ไว้ในภาชนะอาหารที่ปิดมิดชิด

๓. ให้นักเรียนแต่ละคนวิเคราะห์ เขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับเรื่อง แมลงสาบ ตามประเด็นดังนี้
  - ลักษณะ รูปร่าง
  - อาหาร
  - โทษ
  - วิธีป้องกันหรือหลีกเลี่ยง

๔. ตั้งชื่อเรื่องใหม่ให้สอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน และศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับแมลงชนิดอื่น ๆ ที่เป็นภัยในบ้าน และวิเคราะห์เปรียบเทียบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

- ลักษณะ รูปร่าง
- อาหาร
- โทษ
- วิธีป้องกันหรือหลีกเลี่ยง

๕. นำประเด็นสำคัญมาเขียนเรียบเรียงเป็นข้อความ เรียงตามลำดับประเด็นที่กำหนดตั้งแต่ต้นจนจบ

๖. อ่านทบทวน เติมเต็ม ประเด็นที่ยังไม่ครบถ้วน และตรวจสอบความเชื่อมโยงตลอดข้อความ

๗. อ่านทบทวนการเขียนเรื่องตามเรื่องที่นักเรียนตั้งชื่อ เพิ่มเติมรายละเอียดที่สำคัญ ปรับปรุงสำนวนภาษาให้ร้อยเรียงตลอดข้อความ การสรุปความคิดเห็นและเขียนแสดงความคิดเห็นต่อแมลงต่าง ๆ เกี่ยวกับลักษณะ รูปร่าง การกินอาหาร ประโยชน์หรือโทษ และวิธีการหลีกเลี่ยง เขียนแสดงความคิดเห็นแมลงต่าง ๆ ว่าแตกต่างหรือเหมือนกันอย่างไร ปรับปรุงการเขียนและเรียบเรียงเรื่องราวให้สมบูรณ์

๘. นำเรื่องที่เขียนไปให้เพื่อน ครู หรือผู้อื่นอ่าน แล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้ง

๙. นำข้อเขียนที่ปรับปรุงแล้วมาตรวจทานคำผิด การใช้สำนวนภาษา การเว้นวรรคตอน แล้วแก้ไขให้ถูกต้อง

๑๐. คัดลอกเรื่องที่เขียนสมบูรณ์ด้วยลายมือที่สวยงาม เป็นระเบียบ และตรวจทานให้สมบูรณ์

ผลงานนักเรียน

ผลงานการเขียนเรื่องแมลงที่เป็นภัยในบ้านตามที่นักเรียนศึกษาค้นคว้า

สื่อ/อุปกรณ์

๑. เรื่อง แมลงสาบ
๒. เอกสาร/สื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าอื่น ๆ

วิธีการประเมิน

ตรวจผลงานการเขียนเรื่องแมลงที่เป็นภัยในบ้านตามที่นักเรียนศึกษาค้นคว้า แสดงความคิดเห็นประโยชน์หรือโทษของแมลงที่มีต่อคน หรือธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ครูควรรวบรวมเรื่องเกี่ยวกับแมลงหลากหลายชนิดมาจัดเก็บในห้องปฏิบัติการ เพื่อให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเปรียบเทียบความต่าง ความเหมือน ประโยชน์และโทษต่าง ๆ จากแมลง

๓. เชื่อกิจกรรม

“ภูมิปัญญาไทยในชุมชน” (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓)

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๕ (ม.๑-๓)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย
๒. เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์โยงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิปัญญาไทยกับวิถีชีวิตในชุมชน

กระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. ครูนำเสนอเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในชุมชนที่นักเรียนรู้จัก นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในบ้าน

ภูมิปัญญาไทยในวิถีชีวิต

แม้วิถีชีวิตของชาวบ้านเมื่อก่อนจะดูเรียบง่ายกว่าทุกวันนี้ และยังอาศัยธรรมชาติและแรงงานเป็นหลักในการทำมาหากิน แต่พวกเขาก็ต้องใช้สติปัญญาที่บรรพบุรุษถ่ายทอดมาให้ เพื่อจะได้อยู่รอด ทั้งนี้ เพราะปัญหาต่าง ๆ ในอดีตก็ยังมิได้น้อย โดยเฉพาะเมื่อครอบครัวมีสมาชิกมากขึ้นจำเป็นต้องขยายที่ทำกิน ต้องหักล้างถางพงบุกเบิกพื้นที่ทำกินใหม่ การปรับพื้นที่บนคันนาเพื่อทำนาซึ่งเป็นงานที่หนัก การทำไร่ ทำนา ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และดูแลรักษาให้เติบโต จนได้ผลเป็นงานที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถ การจับปลาใส่สัตว์ก็มีวิธีการ บางคนมีความสามารถมาก รู้ว่าเวลาไหน ที่ใด และวิธีใดจะจับปลาได้ดีที่สุด คนที่ไม่เก่งก็ต้องใช้เวลานาน และได้ปลาน้อย การล่าสัตว์ก็เช่นเดียวกัน

การจัดการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ก็เป็นความรู้ความสามารถที่มีมาแต่โบราณ คนทางภาคเหนือรู้จักบริหารน้ำเพื่อการเกษตรและการบริโภคต่าง ๆ โดยการจัดระบบเหมืองฝาย มีการจัดแบ่งปันน้ำกันตามระบบประเพณีที่สืบทอดกันมา มีหัวหน้าที่ทุกคนยอมรับ มีคณะกรรมการจัดสรรน้ำตามลำดับส่วน และตามพื้นที่ทำกิน นับเป็นความรู้ที่ทำให้ชุมชนต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ใกล้ลำน้ำ ไม่ว่าต้นน้ำหรือปลายน้ำได้รับการแบ่งปันน้ำอย่างยุติธรรม ทุกคนได้ประโยชน์และอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

ชาวบ้านรู้จักการแปรรูปผลิตผลในหลายรูปแบบมาช้านาน การถนอมอาหารให้กินได้นาน การดอง การหมัก เช่น ปลาร้า น้ำปลา ผักดอง ปลาเค็ม เนื้อเค็ม ปลาแห้ง เนื้อแห้ง การแปรรูปข้าวก็ทำได้มากมาย นับร้อยชนิด เช่น ขนมต่าง ๆ แต่ละพิธีกรรม และแต่ละงานบุญประเพณี มีข้าวและขนมในรูปแบบไม่ซ้ำกัน ตั้งแต่ขนมจีน สังขยา ไปถึงขนมในงานสารท กาละแม ขนมครก และอื่น ๆ ซึ่งยังพอมิให้เห็นอยู่จำนวนหนึ่ง

๒. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง ภูมิปัญญาไทยในวิถีชีวิต และจับประเด็นสำคัญ

๓. ให้นักเรียนวิเคราะห์ เขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับองค์ความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาไทยในวิถีชีวิต

จากที่กำหนดให้ อ่านตามประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนด เช่น

- วิถีชีวิตของชุมชนสมัยก่อน
- ลักษณะภูมิปัญญา
- การสืบสานภูมิปัญญา
- วิธีการสืบทอดภูมิปัญญา
- ภูมิปัญญาที่สืบทอดในครอบครัวหรือชุมชนหรือท้องถิ่นของนักเรียน
- วิธีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาในครอบครัวหรือชุมชนหรือท้องถิ่น
- ข้อคิด คำคม หรือคำขวัญ

๔. ตั้งชื่อเรื่องตามความคิดของตนเอง แล้วนำประเด็นสำคัญจากแผนผังความคิดมาเขียนเรียบเรียงเป็นข้อความ เรียงตามลำดับประเด็นที่กำหนดตั้งแต่ต้นจนจบ

๕. อ่านทบทวน เติมเต็มประเด็นที่ยังไม่ครบถ้วน และตรวจสอบความเชื่อมโยงตลอดข้อความ

๖. ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เรื่อง ภูมิปัญญาไทยจากสารานุกรมไทย ฉบับเยาวชน เล่มที่ ๑๙

๗. อ่านทบทวน การเขียนเรื่อง ภูมิปัญญาไทยในวิถีชีวิต หรือตามเรื่องที่นักเรียนตั้งชื่อ เพิ่มเติมรายละเอียดที่สำคัญ ปรับปรุงสำนวนภาษาให้ร้อยเรียงตลอดข้อความ การสรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในวิถีชีวิต และการเขียนแสดงความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ปรับปรุงการเขียนเรียบเรียงเรื่องราวให้สมบูรณ์

๘. นำเรื่องที่เขียนเรียบร้อยไปให้เพื่อน ครู หรือผู้อื่นอ่าน แล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้ง

๙. นำข้อเขียนที่ปรับปรุงแล้วมาตรวจทานคำผิด การเว้นวรรคตอน แล้วแก้ไขให้ถูกต้อง

๑๐. นำเรื่องที่แก้ไขปรับปรุงแล้วมาคัดลอกด้วยลายมือที่สวยงาม เป็นระเบียบ

ผลงานนักเรียน

ผลงานเขียนจากการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย แสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์โยงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิปัญญาไทยกับวิถีชีวิตในครอบครัวหรือชุมชนหรือท้องถิ่น

สื่อ/อุปกรณ์

๑. เรื่อง ภูมิปัญญาไทยในวิถีชีวิต

๒. เอกสาร/สื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าอื่น ๆ อินเทอร์เน็ต สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน

วิธีการประเมิน

ตรวจผลงานเขียนจากการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย แสดงความคิดเห็น และวิเคราะห์โยงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิปัญญาไทยกับวิถีชีวิตในครอบครัวหรือชุมชนหรือท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ครูควรจัดทำสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนและเอกสารเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นไว้อย่างเพียงพอ สำหรับให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

๔. ชื่อกิจกรรม

“สื่อความหมาย” (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖/ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖)

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ (ป.๕-๖)

๑, ๒, ๓, ๔, ๕ (ม.๑-๓)

๑, ๒, ๓, ๔, ๕ (ม.๔-๖)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนเขียนสื่อความหมายโยงความสัมพันธ์แสดงความรู้สึกของตนเองที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติรอบตัวและผู้อื่น

กระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ ดังนี้

“กุหลาบ”

ในวันวาเลนไทน์ ซึ่งเป็นวันแห่งความรัก ดอกกุหลาบถือเป็นสัญลักษณ์และของกำนัลของวันนี้ ดังนั้นเวลาที่คิดจะให้ดอกกุหลาบแก่ใครสักคน เราก็น่าจะรู้ความหมายของสีอันเป็นสื่อความหมายของดอกกุหลาบไว้บ้างก็น่าจะดี ซึ่งมีความหมายดังนี้

❀ สีแดง สื่อความหมายถึง ความรักและความปรารถนา เป็นดอกไม้ของกามเทพ คิวบิต และอีรอส เป็นสิ่งนำโชค นำความรักมาให้แก่หญิงหรือชายที่ได้รับ

❀ สีชมพู สื่อความหมายถึง ความรักที่มีความสุขอย่างสมบูรณ์

❀ สีขาว สื่อความหมายถึง ความมีเสน่ห์ ความบริสุทธิ์ มิตรภาพ และความสงบเงียบ และนำโชคมาให้แก่หญิงหรือชายเช่นเดียวกับกุหลาบแดง

❀ สีเหลือง สื่อความหมายถึง เราเป็นเพื่อนที่ดีต่อกันเสมอ

❀ สีขาวและแดง สื่อความหมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

❀ กุหลาบตุ้ม สื่อความหมายถึง ความงามและความเยาว์วัย

๒. ให้นักเรียนเขียนแผนภาพความคิดและตั้งชื่อเรื่องตามความคิดของตนเอง

๓. ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ นักเรียนชอบดอกกุหลาบสีอะไร ทำไมจึงชอบ นักเรียนรักใคร่มากที่สุด ถ้าให้นักเรียนเลือกดอกกุหลาบให้คนที่นักเรียนรักมากที่สุด นักเรียนจะเลือกดอกกุหลาบสีอะไร เพราะเหตุใด ดอกกุหลาบที่เลือกสื่อความหมายอย่างไรต่อผู้ที่เราจะมอบให้ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรต่อการให้ดอกไม้แก่คนที่เรารัก (ในขั้นนี้ให้นักเรียนอาจศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่อง ดอกกุหลาบได้)

๔. นักเรียนเขียนชื่อเรื่องที่ตั้งไว้ในข้อ ๒ จัดทำแผนภาพโครงเรื่อง บรรยายความคิดของตนเอง โดยนำความรู้จากการศึกษาค้นคว้าและการตอบคำถามจากข้อ ๓ มาเขียนแผนภาพโครงเรื่อง แล้วนำมาเรียบเรียงเป็นประโยค หรือข้อความสั้น ๆ ให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องและความคิดจากแผนภาพโครงเรื่อง

๕. นำประโยคและข้อความจากข้อ ๔ มาเรียบเรียง ขยายความโดยใส่รายละเอียดเพิ่มเติมเป็นเรื่องราว ตามความคิดของตนเอง และปรับชื่อเรื่องให้เชื่อมโยงกับเนื้อเรื่อง

๖. อ่านทบทวนเรื่องที่เขียน เพิ่มเติมรายละเอียดที่ยังไม่สมบูรณ์ ปรับปรุงสำนวนภาษา ประโยค สำนวนโวหาร อักษรวิธึ แล้วนำไปให้เพื่อน ครู และคนอื่น ๆ อ่าน แล้วนำกลับมาปรับปรุง

๗. นำข้อเขียนที่ปรับปรุงแล้วมาตรวจทานคำผิด การเว้นวรรคตอน แล้วแก้ไขให้ถูกต้อง

๘. นำเรื่องที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วมาคัดลอกด้วยลายมือที่สวยงาม เป็นระเบียบ

ผลงานนักเรียน

ผลงานการเขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับ “ดอกกุหลาบ” และวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงความรู้สึกที่มีต่อดอกไม้ การสื่อความหมายของดอกไม้ที่มีต่อคนที่นักเรียนรัก

สื่อ/อุปกรณ์

๑. เรื่อง ดอกกุหลาบ

๒. เอกสาร/สื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าอื่น ๆ อินเทอร์เน็ต สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน

วิธีการประเมิน

ตรวจผลงานการเขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับ “ดอกกุหลาบ” และวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงความรู้สึกที่มีต่อดอกไม้ การสื่อความหมายของดอกไม้ที่มีต่อคนที่นักเรียนรัก

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ครูจัดหาเรื่องต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับระดับชั้นมาจัดเก็บไว้ในห้องปฏิบัติการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน สำหรับนักเรียนศึกษาค้นคว้าให้เพียงพอ และให้มีเรื่องหลากหลาย

๙. เชื้อกิจกรรม

“ข่าวเหตุการณ์ประจำวัน” (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖/ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓)

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ (ป.๕-๖, ม.๑-๓)

วัตถุประสงค์

๑. วิเคราะห์ข่าวเหตุการณ์ประจำวันได้ตรงประเด็น
๒. เขียนสรุปข้อคิด วิธีการแก้ไขปัญหา หรือการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ตามข่าวได้

กระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาการอ่าน ทิศวิเคราะห์ และเขียน

๑. ครูหาข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน จัดไว้ให้นักเรียนเลือกอ่านข่าวตามความสนใจคนละ ๑ ข่าว

ตัวอย่าง ข่าวเหตุการณ์ประจำวัน

ป่วยเป็นโรคร้ายจากบุหรี่แต่ตัดไม่ได้ เสี่ยงตายก็ยอม

รศ.นพ.วิชัย เอกพลากร อาจารย์ประจำคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี หัวหน้าโครงการรายงานการสำรวจสุขภาพประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกายเปิดเผยว่า จากการสำรวจสุขภาพ ประชาชนไทย ครั้งที่ ๔ ในปี ๒๕๕๑-๒๕๕๒ ซึ่งสนับสนุนโดยสถาบันระบบสาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพและภาคีอีกหลายหน่วยงานพบว่า มีผู้ป่วยโรคเรื้อรังเป็นจำนวนมาก ทั้งโรคเรื้อรังที่เกิดจากการสูบบุหรี่โดยตรง และโรคเรื้อรังที่เกิดจากการรับควันบุหรี่จากคนในครอบครัว ซึ่งโรคเรื้อรังเหล่านี้ ได้แก่ โรคปอดอุดกั้นหรือปอดอักเสบเรื้อรัง โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โรคความดันโลหิตสูง และโรคเบาหวาน โรคเหล่านี้แพทย์เคยแนะนำให้เลิกสูบบุหรี่หรือหลีกเลี่ยงจากคนที่ติดบุหรี่ แต่ผู้ป่วยส่วนใหญ่ก็ยังตัดใจเลิกบุหรี่ไม่ได้ บางคนพยายามที่จะเลิก แต่ยังไม่สำเร็จ ยังคงสูบบุหรี่อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้โรคยังคงอยู่และมีอาการแย่ลง ฉะนั้น ผู้ป่วยกลุ่มนี้ทุกรายจึงควรหาทางเลิกสูบบุหรี่หรือหลีกเลี่ยงการรับควันบุหรี่โดยเด็ดขาด

๒. นักเรียนอ่านข่าวเหตุการณ์ประจำวันอย่างละเอียด ตั้งชื่อหัวข้อข่าว หากมีชื่อข่าว ให้ปรับตั้งชื่อใหม่ให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา

๓. สรุปประเด็นสำคัญของข่าวเหตุการณ์ประจำวัน โดยจัดทำเป็นแผนภาพความคิดตามประเด็นต่อไปนี้

- ชื่อข่าว/เหตุการณ์
- สถานที่
- วัน เวลาที่เกิด
- สาระสำคัญของข่าว
- บุคคลในข่าว
- เหตุการณ์ที่เกิด
- ผลของเหตุการณ์
- วิธีการแก้ปัญหา หลีกเลี่ยง หรือป้องกัน

๔. นำประเด็นสำคัญมาเขียนเรียงเรียงเป็นข้อความ เรียงตามลำดับประเด็นที่กำหนดตั้งแต่ต้นจนจบ

๕. อ่านทบทวน เติมเต็มประเด็นที่ยังไม่ครบถ้วน และตรวจสอบความเชื่อมโยงตลอดข้อความ

๖. อ่านทบทวน การเขียนสรุปข่าวและเหตุการณ์ เพิ่มเติมรายละเอียดที่สำคัญ ปรับปรุงสำนวนภาษาให้ร้อยเรียงตลอดข้อความ แล้วเพิ่มเติมสรุปข้อคิดเห็น วิธีการป้องกัน หลีกเลี่ยง หรือวิธีการแก้ปัญหาไม่ให้เกิดเหตุการณ์เหมือนข่าวที่อ่าน

๗. นำข้อเขียนไปให้เพื่อน ครู หรือผู้อื่นอ่าน แล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้ง

๘. นำข้อเขียนที่ปรับปรุงแล้วมาตรวจทานคำผิด การเว้นวรรคตอน แล้วแก้ไขให้ถูกต้อง

๙. นำข้อเขียนที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วมาคัดลอกด้วยลายมือที่สวยงาม เป็นระเบียบ

ผลงานนักเรียน

ผลงานการเขียนสรุป วิเคราะห์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวเหตุการณ์ต่าง ๆ

สื่อ/อุปกรณ์

ข่าวหรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจประจำวัน

วิธีการประเมิน

ตรวจสอบผลงานการเขียนสรุป วิเคราะห์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวเหตุการณ์ต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ครูควรหาข่าวหลาย ๆ ประเภทจากหนังสือพิมพ์มาจัดทำเป็นหนังสือเล่มเล็กสำหรับให้เด็กศึกษาค้นคว้าเปรียบเทียบ แสดงความคิดเห็นในแง่มุมต่าง ๆ หรือให้นักเรียนหาข่าวมาเองหรือเล่าข่าวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น โดยเน้นข่าวที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาทักษะชีวิตตามวัยของผู้เรียน

๑๐. เชื้อกิจกรรม

“โฆษณาชวนเชื่อ” (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖/มัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓)

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ (ป.๕-๖)

๑, ๒, ๓, ๔, ๕ (ม.๑-๓)

วัตถุประสงค์

เขียนวิเคราะห์ที่แสดงความคิดเห็น ชี้แจงข้อเท็จจริง มีเหตุผลสนับสนุน โต้แย้ง เสนอแนวคิดอย่างสร้างสรรค์ จากข่าวโฆษณาต่าง ๆ ได้

กระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. ให้นักเรียนอ่านข่าวโฆษณาขายสินค้า เครื่องดื่ม หรืออาหารต่าง ๆ จากภาพชุดหรือหนังสือพิมพ์

ตัวอย่าง ข่าวการโฆษณาสินค้า

อาหารเสริม ย่อมไม่ใช่ยา ไม่มีคุณสมบัติในการรักษาโรค

เพียงอาจช่วยเสริมส่วนที่ร่างกายขาดได้เท่านั้น

มีอาหารเสริมชนิดหนึ่ง ใช้ชื่อว่า น้ำผลไม้เพื่อสุขภาพ มีสปอร์ตโฆษณาทางวิทยุว่า สกัดจากผลไม้ ๒๓ ชนิด ชะลอวัย บรรเทาอาการท้องผูก เพิ่มคอลลาเจน เพิ่มความสดชื่น ขจัดสารพิษ...ได้รับการรับรองจากอย. ได้มาตรฐาน GMP และสั่งซื้อได้ตามหมายเลขโทรศัพท์ (เป็นเบอร์มือถือ)

สรรพคุณของน้ำผลไม้ชนิดนี้ ชวนเชื่อว่ามีผู้ซื้อไปรับประทานเป็นจำนวนมาก และได้ผลดี สุขภาพดี แข็งแรง หายป่วย ผู้ป่วยเป็นโรคต่าง ๆ ที่ซื้อน้ำผลไม้ชนิดนี้มาบริโภคแล้วอาการป่วยดีขึ้น บางรายอาจหายเป็นปกติ

วันหนึ่ง ผู้จัดการวิทยุได้สัมภาษณ์ผู้สูงอายุ วัย ๗๒ ปี คนหนึ่ง ผู้จัดการชวนคุย เรื่องสุขภาพ ความว่า ผู้ป่วยเป็นโรคเบาหวาน ความดัน และไขมันในเลือดสูง ได้ซื้อน้ำผลไม้เพื่อสุขภาพที่โฆษณาย ในรายการมาดื่ม แล้วอาการดีขึ้น จึงซื้อมาดื่มต่อเนื่องหมดไป ๑๓ ขวดแล้ว และสั่งเพิ่มอีก ๓ ขวด

น้ำผลไม้ที่กล่าวถึงนี้ราคาขวดละ ๑,๔๐๐ บาท ในตอนหนึ่งผู้จัดการถามว่า **“เสียตายนไหมครับ คุณลุง”** คุณลุงตอบว่า **“ไม่เสียตายนหรอก น้ำผลไม้ดีจริง ๆ ดื่มแล้วอาการป่วยดีขึ้น เบาหวานก็ลดลง ความดันและไขมันในเลือดก็ลดลงเป็นปกติแล้วครับ”** คุณลุงตอบ นักจัดการจึงพูดเสริมว่า **“ถ้าไม่ดี คุณลุงกินขวดแรกแล้วก็คงไม่ต้องซื้ออีกถึง ๑๓ ขวดหรอกใช่มั้ยครับ”**

๒. ให้นักเรียนเลือกอ่านข่าวโฆษณา ๑ เรื่อง แล้วตั้งชื่อการโฆษณา
๓. เขียนแผนภาพความคิดที่ได้รับจากการอ่านข่าวโฆษณาเชิงแสดงความคิดเห็น โดยพิจารณาจากประสบการณ์ และจากการอ่านข่าวโฆษณาว่า โฆษณาของใคร โฆษณาเกี่ยวกับอะไร มีรายละเอียดอะไรบ้าง เชื่อถือได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
๔. นำคำ กลุ่มคำ หรือวลีจากแผนภาพความคิดมาเรียบเรียงเป็นประโยคตามความคิดของตนเองที่มีต่อการโฆษณา
๕. นำประโยคมาเรียบเรียงเป็นข้อความการเขียนแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการโฆษณา
๖. อ่านทบทวนเรื่องที่เขียน แล้วปรับปรุงเรื่องที่เขียน เพิ่มเติมความคิดเห็นด้านความน่าเชื่อถือ การโฆษณาเกินความจริงหรือไม่ ถ้าเชื่อหรือไม่เชื่อตามการโฆษณาจะเกิดผลต่อผู้บริโภคอย่างไร แก้ไขภาษาสำนวนโวหาร นำไปให้ครู เพื่อน หรือผู้อื่นอ่าน นำข้อเสนอมาปรับปรุงอีกครั้ง
๗. นำข้อเขียนที่ปรับปรุงแล้วมาตรวจทานคำผิด การเว้นวรรคตอน แล้วแก้ไขให้ถูกต้อง
๘. นำเรื่องที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วมาคัดลอกด้วยลายมือที่สวยงาม เป็นระเบียบ

ผลงานนักเรียน

การเขียนวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น ชี้แจงข้อเท็จจริง มีเหตุผลสนับสนุน ได้แย้ง เสนอแนวคิดอย่างสร้างสรรค์ จากข่าวหรือโฆษณาสินค้า

สื่อ/อุปกรณ์

ข่าวโฆษณาสินค้าอาหารเสริม ภาพเดี่ยว ภาพชุด หรือแผ่นซีดีการโฆษณาสินค้าต่าง ๆ

วิธีการประเมิน

ตรวจผลงานการเขียนวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น ชี้แจงข้อเท็จจริง มีเหตุผลสนับสนุน ได้แย้ง เสนอแนวคิดอย่างสร้างสรรค์ จากข่าวหรือโฆษณาสินค้า

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ครูเตรียมภาพข่าวโฆษณาสินค้าต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์ หรือรวบรวมรายการโฆษณาสินค้าต่าง ๆ จัดเก็บในรูปแบบแผ่นซีดี หรือแผ่นพับ หรือแบ่งกลุ่มมอบหมายให้นักเรียนช่วยกันรวบรวมข่าวที่แตกต่างกัน มาเสนอแล้ววิเคราะห์แสดงความคิดเห็น ชี้แจงข้อเท็จจริง หาเหตุผลสนับสนุนหรือโต้แย้ง และสรุปแนวคิดเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์

๑๑. เชื่อกิจกรรม

“เรียนรู้วิถีชีวิต” (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖/ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖)

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ (ป.๖, ม.๑-๖)

วัตถุประสงค์

๑. เขียนแสดงความคิดเห็นต่อวิถีชีวิตไทยอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้
๒. เขียนสรุปความรู้หรือข้อคิดจากวิถีชีวิตไทยได้

กระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาการอ่าน คัดวิเคราะห์ และเขียน

๑. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตในชุมชนใดชุมชนหนึ่งที่แตกต่างจากวิถีชีวิตในชุมชนของตนเอง

วิถีชีวิตชาวนาไทยจากอดีตสู่อนาคต

ข้าวที่เราบริโภคอยู่ทุกวันนี้ทำไมเราต้องซื้อข้าวในราคาที่สูงขึ้น อะไรคือสาเหตุที่ทำให้ข้าวมีราคาแพง ปัญหาที่พบอยู่ทุกวันนี้ คือ ความแตกต่างระหว่างราคาข้าวเปลือกกับข้าวสาร จนรัฐบาลต้องแก้ปัญหา ราคาข้าวเปลือกตกต่ำ โดยจัดทำโครงการรับจำนำข้าวเปลือกเพื่อพยุงราคา แล้วใครคือผู้ได้รับผลประโยชน์ จากโครงการนี้ ทำไมชาวนาจึงยากจนและมีหนี้สินมากมาย

ในอดีตเมื่อ ๓๐ ปีที่แล้ว มีคำขวัญกล่าวว่า **“ในน้ำมีปลาในนามีข้าว”** เพราะในชนบทเกือบทุกครัวเรือน จะทำนา มียุ้งข้าวและอุปกรณ์การทำนาที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน เลี้ยงควายไว้ใช้ไถนา และบางครั้งก็ช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ชาวนาได้ด้วย และมีการทำนาค่าเป็นส่วนใหญ่ และครอบครัวชาวนาจะอยู่กันอย่างพี่น้อง เกิดการเอื้ออาทรระหว่างเพื่อนบ้านกัน มีความสามัคคีกันในชุมชน เชื่อผู้นำ มีการใช้ปุ๋ยคอกที่เป็นผลพลอยได้จากสัตว์ที่เลี้ยง ทำให้เกิดห่วงโซ่อาหาร การใช้ปุ๋ยคอกจะทำให้เกิดความสมดุลในระบบนิเวศน์ ข้าวกล้าในนาเจริญเติบโตโดยไม่ต้องใส่ปุ๋ยเคมี ใครมีที่นามากก็จะจ้างแรงงานมาช่วยซึ่งมีอยู่มาก หรือมีการลงแขกทำนาเอาแรงกัน ดังนั้น ต้นทุนการทำนาส่วนใหญ่ในสมัยนี้จึงเป็นต้นทุนด้านค่าแรงงานเป็นส่วนใหญ่ ต้นทุนค่าปุ๋ยสารเคมีไม่ต้องจ่าย จึงไม่ต้องไปกู้หนี้ยืมสินมาเพื่อใช้ในการทำนา

ปัจจุบันในชนบทพบว่า ควายซึ่งเป็นสัตว์คู่ทุกข์คู่ยากนั้นหายไปจากท้องทุ่ง หลายครอบครัว เลิกเลี้ยงควายกันแล้ว และพบว่า หลายครอบครัวจะเลี้ยงวัวแทน ด้วยความเชื่อว่าวัวมีราคาแพงและขายง่าย อีกทั้งคนในชนบทนิยมบริโภคเนื้อวัวมากกว่าเนื้อควาย ใต้ถุนบ้านจะพบว่า มีรถไถเข้ามาแทนที่ควาย เพราะเชื่อว่าทำงานได้เร็ว ไม่เหน็ดเหนื่อย ไม่ต้องมาเลี้ยงและดูแลให้เสียเวลา อย่าลืมนะว่ามีรถไถก็ต้องมีรายจ่ายเพิ่มจากการที่ต้องซื้อน้ำมันมาใส่รถไถเพื่อให้มันทำงาน ผลพลอยได้จากรถไถคือมลพิษ ไม่มีปุ๋ยคอกใส่ในนา ต้องซื้อปุ๋ยเคมีมาใส่ในนาแทนปุ๋ยคอก เมื่อใส่ปุ๋ยเคมีต้องใส่ในปริมาณที่มาก ข้าวจึงจะงาม เมื่อใส่ไปมาก ๆ เข้า

จะทำให้โครงสร้างของดินนั้นเสียไป ระบบนิเวศน์ถูกทำลายเพราะจุลินทรีย์ในดิน และน้ำไม่มีสิ่งมีชีวิตน้อยใหญ่
อยู่ได้ หรือมีการใช้สารเคมีฆ่าหญ้าและสารเคมีฆ่าแมลง ธรรมชาติไม่สมดุลเกิดการระบาดของโรคและแมลง
จึงต้องมีการใช้สารเคมีในปริมาณที่มากขึ้น ผลที่ตามมา คือ ต้นทุนการทำหน้าที่มากขึ้น ประกอบกับ
ความเจริญทางวัตถุทำให้วิถีชีวิตของชาวนาเปลี่ยนแปลงไป ในน้ำไม่มีปลาในนาไม่มีข้าว ต้นทุนสูงเนื่องจาก
ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง ชาวนาประสบกับภาวะขาดทุนต้องกู้หนี้ยืมสินมาลงทุน บางปีก็เกิดภัยธรรมชาติ
ประสบภาวะขาดทุน ชาวนาบางรายรับไม่ได้ฆ่าตัวตายไปแล้วก็มี

ดังนั้น การทำการเกษตรในปัจจุบัน ถ้าทุกคนใส่ใจกับสิ่งแวดล้อมและคำนึงถึงระบบนิเวศน์โดยการทำ
การเกษตรสมัยใหม่ร่วมกับการทำการเกษตรแบบดั้งเดิมจะเป็นการคืนธรรมชาติให้กับแผ่นดิน เมื่อนั้นในน้ำ
ย่อมมีปลาและในน่าย่อมมีข้าวแน่นอน

๒. ครู นักเรียนร่วมกันสนทนาและอภิปราย หรือวิเคราะห์เกี่ยวกับวิถีชีวิตว่าเป็นอย่างไร มีความเหมือน
หรือความต่างกับวิถีชีวิตในชุมชนนักเรียนอย่างไรบ้าง นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากสารานุกรมหรือบทความ
ต่าง ๆ

๓. ให้นักเรียนกำหนดข้อสั้น ๆ จากความรู้ ความคิดที่ได้รับจากการอ่านตามความคิดของนักเรียน

๔. นำความรู้ ข้อคิดที่ได้รับมาเขียนแผนผังความคิด เปรียบเทียบกับวิถีชีวิตในชุมชนของนักเรียน
ว่ามีอะไรที่เหมือนกัน อะไรที่แตกต่างกัน มีจุดเด่นอะไรบ้าง

๕. นำความรู้ ข้อคิดจากแผนผังความคิด มาเรียบเรียงเป็นประโยคให้ได้ใจความสมบูรณ์สอดคล้อง
กับวิถีชีวิตในเรื่องที่อ่าน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนที่ตนเองอาศัย (ประโยคแสดงความคิดเห็น และ
เปรียบเทียบความเหมือน ต่างต่าง หรือจุดเด่นของวิถีชีวิตที่ศึกษา)

๖. นำประโยคมาเรียบเรียงเป็นข้อความที่เขียนแสดงความคิดเห็นซึ่งเปรียบเทียบความเหมือน ความต่าง
และจุดเด่นของวิถีชีวิต รวมทั้งข้อคิดที่ได้

๗. อ่านทบทวนเรื่องที่เขียน แล้วปรับปรุง เพิ่มเติมความคิดเห็นในประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุม แก้ไข
สำนวนโวหาร นำไปให้ครู เพื่อน หรือผู้อื่นอ่าน นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงอีกครั้ง

๘. นำข้อเขียนที่ปรับปรุงแล้วมาตรวจทานคำผิด การเว้นวรรคตอน แล้วแก้ไขให้ถูกต้อง

๙. นำเรื่องที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วมาคัดลอกด้วยลายมือที่สวยงาม เป็นระเบียบ

ผลงานนักเรียน

ผลงานการเขียนแสดงความคิดเห็น เปรียบเทียบ บอกจุดเด่นของวิถีชีวิตในเรื่องที่อ่านกับวิถีชีวิต
ในชุมชนของนักเรียน ตลอดจนข้อคิดที่ได้

สื่อ/อุปกรณ์

๑. ภาพ เรื่องเล่า หรือแผ่นซีดีเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชนใดชุมชนหนึ่ง หรือหลายชุมชน
๒. กระดาษสำหรับเขียน

วิธีการประเมิน

ตรวจผลงานการเขียนแสดงความคิดเห็น เปรียบเทียบ บอกจุดเด่นของวิถีชีวิตในเรื่องที่อ่าน กับวิถีชีวิตในชุมชนของนักเรียน ตลอดจนข้อคิดที่ได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ครูเตรียมภาพ เรื่องราว หรือแผ่นซีดี สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชนต่าง ๆ ที่แตกต่างจากวิถีชีวิตในชุมชนของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ เปรียบเทียบ จุดเด่น ความเหมือน ความต่างได้

๑๒. ชื่อกิจกรรม

“กีฬาพื้นบ้าน” (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖/ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓)

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๔, ๕ (ป.๕-๖)

๑, ๒, ๓, ๔, ๕ (ม.๑-๓)

วัตถุประสงค์

นักเรียนสามารถเขียนสรุปความรู้และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกีฬาพื้นบ้านที่ชอบและกีฬาไทยในปัจจุบัน

กระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง กีฬาพื้นบ้าน และอภิปรายถึงกีฬาพื้นบ้านประเภทต่าง ๆ ที่นักเรียนเคยเล่นแล้วให้นักเรียนเลือกมาคนละ ๑ ประเภท

กีฬาพื้นบ้าน

กีฬาพื้นบ้าน เป็นการละเล่นที่มีในกลุ่มสังคมท้องถิ่น ในอดีตมีกีฬาพื้นบ้านต่าง ๆ ให้เล่นมากมาย ปัจจุบันก็ยังให้เห็นอยู่ ซึ่งก็น้อยกว่าในสมัยก่อนมาก เพราะสมัยปัจจุบันมีเทคโนโลยีเข้ามามาก จึงทำให้คนรุ่นใหม่ไม่ค่อยได้เล่นกันนัก กิจกรรมการเล่นของสังคมเป็นกิจกรรมนันทนาการหนึ่ง ซึ่งได้รับการยอมรับร่วมกันในสังคม โดยมีรากฐานมาจากความเป็นจริงแห่งวิถีชีวิตของชุมชนที่มีการประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมาจากอดีตสู่ปัจจุบัน การละเล่นแสดงออกด้วยการเคลื่อนไหวกิริยาอาการเป็นหลัก อาจมีดนตรี การขับร้อง หรือการฟ้อนรำประกอบการเล่น มีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินในโอกาสต่าง ๆ การละเล่นบางชนิดได้รับการสืบสานต่อกันมา และเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนารูปแบบอย่างต่อเนื่อง จนมีลักษณะเฉพาะถิ่น การละเล่นพื้นบ้านจึงเป็นผลผลิตอันเกิดจากความคิดและจินตนาการของมนุษย์ถึงโลกทัศน์ ภูมิธรรม และจิตวิญญาณของบรรพชนในท้องถิ่น ซึ่งถูกหล่อหลอมจนตกผลึกเป็นภูมิปัญญาอันทรงคุณค่า และได้กลายเป็นมรดกวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของประเทศชาติ การละเล่นนั้นมีความสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์มาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นการละเล่นของเด็กและของผู้ใหญ่ ล้วนแสดงออกถึงสภาพชีวิต ความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม และความเชื่อของสังคมนั้น ๆ ทั้งยังก่อคุณค่าแก่ผู้เล่นและผู้เฝ้าดู ในด้านการผ่อนคลายอารมณ์ ความเครียด เสริมสร้างพลังกายให้แข็งแรง ฝึกความคิด ความเข้าใจ การแก้ปัญหา นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดระเบียบวินัย เกิดการยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคม สรรค์สร้างความเป็นญาติมิตรขึ้นในชุมชน ทำให้สังคมเกิดความเข้มแข็งจนก่อเป็นความดีงามอันเป็นเป้าหมายสูงสุดแห่งชีวิต การละเล่นของไทยส่วนใหญ่มีลักษณะของการพัฒนาตนเองและค่อยเป็นค่อยไป เพราะจดจำสืบต่อกันมาจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่น และโดยเหตุที่การเล่นเกิดขึ้นมายาวนาน และปรากฏอยู่ทั่วไปในท้องถิ่นต่าง ๆ โดยทั่วไป ทำให้เกิดความหลากหลายของการละเล่นพื้นบ้าน มีทั้งลักษณะร่วมและลักษณะที่แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ตรงกันในทุกท้องถิ่นก็คือ มีการละเล่นพื้นบ้านทั้งที่เป็นของเด็กและของผู้ใหญ่

๒. ให้นักเรียนเลือกกีฬาพื้นบ้านที่นักเรียนชอบ ๑ อย่าง แล้วเล่าถึงอุปกรณ์การเล่น กติกาการเล่น ระยะเวลา การตัดสิน แพ้ชนะ การใช้ส่วนของร่างกายในการเล่น

๓. ให้นักเรียนแต่ละคนวิเคราะห์ เขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับเรื่อง กีฬาพื้นบ้านที่เลือกจากข้อ ๒ บอกวิธีการเล่น อุปกรณ์ ประโยชน์ ข้อควรระมัดระวัง ความประทับใจในการเล่น และแสดงความคิดเห็นต่อกีฬาไทยในปัจจุบัน ว่าแตกต่างจากกีฬาพื้นบ้านอย่างไร เพื่อเตรียมการเขียน

๔. นำประเด็นสำคัญมาเขียนเรียงเป็นข้อความ เรียงตามลำดับประเด็นที่กำหนดตั้งแต่ต้นจนจบ

๕. อ่านบททวนการเขียนเรื่องกีฬาพื้นบ้าน เพิ่มเติมรายละเอียดที่สำคัญ ปรับปรุงสำนวนภาษาให้ร้อยเรียงเชื่อมโยงตลอดข้อความ

๖. นำเรื่อง กีฬาพื้นบ้านที่เขียนเรียบร้อยไปให้เพื่อน ครู หรือผู้อ่าน แล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้ง

๗. นำข้อเขียนที่ปรับปรุงแล้วมาตรวจทานคำผิด การเว้นวรรคตอน แล้วแก้ไขให้ถูกต้อง

๘. นำเรื่องที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วมาคัดลอกด้วยลายมือที่สวยงาม เป็นระเบียบ และตรวจทานให้ถูกต้อง

ผลงานนักเรียน

ผลงานการเขียนเรื่อง กีฬาพื้นบ้าน และการแสดงความคิดเห็นต่อการเล่นกีฬาของไทยในอดีตและปัจจุบัน

สื่อ/อุปกรณ์

เอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าเรื่อง กีฬาพื้นบ้าน

วิธีการประเมิน

ตรวจผลงานการเขียนเรื่อง กีฬาพื้นบ้าน และการแสดงความคิดเห็นต่อการเล่นกีฬาของไทยในอดีตและปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ครูควรจัดหาเรื่องการเล่นต่าง ๆ ของไทย สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนเกี่ยวกับกีฬาหรือการเล่นของไทยในอดีตและปัจจุบันมาจัดเก็บในห้องปฏิบัติการ เพื่อให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็น เปรียบเทียบความต่าง ความเหมือน ประโยชน์ต่าง ๆ จากการเล่นของไทยหรือการเล่นกีฬาไทย

๑๓. ชื่อกิจกรรม

“คนดีศรีชุมชน” (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖)

ตัวชี้วัดที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ (ม.๑-๓, ม.๔-๖)

วัตถุประสงค์

สรุปข้อคิดหรือสิ่งที่เห็นเป็นแบบอย่างจากบุคคลสำคัญในชุมชนแล้วนำมาเขียนชีวประวัติได้

กระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. ครูเลือกชีวประวัติของบุคคลสำคัญในชุมชนที่ใกล้ตัวนักเรียน หรือในท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่ ที่มีผลงานดีเด่นมาให้ให้นักเรียนศึกษา จำนวน ๑ คน เช่น คนที่เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม คนที่เป็นวีรบุรุษ กวี กวีนิพนธ์ เก่งด้านการเป็นผู้นำ ต่อสู้เรียกร้องความเป็นธรรม หรือด้านอื่น ๆ ตามความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

ตัวอย่าง

ชีวประวัติบุคคลสำคัญ : ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล

หากกล่าวถึงการปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หนึ่งในท่านที่มักจะถูกเชื้อเชิญให้เป็นผู้บรรยาย ถ่ายทอดความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งจากประสบการณ์ในการถวายงานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คงจะเป็นใครไปไม่ได้ นอกเสียจาก **“ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล” ผู้มีปรัชญาในการดำรงชีวิตที่น่าสนใจ คือ ทำเพราะต้องการทำ ทำเพราะเต็มใจ ทำเพราะมีความสุขที่ทำ**

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เกิดเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๒ เป็นชาวจังหวัดเพชรบุรี บิดา คือ นายอารีย์ ตันติเวชกุล อดีต ส.ส.นครราชสีมา ๕ สมัย และอดีต รมช.กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมารดา คือ ท่านผู้หญิงประสานสุข ตันติเวชกุล ซึ่งเป็นต้นเครื่องพระกระยาหารไทยของพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

ชีวิตสมรสของ ดร.สุเมธ ท่านสมรสกับคุณหญิงจินตนา ตันติเวชกุล รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีบุตรชาย ๒ คน คือ นายณิชาธิล และนายอรวัต ตันติเวชกุล

การศึกษาของ ดร.สุเมธ เริ่มต้นที่โรงเรียนนวมวิทญ์วิทยาลัยจนจบมัธยม จากนั้นเดินทางไปศึกษาต่อยังประเทศฝรั่งเศส สำเร็จการศึกษาทั้งระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี โท และเอก ในหลายสาขา อาทิ ปรัชญา รัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยมงเปอลิเอ และมหาวิทยาลัยเกรอนอบ ยังได้รับประกาศนียบัตรการวางแผนเศรษฐกิจ สถาบันบริหารระหว่างประเทศ ปารีส ฝรั่งเศส รวมถึงประกาศนียบัตรทางการพัฒนาเศรษฐกิจ EDI ธนาคารโลก วอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐอเมริกา

เพราะโอกาสที่ได้เดินทางไปดูงานด้านการพัฒนาในหลาย ๆ ประเทศ ส่งผลให้ ดร.สุเมธ มีบทบาท
 ในด้านการวางแผน วิเคราะห์นโยบายทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เคยดำรงตำแหน่งที่สำคัญมากมาย
 เช่น พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ภาระหน้าที่ของ ดร.สุเมธ ที่ยังปฏิบัติอยู่จนถึงทุกวันนี้ มีทั้งนายกสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 ประธานมูลนิธิไทยใสสะอาด และที่สำคัญเป็นกรรมการและเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ จนถึงปัจจุบัน เป็นช่วงเวลาที่ ดร.สุเมธ ทำงานกับมูลนิธิชัยพัฒนา ได้ถวายงาน
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในหลายโอกาส สะสมความรู้จากหลักการทรงงานของพระองค์ท่าน ถ่ายทอดออกสู่
 ประชาชนในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพราะเมื่อย้อนไปในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา หลายคนคงรู้สึกถึงสภาพบ้านเมืองที่ไม่
 หลายคนสับสนและกังวล ยึดติดอยู่กับระบบทุนนิยมจนเกินไป ดร.สุเมธ จึงได้ถ่ายทอดปรัชญาของเศรษฐกิจ
 พอเพียง หวังให้ประชาชนน้อมนำแนวพระราชดำรัสดังกล่าวจากในหลวงไปประยุกต์ใช้กับตนเองให้เหมาะสม

หลายสถาบัน องค์กร ได้เชิญ ดร.สุเมธ ขึ้นบรรยายให้ผู้ฟังตระหนัก เข้าใจอย่างเป็นรูปธรรม ดร.สุเมธ
 ยังถ่ายทอดเรื่องราวที่น่าประทับใจไว้ในหนังสือ ๒ เล่ม คือ **ใต้เบื้องพระยุคลบาท และหลักการ หลักทำตาม
 รอยพระยุคลบาท**

จากคุณประโยชน์ที่ ดร.สุเมธ ได้ปฏิบัติทำให้หลายหน่วยงานมอบรางวัลประกาศเกียรติคุณมากมาย
 อาทิ ได้เป็นบุคคลตัวอย่างในความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และจงรักภักดี ประจำปี ๒๕๓๗ จากมูลนิธิรัฐบุรุษ
 พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ทั้งยังได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หลายระดับ

ที่มา : <http://highlight.kapook.com/view/23895>

๒. นักเรียนอ่านชีวประวัติของบุคคลในข้อ ๑ อย่างละเอียด แล้วสรุปประเด็นสำคัญเป็นแผนภาพ
 ความคิด

- ประวัติส่วนตัว ครอบครัว
- การศึกษา
- ความสามารถพิเศษ
- กิจกรรมที่ช่วยเหลือชุมชน
- ความดีด้านคุณธรรมจริยธรรม
- สิ่งที่ประสบความสำเร็จ
- แบบอย่างที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๓. นักเรียนคัดเลือกบุคคลสำคัญในชุมชนมา ๑ คน และบอกเหตุผลว่าทำไมจึงเลือก มีอะไรที่เป็น
 จุดเด่น และเป็นแบบอย่าง ซึ่งนักเรียนประทับใจและจะนำมาประยุกต์ใช้ หรือดำเนินรอยตามในชีวิตประจำวันได้

๔. เปรียบเทียบบุคคลสำคัญในข้อ ๑ และข้อ ๓ ตามประเด็นในข้อ ๒ แล้วนำมาเรียบเรียงเขียนเป็น
 ข้อความตามลำดับประเด็นในข้อ ๒

๕. อ่านทบทวนเรื่องที่เขียน ปรับปรุงสำนวนภาษา อักษรวิธี การเรียงลำดับประโยค เรื่องราว เต็มเต็ม ในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ หรือครอบคลุมประเด็นสำคัญที่กำหนดให้ หรืออาจเพิ่มเติมรายละเอียดตามความเหมาะสม นำไปให้เพื่อน ครู หรือคนอื่น ๆ อ่าน แล้วนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

๖. นำข้อเขียนที่ปรับปรุงแล้วมาตรวจทานคำผิด การเว้นวรรคตอน แล้วแก้ไขให้ถูกต้อง

๗. นำเรื่องที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วมาคัดลอกด้วยลายมือที่สวยงาม เป็นระเบียบ และตรวจทานให้ถูกต้อง

ผลงานนักเรียน

ผลงานการเขียนชีวประวัติบุคคลสำคัญในชุมชน

สื่อ/อุปกรณ์

๑. ชีวประวัติบุคคลสำคัญในชุมชน จำนวน ๑ คน
๒. ชีวประวัติบุคคลสำคัญในชุมชนของนักเรียน
๓. ชีวประวัติบุคคลสำคัญทั่วไป

วิธีการประเมิน

ตรวจผลงานการเขียนชีวประวัติบุคคลสำคัญในชุมชน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ครูควรหาประวัติบุคคลสำคัญในชุมชนไว้หลาย ๆ คน เพื่อให้นักเรียนเลือกศึกษา เปรียบเทียบตามความสนใจ

เกณฑ์การประเมินผลงานการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ในห้องปฏิบัติการ

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
ความสามารถ ในการอ่าน	- อ่านแล้วเขียนระบุ ประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ที่ปรากฏในเรื่อง ที่อ่านได้ถูกต้อง ครบถ้วน รวดเร็ว	- อ่านแล้วเขียนระบุ ประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ที่ปรากฏในเรื่อง ที่อ่านได้ถูกต้อง ครบถ้วน	- อ่านแล้วเขียนระบุ ประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ที่ปรากฏในเรื่อง ที่อ่านได้ถูกต้อง เกือบครบถ้วน	- อ่านแล้วเขียนระบุ ประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ที่ปรากฏในเรื่อง ที่อ่านไม่ได้ หรือบอกได้ แต่ไม่ถูกต้อง
ความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์	- ระบุข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ ความเหมาะสม ไม่เหมาะสม จากเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้องครบถ้วน - แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งเขียน อธิบายเหตุผล ได้อย่างชัดเจน สมเหตุสมผล - สามารถนำเสนอ สาระความคิด ในการนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างเหมาะสม	- ระบุข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ ความเหมาะสม ไม่เหมาะสม จากเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่ - แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งเขียน อธิบายเหตุผล ได้อย่างสมเหตุสมผล - สามารถนำเสนอ สาระความคิด ที่ได้จากการอ่าน บางประเด็นไปใช้ ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างเหมาะสม	- ระบุข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ ความเหมาะสม ไม่เหมาะสม จากเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง เป็นบางส่วน - แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งเขียน อธิบายเหตุผลได้ แต่ไม่สมเหตุสมผล - สามารถนำเสนอ สาระความคิด ที่ได้จากการอ่าน บางประเด็นไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้ แต่ไม่เหมาะสม	- ระบุข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ ความเหมาะสม ไม่เหมาะสม จากเรื่องที่อ่านไม่ได้ - แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่อ่านไม่ได้ - ไม่สามารถนำเสนอ สาระความคิด ที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
ความสามารถ ในการเขียน	- สามารถเขียนระบุ ข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ ความเหมาะสม ไม่เหมาะสม แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องทีอ่าน พร้อมทั้งเขียน อธิบายเหตุผล ได้อย่างชัดเจน สมเหตุสมผล สื่อสารให้ผู้อ่าน เข้าใจอย่างชัดเจน และครอบคลุม ประเด็นที่กำหนด เป็นลำดับ ไม่สับสนวุ่นวาย	- สามารถเขียนระบุ ข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ ความเหมาะสม ไม่เหมาะสม แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องทีอ่าน พร้อมทั้งเขียน อธิบายเหตุผล ได้อย่างชัดเจน สมเหตุสมผล สื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจ แต่ขาดประเด็นใด ประเด็นหนึ่ง สับสนวุ่นวาย เพียงบางตอน	- สามารถเขียนสื่อสาร ให้ผู้อ่านเข้าใจ บางประเด็น และไม่ครอบคลุม ประเด็นที่กำหนด สับสนวุ่นวาย เป็นส่วนใหญ่	- ไม่สามารถเขียน สื่อสารให้ผู้อ่าน เข้าใจ หรือเขียนได้ แต่ไม่ตรงประเด็น และสับสนวุ่นวาย

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
ความสามารถ ในการอ่าน	- ระบุข้อมูล สารสนเทศที่ปรากฏ ในเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้องครบถ้วน	- ระบุข้อมูล สารสนเทศที่ปรากฏ ในเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง มากกว่าครึ่งหนึ่ง	- ระบุข้อมูล สารสนเทศที่ปรากฏ ในเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง ประมาณครึ่งหนึ่ง	- ระบุข้อมูล สารสนเทศที่ปรากฏ ในเรื่องที่อ่านไม่ได้ หรือระบุไม่ถูกต้อง
ความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์	- จับประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบ เชื่อมโยง ความเป็นเหตุเป็นผล จากเรื่องที่อ่าน ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน - แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งบอกเหตุผล ได้อย่างชัดเจน สมเหตุสมผล - สามารถเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของ เรื่องราว เหตุการณ์ ของเรื่องที่อ่าน และเพื่อสรุปใช้ ในการเขียนได้มาก และถูกต้องเหมาะสม	- จับประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบ เชื่อมโยง ความเป็นเหตุเป็นผล จากเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง มากกว่าครึ่งหนึ่ง - แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งบอกเหตุผล ได้อย่างสมเหตุสมผล แต่ไม่ชัดเจนบางตอน - สามารถเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของ เรื่องราว เหตุการณ์ ของเรื่องที่อ่าน และนำไปใช้ ในการเขียนได้บ้าง แต่ถูกต้องเหมาะสม บางประเด็น	- จับประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบ เชื่อมโยง ความเป็นเหตุเป็นผล จากเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง ประมาณครึ่งหนึ่ง - แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งบอกเหตุผลได้ แต่ไม่สมเหตุสมผล - สามารถเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของ เรื่องราว เหตุการณ์ ของเรื่องที่อ่าน และนำไปใช้ ในการเขียนได้ แต่ส่วนใหญ่ ไม่เหมาะสม	- จับประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบ เชื่อมโยง ความเป็นเหตุเป็นผล จากเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง เป็นบางส่วน - แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่อ่านไม่ได้ - ไม่สามารถเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของ เรื่องราว เหตุการณ์ ของเรื่องที่อ่าน และไม่ได้นำไปใช้ ในการเขียน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
ความสามารถ ในการเขียน	- สามารถเขียนสื่อสาร แสดงความคิดเห็น เปรียบเทียบ เชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของ เรื่องราว เหตุการณ์ ระบุเหตุผลได้อย่าง สมเหตุสมผล โดยครอบคลุม ในทุกประเด็น ที่กำหนดอย่าง ครบถ้วน เป็นลำดับ ไม่สับสนวุ่น ผู้อ่านเข้าใจ อย่างชัดเจน	- สามารถเขียนสื่อสาร แสดงความคิดเห็น เปรียบเทียบ เชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของ เรื่องราว เหตุการณ์ ระบุเหตุผลได้ สับสนวุ่น หรือไม่ชัดเจน สมเหตุสมผลบางตอน แต่ผู้อ่านเข้าใจ	- สามารถเขียนสื่อสาร แสดงความคิดเห็น ให้ผู้อ่านเข้าใจ ได้ตรงประเด็น แต่ไม่สามารถ เชื่อมโยงเรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้สอดคล้องได้ สับสนวุ่น เป็นส่วนใหญ่	- เขียนสื่อสารให้ผู้อ่าน เข้าใจ หรือเขียน แสดงความคิดเห็นได้ แต่ไม่ตรงประเด็น และสับสนวุ่น

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
ความสามารถ ในการอ่าน	- สามารถรวบรวม ข้อมูลสารสนเทศ ที่ต้องการได้ครบถ้วน	- สามารถรวบรวม ข้อมูลสารสนเทศ ที่ต้องการได้ มากกว่าครึ่งหนึ่ง	- สามารถรวบรวม ข้อมูลสารสนเทศ ที่ต้องการได้ ประมาณครึ่งหนึ่ง	- รวบรวมข้อมูล สารสนเทศที่ต้องการ ไม่ได้
ความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์	- จับประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน โต้แย้งจากเรื่องที่อ่าน ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน - วิเคราะห์ วิจาร์ณ ความสมเหตุสมผล ความน่าเชื่อถือ ลำดับความและ ความเป็นไปได้ ของเรื่องที่อ่าน ได้อย่างชัดเจน สมเหตุสมผล - สามารถสรุปคุณค่า ข้อคิดที่ได้จาก การอ่านเพื่อนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน ได้เหมาะสม และนำเสนอแนวคิด เพิ่มเติมอย่าง สร้างสรรค์	- จับประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน โต้แย้งจากเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง มากกว่าครึ่งหนึ่ง - วิเคราะห์ วิจาร์ณ ความสมเหตุสมผล ความน่าเชื่อถือ ลำดับความและ ความเป็นไปได้ ของเรื่องที่อ่าน ได้อย่างสมเหตุสมผล - สามารถสรุปคุณค่า ข้อคิดที่ได้จาก การอ่านเพื่อนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน ได้เหมาะสม แต่ไม่เสนอแนวคิด เพิ่มเติม	- จับประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน โต้แย้งจากเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง ประมาณครึ่งหนึ่ง - วิเคราะห์ วิจาร์ณ ความสมเหตุสมผล ความน่าเชื่อถือ ลำดับความและ ความเป็นไปได้ ของเรื่องที่อ่านได้ แต่ไม่สมเหตุสมผล - สามารถสรุปคุณค่า ข้อคิดที่ได้จาก การอ่านเพื่อนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน ได้บ้าง	- จับประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน โต้แย้งจากเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง เป็นบางส่วน - วิเคราะห์ วิจาร์ณ ความสมเหตุสมผล ความน่าเชื่อถือ ลำดับความและ ความเป็นไปได้ ของเรื่องที่อ่านไม่ได้ - ไม่สามารถสรุป คุณค่า ข้อคิด ที่ได้จากการอ่าน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
ความสามารถ ในการเขียน	- สามารถเขียนสรุป อภิปราย ขยายความ แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง สนับสนุน โน้มน้าว สื่อสาร ให้ผู้อ่านเข้าใจ อย่างชัดเจน ครอบคลุมครบถ้วน ทุกประเด็นที่กำหนด เป็นไปตามลำดับ ไม่สับสนวกวน	- สามารถเขียนสรุป อภิปราย ขยายความ แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง สนับสนุน โน้มน้าว สื่อสาร ให้ผู้อ่านเข้าใจ ครอบคลุมครบถ้วน ทุกประเด็นที่กำหนด แต่สับสนวกวน บางตอน	- สามารถเขียนสรุป อภิปราย ขยายความ แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง สนับสนุน โน้มน้าว สื่อสาร ให้ผู้อ่านเข้าใจ ครอบคลุมบางประเด็น และสับสนวกวน เป็นส่วนใหญ่	- ไม่สามารถเขียนสรุป อภิปราย ขยายความ แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง สนับสนุน โน้มน้าว สื่อสาร ให้ผู้อ่านเข้าใจ หรือเขียนได้ แต่ไม่ตรงประเด็น และสับสนวกวน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
ความสามารถ ในการอ่าน	- สามารถสรุปความรู้ ประสบการณ์จาก เรื่องที่ย่านได้ถูกต้อง ครบถ้วน	- สามารถสรุปความรู้ ประสบการณ์จาก เรื่องที่ย่านได้ถูกต้อง มากกว่าครึ่งหนึ่ง	- สามารถสรุปความรู้ ประสบการณ์จาก เรื่องที่ย่านได้ถูกต้อง ประมาณครึ่งหนึ่ง	- สรุปความรู้ ประสบการณ์จาก เรื่องที่ย่านได้ไม่ถูกต้อง หรือสรุปไม่ได้
ความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์	- จับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ จากการอ่านสื่อ ที่มีความซับซ้อน ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน - วิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียน ต้องการสื่อสาร กับผู้อ่าน และ สามารถวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ ในแง่มุมต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน สมเหตุสมผล - สามารถประเมิน ความน่าเชื่อถือ คุณค่า ข้อคิด ที่ได้จากสิ่งที่อ่าน และนำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน ได้มาก และถูกต้อง เหมาะสม และ เสนอข้อคิดเพิ่มเติม อย่างสร้างสรรค์	- จับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ จากการอ่านสื่อ ที่มีความซับซ้อน ได้ถูกต้อง มากกว่าครึ่งหนึ่ง - วิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียน ต้องการสื่อสาร กับผู้อ่าน และ สามารถวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ ในแง่มุมต่าง ๆ ได้อย่างสมเหตุสมผล ขาดความชัดเจน บางตอน - สามารถประเมิน ความน่าเชื่อถือ คุณค่า ข้อคิด ที่ได้จากสิ่งที่อ่าน และนำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน ได้บ้าง และเหมาะสม แต่ไม่เสนอข้อคิด เพิ่มเติม	- จับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ จากการอ่านสื่อ ที่มีความซับซ้อน ได้ถูกต้อง ประมาณครึ่งหนึ่ง - วิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียน ต้องการสื่อสาร กับผู้อ่าน และ สามารถวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ ในแง่มุมต่าง ๆ ได้ แต่ไม่สมเหตุสมผล - สามารถประเมิน ความน่าเชื่อถือ คุณค่า ข้อคิด ที่ได้จากสิ่งที่อ่าน และนำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน ได้บ้าง	- จับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ จากการอ่านสื่อ ที่มีความซับซ้อน ไม่ได้เลย - วิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียน ต้องการสื่อสาร กับผู้อ่าน และวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ ในแง่มุมต่าง ๆ ไม่ได้ - ไม่สามารถประเมิน ความน่าเชื่อถือ คุณค่า ข้อคิด ที่ได้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
ความสามารถ ในการเขียน	- สามารถเขียนสรุป แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง โดยมีข้อมูล อธิบายสนับสนุน อย่างเพียงพอ และสมเหตุสมผล สื่อสารให้ผู้อ่าน เข้าใจอย่างชัดเจน ครอบคลุม ทุกประเด็นที่กำหนด เป็นไปตามลำดับ ไม่สับสนวกวน	- สามารถเขียนสรุป แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง โดยมีข้อมูล อธิบายสนับสนุน อย่างสมเหตุสมผล สื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจ โดยครอบคลุม เกือบทุกประเด็น ที่กำหนด เป็นไปตามลำดับ แต่สับสนวกวน บางตอน	- สามารถเขียนสรุป แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง โดยมีข้อมูล อธิบายสนับสนุนบ้าง แต่ครอบคลุม บางประเด็น และสับสนวกวน เป็นส่วนใหญ่	- ไม่สามารถเขียนสรุป แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง โดยมีข้อมูล อธิบายสนับสนุน หรือเขียนได้ แต่ไม่ตรงประเด็น และสับสนวกวน เป็นส่วนใหญ่

การสรุปผลการประเมินและการรายงานผล

๑. ผู้เรียนต้องปฏิบัติกิจกรรมย่อยให้ได้อย่างน้อย ๕ กิจกรรม และต้องมีผลการประเมินตั้งแต่ระดับผ่านทุกกิจกรรม

๒. การสรุปผลการประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน พิจารณาจากระดับคุณภาพในแต่ละกิจกรรม โดยพิจารณาจากความถี่ของระดับคุณภาพที่นักเรียนได้มากที่สุดจากทุกกิจกรรม หากผลการประเมินมีความถี่เท่ากัน ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้สอน

๓. สรุปผลการประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน และบันทึกในแบบบันทึกผลการเรียนในแต่ละระดับชั้น

รูปแบบที่ ๔

การบูรณาการตัวชีวิตของการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ร่วมกับการประเมิน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนทุกระดับชั้น เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ ให้เต็มศักยภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม สร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์ต่อสังคม และสามารถบริหารจัดการตนเองได้ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญทั้ง ๕ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประกอบด้วยกิจกรรม ๓ ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร และกิจกรรมชุมนุม ชมรม) และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สำคัญ** คือ ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลายสอดคล้องกับชีวิตจริง ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ **ให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการโดยศึกษาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรม จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรม**

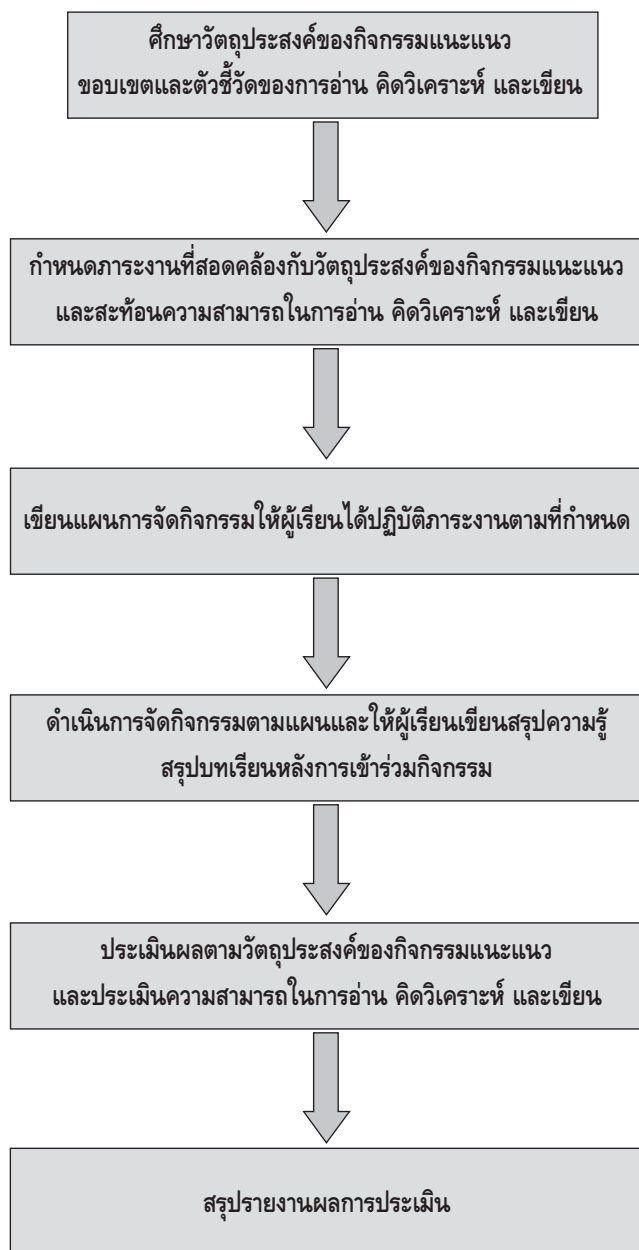
วิธีการพัฒนาและประเมิน

จากเป้าหมายและแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังกล่าว สามารถบูรณาการตัวชีวิตของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ ดังนี้

การบูรณาการตัวชีวิตของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในกิจกรรมแนะแนว

ครูที่ปรึกษากิจกรรมแนะแนวหรือครูประจำชั้นศึกษาวัตถุประสงค์ของกิจกรรม หากพิจารณาแล้วเห็นว่าสามารถกำหนดภาระงานให้ผู้เรียนอ่าน ศึกษาค้นคว้า แล้วเขียนสรุปข้อความรู้เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรม และกำหนดให้ผู้เรียนเขียนสรุปความรู้ สรุปบทเรียนหลังการเข้าร่วมกิจกรรม ก็จะทำให้ครูสามารถประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียนได้ โดยนำไปเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนตามที่สถานศึกษากำหนดดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒.๑๐ กระบวนการบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน
ในกิจกรรมแนะแนว

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรม “เพื่อนที่ปรึกษา”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาของวัยรุ่น แนวทางการช่วยเหลือเพื่อนที่มีปัญหาและบทบาทของเพื่อนที่ปรึกษา
๒. เพื่อให้สมาชิกมีความตระหนักในการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาสังคมทั้งในโรงเรียนและชุมชน
๓. เพื่อให้สมาชิกมีทักษะหรือมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาเพื่อน
๔. เพื่อพัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิธีดำเนินการ

๑. รับสมัครสมาชิกที่มีความสนใจในการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาสังคมทั้งในโรงเรียนและชุมชน
๒. ประชุมสมาชิก กำหนดบทบาทหน้าที่สมาชิกและกรรมการ เลือกตั้งคณะกรรมการและคัดเลือกสมาชิกที่เหมาะสมเป็นเพื่อนที่ปรึกษา และร่วมกันวางแผน กำหนดกิจกรรม วัน เวลาดำเนินกิจกรรม
๓. สมาชิกช่วยกันรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพื่อนนักเรียนสนใจหรือมีปัญหาต้องการคำปรึกษาแนะนำ
๔. สมาชิกแบ่งงานกันศึกษาค้นคว้าแล้วเรียบเรียงเป็นเอกสารความรู้ที่อ่านเข้าใจง่ายเกี่ยวกับเรื่องเพื่อนนักเรียนสนใจหรือมีปัญหาต้องการคำปรึกษาแนะนำ **(ภาระงานที่ใช้พัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน)**
๕. ผูกอบรมพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาแก่สมาชิกที่เหมาะสมเป็นเพื่อนที่ปรึกษา
๖. ดำเนินกิจกรรมสนองความต้องการของเพื่อนนักเรียนตามข้อมูลที่รวบรวมได้ในข้อ ๓ เช่น
  - เชิญวิทยากรบรรยายเรื่องเพื่อนสนใจ
  - จัดมุมบริการให้คำปรึกษา
  - จัดเอกสารเผยแพร่ความรู้และวิธีการแก้ปัญหา
  - จัดนิทรรศการ
  - จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ฯลฯ
๗. สมาชิกช่วยกันบันทึกผลการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง และสรุปประเมินผลการดำเนินกิจกรรมเมื่อสิ้นภาคเรียน

๘. สมาชิกแต่ละคนเขียนสรุปบทเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรม “เพื่อนที่ปรึกษา” ครอบคลุม ๔ คำถามสำคัญ คือ ๑) ผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรมนี้ ๒) สิ่งที่ได้เรียนรู้นำไปใช้ได้หรือไม่ ถ้าได้จะนำไปใช้เมื่อใด อย่างไร ๓) กิจกรรมนี้มีประโยชน์หรือไม่ ถ้ามี มีประโยชน์ต่อใคร อย่างไร ๔) หลังจากร่วมกิจกรรม “เพื่อนที่ปรึกษา” นี้แล้ว ผู้เรียนต้องการเรียนรู้อะไรเพิ่มเติม **(ภาระงานที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน)**

๙. เมื่อสิ้นภาคเรียน ครูประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม “เพื่อนที่ปรึกษา” และประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

สื่อและอุปกรณ์

๑. เอกสารแสดงแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนสนใจหรือมีปัญหาต้องการคำปรึกษาแนะนำ
๒. ตัวอย่างเอกสารเผยแพร่ความรู้
๓. บอร์ดหรือป้ายนิเทศ

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม “เพื่อนที่ปรึกษา” จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทุกขั้นตอน และตรวจสอบสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรม “เพื่อนที่ปรึกษา” การเขียนสรุปบทเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรม “เพื่อนที่ปรึกษา” ที่สะท้อนวัตถุประสงค์ข้อ ๑-๓

๒. ประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน จากผลงานการจัดทำเอกสารความรู้ ที่เพื่อนนักเรียนสนใจหรือมีปัญหาต้องการคำปรึกษาแนะนำและการเขียนสรุปบทเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรม “เพื่อนที่ปรึกษา”

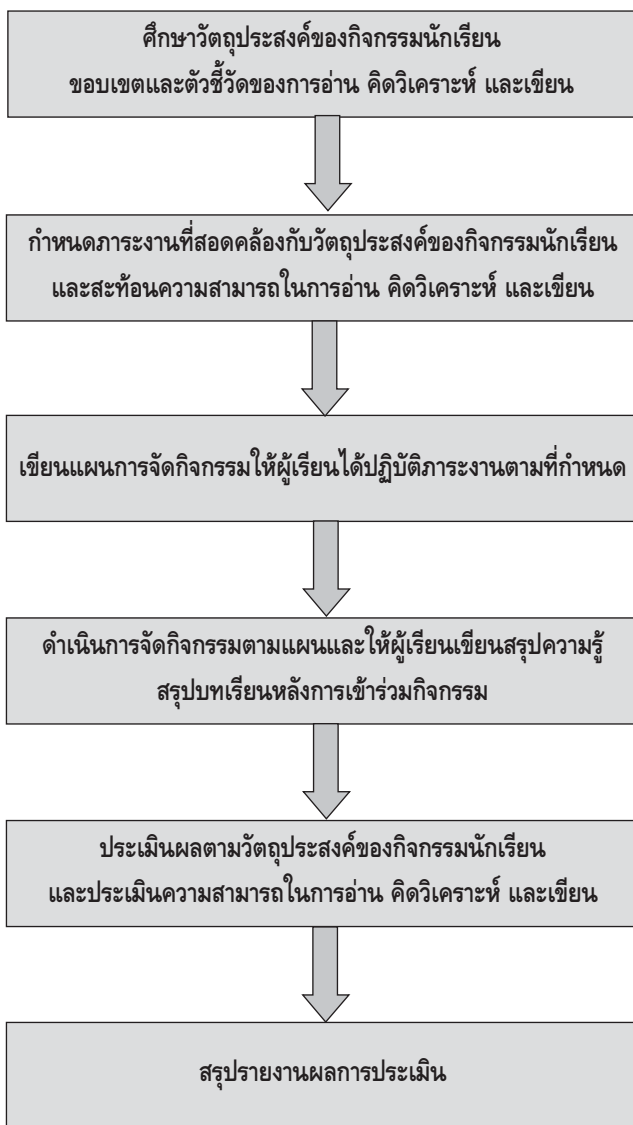
(ดัดแปลงจากตัวอย่างกิจกรรม “เพื่อนที่ปรึกษา” ในเอกสารแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หน้า ๑๑๔)

การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในกิจกรรมนักเรียน

ครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนศึกษาวัตถุประสงค์ของกิจกรรม หากพิจารณาแล้วเห็นว่า สามารถกำหนดภาระงานให้ผู้เรียนอ่าน ศึกษา ค้นคว้า แล้วเขียนสรุปข้อความรู้เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรม และกำหนดให้ผู้เรียนเขียนสรุปความรู้ สรุปบทเรียนหลังการเข้าร่วมกิจกรรม ก็จะทำให้ครูสามารถประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียนได้ โดยนำไปเทียบกับเกณฑ์และแนวทางการให้คะแนน (Rubric) ตามที่สถานศึกษากำหนด ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒.๑๑ กระบวนการบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในกิจกรรมนักเรียน

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมชุมนุม/ชมรม)

กิจกรรม “อย.น้อย”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวในการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตอาสาในการดูแลสุขภาพอนามัยของเพื่อนนักเรียน
๓. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำกิจกรรมการเฝ้าระวังสารปนเปื้อนในอาหารเผยแพร่ต่อชุมชน
๔. เพื่อพัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

วิธีดำเนินการ

๑. รับสมัครสมาชิกที่มีความสนใจในการดูแลสุขภาพอนามัย
๒. ประชุมสมาชิกและชี้แจงบทบาทหน้าที่ของสมาชิก พร้อมทั้งเลือกประธาน รองประธาน และกรรมการดำเนินงานฝ่ายต่าง ๆ
๓. นำสมาชิกไปศึกษาดูงานโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียนที่จัดได้ดีและประสบผลสำเร็จ
๔. จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่สมาชิก โดยมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาให้ความรู้ในเรื่องความปลอดภัยของอาหาร วิธีการใช้ชุดทดสอบอาหาร (ทดสอบอาหารจากโรงอาหารในโรงเรียน และจากตลาดในชุมชน) รูปแบบและการอ่านฉลากโภชนาการและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ
๕. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ โดยมีครูให้คำปรึกษาแนะนำ
๖. ขยายเครือข่ายสมาชิกเพิ่มขึ้น โดยการจัดประชุมตัวแทนห้องเรียนทุกห้องเรียน
๗. สมาชิกศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับ “การเฝ้าระวังสารปนเปื้อนในอาหาร” แล้วนำมาจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ เช่น บอร์ดหรือป้ายนิเทศ แผ่นพับ บทความสำหรับเผยแพร่ ทั้งในโรงเรียนและชุมชน **(ภาระงานที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน)**
๘. สมาชิกช่วยกันจัดรายการเสียงตามสายในสถานศึกษาและเสียงตามสายในชุมชน เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ “การเฝ้าระวังสารปนเปื้อนในอาหาร”
๙. โรงเรียนร่วมกับสมาชิกจัดประกวดคำขวัญ “อาหารปลอดภัย”
๑๐. สมาชิกร่วมกับเพื่อนนักเรียนและหน่วยงานอื่น ๆ เช่น สำนักงานสาธารณสุข เทศบาล อบต. จัดกิจกรรมรณรงค์ “การเฝ้าระวังสารปนเปื้อนในอาหาร”

๑๑. จัดกิจกรรม “พี่สู่น้องคุ้มครองผู้บริโภคร” เพื่อสร้างเครือข่ายสู่โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสที่อยู่ใกล้เคียง

๑๒. สมาชิกช่วยกันสำรวจตรวจสอบความสะอาดของภาชนะในโรงครัว ในร้านค้า และคุณภาพอาหารที่จัดจำหน่ายในโรงเรียน

๑๓. สมาชิกช่วยกันตรวจสอบร้านค้าในโรงเรียนและชุมชน เพื่อเฝ้าระวัง “ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ”

๑๔. สมาชิกช่วยกันประเมินผล สรุปผลงานการดำเนินงานกิจกรรม “อย.น้อย” เมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษา

๑๕. สมาชิกแต่ละคนเขียนสรุปบทเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรม “อย.น้อย” ครอบคลุม ๔ คำถามสำคัญ คือ ๑) ผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรมนี้ ๒) สิ่งที่ได้เรียนรู้นำไปใช้ได้หรือไม่ ถ้าได้จะนำไปใช้เมื่อใด อย่างไร ๓) กิจกรรมนี้มีประโยชน์หรือไม่ ถ้ามี มีประโยชน์ต่อใคร อย่างไร ๔) หลังจากร่วมกิจกรรม “อย.น้อย” นี้แล้ว ผู้เรียนต้องการเรียนรู้อะไรเพิ่มเติม (ภาระงานที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน)

๑๖. เมื่อสิ้นภาคเรียน ครูประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม “อย.น้อย” และประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

สื่อและอุปกรณ์

๑. เอกสารแสดงแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับ “สารปนเปื้อนในอาหาร” “อาหารปลอดภัย” “การทดสอบสารอาหาร”
๒. เอกสารแสดงแนวทางการดำเนินงานกิจกรรม “อย.น้อย”
๓. สารเคมีทดสอบสารอาหาร
๔. บอร์ดหรือป้ายนิเทศ แผ่นพับ

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม “อย.น้อย” จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกขั้นตอน และตรวจสอบสรุปผลงานการดำเนินงานกิจกรรม “อย.น้อย” ที่สะท้อนวัตถุประสงค์ข้อ ๑-๓

๒. ประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน จากผลงานการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ “การเฝ้าระวังสารปนเปื้อนในอาหาร” และการเขียนสรุปบทเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรม “อย.น้อย”

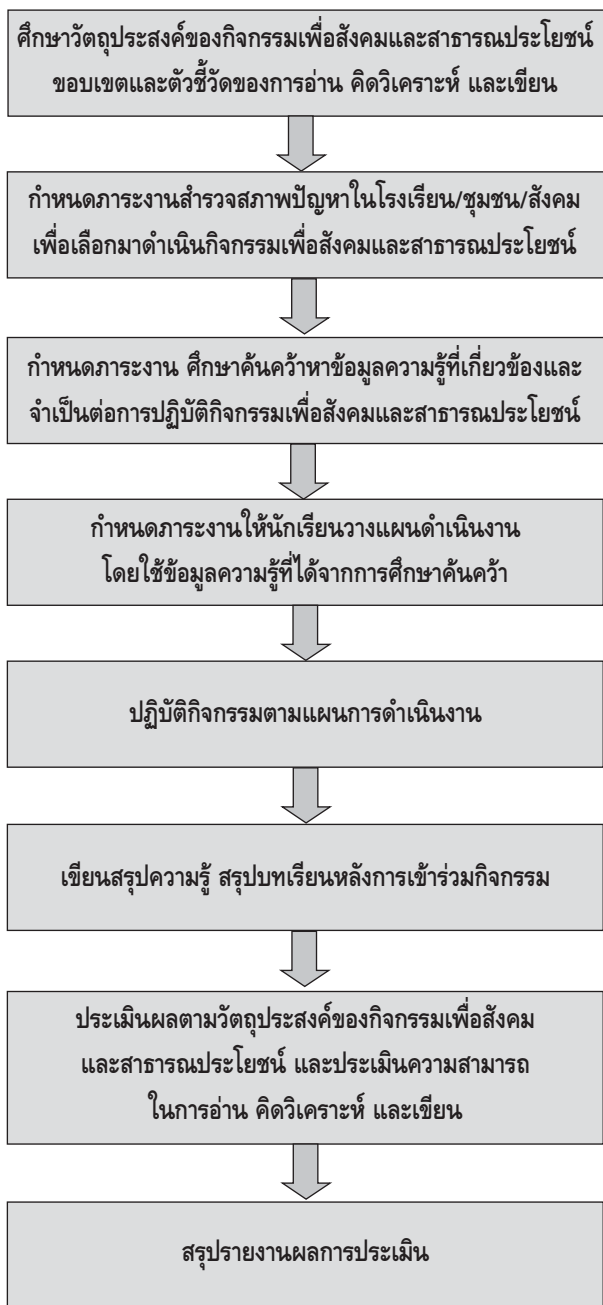
(ดัดแปลงจากตัวอย่างกิจกรรม “อย.น้อย” ในเอกสารแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หน้า ๑๑๑-๑๑๒)

การบูรณาการตัวชีวิตของการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ในกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในลักษณะอาสาสมัคร โดยให้ผู้เรียน**คิดสร้างสรรค์** ออกแบบกิจกรรม เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในลักษณะจิตอาสา ครูที่ปรึกษากิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์หรือครูประจำชั้น คีทชาวัตฤประสงค์ของกิจกรรม หากพิจารณาแล้วเห็นว่าสามารถกำหนดภาระงานให้ผู้เรียนอ่าน คีทชาค้นคว้า แล้วเขียนสรุปข้อความรู้เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรม และกำหนดให้ผู้เรียนเขียนสรุปความรู้ สรุปบทเรียนหลังการเข้าร่วมกิจกรรมก็จะทำให้ครูสามารถประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียนได้ โดยนำไปเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนตามที่สถานศึกษากำหนด ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒.๑๒ กระบวนการบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
ในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

กิจกรรม “กระเช้าความสุข”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีจิตใจดี มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
๒. เพื่อสร้างความสามัคคี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
๓. เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ตนเองและสังคมให้รู้คุณค่าของการเสียสละ
๔. เพื่อพัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-มัธยมศึกษาปีที่ ๓

วิธีดำเนินการ

๑. คณะกรรมการนักเรียนประชุมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-มัธยมศึกษาปีที่ ๓ เพื่อชี้แจงความเป็นมา วัตถุประสงค์ เป้าหมายของกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ให้ที่ประชุมเสนอกิจกรรมที่แสดงถึงการช่วยเหลือ การเสียสละต่อสังคม และมอบหมายกิจกรรมให้นักเรียนไปปฏิบัติ ดังนี้

๑.๑ นักเรียนชั้น ป.๑, ม.๑, ม.๒, ม.๓ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ คำว่า “เสียสละ” แล้วนำมาเล่า ให้กับน้อง ป.๑, ป.๒, ป.๓, ป.๔, ป.๕

๑.๒ นักเรียนทุกคนบันทึกความรู้เรื่องการเสียสละลงในสมุดบันทึกกิจกรรม **(ภาระงานที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน)**

๒. คณะกรรมการนักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการเยี่ยมบ้าน (ข้อมูลจากครูประจำชั้น) มาวิเคราะห์ร่วมกัน เกี่ยวกับครอบครัวที่ต้องการความช่วยเหลือ นำมาเรียงลำดับความสำคัญ ความจำเป็น และความเร่งด่วนจากมากไปหาน้อย

๓. คณะกรรมการนักเรียนประชุมนักเรียนทุกคนเพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินกิจกรรมในประเด็นต่อไปนี้

๓.๑ จำนวนครั้ง วัน เวลาในการปฏิบัติกิจกรรม

๓.๒ การแบ่งกลุ่มนักเรียนและมอบหมายภารกิจ วัน เวลาที่ปฏิบัติกิจกรรมของแต่ละกลุ่ม

๔. แต่ละกลุ่มออกแบบกิจกรรม กำหนดสิ่งของที่จะนำมาจัดลงในกระเช้าไปมอบให้กับครอบครัว ที่ต้องการความช่วยเหลือตามสภาพความต้องการจำเป็น

๕. แต่ละกลุ่มดำเนินกิจกรรมตามที่ออกแบบไว้

๖. ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนสรุปทฤษฎีหลังการเข้าร่วมกิจกรรม “กระเช้าความสุข” ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้ **(ภาระงานที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน)**

- ๑) กระบวนการปฏิบัติกิจกรรม
- ๒) ผลการปฏิบัติกิจกรรม
- ๓) ความรู้/ประสบการณ์ที่ตนเองได้จากการปฏิบัติกิจกรรมครั้งนี้
- ๔) ความประทับใจจากการปฏิบัติกิจกรรมครั้งนี้
- ๕) ข้อคิด/ข้อเสนอแนะจากการปฏิบัติกิจกรรมครั้งนี้สำหรับการปฏิบัติงานอื่น ๆ ต่อไป

๗. เมื่อสิ้นภาคเรียน ครูประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม “กระเช้าความสุข” และประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

สื่อและอุปกรณ์

๑. ปฏิทินการปฏิบัติกิจกรรม
๒. ใบงานพร้อมแบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม “กระเช้าความสุข” จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกขั้นตอน และตรวจสอบบันทึกความรู้เรื่องการเสียดสี และสรุปทฤษฎีจากการเข้าร่วมกิจกรรม “กระเช้าความสุข” ที่สะท้อนวัตถุประสงค์ข้อ ๑-๓

๒. ประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน จากการตรวจสอบการบันทึกความรู้เรื่องการเสียดสี และการเขียนสรุปทฤษฎีจากการเข้าร่วมกิจกรรม “กระเช้าความสุข”

หมายเหตุ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ อาจใช้การสัมภาษณ์แทนการตรวจการเขียน

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

กิจกรรม “รักษ์โรงเรียนและชุมชนของเรา”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปลูกฝัง สร้างจิตสำนึกให้นักเรียนบำเพ็ญตนที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน
2. เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนและชุมชน
3. เพื่อพัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

วิธีดำเนินการ

1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ให้จัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ภายในโรงเรียน ดังนี้
  - ๑.๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ให้ทุกคนร่วมกันบำเพ็ญตนในการบำรุงรักษาสวนหย่อมในโรงเรียน
  - ๑.๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ให้ทุกคนร่วมกันรักษาความสะอาดภายในบริเวณโรงเรียน
  - ๑.๓ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จัดให้นักเรียนร่วมกันรักษาความสะอาดห้องน้ำห้องส้วมภายในบริเวณโรงเรียน
2. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ให้จัดกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ภายนอกโรงเรียน ดังนี้
  - ๒.๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จัดให้นักเรียนรักษาความสะอาดบริเวณวัดที่อยู่ใกล้โรงเรียน
  - ๒.๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จัดให้นักเรียนร่วมกันช่วยกันรักษาความสะอาดในชุมชน
  - ๒.๓ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จัดให้นักเรียนเลือกกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ในชุมชน
3. ให้นักเรียนแต่ละระดับชั้นทุกคน ร่วมกันกำหนดและปฏิบัติกิจกรรมการปฏิบัติงานในส่วนที่รับผิดชอบ ตามขั้นตอนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

ระดับชั้น	เป้าหมาย/ภารกิจ	กิจกรรม/เนื้อหา	สถานที่	เวลา
ป.๑	บำรุงรักษาดูแลสวนหย่อมในโรงเรียน	๑. แบ่งงานหน้าที่ความรับผิดชอบ ๒. สันทนาการ/ครูให้ความรู้ ๒.๑ คุณประโยชน์สวนหย่อม ๒.๒ วิธีการดูแลรักษา - รดน้ำ - พรวนดิน - กำจัดวัชพืช - ใส่ปุ๋ย	บริเวณโรงเรียน	

ระดับชั้น	เป้าหมาย/ภารกิจ	กิจกรรม/เนื้อหา	สถานที่	เวลา
		๓. ปฏิบัติงานตามกิจกรรมและทำป้ายชื่อพื้นที่ไม้ ๔. รายงานผลการปฏิบัติ - ให้เด็กวาดภาพต้นไม้ที่นักเรียนชอบ พร้อมกับเขียนชื่อต้นไม้ประกอบด้วย และนำผลงานเด็กมาจัดนิทรรศการ (ภาระงานที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน)		
ป.๒	รักษาความสะอาดภายในโรงเรียน	๑. ครูผู้รับผิดชอบแบ่งงาน หน้าที่และความรับผิดชอบ ๒. ศึกษาข้อมูลความรู้เพื่อปฏิบัติงานในสถานที่ที่ได้รับมอบหมาย ๒.๑ ขอบเขตบริเวณ ๒.๒ วิธีการรักษาความสะอาด ๒.๓ ประโยชน์การรักษาความสะอาด ๓. ปฏิบัติกิจกรรมตามกำหนด ๔. เขียนบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมของตนเอง (ภาระงานที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน) ๕. จัดแสดงผลการปฏิบัติกิจกรรม	บริเวณโรงเรียน	
ป.๓	รักษาความสะอาดห้องส้วม	๑. แบ่งงานหน้าที่ความรับผิดชอบ ๒. นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ๒.๑ ความสำคัญ ๒.๒ วิธีการรักษา ๒.๓ เลือกใช้เครื่องมือทำความสะอาด ๓. ปฏิบัติงานตามกิจกรรม ๔. เขียนบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมของตนเอง (ภาระงานที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน) ๕. จัดแสดงผลการปฏิบัติกิจกรรม	บริเวณห้องส้วม	
ป.๔	รักษาความสะอาดบริเวณวัด	๑. แบ่งงานหน้าที่ความรับผิดชอบ ๒. นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ๒.๑ บุญกุศลการทำความสะอาดให้วัด ๒.๒ วิธีการรักษาความสะอาด ๒.๓ เลือกเครื่องมือทำความสะอาด	บริเวณวัด	

ระดับชั้น	เป้าหมาย/ภารกิจ	กิจกรรม/เนื้อหา	สถานที่	เวลา
		๓. ปฏิบัติกิจกรรม ๔. เขียนบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมของตนเอง (ภาระงานที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียน) ๕. จัดแสดงผลการปฏิบัติกิจกรรม		
ป.๕	รักษาความสะอาดในชุมชน	๑. สำรวจศึกษาสภาพสถานที่สาธารณะในชุมชน ที่ควรได้รับการทำความสะอาด ๒. ศึกษาหาความรู้วิธีการรักษาความสะอาด สถานที่สาธารณะในชุมชนตามสภาพที่พบ ๓. วางแผนการดำเนินกิจกรรมและจัดเตรียม เครื่องมือการทำความสะอาด ๔. ปฏิบัติกิจกรรมตามแผน ๕. เขียนบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมของตนเอง (ภาระงานที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียน) ๖. จัดแสดงผลการปฏิบัติกิจกรรม	บริเวณชุมชน	
ป.๖	บำเพ็ญตนสร้างประโยชน์ ต่อสังคม	๑. นักเรียนและครูที่ปรึกษาหารือกันพิจารณา เลือกกิจกรรมบำเพ็ญตนที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ๒. นักเรียนแต่ละคนสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมที่เลือกปฏิบัติ ๓. นักเรียนและครูที่ปรึกษาวางแผนในการ จัดกิจกรรมร่วมกัน ๔. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่วางแผนไว้ ๕. เขียนบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมของตนเอง (ภาระงานที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียน) ๖. จัดแสดงผลการปฏิบัติกิจกรรม	บริเวณชุมชน	

หมายเหตุ กิจกรรมสามารถจัดได้ตามบริบทของโรงเรียน โดยเฉพาะการกำหนดระยะเวลาการดำเนินกิจกรรม

๑. อุปกรณ์ดูแลรักษาสวนหย่อม อุปกรณ์ทำความสะอาดภายในอาคารและบริเวณ
๒. ปฏิทินการปฏิบัติกิจกรรม
๓. แบบบันทึกผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
๔. แบบรายงานกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม “รักษ์โรงเรียนและชุมชนของเรา” จากการสังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกขั้นตอน และตรวจสอบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรม “รักษ์โรงเรียนและชุมชนของเรา” ที่สะท้อนวัตถุประสงค์ข้อ ๑-๒

๒. ประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน จากการตรวจสอบการเขียนบันทึก การปฏิบัติกิจกรรม “รักษ์โรงเรียนและชุมชนของเรา”

หมายเหตุ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ อาจใช้การสัมภาษณ์ประกอบ

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

กิจกรรม “จิตอาสาพัฒนาวัด”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาคุณลักษณะจิตอาสาโดยการทำความสะอาดวัดที่อยู่ใกล้โรงเรียน
2. เพื่อพัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ทุกคน

วิธีดำเนินการ

๑. คณะกรรมการสถานักเรียนประชุมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ทุกคน สาระของการประชุมครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

๑.๑ ชี้แจงความเป็นมา วัตถุประสงค์ เป้าหมายของกิจกรรม

๑.๒ มอบหมายให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเรื่อง “มูลนกพิราบ” เน้นอันตรายอันเกิดจากมูลนกพิราบ และบันทึกข้อความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า **(ภาระงานที่ใช้ ประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน)**

๒. คณะกรรมการสถานักเรียนคัดเลือกบันทึกข้อความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า เรื่อง “มูลนกพิราบ” มาให้นักเรียนทั้งหมดอ่าน แล้วแต่ละคนบันทึกสรุปข้อความรู้ที่ได้จากการอ่านในประเด็นต่อไปนี้ **(ภาระงานที่ใช้ ประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน)**

๒.๑ ลักษณะ ธรรมชาติของมูลนกพิราบ

๒.๒ อันตราย โทษอันเกิดจากมูลนกพิราบ

๒.๓ ความรู้สึก ข้อคิด ข้อเสนอแนะ หลังจากอ่านเรื่องเกี่ยวกับมูลนกพิราบ

๓. คณะกรรมการสถานักเรียนกำหนดปฏิทินการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาวัดเดือนละ ๑ ครั้ง ตลอดปีการศึกษา ๑๐ ครั้ง

๔. แต่ละครั้งที่ปฏิบัติกิจกรรม ดำเนินการดังนี้

๔.๑ แบ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ทุกคน เป็น ๔ กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน ตามความสมัครใจ (ให้มีนักเรียนแต่ละทุกระดับชั้น)

กลุ่มที่ ๑ ปฏิบัติกิจกรรมทำความสะอาดศาลา

กลุ่มที่ ๒ ปฏิบัติกิจกรรมทำความสะอาดโบสถ์

กลุ่มที่ ๓ ปฏิบัติกิจกรรมทำความสะอาดห้องส้วม

กลุ่มที่ ๔ ปฏิบัติกิจกรรมทำความสะอาดบริเวณลานวัด

๔.๒ แต่ละกลุ่มศึกษาหาความรู้ (โดยการอ่าน) เกี่ยวกับการทำความสะอาดตามที่ได้รับมอบหมาย แล้วเขียนสรุปสาระสำคัญให้ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้ **(ภาระงานที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คิทธิวิเคราะห์ และเขียน)**

- (๑) วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้
- (๒) ขั้นตอนการทำความสะอาด
- (๓) ข้อควรระวังในการทำความสะอาด

๔.๓ แต่ละกลุ่มวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันโดยอาศัยความรู้ที่ได้จากข้อ ๔.๒ แล้วเขียนแผนปฏิบัติงาน ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

- (๑) กิจกรรมย่อย
- (๒) สมาชิกที่รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมย่อย
- (๓) วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในแต่ละกิจกรรมย่อย
- (๔) ขั้นตอนการทำงานในแต่ละกิจกรรมย่อย

๔.๔ แต่ละกลุ่มปฏิบัติตามที่วางแผนไว้ มีการประเมินระหว่างปฏิบัติและปรับปรุงแก้ไข งานสำเร็จอย่างมีคุณภาพ

๔.๕ สมาชิกแต่ละคนเขียนสรุปบทเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรม “อาสาพัฒนาวัด” ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้ **(ภาระงานที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คิทธิวิเคราะห์ และเขียน)**

- (๑) กิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ
- (๒) ขั้นตอนการปฏิบัติงานของตน
- (๓) ผลการปฏิบัติงาน
- (๔) ความรู้/ประสบการณ์ที่ตนเองได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมครั้งนี้
- (๕) ความประทับใจจากการปฏิบัติงานครั้งนี้
- (๖) ข้อคิด/ข้อเสนอแนะจากการปฏิบัติงานครั้งนี้สำหรับการปฏิบัติงานอื่น ๆ ต่อไป

๕. เมื่อสิ้นสุดการเรียน ครูประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม “จิตอาสาพัฒนาวัด” และประเมินความสามารถในการอ่าน คิทธิวิเคราะห์ และเขียน

สื่อและอุปกรณ์

๑. ปฏิทินการปฏิบัติกิจกรรม
๒. ใบงานพร้อมแบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรม
๓. วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม “จิตอาสาพัฒนาวัด” จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกขั้นตอน และตรวจสอบบันทึกความรู้ (ข้อ ๑.๒, ข้อ ๒ และ ๔.๒) และสรุปบทเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรม “จิตอาสาพัฒนาวัด” (ข้อ ๔.๕) ที่สะท้อนวัตถุประสงค์ข้อ ๑

๒. ประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน จากการตรวจสอบบันทึกความรู้ (ข้อ ๑.๒, ข้อ ๒ และ ๔.๒) และการเขียนสรุปบทเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรม “จิตอาสาพัฒนาวัด” (ข้อ ๔.๕)

หมายเหตุ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ อาจใช้การสัมภาษณ์แทนการตรวจการเขียน

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

กิจกรรม “จิตอาสาพัฒนาชุมชน”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ได้พัฒนาคุณลักษณะจิตอาสาโดยการปรับปรุงพัฒนาสาธารณสถานในชุมชน
๒. เพื่อพัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ทุกคน

วิธีดำเนินการ

๑. สภานักเรียนประชุมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ทุกคน สาระของการประชุม มีดังนี้
  - ๑.๑ แจกจุดประสงค์และเป้าหมายของการปฏิบัติกิจกรรม
  - ๑.๒ ประชุมหารือและมอบหมายสมาชิกให้แบ่งกลุ่มไปสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาของสาธารณสถานในชุมชน แล้วสรุปรายงานต่อที่ประชุมในการประชุมครั้งต่อไป
๒. สภานักเรียนประชุมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ทุกคน สมาชิกรายงานผลการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาของสาธารณสถานในชุมชน ที่ประชุมช่วยกันพิจารณาจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนในการปรับปรุงพัฒนา จากนั้นประกาศรับอาสาสมัครที่จะไปร่วมปรับปรุงพัฒนาสาธารณสถานแต่ละแห่ง
๓. อาสาสมัครที่จะปรับปรุงพัฒนาสาธารณสถานในชุมชนแต่ละแห่ง ที่ประชุมร่วมกันเลือกประธาน และเลขานุการกลุ่ม ครูที่ปรึกษา ผู้นำชุมชนที่ปรึกษา
๔. ประธานอาสาสมัครแต่ละกลุ่มนำกลุ่มดำเนินกิจกรรม ดังนี้
  - ๔.๑ ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับสาธารณสถานที่จะไปปรับปรุงพัฒนา ส่วนที่ชำรุดทรุดโทรมจะต้องปรับปรุงพัฒนา วิธีการปรับปรุงพัฒนา วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ งบประมาณและเวลาในการดำเนินการ แหล่งงบประมาณ พร้อมทั้งบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร (ภาระงานที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน)
  - ๔.๒ ร่วมกันวางแผนดำเนินงานปรับปรุงพัฒนาสาธารณสถานโดยใช้ข้อมูลความรู้จากข้อ ๔.๑ แล้วนำเสนอครูที่ปรึกษาและผู้นำชุมชนที่ปรึกษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขแผนการดำเนินงาน จากนั้นปรับปรุงแก้ไขแผนการดำเนินงานให้สามารถปฏิบัติได้จริงและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

๔.๓ ดำเนินงานตามแผน ประเมินผลระหว่างปฏิบัติ ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน จนกระทั่งงานสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

๕. สมาชิกแต่ละคนเขียน**บันทึกสรุปบทเรียน**ที่ได้จากการปฏิบัติงานของตน ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้ **(ภาระงานที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน)**

- ๕.๑ กิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ
- ๕.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติงานของตน
- ๕.๓ ผลการปฏิบัติงาน
- ๕.๔ ความรู้/ประสบการณ์ที่ตนเองได้จากการปฏิบัติกิจกรรมครั้งนี้
- ๕.๕ การนำความรู้/ประสบการณ์ที่ตนเองได้จากการปฏิบัติกิจกรรมครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์
- ๕.๖ ความประทับใจจากการปฏิบัติงานครั้งนี้
- ๕.๗ ข้อคิด/ข้อเสนอแนะจากการปฏิบัติงานครั้งนี้สำหรับการปฏิบัติงานอื่น ๆ ต่อไป

๖. เมื่อสิ้นภาคเรียน ครูประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม “จิตอาสาพัฒนาชุมชน” และประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

สื่อและอุปกรณ์

ใบงานพร้อมแบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม “จิตอาสาพัฒนาชุมชน” จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกขั้นตอน และตรวจบันทึกข้อมูล (ข้อ ๔.๑) และบันทึกสรุปบทเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรม “จิตอาสาพัฒนาชุมชน” (ข้อ ๕) ที่สะท้อนวัตถุประสงค์ข้อ ๑

๒. ประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน จากการตรวจสอบบันทึกข้อมูล (ข้อ ๔.๑) และบันทึกสรุปบทเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรม “จิตอาสาพัฒนาชุมชน” (ข้อ ๕)

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

กิจกรรม “ยุวอาสาพัฒนาชุมชน”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถริเริ่มกิจกรรมต่าง ๆ และดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงานตามแผน และประเมิน สรุปผลการดำเนินงาน
2. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นทีมได้
3. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีจิตอาสาและเสียสละในการทำประโยชน์ต่อสังคมและสาธารณประโยชน์
4. เพื่อพัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ ทุกคน

วิธีดำเนินการ

1. โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อเป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้เรียน
2. โรงเรียนกำหนดให้แต่ละห้องเรียนจัดทำโครงการเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ (One Classroom One Project)
3. ผู้เรียนแต่ละห้องเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ/โครงการ ตามความสนใจ แล้วเขียนโครงการ/โครงการตามรูปแบบที่กำหนดและนำเสนอต่อครูที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ พิจารณาในด้านการริเริ่ม สร้างสรรค์กิจกรรม ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง และเพื่อสาธารณประโยชน์ **(ภาระงานที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน)**
  4. ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในโครงการภายใต้การดูแลของครูที่ปรึกษา
  5. ผู้เรียนจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการ/โครงการ และผู้เรียนแต่ละคนเขียนสรุปบทเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรม “ยุวอาสาพัฒนาชุมชน” ครอบคลุม ๔ คำถามสำคัญ คือ ๑) ผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรมนี้ ๒) สิ่งที่ได้เรียนรู้นำไปใช้ได้หรือไม่ ถ้าได้จะนำไปใช้เมื่อใด อย่างไร ๓) กิจกรรมนี้มีประโยชน์หรือไม่ ถ้ามี มีประโยชน์ต่อใคร อย่างไร ๔) หลังจากร่วมกิจกรรม “ยุวอาสาพัฒนาชุมชน” นี้แล้ว ผู้เรียนต้องการเรียนรู้อะไรเพิ่มเติม **(ภาระงานที่ใช้ประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน)**
6. เมื่อสิ้นภาคเรียน ครูประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม “ยุวอาสาพัฒนาชุมชน” และประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

สื่อและอุปกรณ์

ตัวอย่างการเขียนโครงการ/โครงการงาน

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม “ยุวอาสาพัฒนาชุมชน” จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทุกขั้นตอน และตรวจโครงการ/โครงการงาน (ข้อ ๓) รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ/โครงการงาน และการเขียนสรุปบทเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรม “ยุวอาสาพัฒนาชุมชน” (ข้อ ๕) ที่สะท้อนวัตถุประสงค์ข้อ ๑-๓

๒. ประเมินความสามารถในการอ่าน คัดวิเคราะห์ และเขียน จากการตรวจสอบการเขียนโครงการ/โครงการงาน (ข้อ ๓) รายงานผลการดำเนินโครงการ/โครงการงาน และการเขียนสรุปบทเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรม “ยุวอาสาพัฒนาชุมชน” (ข้อ ๕)

เกณฑ์การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ที่บูรณาการในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓

เกณฑ์การประเมิน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
ความสามารถ ในการอ่าน	- อ่านแล้วบอก ประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นที่ปรากฏ ในเรื่องที่อ่าน ✓ ได้ถูกต้องครบถ้วน รวดเร็ว	- อ่านแล้วบอก ประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นที่ปรากฏ ในเรื่องที่อ่าน ✓ ได้ถูกต้องครบถ้วน	- อ่านแล้วบอก ประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นที่ปรากฏ ในเรื่องที่อ่าน ✓ ได้ถูกต้องเกือบ ครบถ้วน	- อ่านแล้วบอก ประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นที่ปรากฏ ในเรื่องที่อ่านไม่ได้ หรือบอกได้ แต่ไม่ถูกต้อง
ความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์	- เปรียบเทียบแง่มุม ต่าง ๆ เช่น ระบุข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ ความเหมาะสม ✓ ไม่เหมาะสม จากเรื่องที่อ่าน ✓ ได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ ๘๐ - แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งบอกเหตุผล ✓ ได้อย่างสมเหตุสมผล มากกว่าร้อยละ ๘๐ - สามารถนำสาระ ที่ได้จากการอ่าน ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ✓ ได้ถูกต้องเหมาะสม มากกว่าร้อยละ ๘๐	- ระบุข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ ความเหมาะสม ✓ ไม่เหมาะสม จากเรื่องที่อ่าน ✓ ได้ถูกต้องประมาณ ร้อยละ ๖๑-๘๐ - แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งบอกเหตุผล ✓ ได้อย่างสมเหตุสมผล ประมาณร้อยละ ๖๑-๘๐ - สามารถนำสาระ ที่ได้จากการอ่าน ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ✓ ได้ถูกต้องเหมาะสม ประมาณร้อยละ ๖๑-๘๐	- ระบุข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ ความเหมาะสม ✓ ไม่เหมาะสม จากเรื่องที่อ่าน ✓ ได้ถูกต้องประมาณ ร้อยละ ๕๐-๖๐ - แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งบอกเหตุผล ✓ ได้อย่างสมเหตุสมผล ประมาณร้อยละ ๕๐-๖๐ - สามารถนำสาระ ที่ได้จากการอ่าน ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ✓ ได้ถูกต้องเหมาะสม ประมาณร้อยละ ๕๐-๖๐	- ระบุข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ ความเหมาะสม ✓ ไม่เหมาะสม จากเรื่องที่อ่านไม่ได้ - แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่อ่านไม่ได้ หรือไม่สมเหตุสมผล - ไม่สามารถนำสาระ ที่ได้จากการอ่าน ไปใช้ในการปฏิบัติงาน หรือนำไปใช้ อย่างไม่เหมาะสม

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓

เกณฑ์การประเมิน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
ความสามารถ ในการเขียน	สามารถเขียนสื่อสาร ให้ผู้อ่านเข้าใจ อย่างชัดเจน โดยครอบคลุม ในประเด็นต่อไปนี้ อย่างครบถ้วน - การนำสาระที่ ได้จากการอ่าน ไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติกิจกรรม - วิธีการ ขั้นตอน ในการปฏิบัติกิจกรรม - ผลที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติกิจกรรม - ความคิดเห็น/ ความรู้สึก ต่อการปฏิบัติ กิจกรรม	สามารถเขียนสื่อสาร ให้ผู้อ่านเข้าใจ โดยครอบคลุม ในประเด็นต่อไปนี้ อย่างครบถ้วน - การนำสาระ ที่ได้จากการอ่าน ไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติกิจกรรม - วิธีการ ขั้นตอน ในการปฏิบัติกิจกรรม - ผลที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติกิจกรรม - ความคิดเห็น/ ความรู้สึก ต่อการปฏิบัติ กิจกรรม	สามารถเขียนสื่อสาร ให้ผู้อ่านเข้าใจ โดยครอบคลุม ประเด็นต่อไปนี้ บางประเด็น - การนำสาระ ที่ได้จากการอ่าน ไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติกิจกรรม - วิธีการ ขั้นตอน ในการปฏิบัติกิจกรรม - ผลที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติกิจกรรม - ความคิดเห็น/ ความรู้สึก ต่อการปฏิบัติ กิจกรรม	ไม่สามารถเขียน สื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจ หรือเขียนได้ แต่ไม่ตรงประเด็น ต่อไปนี้ - การนำสาระ ที่ได้จากการอ่าน ไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติกิจกรรม - วิธีการ ขั้นตอน ในการปฏิบัติกิจกรรม - ผลที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติกิจกรรม - ความคิดเห็น/ ความรู้สึก ต่อการปฏิบัติ กิจกรรม

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖

เกณฑ์การประเมิน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
ความสามารถ ในการอ่าน	- ระบุข้อมูลสารสนเทศ ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้องครบถ้วน	- ระบุข้อมูลสารสนเทศ ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง มากกว่าครึ่งหนึ่ง	- ระบุข้อมูลสารสนเทศ ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง ประมาณครึ่งหนึ่ง	- ระบุข้อมูลสารสนเทศ ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน ไม่ได้ หรือระบุ ไม่ถูกต้อง
ความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์	- จับประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบ เชื่อมโยง ความเป็นเหตุเป็นผล จากเรื่องที่อ่าน ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน - แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งบอกเหตุผล ได้อย่างชัดเจน สมเหตุสมผล ทั้งหมด - สามารถเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของ เรื่องราว เหตุการณ์ ของเรื่องที่อ่าน และนำไปใช้ในการ ปฏิบัติกิจกรรมได้มาก และอย่างถูกต้อง เหมาะสมทั้งหมด	- จับประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบ เชื่อมโยง ความเป็นเหตุเป็นผล จากเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง มากกว่าครึ่งหนึ่ง - แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งบอกเหตุผล ได้อย่างสมเหตุสมผล มากกว่าครึ่งหนึ่ง - สามารถเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของ เรื่องราว เหตุการณ์ ของเรื่องที่อ่าน และนำไปใช้ในการ ปฏิบัติกิจกรรมได้บ้าง และเหมาะสม มากกว่าครึ่งหนึ่ง	- จับประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบ เชื่อมโยง ความเป็นเหตุเป็นผล จากเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง ประมาณครึ่งหนึ่ง - แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งบอกเหตุผล ได้สมเหตุสมผล ประมาณครึ่งหนึ่ง - สามารถเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของ เรื่องราว เหตุการณ์ ของเรื่องที่อ่าน และนำไปใช้ในการ ปฏิบัติกิจกรรมได้บ้าง และเหมาะสม ประมาณครึ่งหนึ่ง	- จับประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบ เชื่อมโยง ความเป็นเหตุเป็นผล จากเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง เป็นบางส่วน - แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่อ่านไม่ได้ - ไม่สามารถเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของ เรื่องราว เหตุการณ์ ของเรื่องที่อ่าน และไม่ได้นำไปใช้ ในการปฏิบัติกิจกรรม

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖

เกณฑ์การประเมิน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
ความสามารถ ในการเขียน	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถเขียนสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างชัดเจน โดยครอบคลุมในประเด็นต่อไปนี้ อย่างครบถ้วน - การนำเสนอสาระที่ได้จากการอ่าน ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติกิจกรรม - วิธีการ ขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม - ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติกิจกรรม - ความคิดเห็น/ความรู้สึกต่อการปฏิบัติกิจกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถเขียนสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจ โดยครอบคลุมในประเด็นต่อไปนี้ อย่างครบถ้วน - การนำเสนอสาระที่ได้จากการอ่าน ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติกิจกรรม - วิธีการ ขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม - ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติกิจกรรม - ความคิดเห็น/ความรู้สึกต่อการปฏิบัติกิจกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถเขียนสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจ โดยครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้ บางประเด็น - การนำเสนอสาระที่ได้จากการอ่าน ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติกิจกรรม - วิธีการ ขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม - ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติกิจกรรม - ความคิดเห็น/ความรู้สึกต่อการปฏิบัติกิจกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่สามารถเขียนสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจ หรือเขียนได้ แต่ไม่ตรงประเด็นต่อไปนี้ - การนำเสนอสาระที่ได้จากการอ่าน ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติกิจกรรม - วิธีการ ขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม - ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติกิจกรรม - ความคิดเห็น/ความรู้สึกต่อการปฏิบัติกิจกรรม

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓

เกณฑ์การประเมิน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
ความสามารถ ในการอ่าน	- สามารถรวบรวม ข้อมูลสารสนเทศ ที่ต้องการได้ครบถ้วน	- สามารถรวบรวม ข้อมูลสารสนเทศ ที่ต้องการได้ มากกว่าครึ่งหนึ่ง	- สามารถรวบรวม ข้อมูลสารสนเทศ ที่ต้องการได้ ประมาณครึ่งหนึ่ง	- รวบรวมข้อมูล สารสนเทศที่ต้องการ ไม่ได้
ความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์	- จับประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน โต้แย้ง จากเรื่อง ที่อ่านได้อย่าง ถูกต้องครบถ้วน - วิเคราะห์ วิจาร์ณ ความสมเหตุสมผล ความน่าเชื่อถือ ลำดับความ และความเป็นไปได้ ของเรื่องที่อ่าน ได้อย่างชัดเจน สมเหตุสมผลทั้งหมด	- จับประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน โต้แย้ง จากเรื่อง ที่อ่านได้ถูกต้อง มากกว่าครึ่งหนึ่ง - วิเคราะห์ วิจาร์ณ ความสมเหตุสมผล ความน่าเชื่อถือ ลำดับความ และความเป็นไปได้ ของเรื่องที่อ่าน ได้อย่างสมเหตุสมผล มากกว่าครึ่งหนึ่ง	- จับประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน โต้แย้ง จากเรื่อง ที่อ่านได้ถูกต้อง ประมาณครึ่งหนึ่ง - วิเคราะห์ วิจาร์ณ ความสมเหตุสมผล ความน่าเชื่อถือ ลำดับความ และความเป็นไปได้ ของเรื่องที่อ่าน ได้สมเหตุสมผล ประมาณครึ่งหนึ่ง	- จับประเด็นสำคัญ ประเด็นสนับสนุน โต้แย้ง จากเรื่อง ที่อ่านได้ถูกต้อง เป็นบางส่วน - วิเคราะห์ วิจาร์ณ ความสมเหตุสมผล ความน่าเชื่อถือ ลำดับความ และความเป็นไปได้ ของเรื่องที่อ่านไม่ได้
	- สามารถสรุปคุณค่า แนวคิด แง่คิด ที่ได้จากการอ่าน และนำไปใช้ในการ ปฏิบัติกิจกรรมได้ และถูกต้องเหมาะสม ทั้งหมด	- สามารถสรุปคุณค่า แนวคิด แง่คิด ที่ได้จากการอ่าน และนำไปใช้ในการ ปฏิบัติกิจกรรมได้ และเหมาะสม มากกว่าครึ่งหนึ่ง	- สามารถสรุปคุณค่า แนวคิด แง่คิด ที่ได้จากการอ่าน และนำไปใช้ในการ ปฏิบัติกิจกรรมได้ และเหมาะสม ประมาณครึ่งหนึ่ง	- ไม่สามารถสรุปคุณค่า แนวคิด แง่คิด ที่ได้จากการอ่าน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓

เกณฑ์การประเมิน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
ความสามารถ ในการเขียน	สามารถเขียนสรุป อภิปราย ขยายความ แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง สนับสนุน โน้มน้าว สื่อสาร ให้ผู้อ่านเข้าใจ อย่างชัดเจน โดยครอบคลุม ในประเด็นต่อไปนี้ อย่างครบถ้วน - การนำสาระที่ได้จาก การอ่านไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติกิจกรรม - วิธีการ ขั้นตอน ในการปฏิบัติกิจกรรม - ผลที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติกิจกรรม - ความคิดเห็น/ ความรู้สึก ต่อการปฏิบัติกิจกรรม	สามารถเขียนสรุป อภิปราย ขยายความ แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง สนับสนุน โน้มน้าว สื่อสาร ให้ผู้อ่านเข้าใจ โดยครอบคลุม ในประเด็นต่อไปนี้ อย่างครบถ้วน - การนำสาระที่ได้จาก การอ่านไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติกิจกรรม - วิธีการ ขั้นตอน ในการปฏิบัติกิจกรรม - ผลที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติกิจกรรม - ความคิดเห็น/ ความรู้สึก ต่อการปฏิบัติกิจกรรม	สามารถเขียนสรุป อภิปราย ขยายความ แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง สนับสนุน โน้มน้าว สื่อสาร ให้ผู้อ่านเข้าใจ โดยครอบคลุม ประเด็นต่อไปนี้ บางประเด็น	ไม่สามารถเขียนสรุป อภิปราย ขยายความ แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง สนับสนุน โน้มน้าว สื่อสาร ให้ผู้อ่านเข้าใจ หรือเขียนได้ แต่ไม่ตรงประเด็น ต่อไปนี้ - การนำสาระที่ได้จาก การอ่านไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติกิจกรรม - วิธีการ ขั้นตอน ในการปฏิบัติกิจกรรม - ผลที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติกิจกรรม - ความคิดเห็น/ ความรู้สึก ต่อการปฏิบัติกิจกรรม

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

เกณฑ์การประเมิน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
ความสามารถ ในการอ่าน	- สามารถสรุปความรู้ ประสบการณ์ จากเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้องครบถ้วน	- สามารถสรุปความรู้ ประสบการณ์ จากเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง มากกว่าครึ่งหนึ่ง	- สามารถสรุปความรู้ ประสบการณ์ จากเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง ประมาณครึ่งหนึ่ง	- สรุปความรู้ ประสบการณ์ จากเรื่องที่อ่าน ได้ไม่ถูกต้อง หรือสรุปไม่ได้
ความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์	- จับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ จากการอ่านสื่อ ที่มีความซับซ้อน ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน - วิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียน ต้องการสื่อสาร กับผู้อ่าน และ สามารถวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ ในแง่มุมต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน สมเหตุสมผลทั้งหมด	- จับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ จากการอ่านสื่อ ที่มีความซับซ้อน ได้ถูกต้อง มากกว่าครึ่งหนึ่ง - วิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียน ต้องการสื่อสาร กับผู้อ่าน และ สามารถวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ ในแง่มุมต่าง ๆ ได้อย่างสมเหตุสมผล มากกว่าครึ่งหนึ่ง	- จับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ จากการอ่านสื่อ ที่มีความซับซ้อน ได้ถูกต้อง ประมาณครึ่งหนึ่ง - วิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียน ต้องการสื่อสาร กับผู้อ่าน และ สามารถวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ ในแง่มุมต่าง ๆ ได้สมเหตุสมผล ประมาณครึ่งหนึ่ง	- จับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ จากการอ่านสื่อ ที่มีความซับซ้อน ไม่ได้เลย - วิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียน ต้องการสื่อสาร กับผู้อ่าน และวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ ในแง่มุมต่าง ๆ ไม่ได้
	- สามารถประเมิน ความน่าเชื่อถือ คุณค่า แนวคิด ที่ได้จากสิ่งที่อ่าน และนำไปประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติกิจกรรม ได้มาก และถูกต้อง เหมาะสมทั้งหมด	- สามารถประเมิน ความน่าเชื่อถือ คุณค่า แนวคิด ที่ได้จากสิ่งที่อ่าน และนำไปประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติกิจกรรม ได้บ้าง และเหมาะสม มากกว่าครึ่งหนึ่ง	- สามารถประเมิน ความน่าเชื่อถือ คุณค่า แนวคิด ที่ได้จากสิ่งที่อ่าน และนำไปประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติกิจกรรม ได้บ้าง และเหมาะสม ประมาณครึ่งหนึ่ง	- ไม่สามารถประเมิน ความน่าเชื่อถือ คุณค่า แนวคิด ที่ได้จากสิ่งที่อ่าน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

เกณฑ์การประเมิน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
ความสามารถ ในการเขียน	สามารถเขียนสรุป แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง โดยมีข้อมูล อธิบายสนับสนุน อย่างเพียงพอ และสมเหตุสมผล สื่อสารให้ผู้อ่าน เข้าใจอย่างชัดเจน โดยครอบคลุม ในประเด็นต่อไปนี้ อย่างครบถ้วน - การนำสาระที่ได้จาก การอ่านไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติกิจกรรม - วิธีการ ขั้นตอน ในการปฏิบัติกิจกรรม - ผลที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติกิจกรรม - ความคิดเห็น/ ความรู้สึก ต่อการปฏิบัติกิจกรรม - การอ้างอิงแหล่งที่มา ของข้อมูล	สามารถเขียนสรุป แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง โดยมีข้อมูล อธิบายสนับสนุน อย่างเพียงพอ และสมเหตุสมผล สื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจ โดยครอบคลุม ในประเด็นต่อไปนี้ อย่างครบถ้วน - การนำสาระที่ได้จาก การอ่านไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติกิจกรรม - วิธีการ ขั้นตอน ในการปฏิบัติกิจกรรม - ผลที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติกิจกรรม - ความคิดเห็น/ ความรู้สึก ต่อการปฏิบัติกิจกรรม - การอ้างอิงแหล่งที่มา ของข้อมูล	สามารถเขียนสรุป แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง โดยมีข้อมูล อธิบายสนับสนุน อย่างเพียงพอ และสมเหตุสมผล สื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจ โดยครอบคลุม ประเด็นต่อไปนี้ บางประเด็น - การนำสาระที่ได้จาก การอ่านไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติกิจกรรม - วิธีการ ขั้นตอน ในการปฏิบัติกิจกรรม - ผลที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติกิจกรรม - ความคิดเห็น/ ความรู้สึก ต่อการปฏิบัติกิจกรรม - การอ้างอิงแหล่งที่มา ของข้อมูล	ไม่สามารถเขียนสรุป แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง โดยมีข้อมูล อธิบายสนับสนุน อย่างเพียงพอ และสมเหตุสมผล สื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจ หรือเขียนได้ แต่ไม่ตรงประเด็น ต่อไปนี้เลย - การนำสาระที่ได้จาก การอ่านไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติกิจกรรม - วิธีการ ขั้นตอน ในการปฏิบัติกิจกรรม - ผลที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติกิจกรรม - ความคิดเห็น/ ความรู้สึก ต่อการปฏิบัติกิจกรรม - การอ้างอิงแหล่งที่มา ของข้อมูล

การสรุปผลการประเมินและการรายงานผล

การประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ผู้สอนประเมินความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ระดับประถมศึกษาประเมินตลอดปีการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาประเมินเป็นภาคเรียน จำนวนครั้งของการประเมินขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของครูผู้สอนในแต่ละกิจกรรมตามระดับความสามารถของผู้เรียน แล้วนำผลการประเมินมาสรุปเป็นระดับคุณภาพ ๔ ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน การประเมินความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีแนวทางการประเมิน ดังนี้

๑. ศึกษาขอบเขต ตัวชี้วัด เกณฑ์การให้คะแนนของการประเมินความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน แล้วบูรณาการเข้ากับแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒. นำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไปสู่การปฏิบัติ และให้ผู้เรียนเขียนรายงานสิ่งที่ได้ปฏิบัติ ความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับ รวมทั้งความรู้สึก ความคิดเห็นจากการปฏิบัติกิจกรรม

๓. ประเมินผลงาน/ชิ้นงานที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรม โดยพิจารณาเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม พฤติกรรมการปฏิบัติ และผลงาน และประเมินรายงานที่เขียนโดยใช้ตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนด

๔. นำผลการประเมินบันทึกลงในแบบบันทึกผลการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน และแบบบันทึกผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สถานศึกษากำหนด

การประเมินความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ประเมินจากการปฏิบัติกิจกรรมหรือผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้น ตามประเด็นการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดในเกณฑ์การประเมินความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ที่บูรณาการกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น กรณีที่นักเรียนไม่ผ่าน ให้ครูซ่อมเสริมและให้ผลการประเมินใหม่ **ดังตัวอย่าง**

ผลการประเมินกิจกรรมที่ ๑ “เพื่อนที่ปรึกษา”

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ผลการประเมิน	หมายเหตุ (ผลการประเมินหลังซ่อมเสริม)
๑	เด็กหญิงพິงใจ ซอบใช้	ดี	-
๒	เด็กชายชัยยะ บันเดือน	ดีเยี่ยม	-
๓	เด็กชายเพียง สุขสม	ไม่ผ่าน	ผ่าน
๔	เด็กหญิงพอใจ ตรีกรตรง	ดี	-

การสรุปผลการประเมิน

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรมที่ ๑	กิจกรรมที่ ๒	กิจกรรมที่ ๓	กิจกรรมที่ ๔	ผลการประเมิน
๑	เด็กหญิงพึงใจ ซอบใช้	ดี	ดี	ดีเยี่ยม	ดี	ดี
๒	เด็กชายชัยยะ บั้นเดือน	ดีเยี่ยม	ดีเยี่ยม	ดีเยี่ยม	ดี	ดีเยี่ยม
๓	เด็กชายเพียง สุธสม	ผ่าน	ดี	ดี	ดี	ดี
๔	เด็กหญิงพอใจ ตรีกตรอง	ดี	ดี	ดี	ดี	ดี

หมายเหตุ กิจกรรมที่ ๑ เพื่อนที่ปรึกษา
 กิจกรรมที่ ๒ อย.น้อย
 กิจกรรมที่ ๓ กระเช้าความสุข
 กิจกรรมที่ ๔ รักรักรเรียนและชุมชนของเรา

การรายงานผลการประเมิน

โรงเรียนบ้านสาธิตศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ ๑
 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๕๒
 ครูประจำชั้น นางสุณี มณีพรหม

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ผลการประเมิน
๑	เด็กหญิงพึงใจ ซอบใช้	ดี
๒	เด็กชายชัยยะ บั้นเดือน	ดีเยี่ยม
๓	เด็กชายเพียง สุธสม	ดี
๔	เด็กหญิงพอใจ ตรีกตรอง	ดี

การพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม

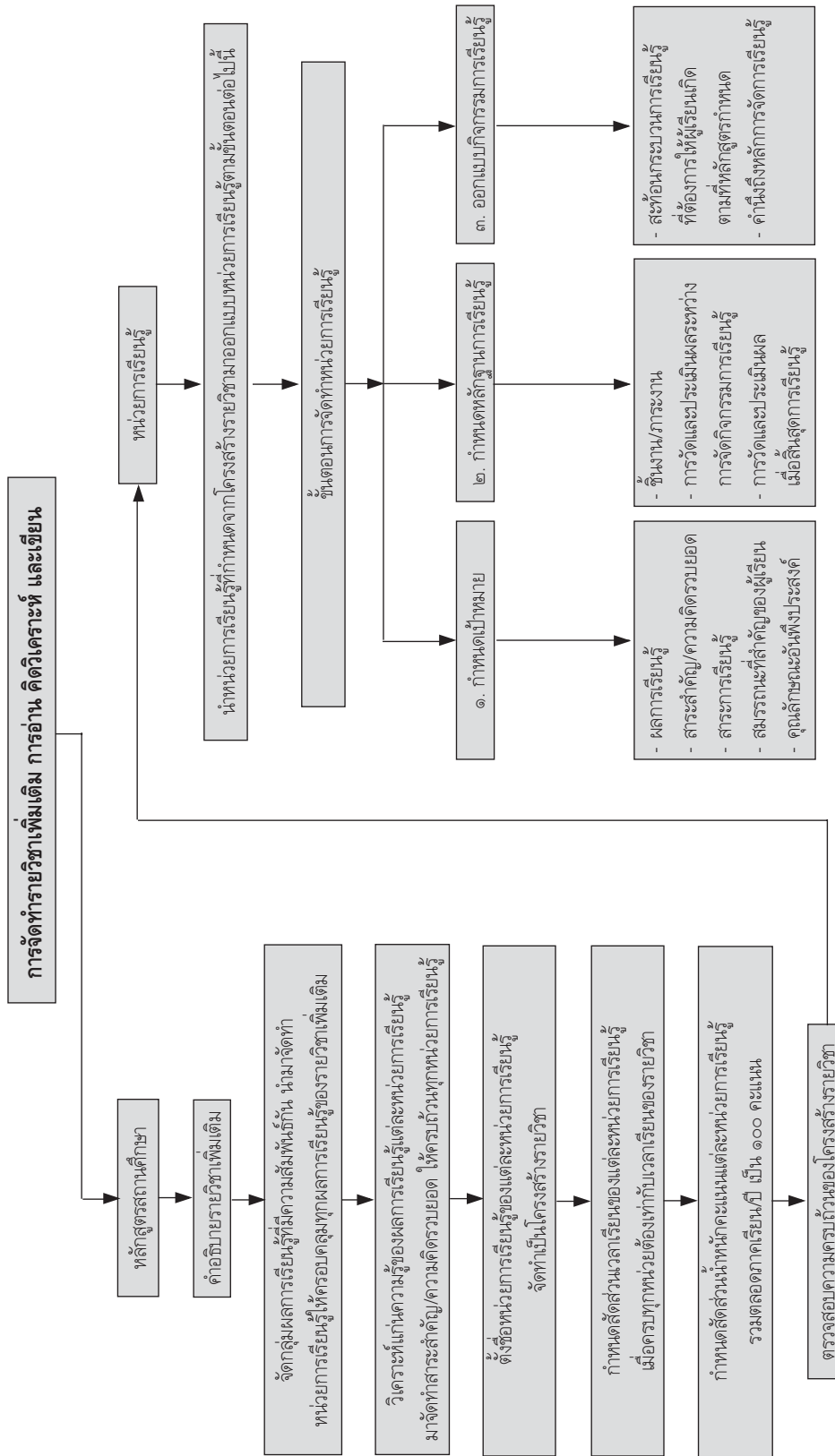
การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ได้ถูกกำหนดไว้ในเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนในการเลื่อนชั้น และการจบการศึกษาแต่ละระดับตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งความสามารถด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นความสามารถหลักที่สำคัญ ที่จำเป็นต้องปลูกฝังและพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้วยกระบวนการจัดการศึกษาตามหลักสูตร และมีการประเมินศักยภาพของผู้เรียนในการอ่านจากหนังสือ ตำราเรียน เอกสาร และสื่อต่าง ๆ เพื่อหา และหรือเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความสุนทรีย์ และประยุกต์ใช้ แล้วนำเนื้อหาสาระที่อ่านมาคิดวิเคราะห์ นำไปสู่การแสดงความคิดเห็นการสังเคราะห์ สร้างสรรค์ การแก้ปัญหา และถ่ายทอดความคิดนั้นด้วยการเขียนที่มีสำนวนภาษาถูกต้อง มีเหตุผลและลำดับขั้นตอนในการนำเสนอ สามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจนตามระดับความสามารถของแต่ละระดับชั้น โดยสถานศึกษา อาจเลือกใช้รูปแบบในการประเมินได้หลากหลาย เช่น การจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในรูปแบบของรายวิชาเพิ่มเติม ซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งของครูผู้สอนที่สามารถนำไปใช้ได้ทั้งในระดับประถมศึกษา (ป.๔-๖) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑-๓) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๔-๖)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เปิดโอกาสให้สถานศึกษากำหนดรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดก็ได้ ดังนั้น การที่สถานศึกษาจะพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ก็สามารถจัดให้เป็นรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ก็ได้

แนวทางการจัดรายวิชาเพิ่มเติม การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. กำหนดผลการเรียนรู้
๒. เขียนคำอธิบายรายวิชา
๓. จัดทำโครงสร้างรายวิชา
๔. กำหนดหน่วยการเรียนรู้
๕. นำหน่วยการเรียนรู้ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้
๖. ประเมินผลการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้
๗. นำผลการประเมินรวบยอดของหน่วยการเรียนรู้ สรุปเป็นผลการประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

แผนภาพที่ ๒.๑๓ การจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม การอ่าน คิววีเคาระห์ และซีเยน

ตัวอย่าง ราชวิชาเพิ่มเติม

คำอธิบายราชวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ก๓๐๒๐๑

การอ่านและเขียนเชิงวิชาการ

เวลาเรียน ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

จำนวน ๑ หน่วยกิต ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจจากแหล่งเรียนรู้และสื่อที่หลากหลาย โดยวิเคราะห์ จับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์จากการอ่าน สิ่งผู้เขียนต้องการสื่อสารกับผู้อ่าน สามารถวิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะในแง่มุมต่าง ๆ แล้วประเมินความน่าเชื่อถือ คุณค่าแนวคิดที่ได้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และถ่ายทอดเป็นข้อเขียนเชิงวิชาการ โดยเน้นแสดงความคิดเห็น ได้แย้ง มีข้อมูลสนับสนุน ตลอดจนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน ใฝ่เรียนรู้ และอนุรักษ์ความเป็นไทย

ผลการเรียนรู้

๑. อ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
๒. จับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์จากการอ่านสื่อที่มีความซับซ้อน
๓. วิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารกับผู้อ่านและสามารถวิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะในแง่มุมต่าง ๆ
๔. ประเมินความน่าเชื่อถือ คุณค่าแนวคิดที่ได้จากสิ่งที่อ่านอย่างหลากหลาย
๕. เขียนแสดงความคิดเห็น ได้แย้ง โดยมีข้อมูลอธิบาย สนับสนุนอย่างเพียงพอและสมเหตุสมผล
๖. เขียนเรื่องที่สนใจจากการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนเชิงวิชาการและใช้ข้อมูลอ้างอิงหลักฐานที่มา

อย่างมีแบบแผน

โครงสร้างรายวิชาและแผนประเมินผล

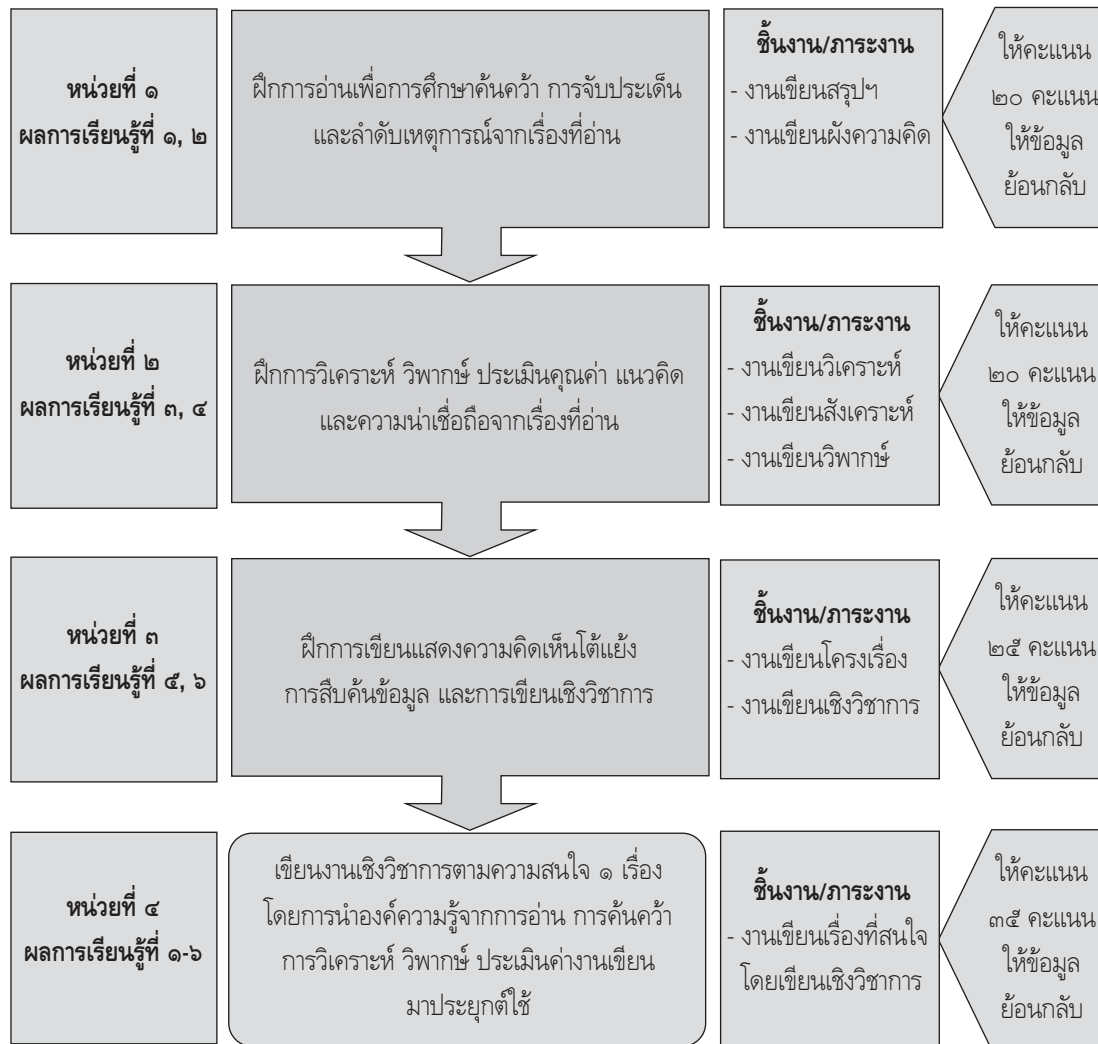
ท๓๐๒๐๑ การอ่านและเขียนเชิงวิชาการ

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ ภาระงาน	เวลา (ชม.)	น้ำหนัก คะแนน
๑	เพิ่มพูนทักษะการอ่าน สู่งานเขียน	๑. อ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และการประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน ๒. จับประเด็นสำคัญ ลำดับ เหตุการณ์จากการอ่าน สื่อที่มีความซับซ้อน	การอ่านเพื่อการศึกษา ค้นคว้า การจับประเด็น และลำดับเหตุการณ์สำคัญ จากการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ นำไปสู่ การเขียนเชิงวิชาการ ได้อย่างมีคุณภาพ	- เขียนสรุป เรื่องที่ศึกษา ค้นคว้า - เขียนผัง ความคิด แสดงลำดับ เหตุการณ์ สำคัญ	๘	๒๐
๒	สานคิด...สู่งานเขียน	๓. วิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียน ต้องการสื่อสารกับผู้อ่าน และสามารถวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ โน้มน้าวต่าง ๆ ๔. ประเมินความน่าเชื่อถือ คุณค่า แนวคิด ที่ได้จากสิ่งที่อ่าน อย่างหลากหลาย	การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิพากษ์ เรื่องราวที่อ่านหรือรับฟัง จากสื่อต่าง ๆ และประเมิน คุณค่า แนวคิด ความน่าเชื่อถือ สรุปเป็น แนวคิดของตนเอง สามารถนำไปใช้ในการเขียน เชิงวิชาการและประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน	- งานเขียน วิเคราะห์ - งานเขียน สังเคราะห์ - งานเขียน วิพากษ์ วิจารณ์	๘	๒๐
๓	เขียนอย่างไร ให้เป็นวิชาการ	๕. เขียนแสดงความคิดเห็น โต้แย้ง โดยมีข้อมูล อธิบายสนับสนุน อย่างเพียงพอ และสมเหตุสมผล ๖. เขียนเรื่องที่สนใจ จากการศึกษาค้นคว้า ตามหลักการเขียน เชิงวิชาการ และใช้ข้อมูล อ้างอิงหลักฐานที่มา อย่างมีแบบแผน	งานเขียนเชิงวิชาการ เป็นงานเขียนเรื่องที่ผู้เขียน สนใจ โดยมีการศึกษา ค้นคว้าข้อมูล รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ อย่างมีระบบ สมเหตุสมผล และมีหลักฐานอ้างอิง รวมทั้งแสดงความคิดเห็น ประกอบ โดยใช้ระดับภาษา และรูปแบบที่ถูกต้อง	- งานเขียน โครงเรื่อง - งานเขียน เชิงวิชาการ	๑๐	๒๕

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ ภาระงาน	เวลา (ชม.)	น้ำหนัก คะแนน
๔	งานเขียนของฉัน	๖. เขียนเรื่องที่สนใจ จากการศึกษาค้นคว้า ตามหลักการเขียน เชิงวิชาการ และใช้ข้อมูล อ้างอิงหลักฐานที่มา อย่างมีแบบแผน	งานเขียนเชิงวิชาการ เป็นงานเขียนเรื่องที่ผู้เขียน สนใจ โดยมีการศึกษา ค้นคว้าข้อมูล รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ อย่างมีระบบ สมเหตุสมผล และมีหลักฐานอ้างอิง รวมทั้งแสดงความคิดเห็น ประกอบ โดยใช้ระดับภาษา และรูปแบบที่ถูกต้อง	- งานเขียน เรื่องที่สนใจ (โดยเขียน เชิงวิชาการ)	๑๔	๓๕
รวม					๔๐	๑๐๐

แผนภาพที่ ๒.๑๔ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาการอ่าน
และเขียนเชิงวิชาการ

หน่วยการเรียนรู้

รหัสวิชา กท๑๒๐๑ การอ่านและเขียนเชิงวิชาการ

ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เพิ่มพูนทักษะการอ่านสู่งานเขียน

เวลา ๘ ชั่วโมง

๑. ผลการเรียนรู้

- ข้อ ๑ อ่านเพื่อการศึกษา ค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
- ข้อ ๒ จับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์จากการอ่านสื่อที่มีความซับซ้อน

๒. สารสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอ่านเพื่อการศึกษา ค้นคว้า การจับประเด็น และการลำดับเหตุการณ์สำคัญเรื่องที่อ่าน เป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์อันจะนำไปสู่การเขียนเชิงวิชาการได้อย่างมีคุณภาพ

๓. สาระการเรียนรู้

- ๓.๑ การอ่านเพื่อการศึกษา ค้นคว้า
- ๓.๒ การจับประเด็นสำคัญจากการอ่าน
- ๓.๓ การลำดับเหตุการณ์เรื่องที่อ่าน

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร
- ๔.๒ ความสามารถในการคิด
- ๔.๓ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ๕.๑ มีวินัย
- ๕.๒ ใฝ่เรียนรู้
- ๕.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน
- ๕.๔ รักความเป็นไทย

๖. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ๖.๑ งานเขียนสรุปประเด็นและเขียนลำดับเหตุการณ์สำคัญของเรื่องที่อ่าน
- ๖.๒ งานเขียนผังความคิดสรุปประเด็นและลำดับเหตุการณ์สำคัญของเรื่องที่อ่าน

๗. การวัดและประเมินผล

- ๗.๑ การตรวจผลงานการสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน
- ๗.๒ การตรวจผลงานการเขียนแผนผังความคิดจากการอ่าน ค้นคว้า แล้วสรุปประเด็นและลำดับเหตุการณ์สำคัญของเรื่องที่อ่าน

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

๘.๑ ครูและนักเรียนสนทนาถึงวิธีการศึกษาหรือสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ แล้วช่วยกันสรุปรวบรวมวิธีการศึกษา พร้อมทั้งอภิปรายข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการศึกษาค้นคว้าเพื่อเป็นทางเลือกเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนในการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมต่อไป

๘.๒ นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านเพื่อการศึกษา ค้นคว้าแล้วอภิปรายร่วมกันเพื่อหาข้อสรุป

๘.๓ นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านจับประเด็น ครูนำอภิปรายซักถามและอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนสรุป

๘.๔ ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจซึ่งเห็นว่าช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ในด้านใดด้านหนึ่งซึ่งจะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างน้อย ๓ เรื่อง แล้วทำกิจกรรมตามใบงานที่ ๑

๘.๕ ครูคัดเลือกผลงานดีเด่นของนักเรียนและให้นำเสนอผลงาน

๘.๖ ทบทวนความรู้เรื่องการเขียนผังความคิดจากใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนแผนที่ความคิดหรือผังความคิด (Mind Mapping)

๘.๗ ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดแล้วจับประเด็นสำคัญมาเขียนสรุปเป็นผังความคิดแสดงลำดับเหตุการณ์ตามใบงานที่ ๒

๘.๘ กลุ่มนักเรียนนำเสนอผังความคิดของตนเองหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๘.๙ ครูตรวจสอบผลงานนักเรียน

๘.๑๐ นักเรียนแก้ไขผลงานแล้วจัดนิทรรศการแสดงผลงาน

เกณฑ์การประเมินการอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า ๑๐ คะแนน

- ระดับ ๔ คัดเลือกสื่อที่จะอ่านได้อย่างเหมาะสม มีทักษะในการอ่านอย่างรวดเร็ว จดบันทึกข้อมูลได้อย่างละเอียด เข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านและจับประเด็นได้ชัดเจน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (๙-๑๐ คะแนน)
- ระดับ ๓ คัดเลือกสื่อที่จะอ่านได้ มีทักษะในการอ่านอย่างรวดเร็ว จดบันทึกข้อมูลได้ เข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านและจับประเด็นได้แต่ไม่ชัดเจน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ (๗-๘ คะแนน)
- ระดับ ๒ คัดเลือกสื่อที่จะอ่านได้ มีทักษะในการอ่านปานกลาง จดบันทึกข้อมูลได้ เข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านและจับประเด็นได้เล็กน้อย สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ (๕-๖ คะแนน)
- ระดับ ๑ คัดเลือกสื่อที่จะอ่านได้ไม่ครอบคลุม มีทักษะในการอ่านค่อนข้างน้อย จดบันทึกข้อมูลได้เล็กน้อย เข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านและจับประเด็นได้น้อยมาก นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้เล็กน้อย (๑-๔ คะแนน)

เกณฑ์การประเมินการเขียนพียงความคิดเรื่องการจับประเด็นและลำดับเหตุการณ์สำคัญ

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน : คำอธิบาย				น้ำหนัก	คะแนนรวม
	๔	๓	๒	๑		
การจับประเด็น	จับประเด็นสำคัญ	จับประเด็นสำคัญ ได้ครบถ้วน ถูกต้องชัดเจน	จับประเด็นสำคัญ ได้ครบถ้วน ถูกต้องชัดเจน เป็นส่วนใหญ่	จับประเด็นสำคัญ ได้ถูกต้อง	๓	๑๒
การลำดับเหตุการณ์	เขียนลำดับ ตามเนื้อเรื่อง ได้ถูกต้องครบถ้วน	เขียนลำดับ เหตุการณ์หรือ ลำดับความ ตามเนื้อเรื่อง ไม่เกิน ๒ รายการ	เขียนลำดับ เหตุการณ์หรือ ลำดับความไม่ตรง ตามเนื้อเรื่อง ๓ รายการ	เขียนลำดับ เหตุการณ์หรือ ลำดับความไม่ตรง ตามเนื้อเรื่อง มากกว่า ๓ รายการ	๒	๘
รวม						๒๐

เกณฑ์การตัดสิน

- ๒๕-๓๐ คะแนน หมายถึง ดีเยี่ยม
- ๒๐-๒๔ คะแนน หมายถึง ดี
- ๑๕-๑๙ คะแนน หมายถึง ผ่าน
- ต่ำกว่า ๑๕ คะแนน หมายถึง ไม่ผ่าน

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านเพื่อการศึกษา ค้นคว้า

ความหมายของการอ่าน

การอ่าน คือ การรับรู้ความหมายจากถ้อยคำที่ตีพิมพ์อยู่ในสิ่งพิมพ์หรือในหนังสือ เป็นการรับรู้ที่ผู้เขียนคิดอะไรและพูดอะไร โดยเริ่มต้นทำความเข้าใจถ้อยคำแต่ละคำ เข้าใจวลี เข้าใจประโยค ซึ่งรวมอยู่ในย่อหน้า เข้าใจแต่ละย่อหน้าซึ่งรวมเป็นเรื่องราวเดียวกัน

กระบวนการอ่าน กระบวนการอ่าน มี ๔ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นแรก การอ่านออก อ่านได้ หรืออ่านออกเสียงได้ถูกต้อง

ขั้นที่สอง การอ่านแล้วเข้าใจความหมายของคำ วลี ประโยค สรุปความได้

ขั้นที่สาม การอ่านแล้วใช้ความคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นในทางที่ขัดแย้ง หรือเห็นด้วยกับผู้เขียนอย่างมีเหตุผล

ขั้นสุดท้าย การอ่านเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงสร้างสรรค์

ดังนั้น ผู้ที่อ่านได้และอ่านเป็นจะต้องใช้กระบวนการทั้งหมดในการอ่านที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และจากการคิดที่ได้จากการอ่านผสมผสานกับประสบการณ์เดิม และสามารถความคิดนั้นไปใช้ประโยชน์ต่อไป

คุณค่าของการอ่าน

วัตถุประสงค์ในการอ่านของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไป เช่น อ่านเพื่อความรู้ อ่านเพื่อให้เกิดความคิด อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน อ่านเพื่อความจรรโลงใจ เป็นต้น การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการช่วยให้ได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อประกอบการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน การอ่านมีความจำเป็นต่อการศึกษาระดับเรียนทั้งในระบบและนอกระบบ คนที่เรียนหนังสือเก่งมักจะเป็นคนที่อ่านหนังสือเก่ง เพราะการอ่านช่วยให้ได้รับความรู้และความเข้าใจที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ และสามารถศึกษาต่อในระดับสูงได้ การอ่านมีคุณค่าต่อมนุษย์ เนื่องจากเป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ ทำให้มนุษย์เกิดความรู้ ยกระดับสติปัญญาให้สูงขึ้น ทำให้มนุษย์เกิดความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิดให้ก้าวหน้า ส่งผลต่อการพัฒนาในอาชีพ ทำให้มนุษย์ทันต่อเหตุการณ์ ได้รับความรู้เพิ่ม ช่วยอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน ช่วยให้มนุษย์สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ ช่วยพัฒนาจิตใจให้องกาม ช่วยจัดความทุกข์ ความเศร้าหมอง การอ่านทำให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือในการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้รับความเพลิดเพลินและพักผ่อนหย่อนใจ

การกำหนดจุดมุ่งหมายการอ่าน

การรู้จุดมุ่งหมายในการอ่านเปรียบเหมือนการรู้จุดหมายปลายทางของการเดินทาง ทำให้สามารถเตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์ต่าง ๆ และเดินทางไปสู่ที่หมายได้ นักอ่านที่ดีควรมีจุดมุ่งหมายว่าต้องการอ่านเพื่ออะไร เพื่อจะได้กำหนดวิธีอ่านได้เหมาะสม การอ่านเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และทำรายงาน มีจุดมุ่งหมายดังนี้

๑. อ่านเพื่อความรู้พื้นฐาน เป็นการอ่านเพื่อรู้เรื่องโดยสังเขป หรือเพื่อลักษณะของหนังสือ เช่น การอ่านเพื่อรวบรวมสิ่งพิมพ์ที่จะใช้ในการค้นคว้าและเขียนรายงาน

๒. อ่านเพื่อรวบรวมข้อมูล เป็นการอ่านให้เข้าใจในเนื้อหาสาระและจัดลำดับความคิดได้ เพื่อสามารถรวบรวม และบันทึกข้อมูลสำหรับเขียนรายงาน

๓. อ่านเพื่อหาแนวคิด เป็นการอ่านเพื่อรู้ว่าสิ่งทีอ่านนั้นมีแนวคิดหรือสาระสำคัญอย่างไร จะนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ ในลักษณะใด เช่น การอ่านบทความและสารคดีเพื่อหาหัวข้อสำหรับเขียนโครงร่างรายงาน

๔. อ่านเพื่อวิเคราะห์หรือวิจารณ์ เป็นการอ่านเพื่อให้เข้าใจลึกซึ้งพอที่จะนำความรู้ไปใช้หรือแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องทีอ่านได้ เช่น การอ่านบทความที่แสดงความคิดเห็น การอ่านตารางและรายงาน

วิธีการอ่านที่เหมาะสม

การอ่านเป็นการรับสารรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีหลากหลายตามความมุ่งหมายของผู้อ่าน และประเภทของสื่อการอ่าน การอ่านเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และเขียนรายงาน อาจใช้วิธีอ่านต่าง ๆ เช่น การอ่านสำรวจ การอ่านข้าม การอ่านผ่าน การอ่านจับประเด็น การอ่านสรุปความ และการอ่านวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การอ่านสำรวจ เป็นการอ่านข้อเขียนอย่างรวดเร็ว เพื่อรู้ลักษณะโครงสร้างของข้อเขียน ส่วนภาษา เนื้อเรื่องโดยสังเขป เป็นวิธีอ่านที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเลือกสรรสิ่งพิมพ์สำหรับใช้ประกอบการค้นคว้า หรือการหาแนวเรื่องสำหรับเขียนรายงาน และรวบรวมบรรณานุกรมในหัวข้อที่เขียนรายงาน

การอ่านข้าม เป็นการอ่านอย่างรวดเร็วเพื่อเข้าใจเนื้อหาของข้อเขียน โดยเลือกอ่านข้อความบางตอน เช่น การอ่านคำนำ สารสังเขป บทสรุป และการอ่านเนื้อหาเฉพาะตอนที่ตรงกับความต้องการ เป็นต้น

การอ่านผ่าน เป็นการอ่านแบบกวาดสายตา (Scanning Reading) โดยผู้อ่านจะทำการกวาดสายตาอย่างรวดเร็วไปยังสิ่งที่เป็นเป้าหมายในข้อเขียน เช่น คำสำคัญ ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ แล้วอ่านรายละเอียดเฉพาะที่เกี่ยวกับสิ่งทีต้องการ เช่น การอ่านเพื่อค้นหาชื่อในพจนานุกรม และการอ่านแผนที่

การอ่านจับประเด็น เป็นการอ่านเรื่องหรือข้อเขียนโดยทำความเข้าใจสาระสำคัญในขณะที่อ่าน มักใช้ในการอ่านข้อเขียนที่ไม่ยาวนานนัก เช่น บทความ การอ่านเร็ว ๆ หลายครั้งจะช่วยให้จับประเด็นได้ โดยการอ่านมีเทคนิคคือ ต้องสังเกตคำสำคัญ ประโยคสำคัญที่มีคำสำคัญ และทำการย่อสรุปบันทึกประโยคสำคัญไว้เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

การอ่านสรุปความ เป็นการอ่านโดยสามารถตีความหมายสิ่งทีอ่านได้ถูกต้องชัดเจน เข้าใจเรื่องอย่างดี สามารถแยกส่วนที่สำคัญหรือไม่สำคัญออกจากกัน รู้ว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็น ส่วนใดเป็นความคิดหลัก ความคิดรอง การอ่านสรุปความมีสองลักษณะ คือ การสรุปแต่ละย่อหน้าหรือแต่ละตอน และสรุปจากทั้งเรื่องหรือทั้งบท การอ่านสรุปความควรอ่านอย่างคร่าว ๆ ครั้งหนึ่งพอให้รู้เรื่อง แล้วอ่านละเอียดอีกครั้งเพื่อเข้าใจเรื่องอย่างดี หลังจากนั้น ตั้งคำถามตนเองในเรื่องที่อ่านว่าเกี่ยวกับอะไร มีเรื่องราวอย่างไร แล้วเรียบเรียงเนื้อหาเป็นสำนวนภาษาของผู้สรุป

การอ่านวิเคราะห์ เป็นการอ่านเพื่อการวิเคราะห์ความหมายของข้อความ ทั้งนี้ เพราะผู้เขียนอาจใช้คำและสำนวนภาษาในลักษณะต่าง ๆ อาจเป็นภาษาโดยตรง มีความชัดเจนเข้าใจง่าย ภาษาโดยนัยที่ต้องทำความเข้าใจ และภาษาที่มีความหมายตามอารมณ์และความรู้สึกของผู้เขียน ผู้อ่านที่มีความรู้เรื่องคำศัพท์และสำนวนภาษาดี มีประสบการณ์ในการอ่านมากและมีสมาธิในการอ่านดี ย่อมสามารถวิเคราะห์ได้ตรงความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อ และสามารถเข้าใจเรื่องทีอ่านได้ดี

การอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า

เป็นการอ่านหนังสือและวัสดุการอ่านต่าง ๆ เพื่อการศึกษาค้นคว้า เป็นการอ่านที่ต้องใช้ความพยายามในการฝึกฝนตนเอง และใช้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ความรู้เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ นอกจากห้องสมุดแล้ว แหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญอีกแหล่ง คือ อินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นศูนย์กลางการศึกษาวิทยาการที่นักเรียนสามารถสืบค้นมาอ่านได้อย่างไม่สิ้นสุด

๒. ความรู้เกี่ยวกับหนังสือและสื่อการอ่าน ผู้อ่านจำเป็นต้องรู้จักส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ ช่วยให้การอ่านเป็นไปด้วยความรวดเร็วและได้ประโยชน์ตามต้องการ หนังสือที่ผู้เขียนตั้งใจให้เป็นหนังสือที่ให้ความรู้ มีส่วนประกอบแบ่งออกเป็น ปก สารบัญ เนื้อหา และรายการอ้างอิง ถ้าต้องการทราบว่าหนังสือเล่มนั้น มีเนื้อหาอะไรบ้าง อ่านได้จากสารบัญ และหนังสือเล่มที่มีดรรชนี จะทำให้นักเรียนค้นคว้าเรื่องราวในหนังสือได้ละเอียดและเร็วกว่าการอ่านสารบัญ เมื่อหากนักเรียนอ่านส่วนที่เป็นรายการอ้างอิงท้ายเล่ม ก็จะช่วยให้นักเรียนสามารถตรวจสอบความรู้ที่กล่าวถึงในเรื่องและศึกษาเพิ่มเติมได้ นอกจากหนังสือแล้ว ควรมีความรู้เกี่ยวกับวัสดุการอ่านรูปแบบอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลและเนื้อหาสาระที่แตกต่างไปจากหนังสือ ดังนี้

๒.๑ วารสารและหนังสือพิมพ์ มีกำหนดออกเป็นประจำ วารสารทางวิชาการมีบทความที่ให้ความรู้ใหม่ ๆ ในสาขาวิชาเรื่องราวเกี่ยวกับการวิจัย ค้นคว้า ทดลอง หรือความก้าวหน้าที่ยังไม่เคยตีพิมพ์มาก่อนในหนังสือหนังสือพิมพ์ออกเป็นรายวันหรือรายสัปดาห์ให้ข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์

๒.๒ วัสดุพิเศษ ได้แก่ จุลสาร ซึ่งเป็นสิ่งพิมพ์ที่กล่าวถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่งจบสมบูรณ์ภายในเล่มสี่อเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ วัสดุประเภทที่ใช้อ่าน ดู หรือฟัง เช่น ไมโครฟิล์ม รูปภาพ แผนที่ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพโปร่งใส ภาพยนตร์ ซีดีรอม เป็นต้น วัสดุพิเศษเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่เสริมการอ่านและการค้นคว้าได้เป็นอย่างดี

๓. ความรู้เกี่ยวกับภาษา

ผู้อ่านจะต้องมีพื้นฐานทางภาษาเป็นอย่างดี โดยเฉพาะหลักภาษามาใช้เป็นหลักในการวิเคราะห์ ถ้อยคำสำนวน เพื่อให้ได้ความหมายที่ชัดเจนและถูกต้อง

๔. ความรู้เกี่ยวกับวิธีการอ่าน

ลักษณะการอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า การค้นคว้าหาความรู้ที่ต้องการอย่างรวดเร็ว ส่วนใหญ่ จึงเป็นการอ่านในใจ ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาความรู้ได้เร็วกว่าอ่านออกเสียง หลักสำคัญของการอ่านในใจคือ ความแม่นยำในการติดตามตัวหนังสือ ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องฝึกทักษะการอ่านเร็ว จึงจะสามารถรวบรวมใจความสำคัญ ได้ครบถ้วน นอกจากนี้ จะต้องนำใจความสำคัญของเรื่องทีอ่านมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ที่ได้รับ

ขั้นตอนการอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า

๑. การสำรวจสื่อที่ต้องการอ่านอย่างรวดเร็ว
๒. การอ่านเนื้อหาอย่างละเอียด
๓. การจดบันทึกข้อมูล
๔. การอ่านส่วนอ้างอิง
๕. การอ่านทบทวน

ระดับการอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า

๑. ระดับการอ่านอย่างเข้าใจ ผู้อ่านจะต้องอ่านหนังสือได้คล่องอย่างรวดเร็วและเข้าใจความหมายของเรื่องทีอ่าน
๒. ระดับการอ่านอย่างวิเคราะห์ ต้องใช้การอ่านอย่างละเอียด
๓. ระดับการอ่านอย่างสังเคราะห์ เป็นระดับการอ่านทีจำเป็นในการศึกษาระดับสูงขึ้นไป จะต้องค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
๔. ระดับการอ่านอย่างประเมินค่า เป็นการอ่านทีต้องผสมผสานการอ่านทั้ง ๓ ระดับ เพื่อใช้พิจารณาคุณค่าที่แท้จริงของหนังสือวิชาการทีอ่าน

การสรุปความ แปลความ ตีความ และการขยายความ

การสรุปความ คือ การจับประเด็นสำคัญจากเรื่องทีอ่านหรือฟัง หรือดูสื่อต่าง ๆ ผู้อ่าน ผู้ฟังหรือผู้ดู จะต้องสามารถวิเคราะห์สาระสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ได้ว่าคืออะไร ต้องการเน้นเรื่องใด

การแปลความ คือ การเปลี่ยนแปลงจากความหนึ่งไปสู่อีกความหนึ่ง โดยแปลเรื่องทีได้อ่านหรือได้ฟัง ออกมาเป็นคำพูดใหม่หรือเป็นถ้อยคำใหม่ โดยยังรักษาเนื้อหาและความสำคัญของเรื่องสังเคราะห์และการประเมินค่า ถ้าอ่านหรือฟังแล้วแปลความผิดไปจากเนื้อความเดิม ก็จะทำให้การตีความ ขยายความ หรืออื่น ๆ ผิดไปด้วย

การแปลความหมายมีหลายรูปแบบ ดังนี้

๑. แปลคำศัพท์เฉพาะให้เป็นภาษาธรรมดา เป็นการแปลความหมายจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่ง เช่น ทรงพระดำเนิน หมายถึง เดิน โจทก์ หมายถึง ผู้ฟ้อง

๒. แปลข้อความเดิมที่เป็นสำนวนโวหารเป็นข้อความใหม่ที่เข้าใจได้ง่ายขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงให้เป็นภาษาอีกระดับหนึ่ง เช่น ปืนใหญ่ถล่มหงส์แดงยับ ๓-๑ แปลความได้ว่าทีมฟุตบอลอาร์เซนอลเอาชนะทีมฟุตบอลลิเวอร์พูลได้ ๓ ประตู

๓. แปลสำนวนสุภาพ คำพังเพย หรือคำร้อยกรอง คำภาษาบาลีสันสกฤตที่ไทยนำมาใช้ให้เป็นภาษากลุ่ม หรือในทางกลับกัน เช่น พิศพักตร์ผ่องเพียงบุหลันฉาย แปลความได้ว่า ใบหน้าผู้ผ่องสว่างกับแสงจันทร์ ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด แปลความได้ว่า มีวิชาความรู้มากแต่ไม่สามารถพาตนเองให้รอดพ้นจากความหายนะ และภัยพิบัติได้

การอ่านตีความ คือ การอ่านที่ผู้อ่านจะต้องใช้สติปัญญาตีความหมายของคำและข้อความทั้งหมด โดยพิจารณาถึงความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝงที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อความหมาย ซึ่งทั้งนี้ผู้อ่านจะสามารถตีความหมายของคำสำนวนได้ถูกต้องหรือไม่นั้น จำเป็นต้องอาศัยเนื้อความแวดล้อมของข้อความนั้น ๆ บางครั้งต้องอาศัยความรู้หรือประสบการณ์ปัจจุบันเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ การอ่านตีความมีหลักเกณฑ์ในการอ่าน ดังนี้

๑. อ่านเรื่องที่ตีความนั้นให้ละเอียด แล้วพยายามจับประเด็นสำคัญให้ได้

๒. ขณะที่อ่านต้องพยายามคิดหาเหตุผลและใคร่ครวญอย่างรอบคอบ และนำมาประมวลเข้ากับความคิดของตนเองว่า ข้อความหรือเรื่องนั้นมีความหมายถึงสิ่งใด

๓. พยายามทำความเข้าใจกับถ้อยคำที่เห็นว่ามีค่าสำคัญ และจะต้องไม่ลืมตรวจสอบบริบท (Context) ด้วยว่า บริบทหรือสิ่งแวดล้อมนั้นได้กำหนดความหมายของคำนั้นอย่างไร

๔. ต้องระลึกรู้เสมอว่า การตีความไม่ใช่การถอดคำประพันธ์ เพราะการตีความเป็นการจับเอาแต่ใจความสำคัญ และคงไว้ซึ่งคำของข้อความเดิม

๕. การเขียนเรียบเรียงถ้อยคำที่ได้จากการตีความนั้น จะต้องให้มีความหมายชัดเจน

๖. การตีความไม่ว่าจะเป็นการตีความเกี่ยวกับเนื้อหา หรือเกี่ยวกับน้ำเสียงก็ตาม เป็นการตีความตามความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของผู้ตีความเอง ดังนั้น ผู้อ่านจึงอาจจะไม่เห็นพ้องด้วยก็ได้ ตัวอย่าง

“เห็นช้างขี้ ขี้ตามช้าง” ตีความได้ว่า จะทำอะไรควรดูฐานะของตน ไม่ควรเอาอย่างคนที่มีฐานะดีกว่าเรา

การอ่านเพื่อขยายความ คือ การอ่านเพื่อนำมาอธิบายเพิ่มเติมให้มีความละเอียดเพิ่มมากขึ้นจากข้อความเดิม ทั้งนี้ การอ่านเพื่อขยายความสามารถใช้วิธีการยกตัวอย่างประกอบ หรือมีการอ้างอิง เปรียบเทียบเพื่อให้ได้เนื้อความที่กว้างขวางออกไปจนเป็นที่เข้าใจยิ่งขึ้น

การอ่านและสืบค้นข่าวสารข้อมูลและความรู้จากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

๑. การอ่านและการสืบค้นข้อมูลข่าวสารเพื่อเพิ่มพูนความรู้ โลกในปัจจุบันนี้มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในทางวิทยาการด้านวัตถุและความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี นักเรียนสามารถอ่านข้อมูลจากเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร ตามความสนใจ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการรายงานข่าว แสดงความคิดเห็นต่อข่าว หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การอ่านข้อมูลเหล่านี้ต้องพิจารณาเหตุผลและความน่าเชื่อถืออย่างรอบคอบ

๒. การอ่านและการสืบค้นข้อมูลข่าวสารเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นักเรียนสามารถค้นคว้าข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองด้านการศึกษาต่อและอาชีพ การรู้จักอ่านและสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ทำให้นักเรียนรู้จักแหล่งเรียนรู้ สถานการณ์การศึกษา แนวโน้มของอาชีพต่าง ๆ ค้นข้อมูลในเว็บไซต์ต่าง ๆ ข้อมูลที่ประกอบไปด้วยภาพและเสียง นอกจากนี้ บางเว็บไซต์ยังสามารถดาวน์โหลด (Download) ได้

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านจับประเด็น

การอ่านจับประเด็น หมายถึง การอ่านเรื่องหรือข้อเขียนโดยทำความเข้าใจสาระสำคัญในขณะที่อ่าน มักใช้ในการอ่านข้อเขียนที่ไม่ยาวนัก เช่น บทความ การอ่านเร็ว ๆ หลายครั้งจะช่วยให้จับประเด็นได้ โดยการอ่านมีเทคนิค คือ ต้องสังเกตคำสำคัญ ประโยคสำคัญที่มีคำสำคัญ และทำการย่อสรุปบันทึกประโยคสำคัญไว้เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

จับประเด็นอย่างไรให้ได้ผล “เคล็ดลับวิธีจับประเด็นและจดโน้ตย่อ”

เคล็ดลับวิธีจับประเด็นและจดโน้ตย่อนี้เป็นเทคนิคง่าย ๆ นักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้ทุกคน ขอแต่เพียงเข้าใจเคล็ดลับวิธีการเท่านั้นเอง หัวใจสำคัญของการจับประเด็นและจดโน้ตย่อ คือ หมั่นฝึกบ่อย ๆ จนติดเป็นนิสัย การอ่านเพื่อจับประเด็นเป็นสิ่งที่ฝึกกันได้ทุกคน หากมีความเพียรพยายาม หากท่านสามารถจับหลักนี้ได้ ท่านย่อมพบกับความสำเร็จในการเล่าเรียนศึกษาอย่างแน่นอน

หัวใจของการจับประเด็น คือ การฝึกหัดตั้งคำถามกับตัวเองทุกครั้งทีอ่านหนังสือ หรือเมื่อได้ฟังเรื่องต่าง ๆ คำถามที่สำคัญ ได้แก่ คำถามว่า “อะไรคือประเด็นสำคัญของเรื่องนี้” หรือ “หัวใจของเรื่องมันอยู่ที่ตรงไหน” หรือ “คนเขียนหนังสือเรื่องนี้เขาต้องการจะบอกอะไรกับเรา” หรือ “สาระสำคัญของเรื่องมันอยู่ที่ตรงไหน” เป็นต้น

การฝึกจับประเด็นให้คล่องแคล่ว ควรปฏิบัติดังนี้

๑. เริ่มต้นด้วยการฝึกทำความเข้าใจในเนื้อหาตำราให้ได้เสียก่อน

๒. เมื่อเข้าใจแล้วให้ฝึกตั้งคำถามกับตัวเองทุกครั้งทีอ่านหนังสือบบทว่า “หัวใจสำคัญของบทเรียนแต่ละบทที่อ่านมานั้นมันอยู่ที่ตรงไหน” หรือประเด็นที่สำคัญที่สุดของบทเรียนบทนี้คืออะไร”

๓. พอจับประเด็นแล้วให้จดโน้ตย่อประเด็นนั้นให้เป็นข้อความสั้น ๆ เก็บเอาไว้

ปัจจุบันเราอยู่ในยุคข่าวสารข้อมูล เป็นยุคที่ข่าวสารข้อมูลหลั่งไหลมาจากทั่วทุกสารทิศ คนที่เข้าใจเนื้อหาสาระและจับประเด็นแม่นยำจะเป็นคนที่ได้เปรียบ เพราะสามารถรับข่าวสารข้อมูลได้มาก ถ้าต้องการที่จะเป็นคนยุคข่าวสารข้อมูล คือ มีความรู้เท่าทันข่าวสารข้อมูลที่หลั่งไหลเข้ามาอยู่ตลอดเวลา ควรจะพัฒนาตนให้เป็นคนที่สามารถทำความเข้าใจเนื้อหาได้รวดเร็วและจับประเด็นเรื่องราวข่าวสารต่าง ๆ ได้แม่นยำ และ “การหมั่นฝึกตั้งคำถาม” คือหัวใจสำคัญที่สุดในการฝึกจับประเด็น

เทคนิคการอ่านจับประเด็น

ปัญหาการอ่านที่พบในปัจจุบัน คือ อ่านแล้วจับใจความไม่ได้ ไม่รู้ว่าอ่านอะไร จับประเด็นสำคัญ ๆ ไม่ได้ บางทีอ่านไปจนจบบทแล้วยังไม่รู้ว่าประเด็นสำคัญของบทนี้คืออะไร แนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ คือ ให้อ่านอย่างมีจุดหมาย โดยใช้วิธีต่อไปนี้ :

๑. อ่านทีละย่อหน้า และถามตัวเองว่า

๑.๑ อะไรคือประเด็นหลัก เมื่ออ่านจบย่อหน้า ต้องตอบตัวเองให้ได้ว่าใจความหลักของย่อหน้านี้คืออะไร

๑.๒ สรุปประเด็นหลักให้ได้ใน ๑ ประโยค

๑.๓ ตอบตัวเองให้ได้ว่า อะไรคือข้อความสนับสนุนประเด็นหลัก (Main Idea) ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของคำขยายความ ข้อขัดแย้งหรือความเห็นที่ตรงกันข้าม ตัวอย่าง ฯลฯ

๑.๔ สรุปเป็นคำสำคัญ

๑.๕ ดูว่าคำสำคัญทั้งหมดนั้นมันเชื่อมโยงกันอยู่อย่างไร

๒. จากนั้นเอาคำสำคัญทั้งหมดมาเขียนเป็นแผนภาพหรือแผนผัง หรือวาดรูป อะไรก็ได้ที่ไม่ใช่การเขียนต่อกันเป็นประโยค เพื่อให้มองเห็นภาพรวมของสิ่งที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ ทำเช่นนี้กับทุกย่อหน้า

๓. เมื่ออ่านเสร็จแต่ละหัวข้อหรือแต่ละบท ให้เชื่อมโยงประเด็นทั้งหมดอีกครั้ง

วิธีการนี้จะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาที่กำลังอ่านได้มากขึ้น ช่วยให้อ่านอย่างมีจุดหมายและมีสมาธิมากขึ้น การสรุปเรื่องที่อ่านเป็นแผนภาพสวยงามจะช่วยจับใจความสำคัญได้ในเวลาอันสั้นด้วย

ใบความรู้ที่ ๓

เรื่อง การเขียนผังความคิด (Mind Mapping)

ผังความคิด (Mind Mapping) คือ การถ่ายทอดความคิดหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสมองลงกระดาษ โดยการใช้ภาพ สี เส้น และการโยงใย แทนการจดย่อแบบเดิมที่เป็นบรรทัด ๆ เรียงจากบนลงล่าง ขณะเดียวกัน มันก็ช่วยเป็นสื่อ นำข้อมูลจากภายนอก เช่น หนังสือ คำบรรยาย การประชุม ส่งเข้าสมองให้เก็บรักษาไว้ได้ดีกว่าเดิม ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ง่ายเข้า เนื่องจากจะเห็นเป็นภาพรวมและเปิดโอกาสให้สมองได้เชื่อมโยง ต่อข้อมูลหรือความคิดต่าง ๆ เข้าหากันได้ง่ายกว่า “ใช้แสดงการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งระหว่าง ความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อย ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน” ลักษณะการเขียนผังความคิด คือ นำประเด็นใหญ่ ๆ มาเป็นหลัก แล้วต่อยอดประเด็นรองในชั้นถัดไป

การสร้างผังความคิด

ขั้นตอนการสร้างผังความคิด

๑. เขียน/วาดมโนทัศน์หลักตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ
๒. เขียน/วาดมโนทัศน์รองที่สัมพันธ์กับมโนทัศน์หลักไปรอบ ๆ
๓. เขียน/วาดมโนทัศน์ย่อยที่สัมพันธ์กับมโนทัศน์รองแตกออกไปเรื่อย ๆ
๔. ใช้ภาพหรือสัญลักษณ์สื่อความหมายเป็นตัวแทนความคิดให้มากที่สุด
๕. เขียนคำสำคัญบนเส้นและเส้นต้องเชื่อมโยงกัน
๖. กรณีใช้สีทั้งมโนทัศน์รองและย่อยควรเป็นสีเดียวกัน
๗. คิดอย่างอิสระมากที่สุดขณะทำ โดยเขียนคำหลักหรือข้อความสำคัญของเรื่องไว้กลาง แล้วโยง ไปยังประเด็นรองรอบ ๆ ตามแต่ว่าจะมีกี่ประเด็น

กฎการสร้างผังความคิด (Mind Mapping)

๑. เริ่มด้วยภาพสีตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ
๒. ใช้ภาพให้มากที่สุด ในผังความคิด ตรงไหนที่ใช้ภาพได้ให้ใช้ก่อน คำหรือรหัสเป็นการช่วย การทำงานของสมอง ดึงดูดสายตา และช่วยความจำ
๓. ควรเขียนคำบรรจงตัวใหญ่ ๆ ถ้าเป็นภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ จะช่วยให้เราสามารถ ประหยัดเวลาได้ เมื่อย้อนกลับไปอ่านอีกครั้ง
๔. เขียนคำเหนือเส้นได้ แต่เส้นต้องเชื่อมต่อกับเส้นอื่น ๆ เพื่อให้ผังความคิด มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับ
๕. คำควรมีลักษณะเป็น “หน่วย” เปิดทางให้ผังความคิดคล่องตัวและยืดหยุ่นได้มากขึ้น
๖. ใช้สีหัวผังความคิด (Mind Mapping) เพราะสีช่วยยกระดับความคิด เพลิดเพลิน กระตุ้นสมองซีกขวา
๗. เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ควรปล่อยให้สมองคิด มีอิสระมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

วิธีการเขียนผังความคิด (Mind Mapping) โดยละเอียดอีกวิธีหนึ่ง

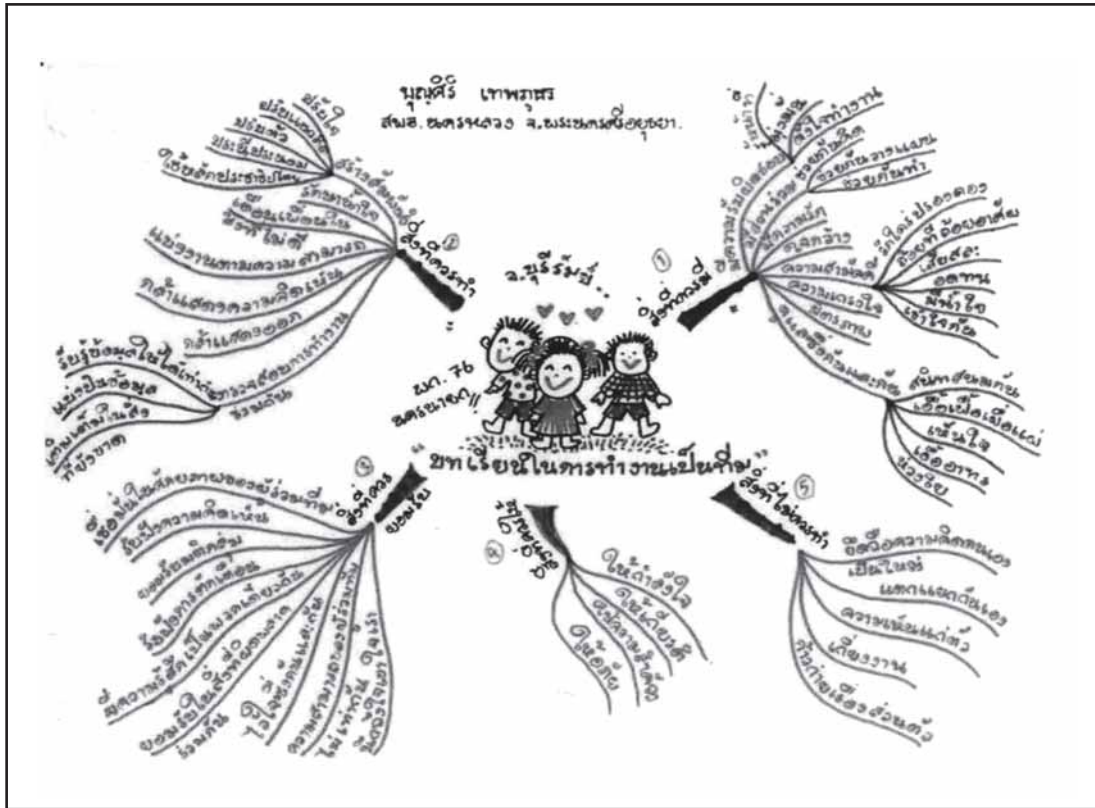
๑. เตรียมกระดาษเปล่าที่ไม่มีเส้นบรรทัดและวางกระดาษภาพแนวนอน
๒. วาดภาพสี่เหลี่ยมหรือเขียนคำหรือข้อความที่สื่อหรือแสดงถึงเรื่องจะทำผังความคิด กลางหน้ากระดาษ โดยใช้สีอย่างน้อย ๓ สี และต้องไม่ตีกรอบด้วยรูปทรงเรขาคณิต
๓. คิดถึงหัวเรื่องสำคัญที่เป็นส่วนประกอบของเรื่องที่ทำผังความคิด โดยให้เขียนเป็นคำที่มีลักษณะเป็นหน่วย หรือเป็นคำสำคัญสั้น ๆ ที่มีความหมายบนเส้น ซึ่งเส้นแต่ละเส้นจะต้องแตกออกมาจากศูนย์กลางไม่ควรเกิน ๘ กิ่ง
๔. แยกความคิดของหัวเรื่องสำคัญแต่ละเรื่องในข้อ ๓ ออกเป็นกิ่ง ๆ หลายกิ่ง โดยเขียนคำหรือวลีบนเส้นที่แตกออกไป ลักษณะของกิ่งควรเอนไม่เกิน ๖๐ องศา
๕. แยกความคิดรองลงไปที่เป็นส่วนประกอบของแต่ละกิ่งในข้อ ๔ โดยเขียนคำหรือวลีบนเส้นที่แตกออกไป ซึ่งสามารถแตกความคิดออกไปเรื่อย ๆ
๖. การเขียนคำ ควรเขียนด้วยคำที่เป็นคำสำคัญหรือคำหลัก หรือเป็นวลีที่มีความหมายชัดเจน
๗. คำ วลี สัญลักษณ์ หรือรูปภาพใดที่ต้องการเน้น อาจใช้วิธีการทำให้เด่น เช่น การล้อมกรอบ หรือใส่กล่อง เป็นต้น
๘. ตกแต่งผังความคิดที่เขียนด้วยความสนุกสนานทั้งภาพและแนวคิดที่เชื่อมโยงต่อกัน

รูปแบบของผังความคิด (Concept Mapping) สามารถนำเสนอได้หลายรูปแบบ เช่น

- แผนผังแบบกิ่งไม้ (Branching Map)** นำเสนอโดยการเขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ข้างบนหรือตรงกลาง แล้วลากเส้นให้เชื่อมโยงกับความคิดรวบยอดที่สำคัญรองลงไปตามลำดับ
- แผนผังวงจร (A Circle Map)** นำเสนอโดยการเขียนเป็นแผนผังเพื่อเสนอความสัมพันธ์เป็นขั้นตอนต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน เรียงลำดับเป็นวงกลม
- แผนผังใยแมงมุม (A Spider Map)** นำเสนอโดยเขียนความคิดรวบยอดหลักที่สำคัญไว้ตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ แล้วเขียนคำอธิบายหรือบอกลักษณะของความคิดรองลงไปไว้ในลักษณะของใยแมงมุม
- แผนผังก้างปลา (A Fishbone Map)** นำเสนอโดยเขียนประเด็นหรือเรื่องหลัก แล้วเสนอสาเหตุและผลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- แผนผังตารางเปรียบเทียบ (A Compare Table Map)** นำเสนอโดยการเขียนเป็นตารางเพื่อเปรียบเทียบสองสิ่งหรือสองเรื่องในประเด็นที่กำหนด
- แผนผังรูปร่างกลมทับเหลื่อม (Overlapping Circles Map)** เสนอการเปรียบเทียบสองสิ่งหรือสองเรื่องที่มีลักษณะเหมือนกันหรือต่างกัน

ตัวอย่างผังความคิด (Mind Mapping)

ตัวอย่างบทอ่านเรื่องที่ ๑ “เพื่อนแท้”

เพื่อนแท้ในความหมายของคุณคืออะไร...? เรื่องนี้ได้ฟังมาจากเพื่อนอีกที เขาประสบกับเหตุการณ์มาเอง เรื่องมีอยู่ว่า....

มีชาย ๒ คน เป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่เด็ก หนึ่งสงครามมาด้วยกัน แต่งงานสร้างครอบครัวมาในหมู่บ้านเดียวกัน ฐานะทางบ้านค่อนข้างดีทั้งคู่ ลูกหลานต่างมีหน้าที่การงานที่ดี จนกระทั่งล่วงเลยเข้าสู่วัย ๘๐ ปี คุณตาคนหนึ่งมีอาการป่วยเรื้อรังด้วยโรคหัวใจ จนในที่สุดต้องเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลด้วยอาการ หอบเหนื่อย อาการค่อนข้างหนักจนต้องใส่ท่อช่วยหายใจ เพื่อช่วยในการหายใจ ตลอดระยะเวลาที่คุณตาคนนี้ พักรักษาตัวในโรงพยาบาล ก็ไม่เห็นภาพคุณตาอีกคนคอยดูแล คอยพูดคุยอยู่เป็นเพื่อนตลอดเวลา ไม่ว่าจะเช้า สาย บ่าย เย็นแค่นั้น คุณตาก็จะมีเพื่อนคนนี้คอยดูแลเสมอ แม้กระทั่งกิจวัตรประจำวัน ที่ตอนนั้นไม่สามารถทำได้เอง ลูกหลานก็ได้แค่เพียงมาเยี่ยมเยียน โทรถามข่าวคราวทั้งที่ลูกบางคนอยู่ห่าง จากโรงพยาบาลออกไปแค่ ๑๕-๑๖ กิโลเมตร ภาพคุณตา ๒ คน คนหนึ่งป่วยใส่ท่อช่วยหายใจ อีกคนคอยดูแล เป็นภาพที่ชินตาของคนไข้และญาติในหอผู้ป่วยนั้น รวมทั้งเจ้าหน้าที่ แม้ไม่สามารถพูดคุยสื่อสารกันด้วยคำพูด แต่เชื่อเหลือเกินว่าทั้งสองคงสื่อสารกันเข้าใจด้วยหัวใจ

หลายวันแล้วอาการของคุณตายิ่งทรุดหนัก มีเพียงเพื่อนแท้ที่อยู่เคียงข้างไม่ห่างหายไปไหน จนกระทั่ง ราว ๆ เทียงคืนเศษ หัวใจของคุณตาหยุดเต้น แพทย์และพยาบาลพยายามช่วยเหลือคุณตา เจ้าหน้าที่ ที่รู้จักลูกคุณตาติดต่อไปและเล่าอาการให้ฟัง รู้หรือเปล่าคำตอบจากลูกที่คุณตาเลี้ยงดูมาคืออะไร “ไว้จะไปพ่ungs” “นี่พ่อตัวเองกำลังจะตายยังจะนอนหลับได้เหรอ” เจ้าหน้าที่ถามไปด้วยอารมณ์ไม่โหดในที่สุด คนที่อยู่เห็นลมหายใจสุดท้ายของคุณตาก็คือ เพื่อน เพื่อนที่น่ารักที่สุดเท่าที่เคยได้ยินมา เพื่อนที่ตัวเอง ก็อยากจะมีแค่สักคนก็เป็นไหน ๆ เพื่อนที่อยู่เคียงข้างร่วมทุกข์ ร่วมสุขกันจนวาระสุดท้าย แม้กระทั่งเรื่อง งานศพคนที่ประูระให้ก็คือเพื่อน เรื่องนี้อาจจะจบลงด้วยความเศร้า แต่เราได้เห็นความรักที่เพื่อนมีต่อเพื่อน เพื่อนที่เรียกได้ว่าเพื่อนแท้

ตอนที่ฟังเพื่อนเล่าหน้าตาที่พาลจะไหล ประทับใจในมิตรภาพของคุณตาทั้งสอง ส่วนลูกหลาน ไม่แน่ใจเหมือนกันว่าการจากไปของคุณตาสำหรับเขาแล้วมันเรียกว่าการสูญเสียไหม ไม่เข้าใจเหมือนกัน เรื่องเล่านี้ต้องการบอกเล่าเรื่องราวมิตรภาพที่งดงามของคุณตาทั้ง ๒ คน ถึงแม้คนหนึ่งจากไป แต่เรื่องราว น่าประทับใจนี้จะคงอยู่ต่อไป ขอให้คุณตาไปสู่สุคตินะค่ะ

“PIYA”

ตัวอย่างบทอ่านเรื่องที่ ๒ ชมพูภูคา

ชมพูภูคา : ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Bretschneidera sinensis* Hemsl. : ชื่อวงศ์ : BRETSCHNEIDERACEAE เป็นไม้ต้นสูงได้ถึง ๒๕ เมตร เปลือกเรียบสีเทา ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก ยาว ๓๐-๕๐ เซนติเมตร ใบย่อยไม่มีก้านใบ รูปหอกถึงรูปไข่ กว้าง ๒.๕-๖ เซนติเมตร ยาว ๘-๒๕ เซนติเมตร โคนใบมนไม่เท่ากัน ปลายใบแหลม ดอกสีชมพู คล้ายรูปประฆัง ออกเป็นช่อที่ปลายยอด ช่อยาวได้ถึง ๔๐ เซนติเมตร กลีบรองดอกขนาดใหญ่ รูปถ้วยขอบหยักตื้น ๆ กลีบดอก ๕ กลีบ รูปไข่กว้าง โคนกลีบเรียวยาว ปลายกลีบมนออกด้านนอก ขนาด ๑.๘-๒ เซนติเมตร กลีบบนมักคว่ำลง เกสรผู้ ๘ อัน ผลรูปกระสวย แก่แล้วจะแตกเมล็ดรูปรี กว้าง ๑๒ มิลลิเมตร ยาว ๒๐ มิลลิเมตร เป็นพันธุ์ไม้ใกล้สูญพันธุ์ของโลก ซึ่งพบเฉพาะที่อุทยานแห่งชาติดอยภูคา จังหวัดน่าน

ด้วยความสูงจากระดับน้ำทะเลถึง ๑,๙๘๐ เมตร ดอยภูคานับเป็นยอดดอยที่สูงที่สุดแห่งหนึ่งของเทือกเขาหลวงพระบาง และเป็นยอดดอยที่สูงในลำดับต้น ๆ ของประเทศไทย ซึ่งจากสภาพดังกล่าวนี้ ทำให้เทือกเขาดอยภูคา มีลักษณะโดดเด่นในด้านระบบนิเวศของพืชพรรณภูเขาสูงอันอุดมไปด้วยป่าดงดิบเขา และป่าดงดิบชื้น รวมทั้งป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง อีกทั้งเป็นป่าต้นน้ำของแม่น้ำน่านอีกด้วย พันธุ์ไม้ที่สำคัญที่สุดและพบเพียงแห่งเดียวในโลกที่นั่นคือ ชมพูภูคา ซึ่งเป็นต้นไม้พื้นเมืองของไทย และเป็นพันธุ์ไม้หายาก ใกล้สูญพันธุ์ชนิดหนึ่งของโลก โดยเมื่อประมาณ ๓๐ ปีที่ผ่านมา มีรายงานว่า พบพันธุ์ไม้ชนิดนี้ที่มณฑลยูนนานประเทศจีน แต่ปัจจุบันคาดว่าสูญพันธุ์ไปแล้ว

สำหรับในประเทศไทยมีรายงานการสำรวจพบพันธุ์ไม้ชนิดนี้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒ บริเวณป่าดงดิบเขาดอยภูคา อุทยานแห่งชาติดอยภูคา อำเภอปัว จังหวัดน่าน โดยลักษณะต้นชมพูภูคานี้จะสูงประมาณ ๒๕ เมตร เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นประมาณ ๕๐ เซนติเมตร เปลือกเรียบเป็นสีเทา ใบประกอบแบบขนนก ชั้นเดียวมีใบย่อยรูปไข่แกมรูปใบหอก ปลายใบแหลมยาว แผ่นใบด้านล่างมีขนสีขาว ช่อดอกตั้งตรง แยกแขนงออกตามปลายกิ่งกลีบเลี้ยงติดกันคล้ายรูปประฆัง กลีบดอกสีชมพูมีริ้วสีแดง ออกดอกประมาณเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม ผลคล้ายมะกอก แต่มีขนาดใหญ่กว่า พันธุ์ไม้ชนิดนี้จากการศึกษาพบว่า จะเจริญเติบโตได้ดีบริเวณป่าดงดิบเขาตามไหล่เขาสูงชันที่มีความสูงตั้งแต่ ๑,๒๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลขึ้นไป และมีความชื้นของอากาศสูงอุณหภูมิเฉลี่ยค่อนข้างต่ำตลอดทั้งปี ปัจจุบันได้มีการทดลองเพาะกล้าไม้ชมพูภูคาจากเมล็ดเป็นผลสำเร็จซึ่งคาดว่าจะช่วยให้ชมพูภูคาไม่สูญพันธุ์จากโลกนี้ต่อไป

*ข้อมูลจากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยเรื่องนิเวศธรรมชาติในเมืองไทย-ภาคเหนือ

ที่มา : http://www.nhm.psu.ac.th/museum/index.php?view=article&id=7%3Astick-to-the-code&option=com_content&Itemid=6 (สืบค้นเมื่อ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕)

ใบงานที่ ๑ การเขียนสรุปเรื่องที่ศึกษาค้นคว้า

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าโดยเลือกจากเรื่องที่จะเห็นว่าช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านที่สนใจจะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน อย่างน้อย ๓ เรื่อง แล้วบันทึกตามประเด็นต่อไปนี้

๑. หัวข้อเรื่องที่สนใจ

.....

๒. ชื่อเรื่องที่ศึกษาค้นคว้า

๒.๑..... ที่มา.....

๒.๒..... ที่มา.....

๒.๓..... ที่มา.....

๓. สรุปประเด็นสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

เรื่องที่ ๑.....

.....

.....

เรื่องที่ ๒.....

.....

.....

เรื่องที่ ๓.....

.....

.....

๔. สรุปประเด็นที่ได้จากเรื่องที่อ่านและเขียนอธิบายว่าจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๒

พียงความคิดแสดงลำดับเหตุการณ์สำคัญโดยสรุปประเด็นสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้แล้วจับประเด็นสำคัญ แล้วเขียนพียงความคิดแสดงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

พียงความคิด

เรื่อง.....

หน่วยการเรียนรู้

รหัสวิชา ทศ๐๒๐๑ การอ่านและเขียนเชิงวิชาการ

ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สานคิด...สู่งานเขียน

เวลา ๘ ชั่วโมง

๑. ผลการเรียนรู้

ข้อ ๓ วิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารกับผู้อ่าน และสามารถวิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะในแง่มุมต่าง ๆ

ข้อ ๔ ประเมินความน่าเชื่อถือ คุณค่า แนวคิดที่ได้จากสิ่งที่อ่านอย่างหลากหลาย

๒. สารสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการวิพากษ์เรื่องราวที่อ่านหรือรับฟังจากสื่อต่าง ๆ และประเมินคุณค่า แนวคิด ความน่าเชื่อถือ แล้วสรุปเป็นแนวคิดของตนเอง สามารถนำไปใช้ในการเขียนเชิงวิชาการ และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ การวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน

๓.๒ การสังเคราะห์เรื่องที่อ่าน

๓.๓ การวิพากษ์และประเมินความน่าเชื่อถือ คุณค่า และแนวคิด

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๔.๒ ความสามารถในการคิด

๔.๓ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ มีวินัย

๕.๒ ใฝ่เรียนรู้

๕.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๕.๔ รักความเป็นไทย

๖. ชิ้นงาน/ภาระงาน

๖.๑ งานเขียนวิเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน ๑ เรื่อง

๖.๒ งานเขียนสังเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน ๓ เรื่อง ซึ่งมีเนื้อหา สาระ แนวคิดสอดคล้องกัน

๖.๓ งานเขียนวิพากษ์วิจารณ์ ประเมินคุณค่า และสรุปแนวคิดจากเรื่องที่อ่าน หรือเรื่องราวทางสังคมในชีวิตประจำวัน

๗. การวัดและประเมินผล

๗.๑ ตรวจสอบผลงานการเขียนวิเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน ๑ เรื่อง

๗.๒ ตรวจสอบผลงานการเขียนสังเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน ๓ เรื่อง ซึ่งมีเนื้อหา สาระ แนวคิดสอดคล้องกัน

๗.๓ ตรวจสอบผลงานการเขียนวิพากษ์วิจารณ์ ประเมินค่า และสรุปแนวคิดจากเรื่องที่อ่าน หรือเรื่องราวทางสังคมในชีวิตประจำวัน

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

๘.๑ กิจกรรมฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์และคิดสังเคราะห์ (เวลา ๔ ชั่วโมง) ครูผู้สอนดำเนินกิจกรรม ดังนี้

๑) ครูนำเสนอเกี่ยวกับความสำคัญของการคิดวิเคราะห์และการคิดสังเคราะห์

๒) แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๓-๕ คน ให้นักเรียนศึกษาตัวอย่างงานเขียนที่แสดงถึงการคิดวิเคราะห์และการคิดสังเคราะห์ โดยศึกษาไปความรู้ที่ ๑, ๒

๓) ครูนำเสนอเพื่อให้นักเรียนได้ข้อสรุปของความหมาย หลักการ ขั้นตอน/กระบวนการของการคิดวิเคราะห์และการคิดสังเคราะห์

๔) ให้กลุ่มเลือกอ่านเรื่องที่สนใจจากหนังสือ/สื่อสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหา/กรอบแนวคิดสอดคล้องกันกลุ่มละ ๓ เรื่อง แล้วให้นักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานที่ ๑ คือ

- เขียนวิเคราะห์จาก ๑ เรื่องที่อ่าน
- เขียนสังเคราะห์เป็นข้อความใหม่จาก ๓ เรื่องที่อ่าน

๕) ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าที่ทำกิจกรรมตามใบงานที่ ๑ ด้วยวาจา (พร้อมส่งชิ้นงาน) โดยกลุ่มที่ยังไม่นำเสนอเป็นผู้ประเมินและให้ข้อคิดเห็นต่องานของกลุ่มที่นำเสนอและบันทึกไว้

๖) ครูรวบรวมผลการประเมินผลงานของแต่ละกลุ่ม และนำเสนอไปสู่การประเมินและให้ข้อคิดเห็นไปสู่การปรับปรุงงานให้มีคุณภาพทุกกลุ่ม

๗) นักเรียนสรุปเป็นองค์ความรู้ของหลักการและขั้นตอนของการคิดวิเคราะห์และการคิดสังเคราะห์

๘.๒ กิจกรรมฝึกทักษะการวิพากษ์วิจารณ์ การประเมินค่า และสรุปแนวคิด (เวลา ๔ ชั่วโมง) ครูผู้สอนดำเนินกิจกรรม ดังนี้

๑) ครูนำเสนอเกี่ยวกับความสำคัญของการวิพากษ์วิจารณ์ การประเมินค่า และสรุปแนวคิด

๒) แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๓-๕ คน ให้นักเรียนศึกษาตัวอย่างงานเขียนที่แสดงถึงการวิพากษ์วิจารณ์ การประเมินค่า และสรุปแนวคิด

๓) ให้นักเรียนศึกษาไปความรู้ที่ ๓ แล้วครูนำเสนอเพื่อให้นักเรียนได้ข้อสรุปของความหมาย หลักการ ขั้นตอน/กระบวนการของการวิพากษ์วิจารณ์ การประเมินค่า และสรุปแนวคิด

๔) ให้นักเรียนฝึกวิพากษ์วิจารณ์ชิ้นงานการวิเคราะห์/สังเคราะห์จากใบงานที่ ๑ แล้วนำเสนอกลุ่มละ ๓ นาที

๕) ให้นักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานที่ ๒

- ๖) ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนองานจากใบงานที่ ๒ ด้วยวาจา (พร้อมส่งชิ้นงาน) โดยกลุ่มที่ยังไม่นำเสนอเป็นผู้ประเมินและให้ข้อคิดเห็นต่องานของกลุ่มที่นำเสนอและบันทึกไว้
- ๗) ครูรวบรวมผลการประเมินผลงานของแต่ละกลุ่ม และนำเสนอไปสู่การประเมินและให้ข้อคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงงานให้มีคุณภาพทุกกลุ่ม
- ๘) นักเรียนสรุปเป็นองค์ความรู้ของหลักการและขั้นตอนของการวิเคราะห์ และการสังเคราะห์

เกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงวิเคราะห์

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	๔	๓	๒	๑	
๑. การระบุเรื่อง	ระบุได้ว่าใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร	ระบุได้ไม่ครบขาด ๑ องค์ประกอบ	ระบุได้ไม่ครบขาด ๒ องค์ประกอบ	ระบุไม่ได้ หรือระบุไม่ครบ ขาดมากกว่า ๒ องค์ประกอบ	๓
๒. การจำแนกส่วนประกอบของเนื้อหา และบอกความหมายที่แฝงในเนื้อหา	จำแนกส่วนประกอบของเนื้อหา และบอกความหมายที่แฝงในเนื้อหา ได้ถูกต้องครบถ้วน	จำแนกส่วนประกอบของเนื้อหา ได้ถูกต้องบางส่วน และบอกความหมายที่แฝงในเนื้อหา ได้ถูกต้องบางส่วน	จำแนกส่วนประกอบของเนื้อหา ได้อย่างเดียว หรือบอกความหมายที่แฝงในเนื้อหา ได้อย่างเดียว	จำแนกส่วนประกอบของเนื้อหา และบอกความหมายที่แฝงในเนื้อหาไม่ได้	๓
๓. การลำดับเหตุการณ์	ลำดับเหตุการณ์ตามเหตุผลหรือตามลำดับก่อนหลัง ได้ถูกต้องทั้งหมด	ลำดับเหตุการณ์ตามเหตุผลหรือตามลำดับก่อนหลัง ได้ถูก ๑ ใน ๒ ส่วน จากลำดับของเนื้อหาทั้งหมด	ลำดับเหตุการณ์ตามเหตุผลหรือตามลำดับก่อนหลัง ได้ถูก ๑ ใน ๓ ส่วน จากลำดับของเนื้อหาทั้งหมด	ลำดับเหตุการณ์ตามเหตุผลหรือตามลำดับก่อนหลัง ได้ถูก ๑ ใน ๔ ส่วน จากลำดับของเนื้อหาทั้งหมด	๑
๔. การบอกกลวิธีในการเสนอเรื่อง	บอกกลวิธีในการเสนอเรื่องได้ถูกต้อง	บอกกลวิธีในการเสนอเรื่องได้ใกล้เคียง	บอกกลวิธีในการเสนอเรื่องได้ใกล้เคียง น้อยมาก	บอกกลวิธีในการเสนอเรื่องไม่ถูกต้อง	๑
๕. การใช้ถ้อยคำในการเขียนเชิงวิเคราะห์	ใช้ถ้อยคำในการเขียนวิเคราะห์ ได้เหมาะสม	ใช้ถ้อยคำในการเขียนวิเคราะห์ ได้เหมาะสมส่วนมาก	ใช้ถ้อยคำในการเขียนวิเคราะห์ ได้เหมาะสมบางส่วน	ใช้ถ้อยคำในการเขียนวิเคราะห์ ไม่เหมาะสม	๒

เกณฑ์การตัดสิน

- ๓๔-๔๐ คะแนน หมายถึง ดีเยี่ยม
- ๒๗-๓๓ คะแนน หมายถึง ดี
- ๒๐-๒๖ คะแนน หมายถึง ผ่าน
- ต่ำกว่า ๒๐ คะแนน หมายถึง ไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสังเคราะห์

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				คะแนน
	๔	๓	๒	๑	
การกำหนด วัตถุประสงค์ และกรอบ แนวคิด	กำหนดวัตถุประสงค์ ชัดเจน มีกรอบแนวคิด ที่สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ ชัดเจน	กำหนดวัตถุประสงค์ ชัดเจน และ มีกรอบแนวคิด สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์	กำหนดวัตถุประสงค์ ชัดเจน แต่กรอบแนวคิด ไม่ชัดเจน	กำหนดวัตถุประสงค์ ไม่ชัดเจน และกรอบแนวคิด ไม่ชัดเจน	๒
การค้นคว้า และรวบรวม ข้อมูล	ค้นคว้าข้อมูลจาก สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย รวบรวมข้อมูล ได้ครบถ้วน และสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด	ค้นคว้าข้อมูลจาก สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย รวบรวมข้อมูล ได้เกือบครบถ้วน สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด	ค้นคว้าข้อมูลจาก สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ไม่หลากหลาย สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด	ค้นคว้าข้อมูลจาก สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ไม่หลากหลาย และไม่ครอบคลุม กับวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด	๓
การเขียน เชื่อมโยง และเรียบเรียง แนวคิด	เขียนเชื่อมโยง ข้อมูลได้ดีมาก และเรียบเรียง แนวคิดได้ตาม วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด ที่กำหนด	เขียนเชื่อมโยง ข้อมูลได้ดี และเรียบเรียง แนวคิดได้สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด ค่อนข้างมาก	เขียนเชื่อมโยง ข้อมูลได้บางส่วน และเรียบเรียง แนวคิดสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด ค่อนข้างน้อย	เขียนเชื่อมโยง ข้อมูลไม่ได้ และเรียบเรียง แนวคิดไม่สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด	๒

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				คะแนน
	๔	๓	๒	๑	
การสังเคราะห์ เป็นสิ่งใหม่	สังเคราะห์เป็น ข้อความใหม่ มีการผสมผสานข้อมูล ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด	สังเคราะห์เป็น ข้อความใหม่ มีการผสมผสานข้อมูล ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด เป็นส่วนใหญ่	สังเคราะห์เป็น ข้อความใหม่ มีการผสมผสานข้อมูล ได้น้อย สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดบ้าง	สังเคราะห์เป็น ข้อความใหม่ มีการผสมผสานข้อมูล น้อยมาก หรือไม่ได้เลย สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด น้อยมาก หรือ ไม่สอดคล้องเลย	๓

เกณฑ์การตัดสิน

- ๓๔-๔๐ คะแนน หมายถึง ดีเยี่ยม
- ๒๗-๓๓ คะแนน หมายถึง ดี
- ๒๐-๒๖ คะแนน หมายถึง ผ่าน
- ต่ำกว่า ๒๐ คะแนน หมายถึง ไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมินการวิพากษ์วิจารณ์ ประเมินค่า และสรุปแนวคิด

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				คะแนน
	๔	๓	๒	๑	
การกำหนด ประเด็น การวิพากษ์ วิจารณ์	กำหนดประเด็น ได้ชัดเจน ครอบคลุม เรื่องที่วิพากษ์วิจารณ์	กำหนดประเด็น ชัดเจน ครอบคลุม เรื่องที่วิพากษ์วิจารณ์ ได้เป็นส่วนใหญ่	กำหนดประเด็น ได้บ้าง และไม่ครอบคลุม เรื่องที่วิพากษ์วิจารณ์	กำหนดประเด็น ไม่ได้เลย	๒
การรวบรวม และจัดระบบ ข้อมูลสนับสนุน การวิพากษ์ วิจารณ์	มีข้อมูลหรือเหตุผล สนับสนุนประกอบ การแสดงความคิดเห็น อย่างเพียงพอ และ ผ่านการตรวจสอบ/ ประเมินข้อมูล ครบถ้วน	มีข้อมูลหรือเหตุผล สนับสนุนประกอบ การแสดงความคิดเห็น อย่างเพียงพอ และ ผ่านการตรวจสอบ และประเมินข้อมูล ไม่ครบถ้วน	มีข้อมูลหรือเหตุผล สนับสนุนประกอบ การแสดง ความคิดเห็นบ้าง และผ่านการตรวจสอบ และประเมินข้อมูล ไม่ครบถ้วน	ขาดข้อมูลหรือเหตุผล สนับสนุนประกอบ การแสดงความคิดเห็น และไม่มีการตรวจสอบ และประเมินข้อมูล	๒
การประเมินค่า และสรุป แนวคิด	มีเกณฑ์/หลักฐาน ประกอบที่เชื่อถือ ได้มาก และสรุป แนวคิดได้ชัดเจน มีเหตุผลประกอบ เหมาะสม	มีเกณฑ์/หลักฐาน ประกอบ การประเมินค่า ที่เชื่อถือได้มาก และสรุปแนวคิด ชัดเจน โดยมี เหตุผลประกอบบ้าง	มีเกณฑ์/หลักฐาน ประกอบ การประเมินค่า ที่น่าเชื่อถือได้น้อย และสรุปแนวคิด ไม่ชัดเจน มีเหตุผล ประกอบน้อย	ไม่มีการประเมินค่า และสรุปแนวคิด ของเรื่องที่วิพากษ์ วิจารณ์	๓
ข้อคิดเห็น และเสนอแนะ	ข้อคิดเห็นและ เสนอแนะตรงประเด็น มีประโยชน์และ มีความเป็นไปได้สูง	ข้อคิดเห็นและ เสนอแนะตรงประเด็น มีประโยชน์และ มีความเป็นไปได้ ค่อนข้างมาก	ข้อคิดเห็นและ เสนอแนะ ตรงประเด็นบ้าง มีประโยชน์และ เป็นไปได้ค่อนข้างน้อย	ข้อคิดเห็นและ เสนอแนะ ไม่ตรงประเด็น มีประโยชน์และ เป็นไปได้น้อยมาก	๓

เกณฑ์การตัดสิน

- ๓๔-๔๐ คะแนน หมายถึง ดีเยี่ยม
- ๒๗-๓๓ คะแนน หมายถึง ดี
- ๒๐-๒๖ คะแนน หมายถึง ผ่าน
- ต่ำกว่า ๒๐ คะแนน หมายถึง ไม่ผ่าน

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) หมายถึง ความสามารถในการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้

หลักการคิดวิเคราะห์

๑. พิจารณาว่าเรื่องนั้นใช้รูปแบบใด เช่น เป็นนิทาน เป็นเรื่องยาว เป็นร้อยกรอง เป็นบทละคร เรื่องสั้น หรือบทความ

๒. แยกเนื้อเรื่องให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร

๓. แยกพิจารณาให้ละเอียดว่า เนื้อหาประกอบด้วยอะไรบ้าง

๔. พิจารณาว่าใช้กลวิธีในการนำเสนอเรื่องอย่างไร

๕. ลำดับเหตุการณ์ตามเหตุผลคือ ลำดับจากเหตุไปหาผล หรือจากผลไปหาเหตุ หรือตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลัง ความสำคัญมากไปหาความสำคัญน้อย สิ่งที่ใกล้ตัวไปหาไกลตัว จากทั่วไปไปหาเฉพาะหรือจากเฉพาะไปหาทั่วไป จากสถานที่ใหญ่ไปหาสถานที่เล็ก จากส่วนรวมไปหาส่วนย่อย เป็นต้น

๖. พิจารณาความคิดที่ผู้เขียนต้องสื่อให้ผู้อ่านทราบ และความหมายที่แฝงอยู่ในเนื้อเรื่องหรือข้อความนั้น เมื่ออ่านพิจารณาข้อความ บทความ เนื้อเรื่อง เสร็จแล้วจึงตั้งคำถาม

กระบวนการคิดวิเคราะห์ มีหลักปฏิบัติ ดังนี้

๑. จัดประเภทของเรื่องที่อ่านและเนื้อหา ก่อนอ่านต้องวิเคราะห์ให้รู้ว่าเรื่องนั้นเป็นประเภทใด โดยดูจากชื่อเรื่อง ซึ่งเป็นสิ่งแรกที่ทำให้ทราบจุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่าน

๒. สรุปให้สั้นที่สุดว่า เรื่องนั้นกล่าวถึงอะไร มีอะไรเป็นจุดสำคัญหรือเป็นแก่นเรื่อง แล้วจึงหาความสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ ต่อไป

๓. ต้องตั้งประเด็นให้ได้ว่า เรื่องนั้นมีส่วนประกอบสำคัญอะไรบ้าง ส่วนที่สำคัญสัมพันธ์กันโดยตลอดหรือไม่ และแต่ละส่วนมีหน้าที่อย่างไร สัมพันธ์ซึ่งกันและกันหรือไม่

๔. ควรพยายามอ่านและค้นหาว่า ผู้เขียนเสนอปัญหาอะไร อย่างไร มีปัญหาย่อยอะไร และให้คำตอบไว้ตรงหรือไม่ การตั้งปัญหาเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้เข้าใจเรื่อง ยิ่งตั้งปัญหาได้กว้างขวางลึกซึ้งเพียงใด ยิ่งเข้าใจได้เพิ่มขึ้นเพียงนั้น

ประโยชน์และความสำคัญของการคิดวิเคราะห์

๑. ช่วยให้ผู้รู้ข้อเท็จจริง แก้ปัญหาได้ตรงจุด คนซึ่งขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะไม่สามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาได้ ทำให้ไม่เข้าใจสาเหตุของปัญหา ความสามารถในการแก้ปัญหาจึงด้อยลง หรือแก้ปัญหาไม่ตรงจุด

๒. ช่วยให้เห็นเหตุผลที่สัมพันธ์กัน ระบบความคิดที่ไม่ได้เน้นการวิเคราะห์ ย่อมขาดตรรกะที่เป็นเหตุเป็นผล และขาดความเข้าใจแนวทางการวิเคราะห์ ดังนั้น ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาล่วงหน้าจึงเกิดขึ้นไม่ได้

๓. ช่วยในการพิจารณาสาระสำคัญอื่น ๆ การขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ถึงเหตุและผล จะทำให้มีแนวโน้มที่จะหาคำตอบจากความคิดที่เป็นความเชื่อ ความศรัทธา ความนึกคิดของคนทั่ว ๆ ไป หรือจากประสบการณ์ จึงมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดความเชื่อแบบมมายหรือการวิเคราะห์ปัญหาที่ไม่สมเหตุสมผล ซึ่งนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ผิดพลาด

๔. ช่วยประเมินการความน่าจะเป็นคนที่ขาดความสามารถในการวิเคราะห์ด้วยเหตุและผล ด้วยข้อมูล อาจจะมีการพยายามในการป้องกันตนเองด้วยการหาคำถกเถียงจากความรู้สึก จากสามัญสำนึก จากศรัทธา จากอุดมการณ์ จากความรู้สึกทางชาตินิยม ฯลฯ ซึ่งทั้งหมดเป็นเรื่องการถกเถียงอย่างขอไปทีหรือตันทุรัง และถ้าหากเป็นชนกลุ่มใหญ่ก็จะนำไปสู่ความเสียหายอย่างหนักในแง่การดำเนินนโยบาย

๕. ช่วยให้เราไม่ด่วนสรุปสิ่งใดง่าย ๆ การขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้วยเหตุด้วยผล ทำให้ขาดความเชื่อมั่น ขาดความเป็นตัวของตัวเอง ทำให้เกิดการชักจูงได้ง่ายด้วยกลุ่มบุคคลที่มีเจตนาที่ไม่สุจริต การปลุกเร้าทางอารมณ์ มวลชนที่ขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์อาจจะนำไปสู่การรวมกลุ่มทางการเมืองที่ไม่พึงประสงค์

๖. การขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ทำให้ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ทั้งนี้ เพราะขาดความเข้าใจปัญหาและขาดความสามารถในการแก้ปัญหา ขาดความคิดริเริ่ม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง บุคคลที่ขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีความเหมาะสมแต่เพียงปฏิบัติตามคำสั่งในลักษณะหุ่นยนต์ ไม่เหมาะสมจะเป็นผู้ที่ใช้ความคิดในการแก้ปัญหา เพราะขาดความสามารถในการตัดสินใจ

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การคิดสังเคราะห์

การคิดสังเคราะห์ (Synthesis Thinking) หมายถึง ความสามารถในการคิดที่ดึงองค์ประกอบต่าง ๆ มาหลอมรวมกันภายใต้โครงร่างใหม่อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างไปจากเดิม

การคิดสังเคราะห์ครอบคลุมถึงการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะคิด ซึ่งมีมากหรือกระจายกันอยู่มาหลอมรวมกัน คนที่คิดสังเคราะห์ได้เร็วกว่าย่อมได้เปรียบกว่าคนที่สังเคราะห์ไม่ได้ เพราะทำให้เข้าใจและเห็นภาพรวมของสิ่งนั้นได้มากกว่า

หลักการคิดสังเคราะห์

๑. ต้องการสร้างสิ่งใหม่ หรือหาทางเลือกใหม่
๒. ต้องการหาข้อสรุปของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
๓. เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนแจ่มแจ้งและครบถ้วนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และนำทสรุปไปประยุกต์ใช้ หรือต่อยอดความรู้

๔. เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ชัดเจน และนำไปสู่การคิดสร้างสรรค์

กระบวนการคิดสังเคราะห์

๑. กำหนดวัตถุประสงค์ของสิ่งใหม่ที่ต้องการสร้างหรือสังเคราะห์ขึ้น
๒. ศึกษาส่วนประกอบหรือวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
๓. เลือกและนำข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์มาจัดทำกรอบแนวคิดสำหรับสร้างสิ่งใหม่
๔. สร้างสิ่งใหม่ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดโดยการผสมผสานส่วนประกอบ/ข้อมูลที่เลือก รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ตามความเหมาะสมและความจำเป็น
๕. ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ปรับปรุงแก้ไข และนำไปใช้ประโยชน์

ประโยชน์และความสำคัญของการคิดสังเคราะห์

การคิดสังเคราะห์มีความสำคัญอย่างมากในกระบวนการคิด เนื่องจากช่วยจัดระบบข้อมูลให้มีความชัดเจนในประเด็นและเป็นระเบียบมากขึ้น ทำให้มีข้อมูลที่จำเป็นครบถ้วน ซึ่งมีความสำคัญ ดังนี้

๑. ช่วยให้หาทางออกของปัญหาโดยไม่ต้องเริ่มจากศูนย์ เราสามารถนำสิ่งที่คนอื่นคิดหรือปฏิบัติมาแล้วมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อม นำมาผสมผสานกันเป็นทางออกในการแก้ปัญหา
๒. ช่วยให้ความเข้าใจที่คมชัดและครบถ้วนเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ซึ่งแต่เดิมเรามักจะหาทางออกของปัญหาโดยการเลียนแบบหรือลองผิดลองถูก เลือกทางที่ดีกว่าและปลอดภัยกว่า คือ การใช้การคิดสังเคราะห์เข้ามาช่วยสรุปความรู้ที่กระจัดกระจายให้เข้าใจเรื่องได้คมชัดและครบถ้วน

๓. ช่วยขยายขอบเขตความสามารถของสมองในการพยายามสืบเสาะแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ ภายนอก นำมาสังเคราะห์เข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้แนวทางแก้ปัญหาที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน สามารถนำมาใช้ได้จริงและประสบความสำเร็จ

๔. ข้อมูลที่สังเคราะห์จะเป็นประโยชน์ในการคิดต่อยอดความรู้ ทำให้ไม่เสียเวลาเริ่มต้นใหม่ คิดต่อยอดได้ทันที นำไปสู่การพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์

๕. ช่วยให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ เพราะมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องจากการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดยั้งของมนุษย์

ใบความรู้ที่ ๓

เรื่อง การคิดวิพากษ์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ ประเมินค่าและสรุปแนวคิด

การคิดวิพากษ์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking)

การคิดวิพากษ์ หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาประเมินและตัดสินสิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นที่มีข้อสงสัยหรือข้อโต้แย้ง โดยการพยายามแสวงหาคำตอบที่มีความสมเหตุสมผล

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การคิดที่มีเหตุผล โดยผ่านการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ มีหลักเกณฑ์/หลักฐานที่เชื่อถือได้ เพื่อนำไปสู่การสรุปและตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพว่าสิ่งใดถูกต้อง สิ่งใดควรเชื่อ สิ่งใดควรเลือก หรือสิ่งใดควรทำ

การคิดวิพากษ์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ นำไปสู่การประเมินค่าและสรุปแนวคิดที่มีประสิทธิภาพ

หลักการคิดวิพากษ์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ

๑. คิดอย่างรอบคอบ สมเหตุสมผล ผ่านการพิจารณากลับกรองอย่างดี
๒. สืบค้นให้ได้ความจริง และเชื่อในสิ่งที่ถูกต้อง
๓. สรุปและตัดสินใจอย่างถูกต้องบนข้อมูลความจริง และมีจิตใจที่เป็นธรรม
๔. ประเมินและสรุปอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์
๕. สิ่ง que การคิดวิพากษ์และใช้วิจารณญาณ ได้แก่ ข่าว คำโฆษณา ค่านิยม คำกล่าวอ้าง ความคิดเห็น ข้อคิด/คำคม/สุภาษิต/คำประพันธ์ สถานการณ์ ฯลฯ

๖. ควรมีจุดยืน กล้าหาญ และไม่ใช้อารมณ์ตัดสินใจ

กระบวนการคิดวิพากษ์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ

๑. เฝ้าดูเหตุการณ์และประเมินสถานการณ์ เพื่อกำหนดปัญหาและจัดลำดับปัญหา
๒. รวบรวมข้อมูล และจัดระบบข้อมูล โดยการจำแนกความเห็นในประเด็นปัญหาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และการจัดเก็บข้อโต้แย้งที่มีตรรกะ
๓. พิจารณาวินิจฉัย ตรวจสอบ และประเมินข้อมูล
๔. ตั้งสมมุติฐาน หาเหตุผลสรุปอ้างอิงประกอบการตัดสินใจ
๕. ตัดสินใจประเมิน/สรุป/พัฒนาแนวคิด/มุมมอง

ประโยชน์และความสำคัญของการคิดวิพากษ์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ

๑. ช่วยให้เป็นคนช่างสังเกต รู้จักมองอย่างรอบด้านชัดเจน
๒. ช่วยให้รู้จักเลือก และเกิดความมั่นใจในการตัดสินใจและวางแผนการดำเนินชีวิต
๓. ช่วยพัฒนาตนเองในการยอมรับโดยใช้เหตุผลเป็นหลัก
๔. ช่วยพัฒนาความเที่ยงตรงในการคิด/รับรู้ และประเมินค่า
๕. ช่วยให้เกิดคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่ด่วนสรุป และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
๖. ช่วยให้ฝึกคิดอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้เป็นคนที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ใบงานที่ ๑

เรื่อง พักทักษะการคิดวิเคราะห์และคิดสังเคราะห์

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓-๕ คน
๒. ให้นักเรียนศึกษาตัวอย่างงานเขียนเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์ พร้อมทั้งศึกษาใบความรู้ที่ ๑-๒ แล้วอภิปรายร่วมกันให้ได้ข้อสรุปว่าการเขียนเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์มีหลักการและกระบวนการอย่างไร
๓. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลสรุปของนักเรียนหน้าชั้น กลุ่มละ ๓ นาที
๔. แต่ละกลุ่มเลือกอ่านเรื่องที่มีกรอบแนวคิด/เนื้อหาสอดคล้องกัน กลุ่มละ ๓ เรื่อง แล้วทำกิจกรรม ดังนี้
  - ๔.๑ เลือกเรื่องที่อ่านนำมาเขียนวิเคราะห์ ๑ เรื่อง
  - ๔.๒ เขียนสังเคราะห์เป็นข้อความใหม่จากเรื่องที่อ่าน ๓ เรื่อง
๕. นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ ๓ นาที พร้อมทั้งส่งชิ้นงาน

ใบงานที่ ๒ เรื่อง พักการวิพากษ์ ประเมินค่า และสรุปแนวคิด

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓-๕ คน
- ให้กลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ ๓ แล้วเลือกเรื่องราว เหตุการณ์จากการอ่านหนังสือ บทความ สารคดี หรือเรื่องราวทางสังคมในชีวิตประจำวันที่มีประเด็นหรือข้อมูล ให้สามารถวิพากษ์วิจารณ์ รวมทั้งประเมินค่า และสรุปแนวคิดได้ มาเขียนวิพากษ์วิจารณ์ ประเมินค่า และสรุปแนวคิด
- นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมส่งชิ้นงาน
(ใช้เวลา ๒๐ นาที แล้วส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอ กลุ่มละ ๓ นาที)

หน่วยการเรียนรู้

รหัสวิชา ทศ๐๒๐๑ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เขียนอย่างไรให้เป็นวิชาการ

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

๑. ผลการเรียนรู้

ข้อ ๕ เขียนแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง โดยมีข้อมูลอธิบาย สนับสนุนอย่างเพียงพอและสมเหตุสมผล

ข้อ ๖ เขียนเรื่องที่สนใจจากการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ และใช้ข้อมูลอ้างอิงหลักฐานที่มาอย่างมีแบบแผน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

งานเขียนเชิงวิชาการ เป็นงานเขียนเรื่องที่ผู้เขียนสนใจโดยมีการศึกษาค้นคว้าข้อมูล รวบรวม วิเคราะห์สังเคราะห์อย่างมีระบบ สมเหตุสมผล และมีหลักฐานอ้างอิง รวมทั้งแสดงความคิดเห็นประกอบโดยใช้ระดับภาษาและรูปแบบที่ถูกต้อง

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ ความรู้พื้นฐานเรื่องงานเขียนเชิงวิชาการ

๓.๒ ข้อมูลและการสืบค้นข้อมูล

๓.๓ รูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการ

๓.๔ ขั้นตอนการเขียนเชิงวิชาการ

๓.๕ การใช้ภาษาเชิงวิชาการ

๓.๖ การเขียนเชิงวิชาการ

๓.๗ การเขียนอ้างอิง

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๔.๒ ความสามารถในการคิด

๔.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๔.๔ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๔.๕ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ มีวินัย

๕.๒ ใฝ่เรียนรู้

๕.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๕.๔ รักความเป็นไทย

๖. ชิ้นงาน/ภาระงาน

งานเขียนเชิงวิชาการ

งานเขียนเชิงวิชาการจากการศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจ หรือประสบการณ์มาเขียนเป็นบทความ ความเรียง เรื่องสั้น เขียนสะท้อนความคิด ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะของการเขียนเชิงวิชาการให้ถูกต้องตามหลักการ รูปแบบ การใช้ภาษา และการอ้างอิง ความยาวไม่น้อยกว่า ๒ หน้ากระดาษ เอ๔ ด้วยตัวบรรจบไม่เว้นบรรทัด

๗. การวัดและประเมินผล

ตรวจผลงานการเขียนเชิงวิชาการ

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

๘.๑ ซักถามนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มพูนความรู้ของนักเรียน แล้วร่วมกันสรุปอภิปรายเพิ่มเติม

๘.๒ นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ กลุ่มละ ๕-๖ คน ศึกษาตัวอย่างงานเขียนเชิงวิชาการ แล้วร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ วิพากษ์เรื่องที่อ่านตามหัวข้อในใบงานที่ ๑

๘.๓ ให้นักเรียนกลุ่มเดิมศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากสื่อ/แหล่งเรียนรู้ กลุ่มละ ๑ เรื่อง ดังนี้

- ๑) ความรู้พื้นฐานเรื่องการเขียนเชิงวิชาการ
- ๒) ข้อมูลและการสืบค้นข้อมูล
- ๓) รูปแบบการเขียนเชิงวิชาการ
- ๔) ขั้นตอนการเขียนเชิงวิชาการ
- ๕) การใช้ภาษาเชิงวิชาการ
- ๖) การเขียนงานเชิงวิชาการ
- ๗) การอ้างอิงเชิงวิชาการ

แล้วร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญนำเสนอหน้าชั้นเรียนทุกกลุ่ม พร้อมส่งรายงานการค้นคว้า

๘.๔ ให้นักเรียนแต่ละคนเลือกเรื่องที่สนใจคนละ ๑ เรื่อง เพื่อฝึกเขียนเชิงวิชาการ ดังนี้

- ๑) วางโครงเรื่องเป็นผังความคิด
- ๒) ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ จัดบันทึกย่อ พร้อมระบุแหล่งอ้างอิง
- ๓) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความเหมาะสมสอดคล้องความน่าเชื่อถือ จัดลำดับข้อมูลให้ต่อเนื่อง

เป็นเหตุเป็นผล แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

๔) สังเคราะห์ข้อมูลเขียนเป็นงานเขียนเชิงวิชาการ เช่น บทความ ความเรียง เรื่องสั้น เขียนสะท้อนความคิด ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะของการเขียนเชิงวิชาการให้ถูกต้องตามหลักการ รูปแบบ การใช้ภาษา และการอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่นำมาเขียน ความยาวไม่น้อยกว่า ๒ หน้ากระดาษ ไม่เว้นบรรทัด

๘.๕ ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินผลงานเขียน โดยใช้เกณฑ์การประเมิน

๘.๖ ปรับปรุงแก้ไขผลงานให้สมบูรณ์

๘.๗ เผยแพร่ผลงานตามบอร์ดนิทรรศการ หรือห้องสมุด

เกณฑ์การประเมินโครงเรื่องงานเขียน

- ระดับ ๔ มีการจำแนกประเด็นใหญ่ ประเด็นรอง ประเด็นย่อย โครงของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผล การจัดลำดับโครงเรื่องชัดเจน และช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจแนวทางของเรื่องได้ดีขึ้น (๙-๑๐ คะแนน)
- ระดับ ๓ มีการจำแนกประเด็นใหญ่ ประเด็นรอง ประเด็นย่อย โครงของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ยังขาดความต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผลอยู่บ้าง การจัดลำดับโครงเรื่องมีลักษณะชัดเจน และช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจแนวทางของเรื่องได้ดีขึ้น (๗-๘ คะแนน)
- ระดับ ๒ มีการจำแนกประเด็นใหญ่ ประเด็นรอง ประเด็นย่อย โครงของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ยังขาดความต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผลอยู่บ้าง การจัดลำดับโครงเรื่องขาดความชัดเจน (๕-๖ คะแนน)
- ระดับ ๑ การจำแนกประเด็นใหญ่ ประเด็นรอง ประเด็นย่อยไม่ชัดเจนไม่ถูกต้อง โครงของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ยังขาดความต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผล การจัดลำดับโครงเรื่องขาดความชัดเจน (๑-๔ คะแนน)

เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	๔	๓	๒	๑	
เนื้อหา	๑. เนื้อเรื่องตรงกับหัวข้อ ๒. เนื้อหาถูกต้องตามข้อเท็จจริง ทฤษฎี ๓. ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ เป็นข้อมูลปฐมภูมิ ๔. เนื้อหาที่นำเสนอตรงประเด็น ลำดับขั้นตอน เชื่อมโยงต่อเนื่อง ๕. ถ้อยคำที่เขียนสอดคล้องกัน ๖. ข้อมูลทันสมัย	๑. เนื้อเรื่องตรงกับหัวข้อ ๒. เนื้อหาถูกต้องตามข้อเท็จจริง ทฤษฎี ๓. ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ เป็นข้อมูลปฐมภูมิ ๔. เนื้อหาที่นำเสนอตรงประเด็น ลำดับขั้นตอน เชื่อมโยงต่อเนื่อง	๑. เนื้อเรื่องตรงกับหัวข้อ ๒. เนื้อหาถูกต้อง ๓. ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ ๔. เนื้อหาที่นำเสนอตรงประเด็น	๑. เนื้อเรื่องตรงกับหัวข้อ ๒. เนื้อหาถูกต้องบางส่วน ๓. ข้อมูลยังขาดความน่าเชื่อถือในบางส่วน ๔. เนื้อหาที่นำเสนอตรงประเด็นบางส่วน	๒

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	๔	๓	๒	๑	
ภาษา	๑. ภาษามีความชัดเจน ไม่กำกวมฟุ่มเฟือย สื่อความหมาย ได้ชัดเจน ๒. ใช้ศัพท์วิชาการ ได้ถูกต้อง ๓. การเว้นวรรคตอน ถูกต้อง	๑. ภาษามีความชัดเจน ไม่ฟุ่มเฟือย สื่อความหมาย ได้ดี ๒. ใช้ศัพท์วิชาการ ได้ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่ ๓. การเว้นวรรคตอน ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่	๑. ภาษามีความชัดเจน สื่อความหมาย ได้ค่อนข้างดี ๒. ใช้ศัพท์วิชาการ ได้ถูกต้อง เป็นบางส่วน ๓. การเว้นวรรคตอน ถูกต้อง เป็นบางส่วน	๑. ภาษายังไม่ชัดเจน สื่อความหมาย ได้บ้าง ๒. ใช้ศัพท์วิชาการ ยังไม่ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่ ๓. การเว้นวรรคตอน ยังไม่ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่	๒
การเลือกเรื่อง	๑. เลือกเรื่อง ที่ผู้เขียน มีความรู้ และ มีประสบการณ์ มากที่สุด ๒. เลือกเรื่อง ที่สามารถ ค้นหาความรู้ ได้สะดวก กว้างขวาง ๓. เลือกเรื่องที่แสดง ความคิดเห็น ได้อย่างกว้างขวาง	๑. เลือกเรื่อง ที่ผู้เขียน มีความรู้ และ มีประสบการณ์ ๒. เลือกเรื่อง ที่สามารถ ค้นหาความรู้ ได้กว้างขวาง ๓. เลือกเรื่องที่แสดง ความคิดเห็นได้	๑. เลือกเรื่อง ที่ผู้เขียน มีความรู้ ๒. เลือกเรื่อง ที่พอสามารถ ค้นหาความรู้ ได้บ้าง	๑. เลือกเรื่อง ที่ผู้เขียนมีความรู้ บ้างเล็กน้อย ๒. เลือกเรื่อง ที่ไม่สามารถ ค้นหาความรู้ ได้เพียงพอ	๒
การให้เหตุผล โต้แย้ง	๑. ให้เหตุผลโต้แย้ง และสนับสนุน หัวข้อ/เรื่อง ที่เขียนได้ อย่างน่าเชื่อถือ ๒. เรียบเรียง ลำดับความคิด และให้เหตุผล อย่างเป็นระบบ ๓. ประเมิน ประเด็นปัญหา ได้เหมาะสม	๑. ให้เหตุผลโต้แย้ง และสนับสนุน หัวข้อ/เรื่อง ที่เขียนได้อย่างดี ๒. เรียบเรียง ลำดับความคิด อย่างเป็นระบบ ๓. ประเมิน ประเด็นปัญหาได้	๑. ให้เหตุผลโต้แย้ง และสนับสนุน หัวข้อ/เรื่อง ที่เขียนได้ แต่ไม่สมบูรณ์ ๒. ให้เหตุผลโดยใช้ ความคิดของตน เป็นเกณฑ์ ๓. ประเมิน ประเด็นปัญหา ได้เพียงเล็กน้อย	๑. ให้เหตุผลโต้แย้ง และสนับสนุน หัวข้อ/เรื่อง ที่เขียนไม่ได้ ๒. ให้เหตุผลอยู่ใน ขอบเขตจำกัด ไม่ลึกซึ้ง ๓. ประเมิน ประเด็นปัญหา ไม่ได้	๒

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	๔	๓	๒	๑	
คุณค่าของ งานเขียน	๑. มีการเสนอ แนวคิดของ ผู้เขียนที่น่าสนใจ ๒. การใช้ถ้อยคำ สละสลวย ๓. การเรียบเรียง เป็นขั้นตอน ตามลำดับ เหตุการณ์ และหัวข้อเรื่อง ได้เป็นอย่างดี ๔. จำนวนโวหาร เหมาะกับ เรื่องที่เขียน ๕. กลวิธี ในการเขียน เร้าความสนใจ ผู้อ่าน ชวนให้ติดตาม ๖. ผู้อ่านนำความรู้ ไปใช้ประโยชน์ ได้เป็นอย่างดี	๑. มีการเสนอ แนวคิดของ ผู้เขียนที่น่าสนใจ ๒. การใช้ถ้อยคำ ค่อนข้าง สละสลวย ๓. การเรียบเรียง เป็นขั้นตอน ตามลำดับ เหตุการณ์ และหัวข้อเรื่อง ได้ค่อนข้างดี ๔. จำนวนโวหาร เหมาะกับ เรื่องที่เขียน ๕. กลวิธี ในการเขียน เร้าความสนใจ ผู้อ่าน ๖. ผู้อ่านนำความรู้ ไปใช้ประโยชน์ได้	๑. มีการเสนอ แนวคิดของ ผู้เขียน ๒. การใช้ถ้อยคำ ค่อนข้าง สละสลวย ๓. การเรียบเรียง เป็นขั้นตอน ตามลำดับ เหตุการณ์ และหัวข้อเรื่องได้ ๔. จำนวนโวหาร เหมาะกับ เรื่องที่เขียน เป็นส่วนใหญ่ ๕. กลวิธี ในการเขียน เร้าความสนใจ ผู้อ่านได้บ้าง ๖. ผู้อ่านนำความรู้ ไปใช้ประโยชน์ ได้น้อย	๑. ขาดการเสนอ แนวคิดของ ผู้เขียน ๒. การใช้ถ้อยคำ ยังไม่สละสลวย ๓. การเรียบเรียง ไม่เป็นขั้นตอน ตามลำดับ เหตุการณ์ และหัวข้อเรื่อง ๔. จำนวนโวหาร ไม่เหมาะสมกับ เรื่องที่เขียน ๕. กลวิธี ในการเขียน ยังไม่เร้า ความสนใจ ผู้อ่าน ๖. ผู้อ่านนำความรู้ ไปใช้ประโยชน์ ได้น้อยมาก	๒

เกณฑ์การตัดสิน

- ๓๔-๔๐ คะแนน หมายถึง ดีเยี่ยม
 ๒๗-๓๓ คะแนน หมายถึง ดี
 ๒๐-๒๖ คะแนน หมายถึง ผ่าน
 ต่ำกว่า ๒๐ คะแนน หมายถึง ไม่ผ่าน

ใบงานที่ ๑

คำชี้แจง

เมื่อนักเรียนศึกษาตัวอย่างงานเขียนเชิงวิชาการแล้ว ให้กลุ่มช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ วิพากษ์
เรื่องที่อ่าน ตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. เรื่องนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร
๒. ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายที่จะบอกอะไรให้กับผู้อ่าน
๓. ผู้เขียนใช้ข้อเท็จจริง/หลักวิชาการใดมากล่าวสนับสนุนงานเขียน (ยกตัวอย่างข้อความให้เห็นชัดเจนด้วย)
๔. ประเด็นต่าง ๆ/หัวข้อย่อยที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในงานเขียน มีอะไรบ้าง
๕. งานเขียนชิ้นนี้ให้ข้อคิดใดบ้างแก่ผู้อ่าน
๖. งานเขียนชิ้นนี้มีคุณค่าด้านใดบ้าง

(ให้เวลา ๓๐ นาที แล้วส่งตัวแทนนำเสนอ กลุ่มละ ๑๐ นาที)

ตัวอย่างงานเขียนเชิงวิชาการที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

คุณค่าคงภูมิใจที่ได้รับการเวนคืน

นางสาวศศิกันต์ มนตรี ม.๖/๑

โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย

ในวันหยุดหรือเมื่อมีเวลาว่าง พ่อมักจะพาฉันและน้องไปเยี่ยมคุณย่าที่บ้านต่างอำเภอเสมอ ๆ วันนี้ขณะที่ฉันกำลังเรียนวิชาสุดท้ายของภาคปลายอยู่ พ่อโทรศัพท์มาบอกว่าพ่อกับแม่จะไปธุระตอนที่บ้านคุณย่าเลิกเรียนให้ฉันและน้องรีบกลับบ้าน พ่อบอกว่าที่นาบางส่วนของคุณย่าจะถูกหลวงเวนคืนเพื่อทำถนนวงแหวนรอบนอก พ่อต้องไปประชุมกับกรรมการหมู่บ้านเรื่องเงินทดแทน ประมาณสามทุ่มของวันนั้นพ่อกับแม่ก็กลับมาถึงบ้าน หลังจากพ่อกับแม่ทำธุระส่วนตัวเสร็จ ฉันถามพ่อว่า ทำไมที่นาของคุณย่าจึงถูกเวนคืนเวนคืนคืออะไร แล้วจะได้เงินทดแทนด้วยหรือ ถ้าได้จะได้อะไร

พ่อบอกว่า การเวนคืน เป็นการเรียกที่ดินที่ชาวบ้านเป็นเจ้าของคืนกลับมาเป็นของรัฐบาล เพื่อที่รัฐบาลจะได้ใช้ที่ดินเพื่อการพัฒนาประเทศ ฉันถามพ่อว่า การพัฒนาประเทศคือการสร้างถนนหรือ พ่อบอกว่าการสร้างถนนเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดความเจริญ ทำให้การเดินทางติดต่อกันสะดวกและรวดเร็ว การที่รัฐบาลจะเวนคืนที่ดินใด ๆ จะต้องมีความจำเป็น จะเวนคืนเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค หรือการอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ หรือการได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อการผังเมือง หรือเพื่อการพัฒนาการเกษตร หรือการอุตสาหกรรม หรือเพื่อการปฏิรูปที่ดิน

แม่ช่วยอธิบายอีกว่า ในการเวนคืน รัฐบาลไม่ได้ยึดเอาที่ดินกลับไปเฉย ๆ แต่รัฐบาลจะมีเงินส่วนหนึ่งมาให้เจ้าของที่ดินที่ถูกเวนคืน เงินที่ให้นี้เราเรียก เงินทดแทน ฉันถามแม่ว่าแต่ละคนจะได้เงินทดแทนเท่ากันหมดเลยใช่ไหม พ่อบอกว่าไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับประเภท ปริมาณ และคุณภาพของทรัพย์สินที่ถูกเวนคืน ซึ่งการจ่ายเงินทดแทนจะจ่ายตามราคาทรัพย์สินที่ได้จากการประเมินค่าทรัพย์สิน ฉันบอกพ่อกว่าถ้าอย่างนั้นการเวนคืนก็คือการที่รัฐบาลมาขอซื้อที่จากชาวบ้านนั่นเอง

แม่อธิบายเพิ่มเติมว่าก็คล้าย ๆ กัน เพียงแต่ว่าการเวนคืนนี้แม่เราจะไม่อยากขายเราก็ต้องขาย เพราะรัฐบาลมีอำนาจตามกฎหมายอย่างเพียงพอที่จะบังคับเอาสิ่งทรัพย์สินจากเจ้าของเดิมเพื่อนำที่ดินนั้นไปสำหรับการพัฒนาดังกล่าวมาแล้ว พ่อบอกด้วยว่าในการประเมินค่าทรัพย์สินนั้น รัฐบาลก็มีวิธีในการคิดมูลค่าของทรัพย์สินอย่างมีหลักการ และมีคณะบุคคลที่มีความรู้มีประสบการณ์มาร่วมพิจารณาโดยพยายามให้เกิดความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย

วิธีประเมินที่ใช้กันโดยทั่ว ๆ ไปก็มีหลายวิธี เช่น วิธีวิเคราะห์มูลค่าจากต้นทุน วิธีเปรียบเทียบราคาจากท้องตลาด วิธีแปลงรายได้เป็นมูลค่า เป็นต้น ซึ่งพ่อบอกว่าวิธีในการประเมินแต่ละวิธีมีหลักในการคิดค่อนข้างละเอียดและซับซ้อน ใวันหลังพ่อจะหยิบหนังสือเรื่องนี้จากที่ทำงานมาให้ฉันศึกษา และวิธีแต่ละวิธีก็จะเหมาะกับลักษณะของทรัพย์สินที่จะเวนคืนไม่เหมือนกัน

หลาย ๆ ครั้งรัฐบาลต้องใช้วิธีหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้เจ้าของที่ดินได้รับความเป็นธรรมให้มากที่สุด และหากคิดประเมินค่าทรัพย์สินออกมาเป็นตัวเงินแล้ว หากเจ้าของยังไม่พอใจก็อาจขอรับเงินไปก่อน แล้วไปยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม แต่ต้องยื่นภายใน ๖๐ วัน นับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้ง ให้ไปปรับเงินค่าทดแทน โดยสามารถที่ยื่นเป็นหนังสือด้วยตนเองหรือส่งทางไปรษณีย์ตอบรับก็ได้

ฉันถามพ่อว่าแล้วบ้านของคุณอยู่ที่อยู่ถัดจากที่นาคุณย่าไปก็ถูกเวนคืนด้วยหรือ แล้วเขาคิดเงินค่าทดแทน ให้คุณน้าอย่างไร พ่อว่าหากเป็นที่อยู่อาศัยรัฐบาลก็จะคิดเงินค่าทดแทนที่แตกต่างไปจากที่นาหรือที่สวน เช่น หากเป็นที่อยู่อาศัยเขาก็จะคำนึงถึงทำเลที่ตั้ง ดูบ้านว่าเป็นบ้านประเภทไหน บ้านเดี่ยวหรือทาวน์เฮ้าส์ ที่ดินมีขนาดเท่าไร ก็ตารางวา ตัวบ้านมีขนาดเท่าไร บ้านมีวัสดุอะไร ไม่ว่าจะเป็นพื้น ผนัง ฝ้าเพดาน แล้วคุณภาพวัสดุที่ใช้เป็นอย่างไร อายุการใช้งาน สภาพการใช้งาน การดูแลรักษา เหล่านี้ เขาก็จะนำมาคิดคำนวณ ให้เราหมด อย่างที่สวนก็คิดแม้แต่ว่าคาคันไม้ที่ต้องถูกตัด ถูกโค่น หากมีบ่อปลาอยู่ในที่นาที่สวน เขาก็คิด ก็ประเมินค่าเป็นเงินทดแทนให้กับเจ้าของอสังหาริมทรัพย์นั้น ๆ อย่างครบถ้วน

คำอธิบายของพ่อช่วยให้ฉันเริ่มมองเห็นกระบวนการในการประเมินราคาของทรัพย์สินที่จะเวนคืน อย่างเป็นรูปเป็นร่างขึ้น แม้ช่วยอธิบายเพิ่มเติมว่า การจ่ายค่าทดแทนจะจ่ายให้แก่เจ้าของที่ดิน เจ้าของ สิ่งปลูกสร้าง เจ้าของไม้ยืนต้น หรือผู้เช่า รวมถึงผู้ที่เสียสิทธิ์ในการใช้ที่ดินเพื่อวางท่อน้ำ ท่อระบายน้ำ สายไฟฟ้า หรือสิ่งอื่นซึ่งคล้ายกันที่ผ่านที่ดินที่ต้องถูกเวนคืนนั้น กอปรกับระยะเวลาในการเวนคืนก็มีหลักเกณฑ์ มีขั้นตอน ที่ชัดเจน และเปิดโอกาสให้เจ้าของที่ได้มีเวลาพิจารณาและฟ้องคดีได้ หากคิดว่าตนเองยังไม่ได้รับความเป็นธรรม ในเรื่องของเงินทดแทน

ประมาณห้าทุ่มฉันก็แยกเข้าไปพักผ่อน ฉันนอนคิดถึงคุณย่า คุณย่าคงจะภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่ง ของการสร้างความสำเร็จให้ท้องถิ่น แม้คุณย่าจะเสียที่ดินไปเพื่อการเวนคืน แต่ก็ไม่ได้เสียไปเปล่า ๆ เพราะรัฐบาล จ่ายเป็นเงินให้เจ้าของที่แล้ว จริงอยู่แม้มันจะเทียบกับการรู้สึกที่ต้องสูญเสียที่ดินไปไม่ได้ แต่ฉันเชื่อว่า ย่าของฉันจะมองเห็นอีกด้านหนึ่งที่กำลังผุดขึ้นมาแทน นั่นคือความสำเร็จของท้องถิ่นอันจะนำมาซึ่งความมีอยู่มีกิน การมีโอกาสของคนในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การศึกษา การสาธารณสุข สิ่งนี้มีใช้หรือ คือการพัฒนาที่ยั่งยืน

ขณะนี้ฉันภาคภูมิใจในตัวคุณย่า ท่านยิ่งใหญ่เหลือเกินในใจฉัน สมแล้วกับที่บรรพบุรุษไทยของเรา ได้สละชีวิตเพื่อรักษาผืนดินให้พวกเรา แล้วเมื่อถึงคราวจำเป็นลูกหลานไทยก็มอบที่ดินนั้นสำหรับการพัฒนา และสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นแก่ชาติสืบต่อไป

ที่มา : <http://www.eppo.go.th/encon/contest/index.html>

เอกสารเสริมสำหรับครู เรื่อง การเขียนเชิงวิชาการ

การเขียนงานเชิงวิชาการเป็นงานเขียนที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าพิเศษนอกเหนือไปจากเรื่องที่ได้ศึกษาในชั้นเรียน เป็นการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบและอ้างอิงหลักฐานที่มาอย่างมีแบบแผนแน่นอน เป็นงานเขียนที่ต้องอาศัยกระบวนการค้นคว้าหาข้อมูล ต้องประมวลความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ และมีหลักฐานอ้างอิง จึงจะเป็นการนำเสนอผลการค้นคว้าอย่างมีระบบ

การพัฒนางานเขียนเชิงวิชาการ

เนื่องจากการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ปรากฏผลให้เห็นในลักษณะ ผลงานที่เกิดจากการเขียน การพัฒนางานเขียนเชิงวิชาการจึงเป็นแนวทางที่สำคัญที่ครูผู้สอนควรจะต้องรู้และเข้าใจอย่างถ่องแท้

ความหมายของงานเขียนเชิงวิชาการ

การเขียนเชิงวิชาการ หมายถึง การนำเสนอผลงานที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้า คิดค้น รวบรวมอย่างเป็นระบบ แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประมวล และจัดระบบถ่ายทอดโดยการเขียนที่ต้องอาศัยกระบวนการทางถ้อยคำ สำนวนภาษา และรูปแบบการเขียน พร้อมทั้งมีความประณีตในการเขียน มีมารยาทในการเขียน มีความถูกต้องในเชิงวิชาการ (ข้อมูลถูกต้อง อ้างอิงได้) และมีหลักการที่แสดงให้เห็นถึงการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบ มีหลักฐานอ้างอิงประกอบที่เชื่อถือได้ และประการสำคัญที่ต้องเข้าใจร่วมกันก็คือ งานเขียนเชิงวิชาการไม่ใช่งานวิชาการ เพราะงานเขียนเชิงวิชาการไม่ได้จำเพาะเจาะจงว่าเรื่องที่ผู้เรียนเขียนจะต้องเป็นเรื่องทางวิชาการเท่านั้น ไม่ว่าผู้เรียนจะเขียนเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใด ขอให้การนำเสนอเรื่องนั้นเป็นผลงานที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้า มีการจัดระบบข้อมูล และนำเสนอได้ตามจุดประสงค์ของเรื่องที่จะเขียน ไม่วกวน

การใช้ภาษาในงานเขียนเชิงวิชาการ

๑. การใช้คำ

- ๑.๑ ใช้คำให้ถูกต้องตามความหมายของคำและตามชนิดของคำ ถูกหลักไวยากรณ์
- ๑.๒ ใช้คำที่เป็นภาษาเขียนไม่ใช่ภาษาพูด
- ๑.๓ ใช้คำสุภาพ
- ๑.๔ ใช้คำไทย หากจำเป็นต้องใช้คำศัพท์ภาษาต่างประเทศ ควรเลือกใช้คำศัพท์บัญญัติที่ราชบัณฑิตยสถานกำหนด หากคำใดยังไม่มีบัญญัติขึ้นใช้ อาจใช้คำที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไปหรือใช้ทับศัพท์ แต่ควรวงเล็บคำภาษาอังกฤษไว้ด้วยเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ตรงกัน

๒. การใช้ประโยค การสร้างประโยคต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- ๒.๑ ความถูกต้องชัดเจนของรูปประโยคภาษาไทย
- ๒.๒ ความกะทัดรัด สละสลวย สื่อความหมายได้ชัดเจน ตรงประเด็น
- ๒.๓ การเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง

๓. การย่อหน้า

ย่อหน้า เป็นตัวแทนของความคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ การใช้วิธีเขียนแบบย่อหน้าทำให้ผู้อ่านสามารถติดตามเนื้อเรื่องได้อย่างเป็นขั้นตอนและมีเหตุผล นอกจากนี้ การเขียนเนื้อหาโดยจัดแบ่งความคิดออกเป็นย่อหน้า ยังช่วยให้ผู้เขียนนำเสนอได้ง่ายขึ้น แสดงให้เห็นวิธีการเรียบเรียงความคิดที่เป็นระบบระเบียบของผู้เขียน ย่อหน้าแบ่งออกได้เป็นหลายรูปแบบตามลักษณะการปรากฏของประโยคใจความสำคัญหรือประโยคหลัก ดังนี้

- ๓.๑ ย่อหน้าที่มีประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้น
  - ๓.๒ ย่อหน้าที่มีประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนท้าย
  - ๓.๓ ย่อหน้าที่มีประโยคใจความสำคัญอยู่ทั้งตอนต้นและท้าย
  - ๓.๔ ย่อหน้าที่มีประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนกลาง
  - ๓.๕ ย่อหน้าที่ไม่ใช่ประโยคใจความสำคัญ
- ลักษณะของย่อหน้าที่ดี ควรจะมีลักษณะต่อไปนี้

๑) มีเอกภาพ

เอกภาพ คือ ความเป็นหนึ่งในเรื่องของประเด็นความคิด กล่าวคือ ใน ๑ ย่อหน้าจะมีเพียง ๑ ความคิดสำคัญเท่านั้น ทุกประโยคที่นำมาแสดงรายละเอียดต้องสนับสนุนหรืออธิบายประเด็นหลักของย่อหน้านั้น หากมีประโยคที่ไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ย่อหน้านั้นก็จะขาดความเป็นเอกภาพ

๒) มีสัมพันธภาพ

สัมพันธภาพของย่อหน้า หมายถึง ความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างความคิดหลักกับความคิดปลีกย่อย ผู้อ่านจะสามารถติดตามความคิดของผู้เขียนได้ง่ายและชัดเจนขึ้น หากผู้เขียนใช้คำเชื่อมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งยังมีวิธีเรียบเรียงและการเสนอความคิดอย่างมีระบบ มีเหตุผล และทุกประเด็นมีความเกี่ยวเนื่องกันไปโดยลำดับ นอกจากสัมพันธภาพในแต่ละย่อหน้าแล้ว ข้อเขียนแต่ละเรื่องยังต้องมีสัมพันธภาพระหว่างย่อหน้าด้วย

๓) มีสารัตถภาพ

สารัตถภาพ คือ การเน้นย้ำในส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญ ซึ่งอาจทำได้โดยการให้รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการเน้นมากกว่าประเด็นอื่น เช่น ยกตัวอย่างประกอบ กล่าวด้วยถ้อยคำที่มีความหมายอย่างเดียวกัน แต่ใช้ข้อความต่างกัน และอธิบายขยายความอย่างละเอียด เป็นต้น การเน้นประเด็นใดประเด็นหนึ่งนี้อาจทำได้อีกวิธีหนึ่งคือ การวางประโยคใจความสำคัญไว้ในตำแหน่งที่มองเห็นได้เด่นชัด ซึ่งได้แก่ ในตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้านั้นเอง

ขั้นตอนการพัฒนาการเขียนเชิงวิชาการ

ในการสอนการเขียนเชิงวิชาการให้กับผู้เรียนนั้น ครูผู้สอนสามารถดำเนินการได้ทั้งในลักษณะการจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา การบูรณาการในหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ การบูรณาการกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือการจัดทำห้องปฏิบัติการการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เพื่อให้ผู้เรียนมีวิธีการและแนวทางที่ถูกต้องในการเขียนสื่อความสิ่งที่ผู้เรียนได้อ่านและคิดวิเคราะห์ในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

๑. การเลือกเรื่อง

ส่วนใหญ่การเลือกเรื่องที่จะเขียนนั้น มักเกิดจากภาระงานที่ครูผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนด หรือผู้เขียนเป็นผู้กำหนดเรื่องเองก็ได้

การเขียนงานเชิงวิชาการทุกครั้งต้องมี “หัวข้อเรื่อง” ที่จะเขียนก่อน โดยมีหลักในการเลือกหัวข้อเรื่อง ดังนี้

๑.๑ ควรเป็นเรื่องที่ผู้เขียนสนใจที่สุด

๑.๒ ควรเป็นหัวข้อเรื่องที่ผู้เขียนสามารถค้นคว้าหาข้อมูลได้ง่าย หัวข้อรายงานที่ไม่สามารถหาข้อมูลอ้างอิงได้ จะทำให้รายงานขาดความน่าเชื่อถือ คำว่า “สามารถค้นคว้าหาข้อมูลได้” หมายความว่ามิมีแหล่งค้นคว้ามากพอ มีหนังสือให้ค้นคว้าหลายเล่ม ถ้าเล่มเดียวถือว่าเป็นการ “คัดลอก” หรือ “ตัดตอน” หรือ “สรุปความ” มาจากหนังสือเล่มนั้น ผิดวัตถุประสงค์ของการเขียนงานเชิงวิชาการ

๑.๓ ไม่ควรเป็นหัวข้อเรื่องที่มีขอบเขตกว้างจนเกินไป ต้องคำนึงถึงระดับการเรียนรู้ของผู้เขียนรายงาน ระยะเวลาที่ให้ศึกษาค้นคว้า จุดมุ่งหมายของการเขียนรายงาน ถ้ามีความรู้ น้อย มีเวลาน้อย ควรเลือกเรื่องที่ไม่กว้างเกินไป และตัวเองมีความสนใจเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว จะทำให้เขียนรายงานได้สำเร็จด้วยดี คำว่า “หัวข้อเรื่อง” หมายถึง การกำหนดหัวข้อเรื่องเพื่อกำหนดแนวเรื่องที่จะเขียน เมื่อเขียนเสร็จแล้วอาจตั้งชื่อใหม่ให้น่าสนใจยิ่งขึ้น ก็ได้ และจะได้ให้ตรงกับเนื้อเรื่องมากขึ้น

๒. การกำหนดจุดมุ่งหมายและขอบเขตของเรื่อง

หลังจากที่เลือกหัวข้อเรื่องที่จะเขียนรายงานทางวิชาการได้แล้ว ต้องคิดต่อไปว่าจะเขียนในแง่มุมใด และต้องการเสนออะไรแก่ผู้อ่าน นี่คือการหาจุดมุ่งหมายและขอบเขตของเรื่อง ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์กัน คือ ต้องไม่เขียนเกินขอบเขตที่กำหนดไว้ และต้องครอบคลุมจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

๓. การวางโครงเรื่อง

การวางโครงเรื่อง คือ การแยกหัวข้อเรื่องออกเป็นหัวข้อย่อย ๆ ซึ่งเมื่อเขียนรายละเอียดของแต่ละหัวข้อแล้ว ก็จะได้รายงานทางวิชาการทั้งเรื่อง การทำโครงเรื่องจะช่วยป้องกันไม่ให้เขียนนอกนอกเรื่อง ช่วยให้เราว่าจะเขียนเกี่ยวกับอะไร เขียนไปในทางใด สั้นยาวแค่ไหน ทำให้เราเรียบเรียงเรื่องได้ถูกต้องตามลำดับ ทำให้แต่ละหัวข้อย่อยต่อเนื่องกัน วิธีทำควรตามขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ ระดมความคิด โดยเขียนหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย หรือประเด็นต่าง ๆ ที่เราคิดว่าเราจะเขียนลงไปในงานของเราให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

๓.๒ คัดเลือกความคิดจากหัวข้อที่เราระดมมาทั้งหมด พิจารณาว่าหัวข้อใดจับรวมกันเป็นหัวข้อเดียวกันได้ หัวข้อใดที่ไม่เกี่ยวข้องก็ตัดออกไป หัวข้อใดที่ยังขาดอยู่ก็เพิ่มเข้ามา แล้วจัดหมวดหมู่

๓.๓ เรียงลำดับหมวดหมู่ความคิด ดูว่าหมวดหมู่ใดควรมาก่อนมาหลัง เรียงตามลำดับความสำคัญ จากนั้นเพิ่มหน้าและบทสรุปเข้าไป ก็จะได้โครงเรื่องตามต้องการ แก้ไขภาษาตามต้องการ

๔. การแสวงหาและรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนนี้ จะเกิดขึ้นเมื่อข้อมูลที่ได้จากการอ่านในเบื้องต้นมีไม่เพียงพอที่จะสื่อความให้ผู้อื่นเข้าใจ จำเป็นต้องไปแสวงหาและรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

๕. การจัดระบบข้อมูล

คือการนำข้อมูล/สารที่ได้จากการอ่าน รวมถึงข้อมูลเพิ่มเติมที่ไปแสวงหามารวบรวม วิเคราะห์ จัดจำแนก ลำดับเรื่องราว เลือกลงและตัดสินใจ เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจะได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ ซึ่งครูผู้สอนสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ด้วยกิจกรรมการตั้งคำถาม (ทำไม อย่างไร)

๖. การเขียนเรื่อง

เป็นการเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการจัดระบบแล้วตามโครงเรื่องให้ได้สาระครบถ้วน เลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเขียนและถูกต้องตามหลักภาษา รูปแบบในการเขียนเรื่องที่สุดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มีดังนี้

๖.๑ การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง หมายถึง การนำเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เป็นลำดับอยู่แล้วมาถ่ายทอดเป็นข้อเขียน สิ่งสำคัญสำหรับการเขียนเล่าเรื่อง คือ จะต้องคำนึงถึงความถูกต้องตามความเป็นจริง และต้องเล่าเรื่องไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

๖.๒ การเขียนเพื่ออธิบาย หมายถึง การเขียนเพื่อชี้แจง อธิบาย เช่น อธิบายวิธีใช้ วิธีทำ ขั้นตอนการทำ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจและปฏิบัติตามได้ การเขียนอธิบายต้องระมัดระวังเรื่องการใช้ภาษา ต้องใช้ภาษาที่สั้น กระชับ เข้าใจง่าย และเป็นไปตามลำดับขั้นตอน

๖.๓ การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น หมายถึง การเขียนเพื่อวิเคราะห์ วิจารณ์ แนะนำ หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นการแสดงความคิดเห็นอย่างเดียวหรืออาจมีข้อเสนอแนะประกอบด้วย โดยต้องคำนึงถึงพื้นฐานของข้อเท็จจริง อีกทั้งต้องมีหลักเกณฑ์และมีเหตุผล

๖.๔ การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ หมายถึง การเขียนที่ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้อ่านมีอารมณ์คล้อยตาม เกิดจินตนาการ เห็นภาพตามที่คุณเขียนต้องการ การใช้ถ้อยคำภาษาในงานเขียนลักษณะนี้ต้องใช้ถ้อยคำภาษาที่ประณีต ดึงดูด สามารถสื่ออารมณ์ ความรู้สึกให้เกิดแก่ผู้อ่านได้ ซึ่งในบางครั้งก็ต้องใช้ถ้อยคำที่มีความหมายแฝง มีความหมายเชิงสัญลักษณ์ หรือมีความหมายเชิงเปรียบเทียบ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ

๖.๕ การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ หมายถึง การเขียนที่ผู้เขียนมีจุดประสงค์ที่จะชักจูง โน้มน้าวใจ ให้ผู้อ่านยอมรับในสิ่งที่ผู้เขียนเสนอ งานเขียนประเภทนี้ต้องใช้ภาษาที่สั้น กระชับ รัดกุม สะดุดตา สะดุดใจผู้อ่าน อาจเล่นคำ เล่นสำนวน เพื่อให้เกิดความคล่องจอง ทำให้ผู้อ่านจดจำได้ในเวลาอันรวดเร็ว

๗. การเขียนบรรณานุกรม

ในการเขียนบรรณานุกรมจำเป็นจะต้องมีการอ้างอิง บอกแหล่งที่มาของข้อมูลซึ่งจะปรากฏอยู่ในบรรณานุกรมท้ายเล่มหรือท้ายบท การอ้างอิงบรรณานุกรม หมายถึง การอ้างอิงแหล่งสารนิเทศซึ่งเป็นทฤษฎี ข้อมูลความรู้ มาประกอบในผลงานวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ เพื่อบอกแหล่งที่มาของสารนิเทศ อันเป็นการให้เกียรติแก่เจ้าของผลงานเหล่านั้น (การเขียนบรรณานุกรมจะต้องศึกษาหลักการเขียนบรรณานุกรม ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ แต่การเขียนบรรณานุกรมจะต้องใช้หลักการเขียนใดหลักหนึ่งตลอดทั้งงานชิ้นนั้น)

หน่วยการเรียนรู้

รหัสวิชา ทต๑๒๐๑ การอ่านและเขียนเชิงวิชาการ

ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ งานเขียนของฉัน

เวลา ๑๔ ชั่วโมง

๑. ผลการเรียนรู้

ข้อ ๖ เขียนเรื่องที่สนใจจากการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ และใช้ข้อมูลอ้างอิงหลักฐานที่มาอย่างมีแบบแผน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

งานเขียนเชิงวิชาการ เป็นงานเขียนเรื่องที่ผู้เขียนสนใจ โดยมีการศึกษาค้นคว้าข้อมูล รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างมีระบบ สมเหตุสมผล และมีหลักฐานอ้างอิง รวมทั้งแสดงความคิดเห็นประกอบโดยใช้ระดับภาษา และรูปแบบที่ถูกต้อง เพื่อนำเสนอความคิดเห็นนั้นสื่อสารให้ผู้อื่นรู้และเข้าใจในเรื่องที่ตนเองเขียน

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ การศึกษาค้นคว้า

๓.๒ ลักษณะ/รูปแบบการเขียนเชิงวิชาการ

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๔.๒ ความสามารถในการคิด

๔.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๔.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๔.๕ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ มีวินัย

๕.๒ ใฝ่เรียนรู้

๕.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน

๕.๔ รักความเป็นไทย

๖. ชิ้นงาน/ภาระงาน

งานเขียนเชิงวิชาการเรื่องที่นักเรียนสนใจ โดยมีกระบวนการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลอย่างเหมาะสม ความยาวประมาณ ๔,๐๐๐ คำ

๗. การวัดและประเมินผล

ตรวจผลงานการเขียนเชิงวิชาการ

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

- ๘.๑ ทบทวนความรู้พื้นฐานเรื่องการเขียนเชิงวิชาการ
- ๘.๒ ศึกษาเกณฑ์การประเมินผลงานการเขียนเชิงวิชาการ
- ๘.๓ ครูชี้แจงข้อบ่งชี้ภาระงานให้นักเรียนเขียนเรื่องที่สนใจ โดยใช้แนวทางของการเขียนเชิงวิชาการ
- ๘.๔ นักเรียนศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลและนำเสนอหัวข้อเรื่องที่สนใจค้นคว้า ครูให้ข้อคิดเห็นและแนวทางพัฒนาปรับปรุงงาน
- ๘.๕ ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมและเสนอโครงเรื่อง (เขียนด้วยตัวบรรจง) ครูให้ข้อคิดเห็นและแนวทางพัฒนาปรับปรุงงาน (ครูควรตรวจสอบการปรับปรุงของนักเรียนก่อนที่จะให้ทำข้อ ๘.๖)
- ๘.๖ นักเรียนเขียนเรื่องที่สนใจตามหัวข้อที่นำเสนอครูให้ข้อคิดเห็นและแนวทางพัฒนาปรับปรุงงาน
- ๘.๗ นักเรียนส่งงานเขียนฉบับร่าง (เขียนด้วยตัวบรรจง) ครูให้ข้อคิดเห็นและแนวทางพัฒนาปรับปรุงงาน
- ๘.๘ นักเรียนปรับปรุงผลงานการเขียน (เขียนด้วยตัวบรรจง)
- ๘.๙ ครูจัดเวทีให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานการเขียน
- ๘.๑๐ ครูและผู้เรียนร่วมกันประเมินผลงานการเขียนตามเกณฑ์ที่กำหนด

เกณฑ์การประเมินงานเขียน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	๔	๓	๒	๑	
การศึกษาและรวบรวมข้อมูล	ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ข้อมูลมีความเชื่อถือได้ มีข้อมูลในมุมมองหลายแง่มุม	ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ข้อมูลมีความเชื่อถือได้ มีข้อมูลในมุมมองเพียงบางแง่มุม	ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ ไม่หลากหลาย ข้อมูลมีความเชื่อถือได้ มีข้อมูลในมุมมองเพียงบางแง่มุม	ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ ไม่หลากหลาย ข้อมูลมีความเชื่อถือได้น้อย มีข้อมูลในมุมมองเดียว	๓
การเขียนโครงเรื่อง	การเขียนโครงเรื่องมีความชัดเจน ครอบคลุม สอดคล้องกับชื่อเรื่อง การจัดองค์ประกอบมีทั้งขั้นนำ ขั้นเสนอ ขั้นสรุป	การเขียนโครงเรื่องมีความครอบคลุม สอดคล้องกับชื่อเรื่อง การจัดองค์ประกอบมีทั้งขั้นนำ ขั้นเสนอ ขั้นสรุป	การเขียนโครงเรื่องมีความครอบคลุม สอดคล้องกับชื่อเรื่อง การจัดองค์ประกอบไม่ครบหรือจำแนกไม่ชัดเจน (ขั้นนำ ขั้นเสนอ ขั้นสรุป)	การเขียนโครงเรื่องยังขาดความชัดเจน ไม่ครอบคลุม สอดคล้องกับชื่อเรื่อง การจัดองค์ประกอบไม่ครบหรือจำแนกไม่ชัดเจน (ขั้นนำ ขั้นเสนอ ขั้นสรุป)	๕

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	๔	๓	๒	๑	
การนำเสนอ	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องที่เขียนนำเสนอ บทนำ เนื้อหาและบทสรุปอย่างชัดเจน และเสนอความคิดเป็นลำดับ - สารที่นำเสนอมีความสมเหตุสมผล - การเรียบเรียงเรื่องราว ประโยคและสำนวนในแต่ละย่อหน้ามีความสอดคล้องร้อยรัดกันดี - ข้อความในแต่ละย่อหน้ามีประโยคที่เป็นใจความสำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องที่เขียนนำเสนอ บทนำ เนื้อหาและบทสรุปอย่างชัดเจน และเสนอความคิดเป็นลำดับ - สารที่นำเสนอส่วนใหญ่มีความสมเหตุสมผล - การเรียบเรียงเรื่องราว ประโยคและสำนวนในแต่ละย่อหน้าส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกัน - ข้อความในแต่ละย่อหน้าส่วนใหญ่มีประโยคที่เป็นใจความสำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องที่เขียนนำเสนอ บทนำ เนื้อหาและบทสรุป และเสนอความคิดเป็นลำดับ แต่บางส่วนยังขาดความชัดเจน - สารที่นำเสนอ บางส่วนมีความสมเหตุสมผล - การเรียบเรียงเรื่องราว ประโยคและสำนวนในแต่ละย่อหน้า บางส่วนมีความสอดคล้องกัน - ข้อความในบางย่อหน้ามีประโยคที่เป็นใจความสำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องที่เขียนนำเสนอ บทนำ เนื้อหาและบทสรุปยังขาดความชัดเจน - สารที่นำเสนอ ส่วนใหญ่ไม่สมเหตุสมผล - การเรียบเรียงเรื่องราว ประโยคและสำนวนในแต่ละย่อหน้ายังขาดความสอดคล้องกัน - ข้อความในแต่ละย่อหน้าไม่มีประโยคที่เป็นใจความสำคัญ 	๕
เนื้อหาสาระที่นำเสนอ	<ul style="list-style-type: none"> - งานเขียนใช้คำไม่เกิน ๔,๐๐๐ คำ - มีการเขียนรายละเอียดเพื่อขยายใจความทุกประเด็นของเรื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - งานเขียนใช้คำเกินหรือขาดไปไม่เกิน ๕๐๐ คำ - มีการเขียนรายละเอียดเพื่อขยายใจความทุกประเด็นส่วนใหญ่ของเรื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - งานเขียนใช้คำเกินหรือขาดไปไม่เกิน ๘๐๐ คำ - มีการเขียนรายละเอียดเพื่อขยายใจความบางประเด็น และมีรายละเอียด 	<ul style="list-style-type: none"> - งานเขียนใช้คำเกินหรือขาดไปเกินกว่า ๘๐๐ คำขึ้นไป - มีการเขียนรายละเอียดเพื่อขยายใจความสำคัญบางประเด็น และ 	๕

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	๔	๓	๒	๑	
	ด้วยข้อมูล ที่ถูกต้อง และ มีความสมดุล - มีการใช้คำ หรือวลีที่ถูกต้อง เหมาะสมและ สละสลวย	ด้วยข้อมูล ที่ถูกต้อง แต่ขาด ความสมดุลบ้าง - มีการใช้คำ หรือวลีที่ถูกต้อง เหมาะสม	ปริมาณข้อมูล ที่ใช้ขยาย ไม่สมดุลกัน - มีการใช้คำง่าย ๆ หรือซ้ำ ๆ	มีรายละเอียดน้อย และใจความ ไม่สมบูรณ์ - เขียนรายละเอียด ทั่ว ๆ ไปไม่ตรง ประเด็นที่กำหนด หรือเขียน ซ้ำไปซ้ำมา	
การสรุป ข้อเสนอแนะ	การเรียบเรียงบทสรุป มีความชัดเจน เชื่อมโยงกับหัวข้อ ค้นคว้า และ สอดคล้องกับ การโต้แย้งให้เหตุผล หรือคำอธิบายต่าง ๆ ที่ปรากฏในเรื่อง ที่เขียน บทสรุป กล่าวถึงประเด็น ปัญหาที่ยังไม่ได้ ค้นคว้าหาคำตอบ และมีประเด็น ปัญหาใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นจาก การค้นคว้า	การเรียบเรียงบทสรุป มีความชัดเจน เชื่อมโยงกับหัวข้อ ค้นคว้า และ สอดคล้องกับ การโต้แย้งให้เหตุผล บทสรุปกล่าวถึง ประเด็นปัญหา ที่ยังไม่ได้ค้นคว้า หาคำตอบ และมีประเด็น ปัญหาใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นจาก การค้นคว้า	การเรียบเรียงบทสรุป มีความเชื่อมโยง กับความคิดเห็น ที่ได้นำเสนอไว้ ในเรื่อง ไม่มีการกล่าวถึง ประเด็นที่ยังไม่ได้ ศึกษาค้นคว้า	การเรียบเรียงบทสรุป ไม่มีความเชื่อมโยง กับความคิดเห็น ที่ได้นำเสนอไว้ ในเรื่อง ไม่มีการกล่าวถึง ประเด็นที่ยังไม่ได้ ศึกษาค้นคว้า	๕
การอ้างอิง	ใช้ข้อมูลอ้างอิง หลักฐานที่มา มีแบบแผนถูกต้อง ครบถ้วน	ใช้ข้อมูลอ้างอิง หลักฐานที่มาครบถ้วน แต่แบบแผน ไม่ถูกต้องบ้าง	ใช้ข้อมูลอ้างอิง หลักฐานที่มาได้ เป็นส่วนใหญ่	ใช้ข้อมูลอ้างอิง หลักฐานที่มา น้อยมาก หรือไม่มีเลย	๒

เกณฑ์การตัดสิน

๘๐-๑๐๐ คะแนน หมายถึง ดีเยี่ยม
 ๖๕-๗๙ คะแนน หมายถึง ดี
 ๕๐-๖๔ คะแนน หมายถึง ผ่าน
 ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน หมายถึง ไม่ผ่าน

การสรุปผลการเรียน

ก. กรณีให้ผลการประเมินเป็นระดับผลการเรียนในรายวิชาเพิ่มเติม

๑. คัดจากคะแนนหน่วยที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ เป็นคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน โดยใช้สูตรส่วน ๒๐ : ๒๐ : ๒๕ : ๓๕

๒. นำคะแนนที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ในการให้ระดับผลการเรียน

ข. กรณีให้ผลการประเมินในการตัดสินการประเมินอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

โรงเรียนอาจจัดวิชาเพิ่มเติมไว้ภาคเรียนสุดท้าย และนำผลการประเมินรวมของทุกหน่วยการเรียนรู้ (คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน) ไปตัดสินผลการประเมินเป็นระดับดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน

การเทียบคะแนนเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชาเพิ่มเติมและการประเมินอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน จากรายวิชาเพิ่มเติม

คะแนนร้อยละที่ได้	ระดับผลการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม	ระดับผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
๘๐-๑๐๐	๔	ดีเยี่ยม
๗๕-๗๙	๓.๕	ดี
๗๐-๗๔	๓	
๖๕-๖๙	๒.๕	
๖๐-๖๔	๒	ผ่าน
๕๕-๕๙	๑.๕	
๕๐-๕๔	๑	
๐-๔๙	๐	ไม่ผ่าน

เทคนิคการใช้คำถามสรุปความคิด

การพัฒนาและประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ครูผู้สอนสามารถนำวิธีการประเมินแบบไม่เป็นทางการ (Informal Assessment) ซึ่งเป็นวิธีการที่ยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์และบริบทที่ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งวิธีการประเมินแบบไม่เป็นทางการมีอยู่หลายวิธีที่เราสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ เทคนิคการใช้คำถามก็เป็นวิธีหนึ่งที่ใช้สำหรับสรุปความคิดจากการเรียนรู้ และเก็บข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดี การใช้คำถามในกิจกรรมการเรียนการสอนเสมอ ๆ สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดทั้งในด้านเหตุผล ความคิดสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ปัญหาตลอดเวลา และช่วยให้ผู้เรียนคิดหาคำตอบจากความรู้ที่เรียนมา หรือช่วยจุดประกายให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้เพิ่มเติม หากความรู้ยังไม่เพียงพอที่จะตอบคำถามนั้นได้ จากนั้นจึงนำมารวบรวมและเรียบเรียงเขียนสะท้อนการเรียนรู้ (Journals) เพื่อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ นำเสนอความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลตามความสามารถในแต่ละระดับชั้น

เทคนิคการใช้คำถามสรุปความคิดนี้ สามารถนำไปใช้ระหว่างเรียนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดหาคำตอบและ/หรือกำหนดเป็นภาระงานชิ้นงานในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เพื่อสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในห้องเรียนตามปกติ โดยให้ผู้เรียนเขียนสรุปสะท้อนผลการเรียนรู้ให้ครอบคลุมประเด็นคำถาม แล้วประเมินชิ้นงานเขียนด้วยการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ประเมิน ในหนึ่งรายวิชาอาจมอบหมายให้ผู้เรียนเขียนสรุปสะท้อนผลการเรียนรู้ทุกหน่วยหรือเพียงบางหน่วยตามความเหมาะสม นอกจากนี้ ในกรณีที่มีได้วางแผนการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนไว้ในหน่วยการเรียนรู้ ผู้สอนยังสามารถใช้เทคนิคการใช้คำถามสำคัญในขั้นสรุปหรือตอนท้ายของหน่วยการเรียนรู้นั้น ๆ ได้ทันที ผลของการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนด้วยการใช้เทคนิคคำถามสรุปความคิดสามารถช่วยให้ครูผู้สอนได้ทราบว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และมีความสามารถวิเคราะห์เชื่อมโยงความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างไร บทเรียนหรือหน่วยการเรียนรู้นั้นมีข้อบกพร่องในเรื่องใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถสะท้อนถึงความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียน ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนในการนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนาทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ของครู และพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียน ดังตัวอย่างที่ได้นำเสนอไว้ในวิธีการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนบูรณาการกับแผนการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งได้มีการใช้เทคนิค ๔ คำถามสำคัญ สรุปความคิด ในตอนท้ายของหน่วยการเรียนรู้ในกิจกรรม อย.น้อย และกิจกรรมยิวอาสาพัฒนาชุมชน

ความสำคัญของการใช้คำถาม

๑. ใช้เป็นสื่อสำหรับสำรวจและทบทวนพื้นความรู้เดิมและประสบการณ์เดิมของนักเรียน คำตอบของนักเรียนจะเป็นสื่อนำไปสู่การเรียนการสอนบทเรียนใหม่ และประสบการณ์ใหม่
๒. ช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ครูอาจใช้คำถามเพื่อสร้างความสนใจของนักเรียนได้ทุกขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ เช่น การใช้คำถามเมื่อเริ่มต้นบทเรียน ถามให้นักเรียนสังเกต ให้อย่าง ตัวอย่าง ใช้เป็นสื่อเชื่อมโยงหรือเริ่มต้นการสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน เพราะนักเรียนจะตอบคำถามของครูได้หากสนใจเรียนตลอดเวลา
๓. เสริมสร้างความสามารถทางความคิดให้แก่นักเรียน
๔. ช่วยให้มีการอภิปรายต่อเนื่อง เป็นการขยายความคิดและแนวทางในการเรียนรู้และข้อสรุปหลักเกณฑ์ใหม่ ๆ
๕. ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เช่น ให้นักเรียนมีโอกาสตอบคำถาม เสนอความคิดเห็น และตั้งคำถาม รวมทั้งได้ร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ด้วย
๖. ช่วยให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมเพื่อที่จะนำมาตอบคำถามของครู
๗. ใช้ทบทวนหรือสรุปบทเรียนให้เป็นที่เข้าใจตรงกัน
๘. ใช้ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและประเมินผลการสอนของครู

แนวคิดการใช้คำถาม

แนวคิดการใช้คำถามเพื่อการประเมินผลการเรียนรู้มาจากหลายแนวคิดที่แพร่หลายเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป ได้แก่ แนวคิดของ Benjamin Bloom แนวคิดของ Clarke และแนวคิดของ Dietz-Uhler & Lanter ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

Bloom (๑๙๕๖ อ้างถึงใน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ก, ๒๕๕๓.) ได้จัดประเภทพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางปัญญาและการคิดระดับต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนไว้อย่างเป็นระบบ เรียกว่า Taxonomy of Educational Objectives เพื่อช่วยในการเขียนจุดประสงค์ทางการศึกษา และเอื้อให้เกิดความเชื่อมโยงสอดคล้องระหว่างหลักสูตร การสอน และการประเมินผล แบ่งเป็น ๖ ระดับ เรียงจากระดับพื้นฐานถึงระดับสูง ได้แก่ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า โดยระดับความรู้ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ จัดเป็นทักษะการคิดระดับพื้นฐาน การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าเป็นทักษะการคิดระดับสูง สำหรับในด้านการวัดและประเมินผล คำที่บ่งบอกพฤติกรรมระดับต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นโครงสร้างที่ใช้อ้างอิงในการสร้างคำถาม และจัดประเภทของคำถามว่าวัดกระบวนการทางปัญญาที่อยู่ในระดับพื้นฐานหรือระดับสูง ซึ่งแต่ละระดับมีคำกริยาสำคัญที่บ่งชี้พฤติกรรมกำกับไว้ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถเชื่อมโยงเป้าหมายสู่การจัดการกิจกรรมในชั้นเรียน เพื่อการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนได้ ดังนี้

ตารางที่ ๒.๓ Bloom's Taxonomy และคำสำคัญที่ช่วยในการสร้างคำถาม

ความสามารถ	ทักษะที่แสดงออก (ตัวอย่าง)	คำสำคัญที่ใช้ในการสร้างคำถาม
ความรู้ความจำ (Knowledge)	<ul style="list-style-type: none"> - ลังเกตแล้วจำข้อมูล - ความรู้ข้อมูล วันที่ เหตุการณ์ สถานที่ - ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดสำคัญ - ความรู้ในเนื้อหาวิชา 	จัดทำรายการ (list) แสดง (show) ติดป้ายบอก (label) บอก (tell) รวบรวม (collect) พรรณนา (describe) ตรวจสอบ (examine) ระบุดู (identify) จัดทำตาราง (tabulate) ระบุดูคำพูด จดบันทึก (record) บอกชื่อ เลือก (select) การใช้คำถามประเภท ใคร เมื่อไร ที่ไหน
ความเข้าใจ (Comprehension)	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจข้อมูล - จับความได้ - ถ่ายโอนความรู้เป็นบริบทใหม่ - ตีความ เปรียบเทียบความเหมือน ความแตกต่าง - ทำนายผลที่ตามมา 	สรุป (summarize) พรรณนา (describe) อภิปราย (discuss) ตีความ (interpret) อธิบาย (explain) บอกความแตกต่าง (contrast) ทำนาย พยากรณ์ (predict) จำแนก (distinguish) ประมาณ (estimate)
การนำไปใช้ (Application)	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ข้อมูลสารสนเทศ - ใช้วิธีการ ครอบคลุมความคิด ทฤษฎี ในสถานการณ์ใหม่ - แก้ปัญหาโดยใช้ทักษะหรือความรู้ ที่จำเป็นนั้น ๆ 	ใช้ (apply) เชื่อมโยง (relate) สาธิต (demonstrate) เปลี่ยนแปลง (change) คำนวณ (calculate) จัดประเภท (classify) ทำให้สมบูรณ์ (complete) ทดลอง (experiment) ขยายความประกอบ (illustrate) ค้นหา (discover) แสดงให้ดู (show) ติดตั้ง (establish) แก้ปัญหา (solve) ถ่ายโอน (transfer) ตรวจสอบ (examine) สร้าง (construct) ปรับ (modify) บริหารจัดการ (administer)
การวิเคราะห์ (Analysis)	<ul style="list-style-type: none"> - การเห็นรูปแบบ - การจัดส่วนย่อยต่าง ๆ เข้าด้วยกัน - การเข้าใจเนื้อหาของความหมายแฝง - การระบุส่วนประกอบต่าง ๆ 	วิเคราะห์ (analyze) จัดประเภท (classify) แยก (separate) จัดเรียง (arrange) จัดลำดับ (order) แบ่ง (divide) อธิบาย (explain) เปรียบเทียบ (compare) เชื่อมโยง (connect) เลือก (select) อ้างถึง (infer)
การสังเคราะห์ (Synthesis)	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ความคิดในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ - สรุปจากข้อเท็จจริงที่ให้ - เชื่อมโยงความรู้จากสาขาวิชาต่าง ๆ 	ผสม (combine) แต่ง เขียน (write) บูรณาการ (integrate) สร้างสูตร (formulate) ต่อรอง (negotiate) แนะนำ (devise)

ตารางที่ ๒.๒ (ต่อ)

ความสามารถ	ทักษะที่แสดงออก (ตัวอย่าง)	คำสำคัญที่ใช้ในการสร้างคำถาม
	- พยากรณ์ ลงสรุป	จัดเรียงใหม่ (rearrange) สรุปเป็นกฎ (generalize) แทนที่ (substitute) แก้ไขเขียนใหม่ (rewrite) วางแผน (plan) คำถามประเภท (what is) ออกแบบ (design) ประดิษฐ์ (invent) สร้างสรรค์ (create)
การประเมินค่า (Evaluation)	- เปรียบเทียบแล้วจำแนกระหว่าง ผลความคิดต่าง ๆ - ประเมินคุณค่าของทฤษฎีการนำเสนอ - เลือกโดยใช้เหตุผลที่ได้แย้งกันแล้ว - พิสูจน์คุณค่าของหลักฐาน	ประเมิน (assess) วิจารณ์ (criticize) ตัดสินใจ (decide) ชักจูง (convince) จัดอันดับ (rank) ปกป้อง (defend) ให้ระดับ (grade) ตัดสิน (judge) ทดสอบ (test) อธิบาย (explain) วัด (measure) แบ่งแยก (discriminate) สรุป (summarize) เปรียบเทียบ (compare)

การตั้งคำถามเพื่อให้ได้คำตอบในแต่ละระดับ ครูผู้สอนต้องเข้าใจลักษณะของสิ่งที่จะถาม และลักษณะของการถามแต่ละระดับพฤติกรรม ดังนี้

ระดับที่ ๑ ความรู้ความจำ

คำถามประเภทความรู้ความจำ เป็นการวัดความสามารถในการระลึกได้ จำได้ ของสิ่งที่นักเรียนเคยบันทึกไว้ในสมองมาก่อนแล้ว

วิธีเขียนคำถามความรู้ความจำ ทำโดยหยิบยกเอาเนื้อหา หรือเรื่องราวและการกระทำใด ๆ ที่ตำราครูหรือสังคัมเคยสอนหรือบอกนักเรียนไว้แล้วมาตั้งเป็นคำถาม

ตัวอย่างคำถาม

- เครื่องหมาย // ในเรขาคณิตเรียกว่าอะไร
- “ศรีอยุธยา” เป็นนามปากกาของใคร
- ข้อใดเป็นคุณสมบัติสำคัญของสามเหลี่ยมหน้าจั่ว
- ข้อใดไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติ
- เลขตัวใดใน ๙๑๓๖๔๘ เป็นหลักหมื่น
- ต่างกับทีมไม่ใช่สารประกอบประเภทต่างเพราะอะไร

ระดับที่ ๒ ความเข้าใจ

คำถามประเภทความเข้าใจ เป็นการวัดความสามารถในการผสมแล้วขยายความรู้ความจำให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งนักเรียนจะต้องรู้ความหมายและรายละเอียดย่อย ๆ รู้ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างชิ้นความรู้ย่อย ๆ ของเรื่องเหล่านั้นมาก่อน แล้วสามารถอธิบายสิ่งเหล่านั้นได้ด้วยภาษาของตนเอง

วิธีเขียนคำถามความเข้าใจ ทำโดยหยิบยกเอาเนื้อหาหรือเรื่องราวมาให้นักเรียนแปลความหมายตามลักษณะและนัยของเรื่องราวนั้น ตีความหมายของเรื่องนั้นโดยจับความสัมพันธ์ระหว่างชิ้นส่วนย่อย ๆ ของเรื่องนั้น แล้วนำมากล่าว เป็นอีกแบบหนึ่งนัยหนึ่ง หรือสามารถขยายความหมายและนัยของเรื่องนั้น ให้อ้างอิงไปจากสภาพข้อเท็จจริงเดิมได้

ตัวอย่างคำถาม

- ข้อใดที่ทำให้ความหมายว่าเกิดขึ้นหรือมีขึ้นเพียงครั้งเดียว : ฟ้าแลบแปลบปลาบ, พายุกระหน่ำไม่ปรานี, หนาวเยือกเย็นจับหัวใจ, คลื่นถาโถมปะทะลำเรือ, เสากับเรือคลื่นเอี้ยดอัด
- ทำไม้ต้นไม้อเล็กที่ขึ้นอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่จึงมีลำต้นสูงชะลูด : เพื่อให้ได้อากาศ, เพื่อให้ทรงตัวเร็ว, เพื่อให้ได้แสงแดด, เพื่อหาอาหารได้เร็ว, เพื่อให้แข็งแรงเท่าต้นไม้ใหญ่
- เมื่อน้ำมันมีราคาสูงขึ้น กิจกรรมประเภทใดจะมีราคาแพงขึ้นทันที : การขนส่ง, การก่อสร้าง, การไฟฟ้า, การโรงแรม

ระดับที่ ๓ การนำไปใช้

คำถามประเภทการนำไปใช้ เป็นการวัดความสามารถในการนำความรู้และความเข้าใจในเรื่องราวใด ๆ ที่ตนมี ไปแก้ปัญหาที่แปลกใหม่ทำนองนั้นของเรื่องนั้นได้

วิธีเขียนคำถามการนำไปใช้ จะต้องเป็นเรื่องราวหรือปัญหาใหม่ที่นักเรียนยังไม่คุ้นเคย มีปมเงื่อนที่ทำให้เกิดปัญหาและต้องเกี่ยวพันระหว่างหลักวิชากับอะไรอย่างหนึ่งเสมอ

ตัวอย่างคำถาม

- ชาวนาชายข้าวเปลือก ใช้วิธีการวัดอย่างเดียวกับการขายอะไร : การขายผ้า, การขายกาแฟ, การขายน้ำตาล
- สีเคลือบผืนผ้า จะกลายเป็นสีเคลือบจตุรัสทันที ถ้าเราเปลี่ยนแปลงอะไร : เพิ่มหรือลดพื้นที่ให้เท่ากับจตุรัส, ตัดด้านยาวให้เท่ากับด้านกว้าง, เพิ่มหรือลดมุมให้เท่ากันทั้ง ๔ มุม, ตัดด้านกว้างให้เท่ากับด้านยาว
- ถ้าปุ๋ยมีราคาแพง เราสามารถใช้วิธีการใดเพิ่มปุ๋ยในดิน
- ในการทดลองทำตาชั่งสปริงแบบง่าย ถ้าไม่มีลวดสปริงจะใช้สิ่งใดแทนได้

ระดับที่ ๔ การวิเคราะห์

คำถามประเภทการวิเคราะห์ เป็นการวัดความสามารถในการแยกสิ่งสำเร็จรูปออกเป็นส่วนย่อย ๆ ตามหลักการและกฎเกณฑ์ที่กำหนดให้ เพื่อค้นหาความจริงต่าง ๆ ที่ซ่อนแฝงอยู่ภายในเรื่องราวนั้น

วิธีเขียนคำถามการวิเคราะห์ ให้ยกเอาสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาเป็นตัวปัญหา แล้วถามให้นักเรียนค้นหาสิ่งสำคัญในแง่มุมต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์ที่เรากำหนดให้

ตัวอย่างคำถาม

- คำกล่าวนี้มีลักษณะเป็นการขอร้อง เพราะใช้คำใดประกอบคำพูด
- กลอนบทนี้สามารถตัดวรรคได้ออกได้ โดยไม่ทำให้เสียความ
- แผนที่ยี่ยังขาดอะไรที่สำคัญอยู่อย่างหนึ่ง
- คำกล่าวใดสอดคล้องกับเนื้อเรื่องนี้
- ทุกข้อเป็นลักษณะที่สำคัญมากของระบบประชาธิปไตย ยกเว้นข้อใด

ระดับที่ ๕ การสังเคราะห์

คำถามประเภทการสังเคราะห์ เป็นการวัดความสามารถในการรวมสิ่งต่าง ๆ ตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปเข้าด้วยกัน เพื่อให้กลายเป็นสิ่งใหม่ที่มีบางอย่างแปลกไปจากส่วนประกอบย่อย ๆ ของเดิม

วิธีเขียนคำถามการสังเคราะห์ นักเรียนต้องผลิต ทำหรือแสดงบางสิ่งบางอย่างออกมาให้ปรากฏ โดยใช้ความสามารถหลายอย่างหลายด้านมาผสมกัน สิ่ง que แสดงออกมานั้นอาจเป็นวัตถุสิ่งของ หรือการแสดงความคิดเห็นตามทัศนะของตนเอง หรือเขียนบทความทวิวิจารณ์ การให้คำเสนอแนะและความคิดเห็นอิสระของตนเอง

ตัวอย่างคำถาม

- ทำไมสมสารจึงขยายตัวเมื่อถูกความร้อน ให้อธิบายมาโดยละเอียด
- จะพิสูจน์ได้อย่างไรว่า น้ำประกอบด้วยธาตุไฮโดรเจนและออกซิเจน จงอธิบายมาเป็นขั้น ๆ
- ถ้าต้องการผลผลิตที่ดีที่สุด จะต้องดำเนินการอย่างไร, โดยวิธีการใด หรือต้องเพิ่มลดอะไรบ้าง จึงจะถูกต้องเหมาะสมที่สุด

ระดับที่ ๖ การประเมินค่า

คำถามประเภทการประเมินค่า เป็นการวัดความสามารถในการตีราคาส่งต่าง ๆ โดยสรุปอย่างมีหลักเกณฑ์ว่า สิ่งนั้นมีคุณค่า ดี-เลว หรือเหมาะสมหรือไม่

วิธีเขียนคำถามการประเมินค่า ต้องถามในแง่มุมใหม่ที่แปลกจากตำรา ให้นักเรียนวิจารณ์ความถูกต้องเหมาะสม โดยยึดเกณฑ์หรือมาตรฐานใดมาตรฐานหนึ่งเป็นหลัก และต้องเป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ผู้รู้หรือสังคมยอมรับกันแล้ว

ตัวอย่างคำถาม

- การทดลองนี้เชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด
- การปฏิบัตินี้สามารถใช้พิสูจน์ความจริงของสิ่งใดได้
- การลำดับขั้นตอนและวิธีดำเนินการของเรื่องนั้น มีความถูกต้องเหมาะสมเพียงใด
- งานนี้ควรใช้วัตถุสิ่งของชนิดใดจึงจะเหมาะสม
- ควรใช้หลักเกณฑ์ใดสำหรับวินิจฉัยว่า นาฬิกาเรือนนี้มีคุณภาพดี

Clark (Clark, ๒๐๐๕ อ้างถึงใน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, ๒๕๕๓ ก) ได้เสนอวิธีการฝึกถามให้มีประสิทธิภาพไว้ ๕ วิธี คือ

วิธีที่ ๑ ให้คำตอบที่เป็นไปได้หลากหลาย เป็นวิธีที่ง่ายที่สุดในการเริ่มต้นเปลี่ยนการถามแบบความจำให้เป็นคำถามที่ต้องใช้การคิดบ้าง เพราะมีคำตอบที่เป็นไปได้หลายคำตอบ (แต่พึงระวังว่าการใช้คำถามหมายความว่า ผู้เรียนต้องผ่านการเรียนรู้ มีความเข้าใจพื้นฐานตามตัวชี้วัดที่กำหนดให้เรียนรู้มาแล้ว) คำถามแบบนี้ทำให้ผู้เรียนต้องใช้การตัดสินใจว่า คำตอบใดถูกหรือใกล้เคียงที่สุดเพราะเหตุใด และที่ไม่ถูกเพราะเหตุใด นอกจากนี้ การใช้คำถามแบบนี้ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ยิ่งขึ้นอีกหากมีกิจกรรมให้ผู้เรียนทำเพื่อพิสูจน์คำตอบ

วิธีที่ ๒ เปลี่ยนคำถามให้เป็นประโยคบอกเล่า เพื่อให้ผู้เรียนระบุว่าเห็นด้วยไม่เห็นด้วย พร้อมเหตุผล การใช้วิธีนี้จะต้องให้ผู้เรียนได้อภิปรายร่วมกัน ผู้เรียนต้องใช้การคิดที่สูงขึ้นกว่าวิธีแรก เพราะผู้เรียนจะต้องยกตัวอย่างสนับสนุนความเห็นของตน และประโยคที่ผู้เรียนใช้จะต้องสะท้อนความคิดเห็น ผู้เรียนจะต้องปกป้องหรืออธิบายทัศนคติของตน การฝึกด้วยวิธีการนี้บ่อย ๆ จะเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ฟังที่ดี มีจิตใจเปิดกว้าง พร้อมรับฟัง และเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นได้ผ่านกระบวนการอภิปราย ครูใช้วิธีการนี้กระตุ้นให้เกิดการอภิปรายอย่างมีคุณภาพสูงระหว่างเด็กต่อเด็ก และให้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาแก่ทุกคนในชั้นเรียน

วิธีที่ ๓ หาสิ่งตรงกันข้าม หรือสิ่งที่ใช่/ถูก สิ่งที่ไม่ใช่/ผิด และถามเหตุผล วิธีการนี้ใช้ได้กับเนื้อหาที่เป็นข้อเท็จจริง เช่น จำนวนในวิชาคณิตศาสตร์ การสะกดคำ โครงสร้างไวยากรณ์ในวิชาภาษา เป็นต้น เมื่อได้รับคำถามว่าทำไมทำเช่นนั้นถูก แต่ทำเช่นนั้นผิด หรือทำไมผลบวกนี้ถูก แต่ผลบวกนี้ผิด หรือทำไมประโยคนี้ถูกไวยากรณ์ แต่ประโยคนี้ผิดไวยากรณ์ เป็นต้น จะเป็นโอกาสให้ผู้เรียนคิดและอภิปรายมากกว่าเพียงการถามว่าทำไม โดยไม่มีการเปรียบเทียบกัน และวิธีการนี้จะใช้กับการทำงานกลุ่มมากกว่าถามทั้งห้อง แล้วให้ยกมือตอบ

วิธีที่ ๔ ให้คำตอบประเด็นสรุปแล้วตามด้วยคำถามให้คิด เป็นการให้ผู้เรียนต้องอธิบายเพิ่มเติม

วิธีที่ ๕ ตั้งคำถามจากจุดยืนที่เห็นต่าง เป็นวิธีที่ต้องใช้ความสามารถทั้งผู้สอนและผู้เรียน เพราะมีประเด็นที่ต้องอภิปรายโต้แย้งเชิงลึกเหมาะที่จะใช้อภิปรายในประเด็นที่เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ปัญหาสุขภาพ ปัญหาเชิงจริยธรรม เป็นต้น

Dietz-Uhler และ Lanter (Martha E. Alexander and et., 2010) นำเทคนิคการใช้ ๔ คำถามสำคัญมาใช้ในการประเมินการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนอ่านกรณีศึกษา (Case Study) แล้วตอบคำถามที่วิเคราะห์ (Analyzing) สะท้อนความคิด (Reflecting) หาความเชื่อมโยงเกี่ยวข้อง (Relating) และระบุนข้อสงสัยหรือข้อคำถามที่เกิดขึ้นเมื่อศึกษากรณี (Questioning) โดยพบว่า เมื่อใช้เทคนิค ๔ คำถาม ทำให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ดีขึ้น (ประเมินร่องรอยการคิดวิเคราะห์ โดยใช้รูปรีดของ Washington State University Critical and Integrative Thinking Scale) คำถามสำคัญ ๔ ข้อ ดังนี้

- ๑) วิเคราะห์ว่าเรารู้อะไรจากเรื่องที่ศึกษา (เรื่องที่อ่าน)
- ๒) สะท้อนแนวคิดหลักหรือทฤษฎีที่กล่าวถึงในเรื่องที่ศึกษา (เรื่องที่อ่าน)
- ๓) เชื่อมโยงแนวคิดหลักกับชีวิตหรือการทำงาน
- ๔) คำถามหรือข้อสงสัยที่เกิดขึ้นเมื่ออ่านเรื่องนี้

จากการศึกษาแนวคิด วิธีการ และเทคนิคดังกล่าวข้างต้น พอสรุปคำถามสำคัญที่ใช้กระตุ้นให้เกิดการคิดสรุปความคิดได้ มี ๔ ข้อ ดังนี้

- ๑) นักเรียนรู้อะไรจากเรื่องนี้/หน่วยการเรียนรู้นี้
- ๒) นักเรียนได้ประโยชน์อะไรจากการเรียนรู้เรื่องนี้
- ๓) นักเรียนจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้เมื่อใด อย่างไร
- ๔) นักเรียนควรเรียนรู้หรือหาความรู้ใดเพิ่มเติมอีก

๑. นักเรียนรู้อะไรจากเรื่องนี้/หน่วยการเรียนรู้นี้ ในการตอบคำถามประเด็นนี้เป็นการให้ผู้เรียนสะท้อนองค์ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ที่เป็นสาระแก่นความรู้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้วิธีการศึกษาหาความรู้ด้วยการอ่านเพื่อทบทวนความรู้ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์สิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้แล้วถ่ายทอดเป็นการเขียน

๒. นักเรียนได้ประโยชน์อะไรจากการเรียนรู้เรื่องนี้ ในการตอบคำถามประเด็นนี้เป็นการให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญขององค์ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้โดยสะท้อนถึงความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า อันเป็นเป้าหมายของการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้กระบวนการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เช่น ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ทำให้ทราบถึงโทษหรือพิษภัยของสารเคมีในยาฆ่าแมลง เป็นต้น

๓. นักเรียนจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้เมื่อใด อย่างไร ในการตอบคำถามประเด็นนี้เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดเพื่อนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดไตร่ตรอง คิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อจะสะท้อนให้เห็นถึงการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง ทั้งยังเป็นการตรวจสอบถึงการออกแบบการเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียนได้ด้วย เช่น การนำความรู้เรื่องพิษภัยของสารเคมีไปใช้ในการเลือกซื้อยาฆ่าแมลง

๔. นักเรียนควรเรียนรู้หรือหาความรู้ใดเพิ่มเติมอีก ในการตอบคำถามประเด็นนี้เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดที่จะไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้ให้กว้างขวาง ลึกซึ้ง เพิ่มเติมจากสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว เพื่อเติมเต็มความรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งผู้เรียนจะสามารถสะท้อนความรู้ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนอย่างสร้างสรรค์ และนำไปสู่การเสริมสร้างคุณลักษณะการใฝ่รู้ใฝ่เรียน เช่น วิธีการใช้สมุนไพรหรือใช้วิธีอื่น ๆ กำจัดแมลงแทนการใช้สารเคมี

ตอนที่ ๓

การสรุปผลการประเมิน และการรายงานผล

การสรุปผลการประเมิน

การสรุปผลการประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน เป็นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบในการพัฒนาและประเมินตามที่สถานศึกษามอบหมาย ซึ่งสถานศึกษาอาจกำหนดให้มีการพัฒนาและประเมินในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบ ตามความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ทั้งนี้ ผู้รับผิดชอบจะต้องบันทึกผลการประเมินความสามารถและพัฒนาการต่าง ๆ ของผู้เรียน แล้วนำมาสรุปผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสินเป็น ๔ ระดับ โดยอาจใช้เกณฑ์คุณภาพที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (๒๕๕๔ : ๔๘) นำเสนอไว้ ใช้เป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษานำมากำหนดเป็นเกณฑ์คุณภาพให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งในเอกสารนี้จะเสนอวิธีสรุปผลการประเมินเพื่อพิจารณาการเลื่อนชั้น และวิธีสรุปผลการประเมินเพื่อจบระดับการศึกษา ดังนี้

๑. การสรุปผลการประเมินเพื่อพิจารณาการเลื่อนชั้น

เมื่อผู้รับผิดชอบในการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน ได้ดำเนินการพัฒนาและประเมินตามแผนจนสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนดแล้ว (จบรายวิชา/สิ้นปีการศึกษา) จะต้องนำผลการประเมินสุดท้ายที่ครอบคลุมทั้ง ๕ ตัวชี้วัด มาตัดสินเพื่อพิจารณาให้ผู้เรียนได้เลื่อนชั้นไปเรียนในปีการศึกษาต่อไป ระดับประถมศึกษาให้ใช้ผลการประเมินปลายปี และระดับมัธยมศึกษาให้ใช้ผลการประเมินในภาคเรียนที่ ๒ โดยสรุปผลการประเมินมาจากผลการพัฒนาการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน ตามรูปแบบที่สถานศึกษากำหนด ดังนี้

รูปแบบที่ ๑ การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน ร่วมกับการประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้

ครูผู้สอนแต่ละวิชา สรุปผลการประเมินผู้เรียนรายบุคคลเมื่อสิ้นสุดรายวิชาที่สอนเป็นระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม, ดี, ผ่าน, ไม่ผ่าน และส่งผลการประเมินให้ครูประจำชั้นหรือผู้รับผิดชอบที่สถานศึกษามอบหมาย สรุปผลการประเมินในภาพรวมว่าผู้เรียนมีความสามารถอยู่ในระดับคุณภาพใด โดยกำหนดเกณฑ์คุณภาพเพื่อใช้ตัดสินดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง แบบบันทึกผลการประเมินจากทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ผลการประเมินกลุ่มสาระการเรียนรู้								สรุปผลการประเมิน
		ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	สุขศึกษาและพลศึกษา	ศิลปะ	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ภาษาต่างประเทศ	

เกณฑ์การสรุปผลการประเมิน (จากทุกรายวิชา)

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
ดีเยี่ยม	ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๖๐ ของจำนวนรายวิชา และไม่มีผลการประเมินรายวิชาต่ำกว่าระดับดี
ดี	๑. ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนรายวิชา และไม่มีผลการประเมินรายวิชาต่ำกว่าระดับดี หรือ ๒. ได้ผลการประเมินระดับดีขึ้นไป มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๖๐ ของจำนวนรายวิชา และมีผลการประเมินส่วนที่เหลือระดับผ่าน
ผ่าน	๑. ได้ผลการประเมินระดับดี น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนรายวิชา และไม่มีผลการประเมินรายวิชาต่ำกว่าระดับผ่าน หรือ ๒. ได้ผลการประเมินระดับผ่าน มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๖๐ ของจำนวนรายวิชา และไม่มีผลการประเมินรายวิชาต่ำกว่าระดับผ่าน
ไม่ผ่าน	ได้ผลการประเมินระดับไม่ผ่าน ตั้งแต่ ๑ รายวิชา

รูปแบบที่ ๒ การใช้เครื่องมือหรือแบบทดสอบประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

ผู้รับผิดชอบในการประเมินด้วยแบบทดสอบ นำผลคะแนนที่ได้จากการทดสอบของนักเรียนรายคนมาสรุปเป็นระดับคุณภาพดีเยี่ยม, ดี, ผ่าน, ไม่ผ่าน และส่งผลการประเมินให้ครูประจำชั้นหรือผู้รับผิดชอบที่สถานศึกษามอบหมาย เพื่อนำไปใช้พิจารณาตัดสินให้ผู้เรียนเลื่อนชั้นต่อไป ในการเปลี่ยนผลคะแนนเป็นระดับคุณภาพ เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันอาจกำหนดดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, ๒๕๕๔ : ๑๗)

๘๐-๑๐๐ คะแนน เท่ากับ ดีเยี่ยม

๖๕-๗๙ คะแนน เท่ากับ ดี

๕๐-๖๔ คะแนน เท่ากับ ผ่าน

๐-๔๙ คะแนน เท่ากับ ไม่ผ่าน

รูปแบบที่ ๓ การกำหนดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนให้ผู้เรียนปฏิบัติโดยเฉพาะ

ผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม กรณีที่มีหลายโครงการ/กิจกรรม ผู้รับผิดชอบต้องสรุปผลการประเมินของผู้เรียนรายบุคคลเมื่อสิ้นสุดแต่ละโครงการ/กิจกรรม และส่งผลการประเมินให้ครูประจำชั้นหรือผู้รับผิดชอบที่สถานศึกษามอบหมาย สรุปผลการประเมินในภาพรวมว่าผู้เรียนมีความสามารถอยู่ในระดับคุณภาพใด โดยกำหนดเกณฑ์คุณภาพเพื่อใช้ตัดสิน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง แบบบันทึกผลการประเมินจากโครงการ/กิจกรรม

เลขที่	ชื่อ-สกุล	โครงการ.....		โครงการ.....			สรุปผลการประเมิน
		กิจกรรม.....	กิจกรรม.....	กิจกรรม.....	กิจกรรม.....	กิจกรรม.....	

เกณฑ์การสรุปผลการประเมิน (จากหลายโครงการ/กิจกรรม)

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
ดีเยี่ยม (๓)	ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๖๐ ของจำนวนโครงการ/กิจกรรม และไม่มีผลการประเมินโครงการ/กิจกรรมใด ต่ำกว่าระดับ ดี
ดี (๒)	๑. ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนโครงการ/กิจกรรม และไม่มีผลการประเมินโครงการ/กิจกรรมใดต่ำกว่าระดับดี หรือ ๒. ได้ผลการประเมินระดับดีขึ้นไป มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๖๐ ของจำนวนโครงการ/กิจกรรม และมีผลการประเมินส่วนที่เหลือระดับผ่าน
ผ่าน (๑)	๑. ได้ผลการประเมินระดับดี น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนโครงการ/กิจกรรม และไม่มีผลการประเมินโครงการ/กิจกรรมใดต่ำกว่าระดับผ่าน หรือ ๒. ได้ผลการประเมินระดับผ่าน มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๖๐ ของจำนวนโครงการ/กิจกรรม และไม่มีผลการประเมินโครงการ/กิจกรรมใดต่ำกว่าระดับผ่าน
ไม่ผ่าน (๐)	ได้ผลการประเมินระดับไม่ผ่าน ตั้งแต่ ๑ โครงการ/กิจกรรม

รูปแบบที่ ๔ การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนร่วมกับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ครูผู้สอนในแต่ละกิจกรรม สรุปผลการประเมินผู้เรียนรายบุคคลเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมเป็นระดับคุณภาพดีเยี่ยม, ดี, ผ่าน, ไม่ผ่าน และส่งผลการประเมินให้ครูประจำชั้นหรือผู้รับผิดชอบที่สถานศึกษามอบหมาย สรุปผลการประเมินในภาพรวมว่าผู้เรียนมีความสามารถอยู่ในระดับคุณภาพใด โดยกำหนดเกณฑ์คุณภาพเพื่อใช้ตัดสินดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง แบบบันทึกผลการประเมินจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				สรุปผลการประเมิน
		กิจกรรมแนะแนว	กิจกรรมนักเรียน		กิจกรรมเพื่อสังคมฯ	
			ลูกเสือฯ	ชุมนุม		

เกณฑ์การสรุปผลการประเมิน (จากหลายกิจกรรม)

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
ดีเยี่ยม (๓)	ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๖๐ ของจำนวนกิจกรรม และไม่มีผลการประเมินกิจกรรมใดต่ำกว่าระดับดี
ดี (๒)	๑. ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนกิจกรรม และไม่มีผลการประเมินกิจกรรมใดต่ำกว่าระดับดี หรือ ๒. ได้ผลการประเมินระดับดีขึ้นไป มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๖๐ ของจำนวนกิจกรรม และมีผลการประเมินส่วนที่เหลือระดับผ่าน
ผ่าน (๑)	๑. ได้ผลการประเมินระดับดี น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนกิจกรรม และไม่มีผลการประเมินกิจกรรมใดต่ำกว่าระดับผ่าน หรือ ๒. ได้ผลการประเมินระดับผ่าน มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๖๐ ของจำนวนกิจกรรม และไม่มีผลการประเมินกิจกรรมใดต่ำกว่าระดับผ่าน
ไม่ผ่าน (๐)	ได้ผลการประเมินระดับไม่ผ่าน ตั้งแต่ ๑ กิจกรรม

และหากสถานศึกษากำหนดให้มีการพัฒนาและประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน หลากหลายรูปแบบ ควรนำผลสรุปการประเมินจากทุกรูปแบบการพัฒนาที่สถานศึกษากำหนดมาสรุปผล ในภาพรวมของผู้เรียนรายบุคคลว่าอยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม, ดี, ผ่าน, ไม่ผ่าน โดยกำหนดเกณฑ์คุณภาพเพื่อใช้ตัดสิน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง แบบบันทึกการสรุปผลการประเมินจากรูปแบบการพัฒนาที่สถานศึกษากำหนด

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน					สรุปผล การประเมิน
		กลุ่มสาระ การเรียนรู้	แบบทดสอบ	โครงการ/ กิจกรรม	กิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	อื่น ๆ	

เกณฑ์การสรุปผลการประเมิน (จากหลายรูปแบบ)

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
ดีเยี่ยม (๓)	ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๖๐ ของจำนวนรูปแบบที่จัด และไม่มีรูปแบบใดมีผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี
ดี (๒)	๑. ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนรูปแบบที่จัด และไม่มีรูปแบบใดมีผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี หรือ ๒. ได้ผลการประเมินระดับดีขึ้นไป มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๖๐ ของจำนวนรูปแบบที่จัด และรูปแบบที่เหลือมีผลการประเมินระดับผ่าน
ผ่าน (๑)	๑. ได้ผลการประเมินระดับดี น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนรูปแบบที่จัด และไม่มีรูปแบบใดมีผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่าน หรือ ๒. ได้ผลการประเมินระดับผ่าน มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๖๐ ของจำนวนรูปแบบที่จัด และไม่มีรูปแบบใดมีผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่าน
ไม่ผ่าน (๐)	ได้ผลการประเมินระดับไม่ผ่าน ตั้งแต่ ๑ รูปแบบ

๒. การสรุปผลการประเมินเพื่อจบระดับการศึกษา

การสรุปผลการประเมินเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาให้ผู้เรียนจบระดับการศึกษาในแต่ละระดับ (ระดับประถมศึกษา, ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) ให้ใช้ผลการประเมินปลายปี สุดท้ายของระดับการศึกษาเป็นผลการประเมินเพื่อตัดสินให้ผู้เรียนรายบุคคลได้จบระดับการศึกษาตามเกณฑ์ ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนด โดยนำผลสรุปการประเมินตามแนวทาง ในข้อ ๑ มาใช้พิจารณาเพื่อตัดสินให้ผู้เรียนจบระดับการศึกษา

หมายเหตุ ในการสรุปผลการประเมินผู้เรียนเมื่อจบรายวิชา/สิ้นปีการศึกษา/จบระดับการศึกษา เพื่อตัดสินให้ผู้เรียน เลื่อนชั้นหรือจบระดับการศึกษา คณะกรรมการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ควรคำนึงถึง ความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียนแบบองค์รวม และหากผู้เรียนมีผลการประเมิน ในครั้งสุดท้ายไม่เป็นไปตามพัฒนาการที่ควรจะเป็น ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการพัฒนาและประเมินฯ ที่จะพิจารณาซ่อมเสริมหรือช่วยเหลือผู้เรียนเป็นราย ๆ ไป

การรายงานผล

การรายงานผลการประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อแจ้งคุณภาพของผู้เรียน ในส่วนของความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียน ตลอดจน

ใช้เป็นข้อมูลของสถานศึกษาในการกำหนดนโยบาย วางแผนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในการรายงานผลนั้น สถานศึกษาอาจกำหนดวิธีการรายงานตามตัวชี้วัดของแต่ละระดับชั้น หรืออาจรายงานตามความสามารถด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน แต่ทั้งนี้ หากเป็นการรายงานตามความสามารถ ผลการประเมินต้องเกิดจากการประเมินโดยองค์รวมทั้งการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ซึ่งครอบคลุมทั้ง ๕ ตัวชี้วัด ซึ่งการรายงานผลสามารถจัดทำได้ ๒ ลักษณะ คือ

๑. การรายงานความก้าวหน้าของผู้เรียนระหว่างเรียน

การรายงานความก้าวหน้าของผู้เรียนในด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ระหว่างเรียน หรือระหว่างกระบวนการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในการพัฒนาปรับปรุงผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันเวลา ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบ ระยะเวลาในการรายงานได้ตามความเหมาะสม ในเอกสารฉบับนี้จึงขอนำเสนอตัวอย่างแบบรายงานความก้าวหน้าเพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาพิจารณาเลือกใช้ หรือปรับให้เหมาะสมกับรูปแบบ/วิธีการ และบริบทของสถานศึกษา และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ดังนี้

ตัวอย่าง แบบรายงานความก้าวหน้าการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน
(รายงานตามตัวชี้วัด หรือตามความสามารถในด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ การเขียน)

แบบรายงานความก้าวหน้าการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียน

ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๓

โรงเรียน.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....ปีการศึกษา.....

ตัวชี้วัด	ผลการประเมิน				
	ครั้งที่ ๑	ครั้งที่ ๒	ครั้งที่ ๓	.....	สรุป
๑. สามารถอ่านและหาประสบการณ์จากสื่อที่หลากหลาย					
๒. สามารถจับประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน					
๓. สามารถเปรียบเทียบแง่มุมต่าง ๆ เช่น ข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ ความเหมาะสม ไม่เหมาะสม					
๔. สามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน โดยมีเหตุผลประกอบ					
๕. สามารถถ่ายทอดความคิดเห็น ความรู้สึก จากเรื่องที่อ่านโดยการเขียน สรุปความสามารถในการอ่าน คิติวิเคราะห์ และเขียนในภาพรวม					

ผลการประเมิน

- ๓ หมายถึง นักเรียนมีผลงานที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในระดับดีเยี่ยม
- ๒ หมายถึง นักเรียนมีผลงานที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในระดับดี
- ๑ หมายถึง นักเรียนมีผลงานที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในระดับผ่าน
- ๐ หมายถึง นักเรียนมีผลงานที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในระดับไม่ผ่าน

ข้อคิดเห็น

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....

๒. การรายงานผลการประเมินรายปี/รายภาค

การรายงานผลการประเมินเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษา เป็นการรายงานเพื่อสรุปผลการพัฒนาผู้เรียนด้านความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เมื่อมีการดำเนินการไปได้ระยะเวลาหนึ่งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำผลการรายงานไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงผู้เรียนในภาคเรียน/ปีการศึกษาต่อไป ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบการรายงานที่เหมาะสม หรืออาจใช้ตัวอย่างแบบรายงานผลการประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่นำเสนอในเอกสารนี้เป็นแนวทาง โดยปรับให้เหมาะสมกับรูปแบบ/วิธีการ และบริบทของสถานศึกษา

ตัวอย่าง

แบบรายงานผลการประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

ระดับประถมศึกษา ชั้น ป.๑-๓   ระดับมัธยมศึกษา ชั้น ม.๑-๓
 ชั้น ป.๔-๖   ชั้น ม.๔-๖

โรงเรียน.....

เขต/อำเภอ..... จังหวัด.....

ชื่อนักเรียน..... เลขประจำตัว.....

ตัวชี้วัด	ปีการศึกษา.....			ปีการศึกษา.....			ปีการศึกษา.....			สรุป
	ภาคเรียน	ภาคเรียน	สรุป	ภาคเรียน	ภาคเรียน	สรุป	ภาคเรียน	ภาคเรียน	สรุป	
	๑	๒		๑	๒		๑	๒		
๑.										
๒.										
๓.										
๔.										
๕.										
สรุป										

ผลการประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

ดีเยี่ยม ดี ผ่าน ไม่ผ่าน

ความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ที่ควรพัฒนา

.....
 .....
 .....
 .....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์เพื่อการเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๓.
- การรู้เรื่องการอ่าน PISA**. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เข้าถึงได้จาก <http://pisathailand.ipst.ac.th>
- การอ่านจับประเด็น**. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เข้าถึงได้จาก <http://www.sudipan.net>
- การอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า**. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เข้าถึงได้จาก <http://www.kpsw.ac.th/teacher/chantana/page1.htm>.
- การเรียงความ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ เข้าถึงได้จาก <http://galyani.panyathai.or.th/wiki/index.php>
- ความรู้พื้นฐานทางการเขียน**. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ เข้าถึงได้จาก <http://elearning.spu.ac.th/content/thi114/write1.html>
- เทคนิคการอ่าน**. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เข้าถึงได้จาก <http://lib.obec.go.th/portal/node/22>.
- เทคนิคการอ่านจับประเด็น**. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เข้าถึงได้จาก <http://share.psu.ac.th>
- ชนะลักษณ์ ทัทมาลี. **ลунะเล่านิทาน ชุดที่ 1**. กรุงเทพมหานคร : ประดิษฐ์ชัย พิมพ์วิสิขิง, ๒๕๕๐.
- ชวาล แพร์ตกุล. **เทคนิคการเขียนข้อทดสอบ**. กรุงเทพมหานคร : พัทธ์ชัยอักษร. ม.ป.ป.
- ไ้ไตรรงค์ เจนการ. **การพัฒนาและการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๐.
- ประสงค์ เมธีพินิตกุล. **“การประเมินผลการเรียนรู้เรื่องการอ่านตามแบบ PISA.”** วารสารวิชาการ ๑๐, ๑ (มกราคม-มีนาคม ๒๕๕๐) : ๔๔-๔๖.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.). **ข้อสอบการอ่าน**. โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ม.ป.ป.
- สุภาพร พิศาลบุตร. **วิธีการเขียนบรรยายรายละเอียดในการบรรยายลักษณะงาน**. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เข้าถึงได้จาก www.siamhrm.com
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. **การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), ๒๕๕๘.
- _____ . **คู่มือการสอนภาษาไทย เรื่อง สร้างเด็กไทยให้อ่านเก่ง อ่านเร็ว ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค., ๒๕๕๐.
- _____ . **ชุดฝึกอบรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๓.

_____ ข. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๓.

_____ ค. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๓.

_____ แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๔.

PIYA. เพื่อนแท้. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เข้าถึงได้จาก <http://webboard.tourthai.com/index.php?>

Best Practices : Instructional Strategies & Techniques “Writers’ Workshop” [online]. Accessed 10 September 2010. Available from http://www.saskschools.ca/curr_content/bestpractice/writer/index.html.

Martha E. Alexander and et. **Using the Four-Question Technique to Enhance Critical Thinking in Online Discussions.** MERL Journal of Online Learning and Teaching. Vol. 6(2), 2010.

Writer’s Workshop. [online]. Accessed 10 September 2010. Available from <http://www.teacher sfirst.com/lessons/writers/writer-1.html>.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. นายชินภัทร ภูมิรัตน	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นางบุญชู ชลัษเฐียร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๔. นางสาววีณา อัครธรรม	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. นายธัญญา เรืองแก้ว	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
๒. นางพรพรรณ โชติพิทักษ์วัน	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการพิเศษ
๓. นายสหชาติ เหล็กชาย	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการพิเศษ
๔. นายประชา อ่อนรักษา	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ

คณะทำงานยกย่องเอกสาร “แนวทางการพัฒนา ประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน”

ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๗ กันยายน ๒๕๕๓ ณ โรงแรมรอยัล เบญจา สุขุมวิท ๕ กรุงเทพฯ

๑. นางสาวนิภา สุทธิพิทักษ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๒
๒. นางสาวเพชรรัชต์ แก้วสุวรรณ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๒
๓. นายสุทธิ สุวรรณपाल	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑
๔. นายสมเกียรติ รัตนวิฑูรย์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต ๑
๕. นางสาวอุษา วีระลัย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๒
๖. นายวิรัตน์ ชื่นเอี่ยม	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๑
๗. นางเฉลิมขวัญ ศกุนตะฤทธิ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต ๑
๘. นางนิตยา กนิษฐ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๕
๙. นางธีรนุช รอดแก้ว	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
๑๐. นายเอกฐิติ กอบก่า	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๓
๑๑. นางสาวดาภรณ์ พูลผลอำนวย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔
๑๒. นายดำรัส สีหะวีระชาติ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๔
๑๓. นางสาวสวาท รัตนกรรติ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต ๑
๑๔. นางพรณี ขาวมะลิ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต ๒

๑๕. นางนวลอนงค์ สุวรรณเรือง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต ๓
๑๖. นายวิรัตน์ บรรจง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก
๑๗. นางสาวจิราพร อัครสมพงศ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๓
๑๘. นายเอื้อ จานทอง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗
๑๙. นางสาวศิริวัลย์ อุดมพรวิรัตน์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๒
๒๐. นางสาวนวลจิต ธิรพัฒน์พันธ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา
๒๑. นายวิวัฒน์ เพชรศรี	โรงเรียนสฤตติเดช จังหวัดจันทบุรี
๒๒. นางสาววิมลวรรณ จันทะเวช	โรงเรียนบ้านในลือค จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
๒๓. นางสาวภา ปุณชู	โรงเรียนทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
๒๔. นางทวีรัชต์ ถนอมรอด	โรงเรียนบ้านสวน (จันอนุสรณ์) จังหวัดชลบุรี
๒๕. นายวราวุฒิ แก่นแก้ว	โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา
๒๖. นางสาวรุ่งอรุณ หมั่นหาญ	โรงเรียนสระแก้ว
๒๗. นายเบ็ลล่า เมืองโคตร	โรงเรียนสมเด็จพระศรีนครินทร์ฯ จังหวัดมุกดาหาร
๒๘. นางกมลวรรณ สุวรรณ	โรงเรียนวิเชียรมาตุ จังหวัดตรัง
๒๙. นางจรรยา จันทรี	โรงเรียนอนุบาลประจวบคีรีขันธ์
๓๐. นางสาวอัมพร วิชัยศรี	โรงเรียนชิโนรสวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
๓๑. นายวิหชัย ป้อมคำ	โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติฯ จังหวัดอุทัยธานี
๓๒. นางเลียม อุสาหะจิตต์	โรงเรียนบ้านคลองยาง จังหวัดนครราชสีมา
๓๓. นางสาวศิริพร ตุ่นแก้ว	โรงเรียนบ้านนาหลวง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๓๔. นางสาวอรรรัตน์ ก้อนจำปา	โรงเรียนบ้านนาหลวง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๓๕. นางศุภิสิตา รสโหมต	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑
๓๖. นายยงยุทธ อุทธิยา	โรงเรียนท่าวังมหาวิทยาลัยราชภัฏ
๓๗. นางศุภิภรณ์ คุ้มทองทรัพย์	สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๘. นางสาวกัญญาจันท์ สิริสุนันท์	สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๙. นายธัญญา เรืองแก้ว	สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๐. นายสหชาติ เหล็กชาย	สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๑. นางพรพรรณ โชติพิภุขะวัน	สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๒. นายประชา อ่อนรักษา	สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๓. นางสาวบุญกัญญาพันธ์ วัลย์มาลี	สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๔. นางสาวกัญญาวิรุ โลหะสวัสดิ์	สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๕. นางสาวนภสร ดาบทอง	สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

**คณะกรรมการพัฒนาและบรรณาธิการกิจเอกสารแนวทางการพัฒนาและประเมินการอ่าน คัดวิเคราะห์
และเขียน ระหว่างวันที่ ๖-๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ณ โรงแรมเชียงใหม่ฮิลล์ อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่**

๑. นางสาวนิภา สุขพิทักษ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๒
๒. นางสาวเพชรรัชต์ แก้วสุวรรณ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๒
๓. นายสุทธิ สุวรรณपाल	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑
๔. นายสมเกียรติ รัตนวิฑูรย์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต ๑
๕. นางสาวอุษา วีระลัย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๒
๖. นายบุญประเสริฐ สังข์เงิน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๑
๗. นางสาววารุณี เลี้ยววิวัฒน์ชัย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต ๑
๘. นางเนลิขวัณ ศกุนตะฤทธิ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต ๑
๙. นางนิตยา กนิษฐ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๕
๑๐. นางธีรนุช รอดแก้ว	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
๑๑. นายเอกฐิติ กอบก่า	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๓
๑๒. นางสาวดาภรณ์ พูลผลอำนวย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔
๑๓. นายดำรัส สีหะวีระชาติ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๔
๑๔. นางสาวสวาท รัตนกรรติ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต ๑
๑๕. นางพรรณิ ขาวมะลิ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต ๒
๑๖. นางนวลอนงค์ สุวรรณเรือง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓
๑๗. นายวิรัตน์ บรรจง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกอาหาร
๑๘. นางสาวจิราพร อัครสมพงศ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
๑๙. นายเอื้อ จานทอง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๗
๒๐. นางสาวศิริวัลย์ อุดมพรวิรัตน์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๒
๒๑. นางสาวนวลจิต ธิรพัฒน์พันธ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา
๒๒. นายวิวัฒน์ เพชรศรี	โรงเรียนสฤณีเดช จังหวัดจันทบุรี
๒๓. นางสาวสุพรรณิ ประพันธ์บัณฑิต	โรงเรียนบ้านในถ้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
๒๔. นางสาวภา บุญชู	โรงเรียนทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
๒๕. นางทวิรัชต์ ถนอมรอด	โรงเรียนบ้านสวน (จันทนุสรณ์) จังหวัดชลบุรี
๒๖. นายวราวุฒิ แก่นแก้ว	โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา
๒๗. นางสาวรุ่งอรุณ หมั่นหาญ	โรงเรียนสระแก้ว

๒๘. นายเบ็ลล่า เมื่อโคตร	โรงเรียนสมเด็จพระศรีนครินทร์ฯ จังหวัดมุกดาหาร
๒๙. นางกมลวรรณ สุวรรณ	โรงเรียนวิเชียรมาตุ จังหวัดตรัง
๓๐. นางจรรยา จันทรี	โรงเรียนอนุบาลประจวบคีรีขันธ์
๓๑. นายสำราญ วิชนี	โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ จังหวัดอุทัยธานี
๓๒. นางสาวอรรัตน์ ก้อนจำปา	โรงเรียนบ้านนาหลวง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๓๓. นายยงยุทธ อุทธิยา	โรงเรียนท่าวังผาวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๗
๓๔. นางสาวกิงกาญจน์ สิริสุคนธ์	สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๕. นายธัญญา เรืองแก้ว	สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๖. นายสหชาติ เหล็กชาย	สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๗. นางพรพรรณ โชติพิฤกษ์วัน	สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๘. นายประชา อ่อนรักษา	สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓๙. นางสาวกัญญาวีร์ โลหะสวัสดิ์	สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔๐. นางสาวนภสร ดาบทอง	สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

**คณะกรรมการบรรณาธิการเอกสารแนวทางการพัฒนาและประเมินการอ่าน คัดวิเคราะห์ และเขียน
ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ ณ โรงแรมแกรนด์ ไฮน่า ปรีนเซส เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ**

๑. นายบุญประเสริฐ สังข์เงิน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๑
๒. นางสาวนิภา สุขพิทักษ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๒
๓. นางธีรนุช รอดแก้ว	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
๔. นางสาวเพชรชัญญ์ แก้วสุวรรณ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต ๒
๕. นางสาวศิริวัลย์ อุดมพรวิรัตน์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๒
๖. นางสาวอุษา วีระลัย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีอยุธยา เขต ๒
๗. นายเอกฐิติทธิ์ กอบก้า	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๓
๘. นายวิรัตน์ บรรจง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร
๙. นางสาววรุณี เลี้ยววิวัฒน์ชัย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต ๑
๑๐. นางสาวจิราพร อัครสมพงษ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
๑๑. นางสาวนวลจิต ธิรพัฒน์พันธ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๓
๑๒. นางเฉลิมขวัญ ศกุนตะฤทธิ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดำรง เขต ๑
๑๓. นางพรณี ขาวมะลิ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒

๑๔. นายอิทธิฤทธิ์ พงษ์ปิยะรัตน์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี
๑๕. นายดำรง สี่หะวีระชาติ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๔
๑๖. นางสาวดาภรณ์ พูลผลอำนวย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๑
๑๗. นางสาวกัญญาณี สิริสุนันท์	ข้าราชการบำนาญ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๘. นายธัญญา เรืองแก้ว	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๙. นางพรพรรณ โชติพิทักษ์วัน	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๐. นายประชา อ่อนรักษา	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒๑. นางสาวกัญญาวีร์ โลหะสวัสดิ์	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

บรรณาธิการกึ่งขั้นสุดท้าย

๑. นางบุญชู ชลัษเฐียร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๒. นางสาววิภา อัครธรรม	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓. นางสาวดาภรณ์ พูลผลอำนวย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๑
๔. นางสาวจิราพร อัครสมพงศ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
๕. นายอิทธิฤทธิ์ พงษ์ปิยะรัตน์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี
๖. นายธัญญา เรืองแก้ว	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
๗. นางพรพรรณ โชติพิทักษ์วัน	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการพิเศษ
๘. นายประชา อ่อนรักษา	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
๗๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐
โทร. ๐-๒๕๖๑-๔๕๖๗ โทรสาร ๐-๒๕๗๙-๕๕๑๐๑ นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๕๔

